

K171

Національний університет
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

1998-1999 Календар-
Довідник

Цей довідник розрахований, перш за все, на тих,
хто вирішив провести своє студентське життя у нас —
в Національному університеті «Києво-Могилянська Академія».
Календар послужить вам непоганою відправною точкою
в пошуку відповідей на досить широке коло питань,
а також ознайомить з основними академічними
та дисциплінарними правилами Університету.

Перший розділ присвячений загальній інформації
про історію і сучасність НаУКМА, служби та підрозділи,
що працюють в НаУКМА, академічну політику, наукову
діяльність та ресурси Університету. Студенти Академії не лише
користуються послугами структурних служб НаУКМА,
а й створюють свої власні організації. Цю та іншу цікаву
інформацію зібрано в розділі
«Студентське життя»...

Третій розділ містить окремі статті про кожний факультет
та департамент Університету, навчальні плани та програми
підготовки бакалаврів, анотації курсів,
що читаються в НаУКМА.

Четвертий розділ містить інформацію для майбутніх вступників.
Безумовно, можуть виникнути окремі питання,
на які ви не знайдете відповіді в довіднику.
Скористайтесь координатами, даними на сторінках довідника,
щоб зв'язатися з відповідними службами, організаціями
та адміністрацією НаУКМА — працівники Університету
обов'язково допоможуть вам.

***Бажаємо успіху і будемо раді бачити вас в Національному
університеті «Києво-Могилянська Академія»!***

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ”¹

Календар-довідник

1998-1999

навчальний рік

КИЇВ 1998

ЗМІСТ

СЛОВО ДО СПУДЕІВ.....	4
АКАДЕМІЧНИЙ КАЛЕНДАР.....	5
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР ПОДІЙ.....	5
КАЛЕНДАР ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПОДІЙ.....	6
НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ 1997-1998 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ.....	7

ALMA MATER

ПРИЗНАЧЕННЯ НаУКМА.....	8
УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ НаУКМА.....	9
АКАДЕМІЧНА ПОЛІТИКА.....	9
НАУКОВА РОБОТА.....	18
ФІЛІЇ НаУКМА.....	2 2
КОЛЕГІУМИ ПРИ НаУКМА.....	2 2
СЛУЖБИ ТА ПІДРОЗДІЛИ.....	23
РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ.....	28
ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО СПІВПРАЦЮЮТЬ З НаУКМА.....	31

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

ДЕКАНАТ СТУДЕНТІВ НаУКМА.....	39
СТУДЕНТСЬКИЙ ВІДДІЛ КАДРІВ	40
СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	40
СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОЖИТОК.....	41
ДОВІДКА ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКА.....	43

ФАКУЛЬТЕТИ, ДЕПАРТАМЕНТИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

КЛАСИФІКАЦІЯ КУРСІВ БАКАЛАВРСЬКИХ ПРОГРАМ	46
---	----

ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК (ФГСН)	48
Філософія	58
Філологія.....	63
Культура	68
Історія.....	70
Політологія	75
МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ	80

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ФПН).....	96
Біологія.....	100
Екологія	104
Фізика.....	107
МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ	115

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК (ФПРН).....	119
Право.....	121

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (ДЕН)	128
Економіка.....	130
МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА.....	133

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ (ДСНТ)	136
Соціологія.....	138
МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ	142

ДЕПАРТАМЕНТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ДКТ).....	148
Комп'ютерні науки	150
ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛІСТА	154

МІЖНАРОДНА ШКОЛА БІЗНЕСУ ПРИ НаУКМА	156
---	-----

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ.....	162
---	------------

ХРОНІКА СТАНОВЛЕННЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ

1615 р. /15 жовтня/

знатна киянка Галшка Гулевичівна відписує свою садибу в Києві, на Подолі, місцевому Братству для заснування монастиря, шпиталю та школи для дітей всіх станів - день заснування Києво-Могилянської академії

1632 р.

митрополит Київський і Галицький Петро Могила створює Києво-Братську /Могилянську/ колегію, об'єднавши Київську братську та Київську лаврську школи

1658 р.

офіційне надання Києво-Могилянському колегіуму юридичних прав вищої школи і титулу "Академія" (за Гадяцькою угодою, ратифікованою Сеймом Речі Посполитої у травні 1659 р.)

1694 р., 1701 р.

офіційне визнання за Києво-Могилянською академією статусу вищої школи й титулу "Академія" царськими грамотами

1817 р.

рішення Священного синоду про закриття Києво-Могилянської академії; відкриття на її території Духовної семінарії

1819 р.

відкриття на території та в приміщеннях Києво-Могилянської академії Київської духовної академії

1918 р.

закриття Київської духовної академії

1920 р.

передача приміщень Духовної академії штабу Дніпровської військової флотилії, а старого академічного корпусу - філії Центральної наукової бібліотеки Академії наук України

19 вересня 1991 р.

розпорядження Голови Верховної Ради України "Про відродження Києво-Могилянської академії" на її

історичній території як незалежного вищого навчального закладу України - Університету "Києво-Могилянська Академія" /УКМА/

16 жовтня 1991 р.

презентація відродження Києво-Могилянської академії

24 серпня 1992 р.

офіційне відкриття Університету "Києво-Могилянська Академія", посвята в студенти перших вступників

23-24 травня 1993 р.

Міжнародна нарада експертів ЮНЕСКО, присвячена аналізу діяльності УКМА

12 квітня 1994 р.

Указ Президента України "Про утворення Острозького колегіуму"

19 травня 1994 р.

Указ Президента України про надання УКМА нового статусу - Національний університет "Києво-Могилянська Академія" /НаУКМА/

30 червня 1994 р.

рішення Міжгалузевої Республіканської акредитаційної комісії про ліцензування НаУКМА за четвертим рівнем акредитації

13 січня 1995 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про затвердження Статуту НаУКМА

1 грудня 1995 р.

Затвердження Кабінетом Міністрів України ТЕО розвитку НаУКМА на 1995-2009 рр.

5 червня 1996 р.

Указ Президента України про перейменування Острозького колегіуму в Острозьку академію

3 липня 1996 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про утворення Миколаївської філії НаУКМА

28 жовтня 1997 р.

Створення Асоціації колегіумів НаУКМА

СЛОВО ДО СПУДЕІВ

Звичайно, тоді, шість років тому, в це щиро вірилося.

...Але з відчуттями, сумірно-протилежними тим, які має десятилітня дитина: їй ще віриться в казку, проте дедалі невідхильніше приходить розуміння, що все-таки це вигадка. Нам так само вірилося в казку, проте дедалі суворішою ставала вимога довести, що це не вигадка. А коли прийшли перші студенти, то вже й велика відповідальність за долю людей, котрі повірили нам, повірили у відродження Києво-Могилянської Академії, лягла на плечі нашого тоді невеликого колективу одноподумців.

Сьогодні більшості тих студентів уже немає в стінах Національного університету "Києво-Могилянська Академія" - 28 червня 1998 року вони одержали дипломи магістрів, першими завершивши повний освітній цикл нашого навчального закладу. Але лишаються принципи, які ми заклали разом - співробітники і спудеї НаУКМА, - і в організації навчально-

го процесу, і в студентському самоврядуванні, і загалом у житті університету. Серед них - максимальна реалізація особистісних потенцій кожного студента, вільне творче навчання, заохочення будь-яких плідних ініціатив, спрямованість на державотворення як наскрізна ідея НаУКМА та інші.

Ми віримо, що нові й нові покоління спудеїв нашої відродженої славетної аїма mater розвиватимуть ці принципи, перетворюючи їх у тривкі традиції.

Попереду новий навчальний рік, попереду у вас ціле життя. І пам'ятайте, що в долі кожної людини не буває чернеток - все пишеться на чистовик і один раз. Отож бажаємо вам успіхів, натхнення й наполегливості в досягненні високих цілей, які ви поставили перед собою, пов'язавши свою долю з Києво-Могилянською Академією.

Президент **В'ячеслав Брюховецький**
Ректор **Сергій Іванюк**
Голова Вченої Ради **Володимир Полтавець**

КАЛЕНДАР ПОДІЙ

АКАДЕМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

29-31 серпня

Реєстрація студентів, поселення до гуртожитку

1 вересня,

вівторок

Початок навчального року. Загальноуніверситетська лекція проф. Сергія Аверинцева (Росія) "Премудрість Божа спорудила "дім" (Приповісті, 9, 1), щоб Бог перебував із нами: концепція Софії і значення ікони"

7-18 вересня

Перезалік навчальних дисциплін для студентів, які прийшли з інших вищих закладів освіти

14-30 вересня

Обрання студентами II-III років навчання тем курсових робіт

з 5 жовтня

Обрання студентами IV року навчання тем кваліфікаційних (випускних) робіт та їх затвердження на кафедрах

19-25 жовтня

Тиждень самостійної роботи

7-20 грудня

Зимова іспитова сесія

21 грудня-8 січня

Зимові канікули

9 січня, субота

Початок весняного триместру

22-28 лютого

Тиждень самостійної роботи

22 лютого-15 березня

Педагогічна практика (для студентів IV року навчання)

15-26 березня

Запис студентів на навчальні дисципліни нового 1999-2000 навчального року

1 березня-20 травня

Захист студентами курсових робіт

12-25 квітня

Весняна іспитова сесія

26 квітня-2 травня

Весняні канікули

3 травня, понеділок

Початок літнього триместру

3-30 травня

Завершення випускних робіт студентами IV року навчання і здача їх на кафедрі

з 8 червня

Захист кваліфікаційних робіт (за розкладом) та складання державних іспитів

21-26 червня Літня іспитова сесія

28 червня Початок практик

28 червня-31 серпня

Літні канікули

КАЛЕНДАР ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПОДІЙ

31 серпня,
понеділок,
Посвята в студенти

19 вересня
День відродження
Києво-Могилянської академії

26 вересня,
субота
Бал знайомств

15 жовтня
День Академії

30 жовтня,
п'ятниця
Академічна конференція

22 грудня
День народження
Галшки Гулевичівни

31 грудня
Поминовення благодійників
Академії Київської -
в день смерті Петра Могили

11 січня,
понеділок
Щорічні "Києво-Могилянські
різдвяні диспути"

16 січня,
субота
Студентський карнавал

19 січня
Свято Богоявлення, храмове
свято Києво-Могилянської
академії

26 березня
Академічна конференція

10 квітня
День пам'яті
гетьмана Петра
Конашевича-Сагайдачного

28 червня,
Понеділок
Конвокація '99 - церемонія
випуску студентів

24 серпня
Річниця незалежності України,
річниця офіційного
відкриття Університету
"Києво-Могилянська Академія"

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР ПОДІЙ

340 років

9.09.

тому Києво-Могилянська академія вперше офіційно отримала статус вищого навчального закладу за державною угодою між Україною й Річу Посполитою - Гадяцьким трактатом (9.09.1658). У статті 1 Гадяцької угоди стверджувалось: "Академію Київську дозволяє Його Королівська Милість і стани Коронні установити, вона такими прерогативами та вольностями має задовольнятися, як Академія Краківська..." Угоду підписали Комісія поміж станами Корони Польської та Великого Князівства Литовського - з одного боку - і вельмишановний гетьман та військо Запорізьке - з другого. Під Гадячем. Дня 6 вересня 1658 Бог дав щасливо і вічнотривало закінчити".

05.1659р

Гадяцький трактат ратифіковано на Великому Варшавському сеймі. Король Я Казимир, арцибіскуп, пани гетьмани коронні запряглися "всі пункти, розділи, параграфи остерігати, сохрانیти й виконувати нічого не уймучи".

1998

305 років

3.09.

від дня кончини видатного церковного й політичного діяча, поета, ректора Академії (1650 - 3.09.1657) Лазаря Барановича (бл. 1615 - 3.09.1693).

300 років

9.11.

від дня кончини вихованця Києво-Могилянської академії, видатного державного діяча, покровителя Академії гетьмана Петра Дорошенка (1627-9.11.1698).

260 років

10.11

від народження вихованця Академії, видатного державного діяча, міністра освіти Росії, покровителя Академії Петра Завадовського (10.11.1738- 10.11.1812).

310 років

від дня кончини талановитого вихованця Академії, її професора й ректора Йоанікія Галятовського (бл. 1620-1688).

200 років

тому при Академії засновано окрему, бурсацьку, бібліотеку (1768) вихованцем Академії, відомим істориком М.М.Бантиш-Каменським.

210 років

тому при бібліотеці КМА відкрито перший фізичний кабінет (1783) проф. Академії Іринеем Фальковським.

340 років

від народження вихованця й професора Академії відомого вченого, поета, державного й церковного діяча Росії Степана Яворського (1658-24.11.1722).

1999

380 років

тому вийшла в світ “Граматика Словенська” (1619) видатного вченого, ректора Київської братської школи Мелетія Смотрицького, котра започаткувала основи слов'янської філології.

210 років

тому відкрито в Академії клас сільської й домашньої економіки (1789).

185 років

від дня кончини вихованця Академії, відомого вченого-історика, археографа, М.М.Бантиш-Каменського (16.12.1737 - 20.01.1814).

335 років

від дня загибелі вихованця Академії, державного діяча України, покровителя Академії гетьмана Івана Виговського (невід. - 9.03.1964).

200 років

від дня кончини вихованця Академії, державного діяча України й Росії кн. Олександра Безбородька (14.03.1747 - 6.04.1799).

235 років

від народження вихованця Академії, відомого історика й археолога Києва, автора “Краткого описання города Києва” (1820) Максима Берлінського (6.08.1764-6.01.1848).

360 років від дня народження й 290 років

від дня кончини вихованця Академії, видатного політичного і державного діяча України, покровителя і розбудовника Академії гетьмана Івана Мазепи (20.03.1639-2.10.1709).

345 років

від дня народження вихованця й покровителя Академії гетьмана України Данила Апостола (4.12.1654 -15.01.1734).

300 років

від народження вихованця Академії, професора й префекта Академії, вченого, філософа, драматурга Мануйла Козачинського (1699 - 4.08.1755).

275 років

від дня загибелі вихованця Академії, наказного гетьмана Павла Полуботка (1660- 18.12.1724).

190 років

від народження вихованця Академії, відомого українського історика Петра Симоновського (1717 - 1809).

340 років

від дня виходу в світ першого підручника з риторики, укладеного професором та ректором Академії Йоаникієм Галятовським “Наука албо спосіб зложення казання” (1659).

НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ 1997-1998 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

28 жовтня - створення Асоціації колегіумів НаУКМА, до якої увійшли Києво-Могилянський колегіум (м. Київ), Січковий колегіум (м. Запоріжжя), "Берегиня" (м. Черкаси), "Аріадна" (м. Феодосія), "Гуцульщина" (с.Рожнів Івано-Франківської обл.), Галицький коледж (м.Тернопіль).

17 листопада - візит Генерального директора ЮНЕСКО п.Федеріко Майора та вручення йому диплома Почесного доктора НаУКМА. Результатом візиту стало створення в НаУКМА кафедри ЮНЕСКО "філософія взаєморозуміння і миру між народами" (рішення Вченої Ради НаУКМА, травень 1998р.)

20 листопада - міжнародна наукова конференція, присвячена 275-річчю від дня народження видатного українського філософа, вихованця Києво-Могилянської академії Григорія Сковороди.

18 грудня - нагородження президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького відзнакою Президента України - орденом "За заслуги" III ступеня за вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти, впровадження сучасних методів навчання і виховання молоді.

22-23 січня - четверта щорічна науково-практична конференція НаУКМА "Україна сьогодні: людина, суспільство, природа", на якій було представлено 146 доповідей науковців НаУКМА.

6 березня - зустріч державного секретаря США пані Мадлен Олбрайт зі студентами та професорами НаУКМА.

23 березня - підписано "Угоду про заснування та управління Японсько-го центру в Україні" при НаУКМА.

26-27 березня - Всеукраїнська студентська наукова конференція "Україна сьогодні: людина, суспільство, природа".

1 квітня - візит до НаУКМА президента Фінляндської Республіки Мартті Ахтісаарі та вручення йому диплома Почесного доктора НаУКМА.

Почесними докторами НаУКМА стали також перший Президент України, член Довірчої Ради НаУКМА Леонід Кравчук та член Виконавчої Ради ЮНЕСКО, депутат Сейму Польщі професор Сжи Клочовський.

19 червня - презентація Центру екологічних досліджень НаУКМА.

20 червня - лекція Почесного професора НаУКМА Поля Рікьора (Франція).

28 червня - урочиста церемонія Конвокації-98, випуск "власних" магістрів НаУКМА, які першими завершили повний освітній цикл нашого Університету.

7 липня - НаУКМА акредитований Державною акредитаційною комісією України за IV найвищим рівнем.

Протягом року в НаУКМА проходили цикли зустрічей з лідерами політичних партій та бізнесових структур України, а також представниками дипломатичного корпусу, акредитованого в Україні.

ALMA MATER

ПРИЗНАЧЕННЯ НаУКМА

Національний університет "Києво-Могилянська Академія" є вищим навчальним закладом, покликаним реалізувати в сучасній Україні історичну місію Києво-Могилянської академії XVII-XVIII століть - виховувати в атмосфері вільного творчого навчання високоосвічену, індивідуально неповторну особистість, здатну Генерувати оригінальні та плідні для суспільства ідеї, незалежно мислити та діяти згідно з принципами добра і справедливості. Своє призначення НаУКМА реалізує через:

- впровадження збалансованих між собою і побудованих на базі найпередовішого світового досвіду бакалаврських, магістерських, кандидатських і докторських програм;
- поєднання освітньої діяльності з науково-дослідною роботою;

- орієнтацію на фундаментальні навчальні курси світового стандарту, що дають широку освіту, виховують культуру мислення і дозволяють випускникові НаУКМА гнучко реагувати на динамічні зміни в ринку праці;

- орієнтацію на оригінальні авторські програми вибіркових навчальних курсів;

- відбір найобдарованішої молоді для навчання;

- створення інтенсивного духовного середовища, що сприяє вихованню незалежних, критично мислячих, національно свідомих особистостей;

- запозичення передового світового досвіду й інтеграцію українського досвіду в світову освітню систему;

- розгортання мережі філій і колегіумів по Україні.

УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ НАУКМА

Як державний заклад освіти, НАУКМА в своїй діяльності керується Конституцією України, законом України “Про освіту”, іншими актами законодавства України, Статутом Університету.

Навчання в НАУКМА, робота основних керівних органів НАУКМА та структурних підрозділів регламентуються відповідними положеннями, затвердженими у встановленому порядку (“Звід нормативних документів НАУКМА”. Юридичний відділ, тел. 416-6019).

Управління діяльністю НАУКМА здійснюється відповідно:

- *Наглядовою радою*
- *Академічною конференцією*
- *Президентом НАУКМА*
- *Ректором університету*
- *Вченою радою*
- *Керівниками структурних підрозділів*

Наглядова рада - орган, який надає допомогу в забезпеченні життєдіяльності НАУКМА та здійснює контроль за його діяльністю. Персональний склад Наглядової ради затверджується Кабінетом Міністрів України.

Академічна конференція - самоврядний керівний орган НАУКМА. Положення про Академічну конференцію затверджується віце-прем'єр-міністром України.

Президент НАУКМА - найвища посадова особа НАУКМА, яка здійснює загальне керівництво, вирішує особливо важливі питання життєдіяльності, контролює та координує роботу ректорату і Вченої ради, уособлює зовнішнє представництво НАУКМА.

Ректор Університету - посадова особа, підпорядкована Президентові НАУКМА, що здійснює адміністративні та виконавчі функції в навчальному закладі.

Вчена рада - координаційний орган з питань наукової і навчальної роботи, що обирається професорсько-викладацьким складом прямим таємним голосуванням відповідно до представницьких та ротаційних квот, установлених Положенням про Вчену раду.

Представницькими, громадськи-

ми органами та органами, що сприяють відродженню Києво-Могилянської академії, є відповідно:

- *Міжнародна консультативна рада*
- *Довірча рада*
- *Студентська колегія*
- *Рада колективу*

Міжнародна консультативна рада - представницький орган НАУКМА за кордоном, до складу якої входять визначні діячі науки, культури, релігії, а також державні діячі (за згодою). Міжнародна консультативна рада сприяє розширенню зв'язків НАУКМА з іншими університетами світу.

Довірча рада - громадський орган сприяння відродженню Києво-Могилянської академії та розвитку НАУКМА (діє на підставі Положення про Довірчу раду, яке затверджує Академічна конференція).

Студентська колегія - орган студентського самоврядування.

Рада колективу - орган, що представляє інтереси колективу співробітників, стажистів, аспірантів та докторантів.

Всі вище перелічені органи діють на підставі Статуту НАУКМА та відповідних Положень, затверджених у встановленому порядку (“Звід нормативних документів НАУКМА”. Юридичний відділ, тел. 416-6019).

АКАДЕМІЧНА ПОЛІТИКА

Навчальний процес та діяльність Університету регламентуються Статутом НАУКМА, Положенням про навчання в НАУКМА, а також рядом інших нормативних документів, з якими можна ознайомитися в:

- деканатах факультетів та департаментів
- деканаті студентів
- юридичному відділі

Рівні освіти

Університет надає своїм випусникам вищу освіту на двох основних рівнях:

- чотирирічна програма бакалаврату (базова вища освіта);
- дворічна або однорічна програма магістеріуму (повна вища освіта).

Кращі випусники магістеріуму мають можливість продовжити навчання

в аспірантурі (протягом двох років доопрацювати свою магістерську дисертацію та захистити її як кандидатську) та докторантурі на базі НаУКМА або іншого вузу чи науково-дослідного інституту.

Бакалаврат

Протягом перших двох років навчання в бакалавраті студент слухає базові курси з суспільних, природничих чи гуманітарних дисциплін відповідно до обраного факультету, а також знайомиться з основними напрямками освіти інших факультетів та отримує фундаментальну мовну підготовку (українська та англійська мови).

З другого року бакалаврату починається підготовка за певною професійною орієнтацією згідно з вибором студента, яка завершується потім в магістеріумі.

Студенти другого-третього років навчання наприкінці весняного триместру кожного року пишуть і захищають курсову роботу з теми своєї спеціалізації.

Починаючи з VII триместру студент може обрати для вивчення ще одну іноземну мову: німецьку, французьку, іспанську, італійську, шведську, китайську чи іншу за умови формування достатньої студентської групи (не менше 12 осіб) та оплати її викладання.

Магістеріум

Проректор з магістерських програм - кандидат філософських наук, доцент

Тихолаз Анатолій Георгійович

У 1998-1999 навчальному році в НаУКМА діють такі магістерські програми:

- ☐ Біологія
- ☐ Всесвітня історія
- ☐ Екологія (екологічна наука та екологічна політика)
- ☐ Економічна теорія
- ☐ Культурологія (історія, теорія літератури та компаративістика)
- ☐ Культурологія (теорія та історія культури)
- ☐ Політологія (порівняльна політологія)
- ☐ Соціальна робота
- ☐ Соціологія
- ☐ Філософія (Історія філософії).

Навчаючись на магістерській програмі, студент отримує поглиблені знання і навички дослідницької роботи в обраній галузі, проходить підготовку до наукової та викладацької діяльності, виконання самостійних наукових досліджень. Тривалість навчання за програмою підготовки магістрів розрахована на два роки.

Програма підготовки магістрів включає обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської кваліфікаційної роботи.

Тема магістерської роботи обирається студентом у 3-му триместрі першого року навчання, затверджується проректором з магістерських програм і може бути змінена лише рішенням Вченої Ради НаУКМА за поданням проректора з магістерських програм.

Успішне виконання програми підготовки магістрів у відповідності з Положенням про магістеріум¹ і державними кваліфікаційними вимогами та захист магістерської роботи дають право випускникові отримання відповідного диплома державного зразка та диплома НаУКМА.

Студент магістерської програми, який прослухав лише частину курсів або повну програму курсів, але не захистив магістерської роботи, отримує сертифікат про обсяг виконаної програми підготовки.

Навчальний рік НаУКМА

Навчальний рік у НаУКМА починається з 1 вересня і складається з трьох триместрів - осіннього, весняного та літнього. Кожний триместр починається з ознайомчого лекційного періоду, протягом якого немає семінарських занять. Студент слухає вступні лекції з вибірових дисциплін і вирішує, яку саме з них він обере в поточному триместрі чи навчальному році. В середині осіннього та весняного триместрів запроваджено два тижні самостійної роботи, протягом яких заняття не проводяться, студенти працюють самостійно, пишуть тези та реферати з навчальних дисциплін. Триместр закінчується іспитовою сесією, після якої починаються канікули. Канікули тривають до двох тижнів в осінньому та весняному триместрах, а влітку - до 10 тижнів.

Система оцінки знань

Усі навчальні дисципліни і види занять, з яких у триместрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються в 100 балів за триместр (максимальна рейтингова оцінка). Залікові бали - умовна одиниця, якою оцінюються вагомість дисципліни в навчальному плані, кількість годин, відведена на її опанування та обсяг матеріалу, що викладається. Ці бали розбиваються на два блоки: перший враховує роботу студента на заняттях і письмові звіти протягом триместру, а другий відводиться на підсумковий залік, іспит чи тезу наприкінці курсу. При цьому максимальна частка іспиту у визначенні рейтингу не повинна перевищувати 50, а заліку - 30 відсотків.

Навчальний рейтинг переводиться в традиційні іспитові оцінки за такою шкалою:

- ☐ менше 60 балів - "незадовільно"
- ☐ 61-75 балів - "задовільно"
- ☐ 76-90 балів - "добре"
- ☐ 91-100 балів - "відмінно"

Відомості про оцінки студента та бали рейтингу з прослуханих дисциплін заносяться до екзаменаційно-залікової відомості, що зберігається в архіві навчально-методичного відділу, в залікову книжку, яка залишається у студента протягом його навчання в НаУКМА, та в особисту картку студента, що заповнюється в деканаті за даними екзаменаційно-залікових відомостей і на основі якої випускнику Університету випикується диплом. Всі питання та зауваження щодо правильності записів у документах про успішність студента можна з'ясувати або в навчально-методичному відділі, або в деканаті того факультету/департаменту, на якому навчається студент.

План опанування навчальними дисциплінами

Протягом навчання студент бакалаврату має засвоїти:

- курс нормативних дисциплін, однакових і обов'язкових для студентів усіх факультетів Університету (так званий загальнодержавний блок);
- цикл обов'язкових спеціальних дисциплін відповідно до обраних студентом факультету та спеціалізації;

- цикл вибіркових дисциплін згідно з професійною орієнтацією студента;
- цикл дисциплін з інших напрямків підготовки за вільним вибором студента.

Індивідуальна програма навчання

З дозволу деканату студент, який успішно засвоює програму, може перейти (як правило, на третьому році навчання) на індивідуальний план навчання. Йому надається можливість дострокового складання заліку чи іспиту та прискореного завершення навчання (див. розділ "Студентське життя").

Перезалік навчальних дисциплін

Студентам, які прийшли до Університету з інших вузів, надається право протягом другого тижня навчального року отримати на відповідних кафедрах перезалік вивчених раніше дисциплін, якщо зміст і обсяг їх відповідає програмам НаУКМА.

Заявки на перезалік подаються методисту факультету/департаменту і на кафедру в перший тиждень навчання. Перезалік не є повторним складанням іспиту чи заліку, а лише з'ясуванням відповідності змісту й обсягу навчальної дисципліни, прослуханої в іншому вузі, до тієї, що пропонує НаУКМА. Рішення виносить комісія у складі викладача кафедри та представника деканату. Якщо перезалік дозволено, комісія виставляє відповідну оцінку і бал рейтингу за найнижчим значенням шкали відповідності традиційних іспитових оцінок балам рейтингу. Результати заносяться до іспитово-залікової відомості, залікової книжки і особистої картки студента. Це дає право студенту не вивчати перезараховану дисципліну в НаУКМА.

Студент, який хотів би покращити оцінку або рейтинговий бал, у встановлений кафедрою термін складає з відповідної дисципліни залік або іспит.

Перескладання заліків та іспитів

Студент, який отримав незадовільну оцінку з навчальної дисципліни,

повинен прослухати її заново, щоб отримати право на повторне складання заліку чи іспиту, захисту тези. Лише за згоди кафедри і сплати встановленої суми до каси Університету він може зробити нову спробу захисту тези, складання заліку чи іспиту без повторного прослуховування курсу.

Зміна спеціалізації в межах факультету

Зміна спеціалізації в межах факультету здійснюється в бакалавраті за наявності вакантних місць, відведених на спеціалізацію, і за умови вивчення студентом вступного курсу та не менше двох професійно орієнтованих навчальних дисциплін нового напрямку спеціалізації. Студент, що вирішив змінити напрямок підготовки, повинен написати мотивовану заяву на ім'я Ректора, отримати згоду завідувача кафедри, до якої збирається прикріпитися, дозвіл декана та візу проректора з бакалаврських програм. У разі перевищення кількості претендентів над кількістю вільних місць, переведення відбувається на конкурсній основі за рейтингом студента. Остаточне рішення оформляється наказом Ректора до початку літнього триместру.

Переведення студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями - спеціаліст, магістр з однієї спеціальності на іншу не допускається.

Перехід студента на інший факультет

Перехід студента бакалаврату на інший факультет чи департамент дозволяється при наявності вільних місць та за умови опанування ним за час попереднього навчання не менш, як трьох навчальних дисциплін, обов'язкових на факультеті/департаменті, куди переходить студент, в тому числі однієї профільючої для майбутньої спеціалізації. Обґрунтоване клопотання про перехід, завізоване обома деканами і проректором, подається до початку літнього триместру Ректору, який видає відповідний наказ. У разі необхідності проводиться конкурс.

Переведення студентів, які навча-

ються, за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліст та магістр, з одного факультету/департаменту на інший не допускається.

Відрахування та поновлення студентів

Відрахування студентів НаУКМА здійснюється:

- ☐ за власним бажанням;
- ☐ у зв'язку з переведенням до іншого вищого закладу освіти;
- ☐ за станом здоров'я на підставі висновку ЛКК;
- ☐ за отримання трьох незадовільних оцінок;
- ☐ за невиконання вимог навчального плану та графіка навчального процесу;
- ☐ за появу на заняттях у навчальному корпусі, бібліотеці, гуртожитку в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсикологічного сп'яніння;
- ☐ за несплату за навчання у встановлений термін;
- ☐ за порушення Статуту НаУКМА;
- ☐ за одноразове грубе порушення дисципліни, нормативних положень НаУКМА, які регулюють діяльність студентів, або Правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти (в останньому випадку - за погодженням із студентською колеґією).

Студент резерву відраховується за отримання на першій сесії хоча б однієї незадовільної оцінки або невиконання інших умов, згідно з якими він зарахований до Університету на випробувальний термін. Відраховані студенти резерву та вільні слухачі НаУКМА не поновлюються.

Поновлення в число студентів осіб, відрахованих з основного складу студентів НаУКМА, здійснюється незалежно від терміну перерви у навчанні й причин відрахування. Поновлення відбувається до початку навчального року на основі рекомендації приймальної комісії.

Рішення про поновлення або відмову в ньому приймає Ректор Університету. Декан факультету/департаменту при цьому визначає рік навчання, на який поновлюється студент, термін ліквідації ним академічної заборгова-

ності або розходження у навчальних планах та інші умови зарахування.

Після повторного відрахування за академічну заборгованість поновлення в складі студентів не дозволяється.

Перехід до Університету з інших ВЗО

Перехід до НаУКМА студентів з інших вищих закладів освіти України допускається лише за умови успішного проходження вступного тесту і на конкурсній основі. Абітурієнт, який до вступу в НаУКМА навчався в іншому ВНЗ, вступає на загальних умовах. Під час навчання в НаУКМА студент може перезараховувати деякі навчальні дисципліни з того ВНЗ, де він навчався раніше (див. розділ "Перезалік навчальних дисциплін").

Атестація випускника

Після завершення навчання на кожному освітньому рівні й за умови виконання всіх вимог навчального плану і отримання визначеного мінімуму залікових балів з обраної спеціалізації студент допускається до заключної атестації - захисту кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні Державної комісії.

Студенту, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, за рішенням Державної комісії присвоюється науковий ступінь бакалавра чи магістра, вручається диплом та додаток до нього. За умови, що студент складе на "відмінно" 75 відсотків обов'язкових і обраних дисциплін навчального плану, а з інших дисциплін - з оцінкою "добре"; захистить кваліфікаційну роботу з оцінкою "відмінно", йому буде видано диплом з відзнакою. Якщо студент паралельно оволодіє додатково спеціалізацією, про це робиться відповідний запис у дипломі.

Студент, який при захисті кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з Університету. Йому видається академічна довідка про прослухані курси. До повторного захисту кваліфікаційної роботи він допускається протягом трьох років після закінчення навчання. У випадку, коли студент не захистив кваліфікаційну роботу з поважних при-

чин, Ректор Університету може подовжити термін навчання до наступної сесії, але не більше, ніж на один рік.

Наукові ступені та звання

Випускникам Університету, які здобули вищу освіту, за результатами оцінки кваліфікаційної роботи присуджується перший ступінь - бакалавра наук відповідного спрямування.

Студентам, які здобули в Університеті повну вищу освіту, за результатами захисту кваліфікаційної роботи присуджується другий ступінь - магістра наук відповідної спеціалізації.

Наукові ступені кандидата і доктора наук присуджують спеціалізовані Вчені ради у встановленому порядку.

Учені звання доцента, професора, старшого наукового співробітника присвоює Вчена рада НаУКМА і затверджує згідно з чинним законодавством Вища Атестаційна комісія України.

Аспірантура

Перший набір - листопад 1998 року за 22 спеціальностями, які відповідають напрямкам магістерської підготовки.

Аспірантура НаУКМА є навчально-науковою структурою, головним завданням якої є підготовка висококваліфікованих наукових кадрів шляхом виконання дисертаційної роботи на здобуття ступеня кандидата наук.

Термін навчання в аспірантурі визначається індивідуальним планом дисертаційних досліджень і не повинен перевищувати 2 роки.

Навчання здійснюється з відривом від виробництва.

Аспірантура вважається успішно завершеною за умови виконання аспірантом індивідуального плану, написання кандидатської дисертації, позитивного схвалення її на попередньому розгляді кафедрами та прийняття до захисту відповідною спеціалізованою радою.

Прийом проводиться на конкурсній основі.

До аспірантури приймаються громадяни України, які мають повну вищу освіту і освітньо-кваліфікаційний рівень магістра, а також володіють

українською та англійською мовами. Громадяни інших держав можуть бути зараховані до аспірантури на підставі угод, укладених з НАУКМА, або відповідно до міждержавних та міждержавних угод.

Перелік необхідних документів, що подаються на конкурс:

- ☐ заява;
 - ☐ листок обліку і автобіографія;
 - ☐ список опублікованих наукових праць і винаходів (особи, які не мають наукових публікацій, подають наукові доповіді або реферати з обраної спеціальності);
 - ☐ копія диплома про повну вищу освіту;
 - ☐ довідка про складання кандидатських іспитів (при наявності у вступника зданих кандидатських іспитів);
 - ☐ магістерська дисертація;
 - ☐ інформація про обсяг виконання дисертаційної роботи;
 - ☐ медична довідка про стан здоров'я.
- Умови вступу до аспірантури іноземних громадян регулюються Правилами прийому та навчання іноземних громадян у НАУКМА, порядок прийому та навчання - Положенням про аспірантуру.

Докторантура

У НАУКМА відкрита докторантура, умови вступу і навчання в якій регулюються відповідним Положенням.

У 1996 році до докторантури прийнято 1 докторанта за спеціальністю 05.13.09. Математичне та програмне забезпечення обчислювальних машин і систем, у 1997 році - 4-х докторантів за спеціальностями: 01.01.06. Алгебра, теорія чисел та математична логіка, 09.00.05. Історія філософії, 25.00.05. Галузеве управління, 02.00.01. Неорганічна хімія, у 1998 році - 2-х докторантів за спеціальностями:

09.00.05. Історія філософії та 07.00.01. Історія України.

Творча відпустка

У НАУКМА запроваджено інститут творчих відпусток, які надаються штатним співробітникам Університету з числа професорсько-викладацького та наукового й адміністративного складу для роботи поза НАУКМА і регулюються Положенням про творчі відпустки.

Персональні та іменні стипендії

Починаючи з другого року навчання за особливі успіхи в навчанні, пошуковій, науково-дослідній чи творчій роботі для студентів встановлено іменні та персональні стипендії. Кількість стипендій визначається Вченою радою НАУКМА, яка за необхідності приймає ухвалу про їхній розподіл між факультетами з розрахунку не більше однієї іменної та двох персональних на один факультет. Фонд іменних та персональних стипендій формується зі стипендіального фонду НАУКМА та зі спонсорських внесків. Розмір іменної стипендії не може перевищувати 2,5, а персональної - двох неоподатковуваних мінімумів заробітної плати. Стипендії призначаються наказом Ректора за рекомендацією Вченої ради. Іменна та персональна стипендії встановлюються на один триместр і, за рекомендацією Вченої ради, можуть бути подовжені за умови їхнього підтвердження успіхами студента або призначені іншим студентам.

У НАУКМА встановлено стипендії імені Петра Могили, Григорія Сковороди, Івана Мазепи, Володимира Вернадського, а також персональні стипендії за визначні успіхи в навчанні.

Стипендіати іменних та персональних стипендій НаУКМА 1997-1998н.р.

Іменні стипендії:		Осінній триместр
їм. Петра Могили		♦ Шліхта Наталія, IV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 98,31
їм. Григорія Сковороди		♦ Луцишина Олена, IV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 96,91
Ім.і Івана Мазепи		♦ Горуненко Ольга, III р.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 92,95
їм. Володимира Вернадського	♦ Сосонкіна Надія, IV р.н.	ФПРН, навчальний рейтинг - 96,6

Стипендії НаУКМА:		
♦ Бондаренко Сергій,	II р.н. ФПВН, навчальний рейтинг	- 94,09
♦ Ліщук Наталія,	IV р.н. ДСНТ, навчальний рейтинг	-95,5
♦ Біляченко Максим,	IV р.н. ДЕН, навчальний рейтинг	- 97,75
♦ Сігаєва Марина,	III р.н. ДКТ, навчальний рейтинг	- 93,98
♦ Глінка Наталія,	II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг	- 95,75
♦ Марія Потабенко,	II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг	-95,5
♦ Осадча Оксана,	II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг	- 96,68

Персональні стипендії:		
♦ Ботанова Катерина,	IV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг	- 94,37
♦ Орлов Микола,	II р.н. ФПВН, навчальний рейтинг	-92,86
♦ Ткаченко Наталія,	III р.н. ФПРН, навчальний рейтинг	- 95,07
♦ Городніченко Юрій,	III р.н. ДЕН, навчальний рейтинг	-94,45
♦ Біляченко Наталія,	IV р.н. ДСНТ, навчальний рейтинг	-95,25
♦ Оліфіренко Ірина,	II р.н. ДКТ, навчальний рейтинг	- 93,89

Іменні стипендії:		Весняний та літній триместри
їм. Петра Могили		♦ Клименко Ольга, III р.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 96.38
їм. Григорія Сковороди		♦ Интелегатор Юрій, IV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 95.49
їм. Івана Мазепи		♦ Гумен Оксана, III р.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 96.41
їм. Пилипа Орлика		♦ Орлов Микола, II р.н. ФПВН, навчальний рейтинг -99.18
їм. Володимира Вернадського	♦ Сосонкіна Надія, ІУр.н.ФПРН,	навчальний рейтинг - 95.64
їм. Євгена Слуцького	♦ Муж Віталій, III р.н. ДЕН,	навчальний рейтинг -97.12
їм. Сергія Лебедева	♦ Оліфіренко Ірина, II р.н. ДКТ,	навчальний рейтинг - 94.35
їм. Микити Шаповала	♦ Біляченко Наталія, IV р.н. ДСНТ,	навчальний рейтинг -97,5

Стипендії НаУКМА:		
♦ Колісниченко Денис, I р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг		- 98,46
♦ Семків Ростислав, I р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг		-98.86
♦ Семеновський Анатолій, II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг		-93.00

Персональні стипендії:		
♦ Лохіна Єлізавета,	III р.н. ФГСН, навчальний рейтинг	- 94.60
♦ Бондаренко Сергій,	II р.н. ФПВН, навчальний рейтинг	- 94.88
♦ Ткаченко Наталія,	III р.н. ФПРН, навчальний рейтинг	- 93.00
♦ Масиліук Ніна,	IV р.н. ДЕН, навчальний рейтинг	-95.71
♦ Фіялка Світлана,	III р.н. ДКТ, навчальний рейтинг	- 92.39
♦ Маркін Павло,	III р.н. ДСНТ, навчальний рейтинг	- 93.00

Премія Миколи Кравця

"Бакалавру НаУКМА - за практичний внесок у справу розбудови України (наука, громадська діяльність, підприємництво)".

Премію встановлено на особисті кошти п.Миколи Кравця, впливового українського підприємця та мецената, починаючи з 1995 р. на весь час існування НаУКМА.

НаУКМА має щорічно обирати лауреата, котрий захистив звання бакалавра та зробив певний практичний внесок у наукове, громадське або ділове життя країни.

Премія вручається щорічно на випускній церемонії НаУКМА.

Лауреатів визначає Преміальний комітет (ПК), який розглядає справи кандидатів, висунутих факультетами та департаментами, з 25 травня до середини червня.

В особливих випадках, якщо ПК одногласно вирішує, що шанси двох чи більше кандидатів є рівними, він має право звернутися до Засновника або призначеної ним особи з проханням поділити премію між двома чи більше лауреатами, незалежно від того, які факультети/департаменти вони представляють.

Лауреати Премії Миколи Кравця - бакалаври:

- ♦ **1995 р.**
СЕРГІЙ ГОРІН,
факультет гуманітарних наук
ЮРІЙ ЗАВГОРОДНІЙ,
факультет гуманітарних наук
СЕРГІЙ КАПРАНОВ,
факультет гуманітарних наук
ОЛЕНА ЛЕВЧЕНКО,
факультет гуманітарних наук
НАДІЯ МІРОШНИЧЕНКО,
факультет гуманітарних наук
АРТЕМ РУДИК,
факультет суспільних наук
- ♦ **1996 р.**
ІГОР КОГУТ,
факультет суспільних наук
- ♦ **1997 р.**
ОЛЕСЯ БЛАЖЕВИЧ,
факультет гуманітарних наук

ДЕНИС КОЛЕСНІЧЕНКО,
факультет природничих наук
АРТЕМ СКРИПКА,
факультет суспільних наук

- **1998 р.**
МАРИНА ТЕСЛЕНКО,
факультет гуманітарних
та суспільних наук

Студентські Гранти

Щорічні:

- пропам'ятна стипендія П.Сабари (Канада) - студенту-культурологу - Кирилов О., II курс-ФГСН;
- п.В.Безсоніва (США) - за найкраще володіння другою іноземною мовою - Полудненко О., III-ФГСН; Мельник Ю., II-ФГСН;
- п.Ю.Кузіва (США) - дві стипендії за найкраще володіння англійською мовою - Богачова О, II-ФГСН; Жилевський О., I-ДЕН; Чмишук М., II-ДЕН;
- п.А.Господина (США) - найкращому спортсмену;
- пам'яті А.Винничука, першого голови Студентського Братства НаУКМА за активність у студентському житті - ПлахутаЄ., III-ФГСН;
- пропам'ятний ім. доктора Є.Лашика (США) - студенту-філософу- Григор'єва Н., III-ФГСН; Ермоленко Є., II-ФГСН.

Перелік ґрантів та стипендій, що були надані студентам протягом 1997/98 н.р.:

- Пам'ятна ім. Миколи та Наталки Негрич (Канада) - Бондар А., ІН-ФГСН;
- ім. А.Герасевича (США) - КуранічеваГ., III-ФГСН;
- Пропам'ятна ім. В.Сагаша (Канада) - Марченко О., III-ФГСН;
- п. В.Безсоніва (США) - Полудненко О., III-ФПрН;
- ім. проф. Синявського (США) - Підгорний С., III-ДКТ, Бубенщиков С., III-ДКТ, Робочий В., III-ДКТ;
- пам'ятна ім.П.Сабари (Канада) - Кирилова О., II-ФГСН;
- ім. доктора М.Мулярчука (Канада) - Лохін Є., II-ФГСН;
- ім.І.Мулярчука (Канада) - Бабич О., I-ФПрН;
- ім.В.Мулярчук-Турченко (Канада) - Алієв І., I-ФПрН;
- Канадійського товариства "Рух" (Канада) - Сигаєв М., II-ДКТ;

- п.Ю.Кузіва (США) - Богачова О., II-ФГСН;
- доктора М.Іванців (США) - Сальніков М., II-ФПРН;
- родини Таборовських (США) - Луцишина О., III-ФГСН;
- ім.доктора Є.Лащика - Григор'є-ваН., III-ФГСН;
- професора М.Знаєнко (США) - Гаврилук О., III-ФГСН;
- п.І.Пуйо (США) - Налєпова І.Ю, III-ФПРН;
- п.Ю.Паславського (США) - Комаха С., III-ФГСН;
- п.Б.Гледстоуна (Канада) - Капранов С., магістеріум
- п.А.Господина (Канада) - В'яла О., III-ФПРН;
- п.М.Ставничого (Канада) - ТесленкоМ., III-ФГСН
- пам'яті доктора І.Кіндрата (США) - Береславський С., магістеріум
- п.Ю.Куляса (США) - Сумцова І., II-ФПРН;
- п.Г.Малиновського (США) - Ткаченко Н., II-ФПРН;
- родини Семенець (США) - Жарко Т., II-ФПРН; Король Д., III-ФГСН; Кулакова А., II-ФГСН; Огаркова Т., II-ФГСН; Павленко В., IV-ФГСН; Стрелкова В., III-ФГСН.

Перелік ґрантів та стипендій, що надані студентам на 1998/99 н.р.:

- п.П.Заневчика (Канада) - 6 ґрантів за найкраще володіння українською мовою: Доненко І., I-ДСНТ; Чукур Г., I-ФГСН; Триндей О., I-ФПРН; Шарапко О., I-ДЕН; Чубанов С., I-ДКТ; Радевич-Винницька О., I-ФПРН;
- п.С.Тхорика (Канада) - 4 ґранти за публікацію власних художніх творів у виданнях поза НаУКМА, кращому читачеві наукової бібліотеки НаУКМА, студентам - правознавцю, соціологу та вихідцю із села; Кравченко А., II курс; В.Литвиненко І., II курс; Матіяш Д., III курс;
- п.І.Пуйо (США) - 2 ґранти студентам - соціологу і хіміку; Ковальова В., II курс.; Радкевич О., I курс;
- родини Хохлячів (Канада) - 2 ґранти для студентів ДКТ, які походять із села і показали високі результати в навчанні - Роменський О., Іващенко С.
- Стипендійної фундації Богдана та Наталії Ковалів (США) - 5 ґрантів для студентів, які походять із села і пока-

зали високі результати в навчанні - Дзицюк В., II-ФПРН; Побігійло Н., I-ФПРН; Григор'єва Т., ФГСН; Логінова Г., ФГСН; Попеско І., ФГСН;

- В.Бориса (Канада) - за найвищий загальний рейтинг у навчанні - Орлов М., III-ФПРН;

- Української Кредитової Спілки (США) - студенту-члену Полтавського земляцтва з найкращими показниками в навчанні - Бойко С., II-ДЕН;

- доктора Б.Целевича (США) - провіднику найактивнішого студентського земляцтва - Нащинський О., III-ФГСН;

- пам'яті п.Б.Головіда (США) - визначає Центр вивчення спадщини НаУКМА - Приходько Н., II-магістеріум

- Ю.Паславського (США) - кращому читачеві наукової бібліотеки НаУКМА - Шиманський В., I-ФГСН;

- Г.Малиновського (США) - студенту-біологу - Читаєва Г., II р.н. ФПРН

- родини Таборовських (Канада) - студенту-релігійствознавцю - Король В., IV р.н. ФГСН;

- Довірчої Ради НаУКМА - 2 ґранти студентам, найактивнішим у політичному житті України - Красніков Д., IV-ФГСН; Сеґеда С., III-ДЕН

- ім.професора А.С.Синявського (США) - 2 стипендії студентам ДКТ - Бубенчиков Є.; Робочий В.

- св.п. Марії і Макара Каплистих - 5 ґрантів студентам, визначеним кафедрою української мови - Богачова О., III-ФГСН; Бєднова Г., III-ФГСН; Діса К., №-ФГСН; Козяренко Н., II-ФГСН; Муко-сієнко О., II-ФГСН;

- Українського Національного Об'єднання (Канада) - 2 ґранти студентам, які зробили вагомий внесок у відродження української культури (один - для студента з АР Крим) - Муж В., III-ДЕН; Семків Р., магістеріум;

- Українсько-Квебекського Товариства сприяння Україні (Канада) - 2 - для студентів які походять із села й показали високі результати в навчанні - Стець Т., I-ФПРН; Адамець О., II-ФПРН

- п.В.Миколинського (Канада) за участь в Студентському науковому - Єрмоленко В., II-ФГСН;

- п.О.Микитович (Канада) за участь в Студентському науковому товаристві ґрант Олени Микитович (Канада) студенту за активну участь у діяльності

Студентського Наукового Товариства - Грицак П., І-ФГСН;

- родини Роніш (Канада) за участь у Студентському науковому товаристві - Фесак А., ІУ-ФГСН;
- доктора Г.Шимонович (Канада) за високі результати у навчанні на магістерській програмі - Колесник А., І курс
- Фонду Дудяків (США) за високі результати у навчанні на магістерській програмі - Стрілець К., І курс;
- п.А.Господина (Канада) найкращому спортсмену, що представляв НАУКМА - Чорнобаб В., ІІІ-ФГСН.

Перелік ґрантів та стипендій, 1998/99 н.р., конкурс на які триває:

- І.Старопруда (Канада) - за відчутний внесок у практичну розбудову НАУКМА;
- Братства колишніх вояків 1 -ї Української Дивізії (Канада) - за роботу про 1 -шу Українську Дивізію;
- Української Національної Кредитової Спільки (Канада) - 1 - за активну роботу в кредитовій спільці НАУКМА "Поміч";
- Я.Зеленського (Канада) - студенту, який не менше 5 разів виступив в ЗМІ з матеріалами про НАУКМА протягом навчального року;
- пам'яті п.Я.Шафранюк (Канада) - студенту, визначеному відділом по залученню коштів;
- родини Чорних (Канада) - студенту, визначеному КМЦ;
- пам'яті п.З.Бабушка (США) - студенту-екоумісту;
- ім. Бл.п. П.Пеленського і Ніни Пеленської (Канада) - студенту-історичу;
- доктора М.Іванців (США) - студенту-екологу;
- п.М.Семенця (США) - 5 стипендій за роботи про Трипільську культуру;
- Українського Національного Об'єднання (Канада) - ґрант студенту, який зробив вагомий внесок у відродження української культури (для студента з АР Крим)
- Організації Українців Канади для студента ДЕН, який походить із села й показав високі результати в навчанні.

Наша щира подяка всім ґрантодавцям, які підтримали розпочату кампанію.

НАУКОВА РОБОТА

Принциповою засадою нової системи вищої освіти, що впроваджується в Університеті, є поєднання навчання з науковою роботою на всіх етапах підготовки фахівців. Такий підхід відкриває перед студентами можливість в активній формі діставати додаткові знання, полегшує і робить більш свідомим вибір тем при навчанні у магістеріумі, аспірантурі та докторантурі.

Наукова діяльність співробітників НАУКМА розглядається як цілісна система дослідницьких робіт, спрямованих на вивчення актуальних проблем гуманітарного, соціального та природничого профілів. Загальна концепція наукових досліджень в НАУКМА - "Україна: людина, суспільство, природа", враховуючи розмаїття напрямів університетської науки, органічно включає такі конкретизовані концепції наукової діяльності НАУКМА:

- Екологічні проблеми України;
- Україна в контексті європейських гуманітарних, історичних і суспільних процесів;
- Україна у взаємозв'язках з країнами Сходу.

Основні принципи формування наукової тематики Університету

- системний підхід до дослідження процесів у суспільстві, культурі, природі та особистості;
- вивчення взаємозв'язків та взаємовпливу між культурними, суспільними, екологічними та іншими процесами в Україні та світовому співтоваристві;
- визнання факту, що найбільш перспективними напрямами сучасної науки є ті, які базуються на міждисциплінарних зв'язках.

Основні напрями наукової роботи в Університеті

Факультет гуманітарних та суспільних наук

- Історія філософії (Київ в історії філософії України);
- Східна і Центральна Європа як об'єкт історії та геополітична реальність;

- Культура українського бароко;
- Моделі світу в історії цивілізаційного розвитку людства;
- Арістотель та сучасність;
- Проблема функціонування, вивчення та викладання української мови;
- Науково-методичні особливості комунікативно-орієнтованого викладання англійської мови;
- Впровадження та адаптація зарубіжних методик вивчення іноземних мов в умовах відсутності мовного середовища;
- Спадщина Києво-Могилянської академії;
- **Історія бібліотеки Києво-Могилянської академії;**
- Політичні трансформації посткомуністичного суспільства (проблеми оптимізації стратегії забезпечення національних інтересів України);
- Становлення та розвиток політичної системи суверенної України.

Факультет природничих наук

- Вивчення впливу техногенних факторів довкілля на організм людей і тварин;
- Радіоекологічні проблеми Чорнобильської катастрофи;
- Фізика біологічних систем;
- Фізичні властивості слабоупорядкованих систем;
- Синтез та вивчення сорбентів нового покоління на основі функціональних полісилоксанів.

Факультет правничих наук

- Адміністративне право та державне управління;
- Правове регулювання підприємницької діяльності;
- Законодавча технологія та системи правової інформації.

Департамент економічних наук

- Економіка перехідного періоду (мікроекономічні ефекти перехідного періоду, дослідження соціально-економічного ризику, економіка Чорнобильського лиха).

Департамент комп'ютерних технологій

- Методи цифрової обробки сигналів та зображень;
- Автоматична адаптація керуючих систем до ресурсних обмежень;

- Сучасні методи теорії програмування.

Департамент соціальних наук та технологій

- Проблема встановлення рівня працездатності та реабілітації хворих на наркоманію в сучасних умовах;
- Теорія та історія соціології;
- Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку.

Наукова робота в НаУКМА ведеться на 17 кафедрах трьох факультетів та трьох департаментів і в 18 наукових структурах. За останні роки створено ряд наукових центрів і лабораторій, в яких зосереджено роботу над конкретними тематиками.

З метою підбиття підсумків наукової діяльності в НаУКМА щорічно проводиться загальноуніверситетська наукова конференція професорсько-викладацького складу (січень).

Наукові конференції, у тому числі студентські, - досить поширене явище в нашому Університеті. Зокрема, щорічна студентська наукова конференція (березень), у якій беруть участь, крім студентів НаУКМА, студенти з багатьох університетів України та СНД; щорічні філософські читання пам'яті Памфіла Юркевича (квітень); Міжнародна літня школа українознавства (травень); щорічні "Києво-Могилянські Різдвяні диспути" (січень); періодично - Могилянські читання "Сторінки з історії Києво-Могилянської академії" тощо.

НАУКОВІ СТРУКТУРИ НаУКМА

Центр із вивчення народонаселення України

Основні галузі дослідницької діяльності - демографія, екологія народонаселення, соціологія народонаселення, етнодемографія, історія демографічної думки, географія населення.

Центр забезпечує читання курсів лекцій, створює підручники та наукові посібники, курси лекцій та словники, сприяє обміну демографічними знан-

нями шляхом організації та проведення колоквиумів, "круглих столів", семінарів, а також поширенню контактів та обмінів між науковцями, професорами і студентами НаУКМА та зарубіжними інституціями.

Серед виконаних центром науково-дослідних робіт - "Міграційні процеси в контексті суспільного розвитку України: теорія і практика", "Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку", "Інвалідація населення в Україні і проблема його соціального захисту" та інші.

Керівник - Ірина Прибиткова, доктор філософських наук (4 корп., к.208).

Науково-дослідний центр "Спадщина Києво-Могилянської академії"

Був створений у рік заснування Університету "Києво-Могилянська Академія".

Основні напрями наукових досліджень:

- Києво-Могилянська академія в українській духовній культурі;
- історія КМА: її заснування й становлення на окремих етапах розвитку, міжнародні культурні зв'язки, вплив на розвиток освіти й культури в різних країнах, правовий статус Академії, матеріальні засади існування, підготовка викладачів, демократичні принципи внутрішнього життя, соціальні й регіональні характеристики студентства і т. ін.;
- духовна спадщина Академії: досягнення історичної, філософської, демографічної думки в Академії, розвиток філологічних знань, становлення української літературної мови, поетичної та риторичної шкіл, започаткування природничих, медичних, економічних, архітектурних знань; ґрунтовне дослідження бібліотеки Академії;
- пошук та опрацювання матеріалів із життя й творчості діячів Академії та її вихованців.

На основі зібраних матеріалів укладається Енциклопедія "Києво-Могилянська Академія".

Центр запрошує до співпраці й сподівається на підтримку, якої потребує.

Керівник - Зоя Хижняк, кандидат історичних наук (4 корпус, к.247,249, тел. 416-6020).

Центр сходознавчих студій (ЦСО)

Заснований у 1996 р.

Метою діяльності Центру є організація та координація міждисциплінарних сходознавчих досліджень у галузі гуманітарних, суспільних, точних та природничих наук, реалізація освітніх та культурних програм у галузі сходознавства, налагодження співпраці між фахівцями України та країн Сходу. ЦСС в 1997 р. проведено Першу всеукраїнську сходознавчу наукову конференцію, а в квітні 1998 р. - Перший український симпозиум із мовознавства і літератур країн Азіатсько-Тихоокеаніського регіону.

Цетром підготовлено дворічну сертифікаційну навчальну програму за напрямками: японознавство, Китаєзнавство. При Центрі працюють буддологічний семінар і сходознавчий гурток.

Керівник - Пістрій Ігор, канд. філософських наук. Тел: 416-6006.

Центр європейських гуманітарних досліджень

Створений у 1996 р. на базі франко-української лабораторії гуманітарних студій з метою поглиблення зв'язків між навчально-науковими інституціями Західної Європи та НаУКМА, поширенням західно-європейської гуманітарної думки в Україні та української гуманітарної думки в Західній Європі.

Студентам, зацікавленим у співпраці з Центром, пропонується:

- участь у виданні серії перекладів французької гуманітарної класики ХХ століття "Дух і Літера" (дослідницька та бібліографічна робота, укладання коментарів, редагування, переклади тощо);
- керівництво у написанні наукових робіт;
- консультації з питань гуманітарного напрямку (довідки щодо літературних джерел, наукових та освітніх закладів Франції, Великобританії, можливі наукові контакти з фахівцями тощо);
- користування бібліотекою лабораторії.

За час існування Центру здійснено

такі видання: Поль Рікер "Навколо політики", Мітель Фуко "Правила промови", Франсуа Моріак "У що я вірю", Жан-П'єр Вернан "Смерть в очах", Жак Дерріда "Позиції", Андре Глюксман "Одинадцять заповідей", Анрі Бернон "Сміх".

У 1977 р. вийшли друком монографії: І.Дзюба "Між культурою і політикою", В.Скуратівський "Екранні мистецтва у соціокультурних процесах XX століття." Генеза. Структура. Функція (у 2-х частинах).

Керівник - Костянтин Сігов, кандидат філософських наук (тел. 416-6020).

Центр суспільно-політичних досліджень НаУКМА

Створений у 1995 р. з метою розгортання наукових досліджень з актуальних проблем політології, історії та права й інформування зацікавлених державних структур, громадських організацій та широкої громадськості про результати цих досліджень.

Центр проводить засідання політологічного семінару, організовує наукові семінари та конференції, веде наукові дослідження з теми: "Становлення та розвиток політичної системи суверенної України", "Реформування системи вищої освіти в Україні". В 1997 р. опублікована монографія: О.А. Корнієвський, В.М.Якушик. "Молодіжний рух та політичні об'єднання в сучасній Україні".

Керівник - Валентин Якушик, доктор політичних наук (4 корпус, к.209, тел.416-6048).

Українсько-польський центр науки та культури (УПЦНК)

Стратегічна мета діяльності Центру полягає в науковому обґрунтуванні і висвітленні європейського характеру української гуманітарної думки в динаміці її історичного розвитку. Основні завдання - організація та координація наукових досліджень у широкому спектрі українсько-польських взаємин (історія, соціологія, культура, політологія, економіка тощо), поглиблене й цілеспрямоване вивчення складної історії українсько-польських контактів (від найдавніших часів до сьогодні), об'єктивне висвітлення її суперечли-

вих моментів, які перешкоджали повному порозумінню двох народів.

У своїй діяльності Центр спирається на науковий потенціал НаУКМА та польських наукових освітніх осередків, зацікавлених у співпраці. За участю Центру в 1997 р. відбулася конференція, присвячена 50-річчю журналу "Культура".

Керівник - Володимир Моренець, доктор філологічних наук, професор (тел. 416-6006).

Центр екологічних досліджень

Центр організовано в 1998 р.

Основною метою Центру є участь у науковій розробці та обґрунтуванні екологічної політики в Україні, наповнення змістом екологічної концепції наукової діяльності НаУКМА "Екологічні проблеми України".

Основні завдання Центру: розробка пропозицій щодо законодавства в сфері екології; аналіз впливу і взаємозв'язку між екологічними, соціальними та економічними проблемами, а також взаємозв'язку культури і екології; аналіз екологічних програм політичних партій і рухів, громадських, молодіжних, жіночих та інших організацій; розробка та впровадження науково-технологічних рішень, пов'язаних з вирішенням конкретних екологічних проблем, спрямованих на розвиток енерго- і ресурсозберігаючих технологій, застосування екологічно чистих і відновлюваних джерел енергії.

Керівник: Михайло Брик, доктор хімічних наук, професор.

У 1998 р. в НаУКМА створені Центр досліджень національної безпеки

(керівник - Олексій Гарань, доктор історичних наук) і **Центр систем правової інформації** (керівник: Володимир Сущенко, кандидат юридичних наук) та підписано "Меморандум про наміри створення Українсько-Польського інституту при НаУКМА".

У НаУКМА діє також ряд науково-дослідних лабораторій:

□ лабораторія радіобіології (керівник - Віталій Замостян, доктор медичних наук, професор);

□ лабораторія біотехнологій (керівник - Валерій Карпенко, кандидат біологічних наук)

- лабораторія фізики біологічних систем (керівник - Петро Голод, кандидат фізико-математичних наук);
- лабораторія молекулярного дизайну (керівник - Леонід Горб, кандидат хімічних наук);

ФІЛІЇ НаУКМА

При Національному університеті "Києво-Могилянська Академія" існують 2 філії:

Острозька академія - спадкоємиця ще однієї вищої школи України, що функціювала у 1570-1632 рр. Відновлена Указом Президента України у 1994р. Ліцензована за третім рівнем акредитації. Готує спеціалістів з економіки, історії, культури, права. Форми навчання - очна та заочна.

Адреса:

265620 Рівненська область,
м. Острог, вул. Семінарська, 2
тел./факс (03654) 2-3342
Ректор - д-р псих. наук, доцент
Пасічник Ігор Демидович.

Друга філія Університету існує у м. **Миколаєві**. Напрями підготовки: економіка, комп'ютерні науки, екологія, політологія, філологія.

Адреса: 327003 м. Миколаїв,
вул. 68-ми десантників, 10
тел. (051-2) 24-3018
факс 50-0069

Ректор - к. техн. наук, доцент
Клименко Леонід Павлович.

Вирішується питання про створення ще однієї філії у Південному регіоні України - це "**Таврійський інститут підприємництва і права**", розташований у місті Симферополі.

КОЛЕГІУМИ ПРИ НаУКМА

Продовжуючи славетну традицію давньої Києво-Могилянської академії, Національний університет "Києво-Могилянська Академія" опікується закладами середньої освіти, створюючи ланцюг безперервної освіти від середньої до вищої. Під патронажем НаУКМА працює мережа колегіумів, що розташовані по всій Україні.

Першим закладом цієї мережі, який відродив старовинну назву "колегіум", надавши їй нового, сучасного змісту і наповнення став **Києво-Могилянський колегіум** (1992). Тут здійснюєть-

ся освіта обдарованих дітей за поглибленими програмами, орієнтованими на вимоги НаУКМА.

Адреса: 253217 м. Київ,
вул. Драйзера, 9а
тел. 547-1390

Майже одночасно з ним розпочав роботу **Запорізький "Січковий колегіум"** (1992) - заклад інтернатного типу. Його мета - відтворення та оновлення через систему навчально-виховних студій соціально-педагогічних традицій козацтва, національно-патриотичне виховання обдарованих дітей з усього регіону.

Адреса: 330065 м. Запоріжжя,
пр. Ювілейний, 19а
п/с 222
тел. (061-2) 42-13-12

Феодосійська загальноосвітня школа-колегіум "Аріадна" (1993) - перша спроба організації українського навчального закладу в російськомовному середовищі.

Адреса: 334809 Крим
м. Феодосія,
вул. Войкова, 105
тел. (065-62) 3-15-85

Черкаський колегіум "Берегня" (1993) - здійснює поглиблену підготовку за фізико-математичним гуманітарним та суспільним напрямками.

Адреса: 257008 м. Черкаси,
вул. Хоменка, 14/1
тел. (047-2) 63-78-45

1997 року було відкрито перший сільський колегіум. Розташований він у селі Рожнів на Івано-Франківщині та має назву "**Гуцульщина**". Разом з поглибленим вивченням шкільних дисциплін тут велику увагу приділяють навчанню традиційних народних промыслів: різьблення, ткацтва, писанкарства. На базі цього колегіуму обдарована сільська молодь може долучитися до нових освітніх технологій.

Адреса: 285251 Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Рожнів,
тел. (034-78) 2-61-12

Тернопільський колегіум "Галичина" було взято під опіку НаУКМА 1997 році. Цей заклад проліцензований як коледж. Він дає фахову освіту на рівні молодшого спеціаліста з багатьма напрямками. Серед них: юридичний, філологічний, економічний та комп'ютерних технологій. Ці

перший заклад такого типу у західно-му регіоні України.

Адреса: 282002 м. Тернопіль,
вул. Хмельницького, 15
тел. (035-2) 22-11-93

У квітні 1998 року було засновано Асоціацію колегіумів при НаУКМА. Це громадська організація, що ставить за мету об'єднати зусилля всіх колегіумів на базі створення нових навчальних програм, спеціальних методичних розробок та підручників для колегіумів. На додаток до того Асоціація прагне не тільки міцніше з'єднати колегіуми з НаУКМА, але й налагодити міжколегіальні зв'язки, щоб колегіанти та викладачі з різних регіонів спілкувалися між собою.

Координацією роботи з філіями та колегіумами НаУКМА займається

Олена Василівна Третьякова
(тел. 416-6006).

СЛУЖБИ ТА ПІДРОЗДІЛИ

Наукова бібліотека НаУКМА

1 корпус, к. 120, 124, 126
тел. 416-6055, 416-6035

У процесі навчання та науково-дослідницької діяльності студентів, викладачів та співробітників НаУКМА мають змогу швидко та ефективно отримувати інформацію, скориставшись фондами наукової бібліотеки Університету.

Бібліотека є навчально-допоміж-

ним, інформаційним, науковим, культурно-освітнім структурним підрозділом Університету, основною метою діяльності Бібліотеки є максимальне та оперативне задоволення потреб користувачів в інформації та документах, забезпечення потреб навчального процесу та наукової діяльності з усіх напрямів фахового спрямування Університету.

Сьогодні бібліотека має відділи комплектування та каталогізації, науково-інформаційної та бібліографічної роботи зі спеціалізованою читальною залом довідкової літератури, наукової літератури (загальні читальні зали, читальна зала магістеріуму, читальна зала періодичних видань), навчальної літератури (абонементи), книгосховища та книгообміну, а також сектор автоматизації.

У 1998-1999 навчальному році планується відкриття Дослідницької бібліотеки для студентів магістеріуму, аспірантів, викладачів у Староакадемічному корпусі та нової читальної зали для Факультету правничих наук Університету.

Сучасний фонд бібліотеки становить близько 230 тис. примірників. Література підбирається таким чином, щоб якомога краще відповідати навчальним програмам Університету та планам науково-дослідної роботи, забезпечити різнопланову підбірку інформаційних джерел. Вагому частину

книжкового фонду (близько 40 відсотків) складає література іноземними мовами, переважно англійською. Поряд із цим - значна кількість видань французькою, німецькою, російською, польською та іншими мовами. Фонд бібліотеки містить сучасні носії інформації на компакт-дисках (переважно довідкові видання), електронні бази даних.

У фонді періодичних видань понад 1000 назв вітчизняних і зарубіжних журналів та газет, серед яких *American Quarterly*, *British Journal of Politican Scielce*, *Jourlal of Democracy*, *Jourlal of Humal Resources*, *Jourlal of the History of Ideas*, *Jourlal of Political Ecolomy*, *Ecolometricra*, *Americal Jourlal of Sociology*, *International Sociology*, *Comparative Studies in Society & History*, *Jourlal of Moderl History*, *Ilterlatioial Affairs*, *Comparative Political Studies*, *Busiless Week*, *Lew York Times*, *World Balk Ecolomic Review*, *World Balk Research Observer* та багато інших.

Науковій бібліотеці подаровано велику кількість цінних колекцій, серед яких колекція князя Володимира Старицького, президента НАУКМА В'ячеслава Брюховецького, Володимира Чубатого, В.С.Заїки-Новацького, Дмитра Павличка, Юрія Паславського, Віри Рінберг, Ярослава Головача, Валерія Терещенка, Федора Сарани, Миколи Богданова, Віри Вовк, Олега Зуєвсь-

кого, Інституту Крібла, *Greel Library*.

До послуг спудеїв, викладачів та співробітників НАУКМА абонемент (література видається на триместр), читальні зали довідкового обслуговування, наукової та періодичної літератури, дослідницька читальна зала магістеріуму (загальна, стародруків та колекцій).

До послуг користувачів електронний каталог, комп'ютерні читацькі місця розташовані у відділі бібліографії. Запроваджена інтегрована автоматизована бібліотечна система ALEPH, що забезпечує оперативний доступ до будь-якої інформації. Бібліотека під'єднана до мережі INTERNET.

За останні три роки бібліотекою реалізовано кілька ґрантів від Інституту Відкритого Суспільства (проекти "Автоматизація бібліотеки НАУКМА", "Комплектування фонду бібліотеки"), Міжнародного Фонду Відродження (проекти з комплектування фонду, організації семінарів, конференцій та ін.), Німецького Бібліотечного Інституту, Будинку Америки в Україні та інших фондів та установ, що сприяло становленню бібліотеки як однієї з головних творчих лабораторій Університету.

З січня 1997 року бібліотекою започатковано випуск щоквартальника "Бібліотечні новини", який містить інформацію про всі події, нову літературу тощо.

До послуг користувачів можливості ксерокопіювання (щодня з 8.30 до 19.00 - в читальній залі № 1 (к.133).

Директор - Тетяна Ярошенко.

ГОДИНИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ:

Перший корпус

читальні зали:

8.20-19.00

субота - 9.00-16.00

вихідний - неділя

абонементи:

9.00-18.00

вихідні - субота, неділя

відділ науково-інформаційної та бібліографічної роботи з читальною залом довідкового обслуговування:

8.30-18.30

субота - 9.00-15.30

вихідний - неділя

сектор періодичних видань:

9.00-18.00

вихідні - субота, неділя

Староакадемічний корпус:

читальна зала магістеріуму:

9.00-19.00

вихідні - субота, неділя

Відділ зв'язків із громадськістю

4 корпус, 4 поверх,

тел./факс 417-8215,

e-mail: pr@roller.ukma.kiev.ua

Основні напрямки діяльності відділу - створення іміджу та надійної репутації Університету, підтримка зв'язків із засобами масової інформації, залучення коштів на розвиток Університету.

Відділ зв'язків із громадськістю:

- розробляє інформаційні матеріали про НаУКМА, університетську рекламну продукцію;
- забезпечує постійний зв'язок із засобами масової інформації, контролює правдивість публікацій про НаУКМА;
- координує організацію проведення загальноуніверситетських акцій та заходів:
- церемонія посвяти в- студенти та початку нового навчального року;
- День Академії;
- День відкритих дверей;
- Конвокація (церемонія вручення дипломів);
- цикл зустрічей з політичними та

бізнесовими лідерами України;

□ підтримує і поновлює матеріали прес-, фото-, фоно-, та відеоархівів НаУКМА;

□ підтримує постійний зв'язок зі спонсорами НаУКМА і веде роботу по залученню нових ґрантодавців і донорів;

□ підтримує зв'язок із членами Довірчої ради Університету та готує звіт для них.

Керівник - Наталя Шумкова.

Відділ міжнародного співробітництва

1 корпус, к.119,

тел./факс 416-5016.

e-mail: demy@ukma.kiev.ua

Відділ міжнародного співробітництва (ВМС) спрямовує свою діяльність на розширення і поглиблення міжнародних контактів НаУКМА, підвищення авторитету Університету в світі, сприяє підвищенню кваліфікації викладачів та адміністрації шляхом координації наукових та науково-педагогічних контактів з відповідними інституціями за кордоном.

Відділ міжнародного співробітництва:

- веде пошук та розширює міжнародні контакти, необхідні для наукової, науково-практичної та навчально-методичної роботи;
- збирає, обробляє й оперативно поширює інформацію про умови навчання та стажування за кордоном, про міжнародні угоди НаУКМА, можливості участі в міжнародних програмах і проектах;
- інформує про програми, ґранти; підтримує базу даних програм обміну;
- надає консультативну допомогу викладачам та студентам НаУКМА при оформленні ними документів для участі в обмінних програмах;
- надає консультаційні послуги викладачам та студентам НаУКМА при виїзді за кордон на навчання, стажування, дослідницьку роботу;
- консультує іноземних викладачів та студентів з питань академічного життя та умов проживання на Україні, веде реєстраційно-візову роботу;
- здійснює організаційну підтримку міжнародних конференцій, семінарів та інших заходів;

- встановлює та підтримує зв'язки з дипломатичними представництвами інших держав в Україні;
- підтримує контакти з фондами та місіями, що працюють на Україні.

Деякі результати роботи Відділу за останні півтора року:

1. Протягом 1997-98 навчального року було надано близько 1000 консультацій щодо можливостей навчання та стажування за кордоном студентам НаУКМА за програмами Фонду Відродження, ACCELS, IREX, British Council та ін.
2. Проекти "Україна в Європі" та "Історія Східно-Центральної Європи" - серії лекцій для студентів НаУКМА, які спеціалізуються з історії та політології, за участю посольств, акредитованих в Україні.
3. Організація курсу норвезької мови (1997-1998).

Керівник - Тетяна Линник.

Центр працевлаштування студентів НаУКМА

**3 корпус, к. 210
тел./факс (044) 462-51-95**

Центр працевлаштування студентів НаУКМА створено і працює за фінансової допомоги Фонду Євразія та Фонду Відродження. Центр організує консультативну допомогу студентам з питань працевлаштування, у тому числі у межах Академії, де студентам надається можливість відпрацювати плату за додаткові навчальні послуги у підрозділах Університету. Центр щотриместру складає список наявних вакансій та оформлює угоди та акти про відпрацювання.

Напрямки діяльності Центру:

- налагодження безпосередніх контактів з фірмами і організаціями та створення бази даних потенційних працевлаштувачів;
- пошук або прийом інформації про вакансії тимчасової та постійної роботи для студентів та випускників;
- проведення семінарів з основних правил складання резюме та принципів вдалого проходження інтерв'ю при влаштуванні на роботу;
- проведення психологічного тестування, відеозапис та аналіз тренувальних співбесід студентів зі співро-

бітниками відділу, консультації щодо профорієнтації та адаптації до роботи;

- пошук можливостей тимчасової роботи, стажування та відпочинку студентів влітку, у тому числі за кордоном;
- організація презентацій компаній та фірм на території Університету;
- проведення Ярмарків та Днів Кар'єри (за два останні роки -
- 3 загальноуніверситетських та 3 для окремих факультетів), Днів Стажування (провадиться наприкінці кожного навчального року);
- створення бібліотеки з напрямків діяльності фірм-працевлаштувачів (буклети, каталоги, брошури) та збір спеціальної літератури з питань працевлаштування, підготовки до інтерв'ю, складання резюме, тестів, створення власних методичних розробок та ознайомлення з цією літературою студентів.

Форми роботи з працевлаштувачами:

1. Встановлення контакту та отримання інформації про вакансії.
2. Доведення її до студентів через дошку оголошень.
3. Збір резюме, консультації кандидатів на вакансії з приводу вимог, діяльності компанії-замовника тощо.
4. Організація інтерв'ю з кандидатами, які відібрані на підставі резюме.
5. Розповсюдження інформації про заходи, які проводить Центр, запрошення фірм до участі у цих заходах.
6. Організація попереднього знайомства студентів з компаніями, де передбачається наявність вакансій, у вигляді презентацій.

У поточному навчальному році Центр також працює як консультативний осередок для вузів України та СНГ. Працівники Центру проводять семінари, консультації, лекції у вузах Києва, України, Москви, а також надають допомогу методичними матеріалами вузам, які створили або збираються створити подібні служби у себе.

Керівник - Олена Гапич.

Навчально-методичний відділ

**1 корпус, к.212, 214
тел./факс: 463-67-83**

Головним завданням є координація роботи факультетів, департаментів, кафедр з планування, організації, методичного та матеріально-технічно-

го забезпечення навчального процесу на рівні сучасних вимог.

У плануванні та організації навчального процесу він забезпечує:

- підготовку зведених показників прийому та випуску студентів;
- експертизу навчальних планів і програм та змін до них;
- узгодження щорічного графіка-календаря навчального процесу, розкладів занять, заліково-іспитових сесій, графіків засідань державних кваліфікаційних комісій;
- ефективне використання аудиторного фонду;
- облік та аналіз успішності й підсумкової атестації студентів;
- оперативну інформацію студентів та викладачів про зміни в умовах та вимогах до навчання.

У навчально-методичній роботі відділ зосереджує свої зусилля на:

- вивченні, узагальненні та впровадженні нових технологій і передового досвіду організації вищої освіти;
- забезпеченні студентів і викладачів навчальною документацією. Головним у матеріально-технічному забезпеченні для відділу є постійне вивчення потреби і стану засобів навчання, оперативне внесення пропозицій ректорату щодо зміцнення й оновлення навчальної бази.

Керівник - Віра Дорошенко.

Культурно-мистецький центр

**вул. Іллінська, 9
тел. 416-2154**

Концепція культурно-мистецького центру НаУКМА спрямована на збереження кращих мистецьких традицій Києво-Могилянської академії, на розвиток усіх напрямів сучасного українського та зарубіжного мистецтва.

У структурі КМЦ функціонують:

- **Галерея мистецтв**, де постійно проводяться виставки найкращих майстрів українського та зарубіжного малярства, скульптури, графіки, декоративно-прикладного мистецтва, художньої фотографії, а також презентації молодого сучасного мистецтва.
- **Експериментальний театр-студія**, лауреат кількох найпрестижніших в Україні театральних нагород "Київська пектораль". Працює у напрямку

нетрадиційних постановок, а також експериментує у т.зв. вуличному "дикуму" театрі. У творчому доробку колективу багато цікавих вистав, які стали помітною подією в мистецькому житті не тільки України, а й за її межами.

- студентський театр НаУКМА "LUDUS" (художній керівник та режисер - Анатолій Петров) - лауреат фестивалю студентських театрів м. Києва (1998р.), постійний учасник загально-міських свят "День Києва", "День молоді" та ін. Його участь стала вже традиційною у щорічному міжнародному фестивалі "Золотий Лев" у Львові. В травні 1998 р. LUDUS" було запрошено до участі у міжнародному студентському фестивалі "ZDaERZENIA" (м. Люблін, Польща).

- постійно діючий **студентський кіноклуб** (керівник - Ольга Брюховецька), в якому проводяться перегляди кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики, а також творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами тощо. З березня 1998р. кіноклуб НаУКМА реалізує проєкт "Сінематека", що фінансується Міжнародним фондом "Відродження".

- **академічна хорова капела "Почайна"** (художній керівник - Олександр Жигун) з репертуаром української та зарубіжної класики й обробок українських народних пісень; високий рівень виконавської майстерності забезпечує "Почайні" участь у фестивалях хорової музики як в Україні, так і за кордоном.

- **творча лабораторія старовинної музики та старовинних інструментів** (художній керівник - композитор Святослав Крутіков), яка працює над відновленням кращих збоутків музичного мистецтва XV - XVII століть.

- студія кераміки та художньої емалі (майстерня Олександра Борода та Володимира Онищенка), де студенти вивчають ремесло, беруть участь в академічних виставках, ярмарках тощо.

КМЦ регулярно проводить дискотеки, де пропагується та презентується краща українська та зарубіжна сучасна музика.

Працюючи над своїми проєктами, КМЦ співпрацює зі спонсорами та меценатами, серед яких відомі фірми

“Tetra Pak”, концерн “Орлан”, “Americal House”, а також зарубіжні посольства.

У планах КМЦ - створення сучасного молодіжного центру для відпочинку, розваг, спілкування, клубної та студійної роботи, розробка культурно-мистецьких проектів з синтетичним поєднанням усіх видів мистецтва, створення власної студії звукозапису, радіо- та телеканалу.

Керівник КМЦ Олена Замостян.

- участь у підготовці, укладанні та контролі за виконанням догворів;
- організація правової і проведення претензійної роботи;
- представлення в установленому законодавством порядку інтересів Університету в судах та інших органах під час розгляду правових і спирних питань.

Керівник - Віктор Бондаренко.

Соціально-психологічна служба

1 корпус, к. 123, тел. 416-6096

Соціально-психологічна служба НаУКМА існує з 1993р. Основними завданнями відділу є надання психологічної допомоги особам, що перебувають у кризовому стані або мають психологічні проблеми, сприяння самопізнанню та особистісному росту студентів і співробітників Університету.

Головні напрямки діяльності соціально-психологічної служби:

- індивідуальні психологічні консультації;
 - групові психологічні тренінги;
 - комп'ютерна психодіагностика;
 - соціально-психологічні дослідження;
 - дослідження рейтингу викладачів;
 - психолого-просвітницька робота.
- До роботи відділу залучаються студенти-волонтери, відкрито консультаційний пункт у гуртожитку.

Керівник - Ольга Лисенко, кандидат психологічних наук.

Юридичний відділ

1 корпус, к.205, тел. 416-6019

Юридичний відділ НаУКМА створено з метою забезпечення правових основ для ефективної діяльності всіх структурних підрозділів Університету та вдосконалення правової роботи. Основним завданням юридичного відділу НаУКМА є:

- організація правової роботи, спрямованої на правильне виконання актів законодавства, інших нормативних актів і документів у НаУКМА;
- сприяння дотриманню законності при застосуванні законодавства про працю;
- надання правової допомоги працівникам та студентам Університету;

Медична частина

1 корпус, тел. 416-1246

Надає першу невідкладну допомогу, проводить перев'язки, ін'єкції, видає медикаменти для разової допомоги, забезпечує щеплення студентів та співробітників в разі виникнення епідеміологічної ситуації в місті. У деяких випадках медична служба НаУКМА забезпечує невеликі курси лікування або випикує необхідні ліки. Працюють терапевтичний, маніпуляційний, фізкабінет (інгалятор, кварц), кабінет лікувальної фізкультури. Лікар-терапевт Хінкулов Петро Борисович.

Медична частина працює щодня, крім вихідних, з 9.00 до 17.00.

Всі студенти Університету записані в студентській поліклініці (вул. Політехнічна, 25, тел. 274-3204), де вони повинні щорічно проходити повне медичне обстеження.

РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ

Інформаційно-комп'ютерний Центр

1 корпус, к.211, 213

У серпні 1993 року було організовано науково-дослідний інформаційно-комп'ютерний центр НаУКМА з метою комп'ютеризації Університету і створення його інформаційної системи.

За цей період співробітниками ІКЦ було зроблено:

1. Один з перших в Україні навчальних Інтернет-вузлів, що був у числі 100 найкращих серверів навчальних закладів світу (займав 57-80 місце за кількістю приєднань до Інтернет-серверу).
2. Одна з перших комп'ютерних мереж серед навчальних закладів СНД

з використанням сучасних комп'ютерних і мережних технологій. Було закладене необхідне підґрунтя для створення сучасної інформаційної системи в Університеті.

3. Технічний проект створення сучасної бібліотеки НаУКМА, який зараз впроваджується у життя Бібліотекою НаУКМА.

4. Концептуальний та ескізний проект комп'ютеризації НаУКМА, який поступово впроваджується в життя Інформаційно-комп'ютерним центром.

5. Проект приєднання НаУКМА до Опорної київської комп'ютерної мережі і створення Інтернет-центру підготовки викладачів з Інтернету. На базі Інформаційно-комп'ютерного центру було проведено навчання 157 викладачів Інтернету для некомерційних установ і підготовлені відповідні навчальні матеріали.

6. Проект підготовки викладачів НаУКМА з Інтернету в Бостонському університеті США за фінансуванням Американського Дому з підтримкою американського благодійного фонду Сейбр.

7. Проект вивчення сучасних інформаційних систем американських коледжів та університетів за підтримкою фонду Айрекс. Як додаток до проекту, фондом Сейбр відправлено до Інтернет-центру НаУКМА понад 1000 підручників з Інтернету.

8. Проект наповнення інформацією Інтернет-серверу НаУКМА про наукову і навчальну діяльність Університету за підтримкою фонду Відродження (закінчується в жовтні 1998).

9. Виконується постійне супроводження комп'ютерної мережі НаУКМА і проводиться обслуговування комп'ютерної техніки, яка зараз нараховує понад 130 комп'ютерів.

Інформаційно-комп'ютерний центр працює над такими проектами:

1. Приєднання 4-го корпусу до Інтернету і опорної комп'ютерної мережі НаУКМА. З виконанням цього проекту будуть створені можливості приєднання всіх користувачів НаУКМА до Інтернету і внутрішньої мережі Університету.

2. Приєднання 3-го корпусу до Інтернету і опорної комп'ютерної мережі НаУКМА з використанням оптичного кабеля між корпусами і реорганізацією режиму роботи ІКЦ.

3. Закінчує проект прокладання волоконно-оптичного кабеля до Київської опорної комп'ютерної мережі через Верховну Раду України.

4. Виконує проект наповнення інформацією Інтернет-серверу НаУКМА з наукової діяльності підрозділів НаУКМА.

5. Готує проект із дистанційного навчання між НаУКМА та Технологічним

інститутом Нью-Джерсі, США за участю Гарвардського Університету та Массачусетського Технологічного Інституту, США.

6. Розробляє проект створення інформаційної системи управління НаУКМА.

7. Проводить перепідготовку персоналу НаУКМА.

Директор ІКЦ. Юрій Хмелевський.

Лабораторія інформатики

На сучасному етапі є структурним підрозділом Департаменту Комп'ютерних Технологій.

Головним завданням лабораторії інформатики є забезпечення навчального процесу у НаУКМА. Для навчальних занять та самостійної роботи студентів на кафедрі інформатики Департаменту комп'ютерних наук Університету обладнано п'ять комп'ютерних класів:

- 4 класи IBM - комп'ютерів - 2 корпус, к. 204, 215; 1 корпус, к. 307 та 4-й корпус, к. 312
- 1 клас комп'ютерів Macintosh PowerPC - 1-й корпус, к. 311

Студенти всіх факультетів набувають базову і спеціальну комп'ютерну підготовку на лекційних та практичних заняттях, а у вільні від занять години можуть самостійно працювати в комп'ютерних класах.

Чотири класи об'єднано в локальну комп'ютерну мережу. Також три з них через Інформаційно-комп'ютерний центр під'єднані до глобальної мережі Інтернет, що дає студентам можливість працювати з інформаційними джерелами всього світу. Користувачам тут надаються послуги з передачі та прийому листів електронної пошти (e-mail), доступ до глобальної інформаційної системи World Wide Web, можливість створювати свої Web-сторінки. Проводяться навчальні семінари на теми: електронна пошта, основні команди Unix, інформаційний пошук в Ilterlet, створення Web-сторінок.

Студентський Internet-центр

1 корпус, К.307А

(понеділок-п'ятниця з 8.30 до 19.30)

Студентський Ilterlet-центр є центром вільного доступу до ресурсів всесвітньої комп'ютерної мережі, яким охоче користуються також і викладачі та співробітники Університету. Користувачам тут безкоштовно надаються послуги з передачі та прийому листів електронної пошти (e-mail), доступ до глобальної інформаційної системи World Wide Web, Ilterlet Relay Chat, новин USELET, можливість створювати свої Web-сторінки тощо. Проводяться навчальні семінари на теми: електрон-

на пошта, основні команди Unix, користування USELET та IRC, інформаційний пошук в Internet, створення Web-сторінок.

Користувачі Студентського Інтернет-центру мають доступ до його ресурсів з будь-якої робочої станції комп'ютерної мережі Університету.

Створений завдяки спонсорам - американським та канадським благодійним організаціям, центр підтримується зараз відділом Internet-технологій ДКТ та групою студентів-ентузістів із різних факультетів та курсів.

Докладну інформацію про центр можна знайти на Web-сторінці: <http://slark.ukma.kiev.ua>.

Лінгафонний кабінет

2 корпус, к.414, тел. 463-69-30

Вивчаючи іноземні мови, студенти Університету можуть користуватися послугами лінгафонного кабінету. Тут проводяться заняття, тестування, демонстрації відеофільмів, відведено спеціальні години на самостійну роботу з навчальними матеріалами кабінету. До речі, аудіоколекція тут налічує близько 300 аудіокасет із записами курсів англійською, японською, китайською, німецькою, італійською, французькою та польською мовами. Регулярно демонструються художні та навчальні відеофільми англійською, німецькою та польською мовами.

Кабінет має тридцять стаціонарних лінгафонних кабін, однокасетні та двокасетні магнітофони, телевізори та відеомагнітофони.

За необхідності студенти та викладачі НаУКМА можуть переписати на власні касети копії курсів іноземних мов з колекції лінгафонного кабінету.

Кабінет працює з 8.00 до 18.00

(під час сесії та канікул -

з 9.00 до 17.00),

перерва на обід - з 13.30 до 14.15,

вихідні - субота та неділя.

Кабінет

технічних засобів навчання

На сучасному етапі є структурним підрозділом Департаменту Комп'ютерних Технологій.

Головним завданням кабінету ТЗН є забезпечення навчального процесу в НаУКМА технічними засобами.

Для цього у кабінеті ТЗН є різноманітне обладнання: проекційна апаратура для демонстрації друкованої та мальованої інформації, аудіо та відео-апаратура. Кабінет проводить відеозйомку лекцій та їхній запис на аудіо-та відеокасети, тиражує цю інформацію і надає студентам для перегляду та вивчення.

Кабінет ТЗН обслуговує систему супутникового телебачення, яка працює для прийому навчальних програм при вивченні іноземних мов, технічно підтримує систему ефірного прийому та його трансляції в аудиторіях. При проведенні наукових конференцій, симпозіумів та інших заходів у НаУКМА кабінет ТЗН забезпечує їх технічно, допомагає студентським гурткам та об'єднанням: кіноклуб, радіо "Сміт", Студентська колегія та ін.

У перспективі кабінет ТЗН планується реорганізувати у науково-технічний відділ, який, крім вищезазначених функцій, буде займатися проблемами впливу технічних засобів навчання на функціональний стан студентів, оптимізацією цього впливу за рахунок зменшення або збільшення аудіо-візуальної інформації протягом навчального циклу.

Можливості копіювання та роздруку

1 корпус, читальна зала № 1

(к.133), 8.30-19.00

До послуг користувачів ксерокопіювальна машина-автомат. Придбавши магнітну картку на 50, 100 або більше копій, ви можете самостійно робити копії. Вартість однієї копії формату A4 - 10 копійок.

За помірну плату в кімнаті 307А співробітники Проекту Internet UKMA роздруковують документи на лазерному принтері (формати Postscript, ASCII).

ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО СПІВПРАЦЮЮТЬ З НаУКМА

МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Міжнародний благодійний фонд було засновано в 1995 році, але фактично діяльність він розпочав із сере-

дини 1996 року. Метою фонду є пошук і акумуляція коштів, які спрямовуються на розбудову Національного університету "Києво-Могилянська Академія".

Фонд веде пошук коштів, із 1997 року введено систему матеріального заохочення волонтерів, які допомагають залучати кошти. Детальніше про діяльність фонду і про принципи співпраці з ним, а також про методи й техніку підготовки проектів на одержання ґрантів (в тому числі й від інших благодійних фондів) можна дізнатися у координатора програм Глебової Любові Миколаївни

(к. 4-322, 324, тел. 416-1536).

КРЕДИТНА СПІЛКА "ПОМІЧ"

Кредитна спілка "Поміч" НаУКМА створена за принципом об'єднання групи людей, які разом навчаються та працюють.

Вона об'єднує студентів, професорсько-викладацький склад, та всіх інших хто працює в Університеті.

КС "Поміч" почала працювати в червні 1997 року і нараховує 147 осіб - працівників та студентів Університету, які об'єднали свої заощадження для фінансової допомоги один одному. В цілому видано 143 кредити на загальну суму 27110 грн. Затримки у поверненні позик не було.

Кредитна спілка продовжує діяти на таких основних засадах:

- вклади приймаються з виплатою дивідендів у розмірі 2% щомісячно;
- кредити видаються під 3% щомісячних;

З питань роботи КС "Поміч", внесення власних вкладів та отримання кредитів звертатись до п. Жолуденко Олени Володимирівни, к. 210, корп.1, тел.416-43-08.

Голова правління - Володимир Кобзар.

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ "KM ACADEMIA"

2 корпус, 4 під'їзд, 1 поверх,
тел.: 416-6092

Дочірнє підприємство Видавничий дім "KM Academia" створене з метою видання художньої та наукової літератури, підручників, словників, наукових

записок та іншої продукції на задоволення потреб Університету, потреб просвітництва та відродження української науки і культури, підтримки культурних зв'язків з іншими країнами світу. Вже вийшли і мали добрий розголос півтора десятки книжок, зокрема "Вступ до історичної науки" М.Брайчевського, дослідження Галини Кошарської (Австралія) про творчість Ліни Костенко, "Російсько-український медичний словник" Марії Присяжнюк, казка-есеї Докії Гуменної "Благослови, Мати", чимало наукових робіт викладачів Університету.

1996/97 рік ознаменувався виходом у світ двох важливих періодичних видань, започаткованих в Університеті. Це - "Наукові записки НаУКМА" (том I, Філософія та релігієзнавство) і "Культурологічні студії", перший випуск яких присвячено світлій пам'яті видатного українського вченого, археолога і культуролога, засновника кафедри культурології в НаУКМА, доктора історичних наук, професора Миколи Олександровича Чмихова. Побачило світ видання "Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України" під редакцією В. Зубка.

Цікавими виданнями поповнилася словникова серія. З грифом "Рекомендовано Міністерством освіти України" вийшов "Словник економічних термінів Російсько-українсько-англійський". Філологам адресовано "Словник інтернаціональних терміно-елементів грецького та латинського походження в сучасній термінології". Обидва - за науковою редакцією професора Кияка Т. Р.

Швидко розійшовся посібник В. Литвинова "Латинська мова. Елементарний курс". Фахівці високо оцінюють роботу Олександра Павлюка "Боротьба України за незалежність і політика США (1917-1923)".

У серії "Були, є і будемо ввіки" вийшли книжки Василя Горбачука "Барви української мови" та "Історія української мови в конспектах Юрія Кузьменка".

У програмі "Трансформація гуманітарної освіти в Україні" Міжнародного фонду "Відродження" вийшла книжка М. Дороніної "Культура спілкування ділових людей".

А ще ж "Католицький щорічник",

"Дива печер лаврських", збірники студентських наукових праць, методичні розробки...

Директор - Лариса Копань.

ЖУРНАЛ "КІНО-ТЕАТР"

"Кіно-Театр" - ілюстроване видання, аналітичний і водночас популярний мистецький журнал - посередник між українським глядачем та подіями сучасного світового театального і кінопроцесу.

Головні рубрики журналу: "Світова класика", "Обличчя", "Театр", "Сторінки історії", "Фільми, які ми бачили", "Фільми без глядача", "Розмова з

майстром", "Новини відеотек", "Мистецька хроніка". Часопис сприяє розвиткові теоретичних розробок у галузі мистецтвознавства і культурології.

Журнал заснований у 1995 році студентами НаУКМА, слухачами курсу "Кіномистецтво" на чолі з кінокритиком Ларисою Брюховецькою. До редакції увійшли відомі режисери, драматурги, культурологи. Редакція "Кіно-театру" активно залучає до співпраці відомих митців, критиків, а також студентів Академії, науково-мистецьку молодь інших вузів, бере участь в наукових конференціях, присвячених проблемам театру і кіно.

Разом з НаУКМА з 1996 року співзасновниками журналу стали: Міністерство культури і мистецтв України, Головне управління культури Київської держадміністрації та Подільська районна держадміністрація м. Києва.

Періодичність журналу - раз на два місяці, обсяг - 64 сторінки. Сфера розповсюдження - загальнодержавна, з 1997 року й міжнародна.

Редакція журналу - 1 корпус, к.216,

тел. 416-6096;

e-mail: ktm@ukma.kiev.ua;

Web-site: <http://www.ukma.kiev.ua/pub/ktm>.

GMCC UKRAINE

GMCC Ukraine - представництво канадського коледжу ім. Грента МакЮена. Grant MacEwan Community College (GMCC) є навчальним закладом, який розташований в м. Едмонтоні, провінція Альберта, Канада.

Коледж було засновано у 1971 році. Сьогодні в ньому навчаються 30 000 студентів за 50 різними програмами. Унікальність GMCC полягає в тому, що це єдиний коледж в Канаді, в якому з 1987 року діє Український Центр Ресурсів та Розвитку. GMCC є ініціатором кількох канадсько-українських проєктів у галузі освіти та професійної підготовки: проєкт з підготовки 40 українських фермерів, проєкт "Видання учбових матеріалів з агробізнесу", довгостроковий проєкт з реформи медсестринської освіти в Україні.

Для подальшої розбудови канадсько-українських програм Коледж відкрив своє представництво в НаУКМА. 28 листопада 1994 р. набула чинності

“Угода про співробітництво між НаУКМА та GMCC”.

Протягом останніх трьох років GMCC співпрацює з НаУКМА над дослідницькими проектами та програмами обміну викладачами, адміністраторами та студентами.

GMCC бере активну участь у створенні та розвитку інфраструктури НаУКМА по лінії Канадсько-української програми партнерства (CUPP), а саме таких підрозділів, як:

- ☐ Job and Career Centre
- ☐ Pubnic Renations
- ☐ Fund Raising
- ☐ Computer and Information Centre.

За допомогою кафедри англійської мови GMCC при НаУКМА створено Українсько-канадську школу англійської мови.

У 1997 р. GMCC спільно з НаУКМА, Міжнародним центром приватизації, інвестицій і менеджменту (Україна) та University of New Brunswick (Канада) започаткував проект по створенню Українсько-канадського центру бізнес менеджменту. Центр буде впроваджувати короткострокові курси для українських та канадських компаній, а також пропонуватиме однорічну програму з менеджменту і бухгалтерського обліку, диплом якої матиме акредитацію як в Канаді, так і в Україні.

У рамках міжурядової програми співробітництва Канада-Україна Коледж ім.Грента МакЕона (Grant McEvan Community Connege, Edmonton) та міжнародний центр приватизації, інвестицій та менеджменту (Київ) здійснюють проект з впровадження в Україні канадської програми з бізнес - менеджменту (спеціалізація - управлінський облік та фінанси). Ця програма розрахована на людей, які вже мають вищу освіту. Програма має максимальну практичну спрямованість, що забезпечує повну готовність випускників програми до успішної самостійної роботи у міжнародному бізнес-середовищі.

Початок занять 1 лютого 1999 р. на базі Міжнародної Школи Бізнесу при Києво-Могилянській академії.

Пропонується очна, очно-заочна та вечірня форми навчання.

Адреса представництва:

Україна, 254 070

м. Київ, вул. Іллінська 9, к. 104,

тел./факс: 417-3550

тел.: 462-5103

e-main: root@gmcc. free net. kiev. ua

Директор - Юрій Конкін.

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ (КМІС)

КМІС - приватна українсько-американська компанія, що працює у співробітництві з кафедрою соціології НаУКМА. КМІС заснований у 1991 році як дослідницький центр Соціологічної Асоціації України, а з 1992 перетворений у приватне спільне підприємство. Партнер КМІС у США - Paragon Research International.

Сприяння науковій роботі кафедри соціології НаУКМА є одним з напрямків діяльності інституту. КМІС є базою навчально-дослідницької практики з соціології для студентів-соціологів, метою якої є опанування студентами методів, форм організації праці у царині їх майбутньої професії, формування професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи, виховання потреби систематичного поновлення своїх знань та їх творчого застосування у практичній діяльності.

КМІС має мережу інтерв'юєрів, що дозволяє проводити дослідження в усіх областях України та у Криму, репрезентативні як для України в цілому, так і для окремих її регіонів. Типи досліджень КМІС - опитування методом персонального (face-to-face) інтерв'ю, телефонні та поштові опитування, експертні опитування, фокус-групи, поглиблені інтерв'ю. Розроблений КМІС пакет комп'ютерних програм ОСА для аналізу соціологічних даних (що має експорт у SPSS) використовується практично усіма головними виробниками соціологічної інформації в Україні.

КМІС проводить як власні наукові дослідження, так і дослідження на замовлення. Головна наукова спеціалізація КМІС - порівняльні міжнародні дослідження.

Дослідження КМІС зосереджені на таких темах:

- дослідження взаємозв'язків між соціальною структурою та особистістю - це спільний американо-польсько-український проект, що виконується під

керівництвом экс-президента Американської соціологічної Асоціації професора Мелвіна Кона (університет Дж. Гопкінса), професора К. Сломчинського (Інститут філософії і соціології Польської Академії наук), та професора Валерія Хмелько (кафедра соціології Києво-Могилянської академії);

- проблеми бідності в Україні (у співробітництві з дослідницькими відділами Світового Банку);
- політичні орієнтації населення України;
- моніторинг соціо-структурних та соціо-культурних параметрів населення України;
- математичне моделювання процесів макросоціальних змін;
- програмне забезпечення соціологічних досліджень.

На замовлення Інститут виконував широкий спектр досліджень від політичних та соціально-економічних до маркетингових. У 1997-1998 рр. це були такі соціологічні дослідження: "Соціальна оцінка збереження біорізноманіття в Азово-Чорноморському екологічному коридорі", "Вивчення житлово-комунальних умов організацій та населення міст", "Оцінка якості медичних послуг у Криму" та "Соціальні наслідки реструктуризації вугільної промисловості".

Директор Інституту — Володимир Паніотто, доктор філософських наук, професор кафедри соціології. Президент Інституту — Валерій Хмелько, доктор філософських наук, завідувач кафедрою соціології НаУКМА.

**4 корпус, кімн. 229, 230, 262, 263;
тел. 416-6053, факс 263-3458.**

РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ДОМУ АМЕРИКИ В УКРАЇНІ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ресурсний Центр для викладачів англійської мови працює в НаУКМА з 12 вересня 1997 р. і відкритий для викладачів з усіх міст України. Членство в Центрі безкоштовне.

У бібліотеці Ресурсного Центру можна користуватися учбово-методичними матеріалами: літературою, аудіо- та відеокасетами, комп'ютерними програмами. Книги та інші посібники ви-

даються на термін від двох тижнів до одного місяця. За попереднім замовленням деякі комплекти книг можна брати на період до шести місяців.

У Центрі буде працювати американський спеціаліст з методики викладання англійської мови Рік Розенберг. Він проводитиме семінари та показ фільмів.

ЦЕНТР СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА СОРОСА (ЦСМС)

ЦСМС-Київ, що є частиною Мережі ЦСМС, був започаткований Джорджем Соросом у 1993 році як засіб сприяння розвитку сучасного візуального мистецтва у пострадянських країнах через систему надання ґрантів, організацію виставок українських художників, створення відео- та слайд-документації виставок сучасного візуального мистецтва, поширення інформації про міжнародні виставкові та освітні можливості. Центр має читальну кімнату, де є періодичні міжнародні журнали з питань сучасного мистецтва та теоретична мистецька література.

У 1996 році, після того, як почала діяти Галерея ЦСМС при Національному університеті "Києво-Могилянська Академія", програма ЦСМС поширила свою діяльність у таких напрямках: проведення постійної виставкової програми в Галереї Центру Сучасного Мистецтва Сороса, створення відеокімнати, організація освітньої Програми у галузі сучасного мистецтва з залученням провідних українських та іноземних фахівців із сучасного візуального мистецтва. ЦСМС має сприяти створенню громадського середовища для неформального мистецького спілкування.

Єдина існуюча професійна програма, що фондує та виставляє сучасне візуальне мистецтво в Україні, ЦСМС функціонує як міжнародний пункт обміну і співпраці українських художників та як навчальний, інформаційний центр.

Офіс ЦСМС працює щодня, крім суботи та неділі, попередньо можна домовитися про зустріч за телефонами 416-2262, 416-6907 (факс: 416-0386), e-mail: scca@ukma.kiev.ua, Web сторінка: <http://www.scca.kiev.ua/>.

Під час демонстрації виставок Галерея працює з 13.00 до 17.00 щодня, крім понеділка.

Директор Юрій Онух.

МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР ПЕРСПЕКТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Міжнародний центр перспективних досліджень є незалежною, неприбутковою дослідницькою організацією.

Головною метою роботи МЦПД є інтелектуальне забезпечення процесу прийняття політичних рішень в Україні, що включає в себе проведення різноманітних досліджень та суспільних дебатів.

Особлива увага приділяється організації комунікацій між представниками уряду, недержавними організаціями та засобами масової інформації.

Дослідження та проекти в МЦПД здійснюються за трьома головними напрямками: макроекономічний, мікроекономічний, громадянське суспільство.

Проекти макроекономічних досліджень:

- кварталні передбачення
- макроекономічне моделювання

Проекти мікроекономічних досліджень:

- дерегуляція
- швидкісне дослідження підприємств України
- енергетичний сектор

Проекти сфери громадянського суспільства:

- створення системи доброчесності
- прес-служби
- європейський вибір.

**Виконавчий директор МЦПД -
д-р Віра Нанівська,**

тел./факс 462-4937, 462-4938
e-mail: rada@carrier.kiev.ua

ЯПОНСЬКИЙ ЦЕНТР В УКРАЇНІ

Мета заснування Японського центру в Україні - сприяння переходу країни до ринкової економіки та підвищення кваліфікації спеціалістів у пріоритетних галузях розвитку економіки в Україні. Основні напрямки діяльності Японського центру - організація семінарів та реалізація проекту в сфері енергетики України. Центр планується відкрити в одному з корпусів Києво-Могилянської академії (вул.Волоська, 10), де після підписання угоди про створення та діяльність Японського Центру Академія надала приміщення площею 400 м.кв. На цій площі буде розміщено лекційний зал на 50 чол., лінгфонний кабінет на 30 чол., кімната для засідань та офіс Центру.

Протягом 1997-1998 рр. Японський центр у співробітництві з Києво-Могилянською академією провів ряд семінарів стосовно банківської справи та фінансів, ринку цінних паперів, розвитку бізнесу тощо.

Директор центру - Сато Такаюсу.

Тимчасова адреса Японського центру в Україні.

Київ, 252004, вул. Червоноармійська
9/2, Міжнародний офісно-готель-
ний комплекс "Макулан", під'їзд 2,
2-й поверх, к. 10.
Тел/факс: (044)220-9520
E-mail: jpnCNT@carrier.kiev.ua

З цим та іншими Положеннями можна ознайомитися у Вченого секретаря НАУКМА.

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Якщо поглянути на Університет "Києво-Могилянська Академія" - найдавніший навчальний заклад Східної Європи ззовні:

"Вражений тим прогресом, що досягла Академія. Відбувається відродження справді незалежного українського життя", - Збігнев Бжезинський (США).

"Інтелектуальне життя процвітає у ваших будівлях на Подолі", - Жорж Ніва (Швейцарія).

"Подивований активністю ваших студентів. Вони освічені, зорієнтовані в тому, що конкретно можуть і хочуть робити", - Генрік Мікклсен (фірма "Маєгзк").

І, якщо поглянути зсередини -

"Я просто щаслива, що зустріла тут таких надзвичайних людей як Т.І.Бужевська, керівник "Генетичного центру людини", В.А.Барабой, завідуючий кафедрою онкології, та інших. Вони стали для мене не тільки викладачами, але й справжніми друзями", - Куценко Яна (ФПН, магістерська програма, 1 курс).

"Мені подобається рівень викладання в НАУКМА, особливо добре те, що є можливість вивчати різні іноземні мови", - Новосельський Олег (ДСНТ, магістерська програма, 2 курс).

Якщо Ви хочете здобути ґрунтовні, поглиблені знання з того чи іншого предмету, поглянути на питання очима сучасних дослідників і науковців України та закордонних країн, бути у вирі світових подій і разом з тим не забувати, що життя є чудовим, то НАУКМА задовольнить Ваші прагнення.

Якщо Ви прагнете працювати з цікавими людьми, знайти в своїх викладачах не тільки кваліфікованих працівників, захоплених своєю роботою, але й справжніх друзів та співрозмовників, які вміють розуміти та прислухатися до студентів як до рівних колег, Ви зустрінетесь з ними в нашому Університеті, де на перерві можна

зайти на кафедру, випити кави чи чаю та поділитися останніми новинами.

Якщо Ви комунікабельна людина, яка полюбить бути у вирі життя й насолоджуватися спілкуванням з неординарними особистостями, то в нашому закладі на Вас чекає безліч друзів. В цих стінах знаходять порозуміння та спільну мову вихідці з різних регіонів України, будуючи свою мініатюрну модель демократичної держави.

Якщо ж Ви надаєте перевагу спокійному ритму життя, любите щирі дружні стосунки, то в Університеті навчається досить небагато студентів і тут підтримується свій особливий, камерний, внутрішній світ; майже на всіх факультетах маленький та споріднений колектив.

Якщо Ви не збираєтесь стати "книжковим хробаком" й усі студентські роки "гризти ґраніт науки", а навпаки, пам'ятаєте про свій вік і про море інших цікавих речей, окрім навчання, то Вас, певно, задовільнить те, що "гарячі точки" творчого життя Києва часто переселяються в НАУКМА. Це - художні виставки **Галереї мистецтв** (1 корпус, 3 поверх), виступи університетської хорової капели "Почайна", концерти в Конґрегаційній залі Староакадемічного корпусу, вечори духовної музики в Академічній церкві Благовіщення Діви Марії тощо.

Якщо не в Ваших правилах бути мовчазним споглядачем, Ви можете бути безпосереднім учасником мистецького життя. На Вас чекає **експериментальний театр-студія, лабораторія старовинних інструментів, гончарна студія**. За участі та ініціативи студентів Університету видаються журнали "Кіно-Театр", "Соціальна політика та соціальна робота", "Політична думка", "Центр Європи" та літературний додаток до неї - "Юний сквородіанець", газета Спудейського братства "Поки на плацу". Веселих та запальних збирає команда КВК сту-

дентського мистецько-інформаційного товариства (**Радіо-СМІТ**).

Якщо ж Ви маєте серйозні наміри щодо свого майбутнього й прагнете не гаючи часу подбати про свою кар'єру, НаУКМА - це місце, де Ви якнайшвидше знайдете застосування своїм здібностям. Адже приблизно з третього року навчання значна частина студента починає шукати можливості практичного застосування набутих знань. Полегшити ці пошуки й допомогти знайти гарну роботу покликаний **Центр працевлаштування НаУКМА** (3 корпус, к.210) - одна з тих унікальних структур, яких не існує в інших навчальних закладах України. В Університеті відбуваються щорічні Ярмарки Кар'єр, де керівництво багатьох солідних фірм Києва знаходить кваліфікованих працівників саме серед наших студентів.

Якщо Ви, не цураючись свого, навчаєтесь чужого, до Ваших послуг **відділ міжнародного співробітництва** (1 корпус, к. 119), який надає консультації та детальну інформацію про поточні програми обміну студентами для навчання чи стажування за кордоном.

Якщо в процесі напруженої розумової роботи Ви зголодніли - ласкаво просимо до кафе чи **університетської їдальні**, де можна вдало поєднати приємне спілкування та при-

стойний обід, звісно, за відповідну ціну. Для тих, хто не створює ритуалу з процесу прийому їжі, працює звичайна (традиційне меню, традиційні ціни) студентська їдальня. Але найпопулярнішими серед спудеїв є **їдальня від швейної фабрики та їдальня "Київ-млин"**, що розташовані за 20-25 хв.

Якщо ж у певний момент життя Ви відчули психологічний дискомфорт і бажаєте якомога швидше позбутися цих проблем — до Ваших послуг фахівці **соціально-психологічної служби** (1 корпус, к.123), які надають індивідуальні консультації, роблять комп'ютерне тестування та пропонують години музичної релаксації. Для тих, хто прагне заглибитись у таємниці власної особистості, проводяться психологічні тренінги.

Якщо Ви думаєте, що студенти Академії мають щось спільне з сухими і виснаженими тяжкими думами науковцями, то це велика помилка. Активно підтримується братами-студентами будь-яка пропозиція відзначити приємні дати року. Особливою увагою користується Бал знайомств (остання субота вересня), День Академії (15 жовтня), День студентів (17 листопада), День св.Валентина (14 лютого), Студентський карнавал (13 січня), вертеп та багато іншого й цікавого - найкраще підтвердження романтично-патріотичного духу справжнього

студента. Для тих, хто живе за принципом "тяжко працюю - весело гуляю", **культурно-мистецький центр (3 корпус, к.307)** разом зі Студентською Колегією та Радіо-СМІТ влаштує дискотеки.

І, звичайно, найріднішим для усіх студентів НаУКМА є **деканат студентів** (4 корпус, к.106), де можна дістати потрібну Вам інформацію, поспілкуватися, поділитися ідеями, думками, розказати про нелегке, але щасливе студентське життя, лишити повідомлення, замовити пільговий проїзний на метро, подати заяву на матеріальну допомогу, згодитись на участь у різноманітних конкурсах і т.д. іт.п.

Якщо казати коротко і просто, то студенти НаУКМА - це звичайні собі студенти. Можна навіть простіше, як сказав професор Роланд Піч з Мюнхенського університету після чотирьох років викладання в НаУКМА: "Прекрасні студенти! Вірю в Україну, дивлячись на них".

ДЕКАНАТ СТУДЕНТІВ НаУКМА

наш телефон: (044) 416-6022

наша адреса: 254070 Київ

вул.Іллінська, 9, корп.4, к. 106

Декан Студентів -

Тетяна Костянтинівна Бондарчук

Деканат Студентів створено за ініціативою адміністрації НаУКМА у 1996 році. Подібні служби існують за кордоном, зокрема, у США, Великій Британії, Німеччині та інших країнах світу та відомі під назвою Student's Sen/ices.

Основною метою Деканату є координація відносин між студентством та адміністрацією. Пріоритетними напрямками роботи є:

- ☐ створення бази даних про студентів, які навчаються в НаУКМА, про їхні потреби;
- ☐ підтримка та розвиток студентського самоврядування в Університеті та гуртожитку;
- ☐ сприяння розвитку молодіжних, зокрема, студентських організацій НаУКМА, поширення інформації про них, їх підтримка і співпраця з ними;
- ☐ допомога у вирішенні конфлікт-

них ситуацій між студентами та співробітниками Академії;

- ☐ налагодження контактів з усіма молодіжними організаціями, створення бази даних про них;

- ☐ організація студентських свят, "круглих столів", конференцій, посиденьок, вечорів тощо;

- ☐ створення студентської інформаційної служби в КМА (телефонної "гарячої" лінії, випуск газети, брошур, відеороликів);

- ☐ робота з випускниками;

- ☐ розробка програм, що спрямовані на покращення навчання та дозвілля в НаУКМА, зокрема програми: "Студентське самоврядування", "Випускник", "Студентська сім'я", "Адаптація для першокурсників", "Оздоровлення", "Допомога малозабезпеченим студентам", "Гуртожиток", "Студентська їдальня", "Студентська служба в КМА" тощо;

- ☐ створення студентської консультативної служби з метою надання інформації про запобігання венеричним хворобам, ВІЛ-інфекції/СНІДу та наркотичної залежності;

- ☐ пошук коштів;

- ☐ інше.

Особливим хоббі деканату студентів є розповсюдження пільгових проїзних на метро для студентів Університету.

За минулий **1997-98** навчальний рік Деканат Студентів підготував та провів низку заходів, зокрема: конкурс "Студентська пісня", у межах міжнародного Дня студентів - фестиваль "Я та гітара", "круглі столи" студентських організацій, з яких два тематичні - внутрішньоуніверситетський "Ох, і нелегка ж ти, шапко Мономаха, або Про лідерство" та міський "Проблеми і перспективи студентського самоврядування", творчий вечір Юрка Позаяка, разом зі студентським науковим товариством організував міжнародну наукову студентську конференцію, з Товариством Студіюючої пластової молоді - День пластуна, зі Спудейським Братством - вертеп, концерт автентичної української музики (ліра, бандура), концерт турецької електромусики, поїздки під Крути та інше.

У планах Деканату Студентів - створення розгалуженої студентської служби в КМА, інформаційної мережі про

та для студентів, впровадження "гарячої" телефонної лінії, започаткування студентської консультаційної служби з метою надання інформації про запобігання венеричним хворобам, ВІЛ-інфекції/СНІДу та наркотичної залежності, Дня випускника, організація літнього відпочинку тощо.

Деканат Студентів є відкритою контактною гнучкою структурою і готовий на співпрацю з різноманітними організаціями, товариствами, спілками, окремими особами, які працюють у студентсько-молодіжному напрямку.

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ!

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІДДІЛ КАДРІВ

1 корпус, к. 110

тел.: 416-6075

Відділ створено в 1998 році заради більш тісної співпраці адміністрації зі студентами, задоволення їх потреб в оперативному оформленні необхідних документів.

В коло його основних повноважень входить:

- ☐ ведення особистих справ студентів;
- ☐ облік та заповнення трудових книжок;
- ☐ опрацювання наказів про персональний склад і рух студентів (прийом, відрахування, поновлення, академічні відпустки та відрядження), призначення стипендій;
- ☐ видача довідок, студентських квитків, дипломів і сертифікатів;
- ☐ надання консультацій щодо навчання та працевлаштування.

Керівник - Катерина Кобзар.

СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1 .Студентська Колегія (1995) - орган студентського самоврядування, що займається захистом прав та інтересів студентів, координує їхні стосунки з адміністрацією та викладачами; допомагає вирішувати суперечливі питання - Олексій Нечай, ФПРН-2.

2.Спудейське Братство (грудень,

1992) - добровільна громадська організація студентів, створена з метою захисту їх прав, згуртування для участі у відновленні кращих традицій КМА та для підтримки її престижу - Євген Плахута, ФГСН-3 "Політологія".

3. Студентське наукове товариство (1994) - координування зусиль студентів, спрямованих на дослідження актуальних проблем сучасної науки - Олена Луцишина, ФГСН-4 "Філософія".

4. AEGEE-КУМ - форум студентів, що сприяє європейській інтеграції та співпраці серед молоді - Олексій Нечай, ФПРН-2.

5-Старостат гуртожитку (1997) - допомога адміністрації та студентам краще порозумітися щодо проблем, пов'язаних із проживанням в гуртожитку - Андрій Прокопчук, ФГСН-3 "Історія".

6.Радіо - СМІТ (1995) - підготовка та проведення різноманітних святкових заходів, щоденний вихід в академський ефір - Ольга Боримчук, ФГСН-3 "Історія".

7. Товариство Студіюючої пластової молоді (1997) - впровадження принципів Пластового життя в НаУКМА - Богдан Березенко, ФГСН-1.

8.Товариство шанувальників класичної музики (1997) - залучення студентів до музичного життя в Україні та світі - Дарина Кабанова, ФГСН-1.

9.Творча лабораторія старовинної музики (1994) - виконання творів українських та світових композиторів доби Середньовіччя, Ренесансу і Барокко в їх автентичному звучанні - Дарина Міщук, ФГСН-4.

10.Спілка студентів-правників (1997) - участь у громадсько-політичному житті країни та вплив на політико-правову свідомість населення; поліпшення рівня викладання на ФПРН НаУКМА - Микола Орлов, ФПРН-2;

11.Гард (1998) - допомога в реалізації місцевих молодіжних проєктів - Ігор Кашуба, ДСНТ-2.

12.Полтавське, Галицьке земляцтва (1997) - взаємопідтримка земляків, які навчаються в КМА - Олександр Нащинський, ФГСН-3 "Філософія", Сергій Лесняк, МП-1 "Філософія".

13.Соціум - "1 (1998) - сприяння соціальним перетворенням у суспіль-

стві - Тарас Брижоватий, ШСР-1.

14.Академічна хорова капела "Почайна" - виконання української та зарубіжної класики, обробок українських народних пісень - кер. Олександр Жигун.

15.Студентський кіноклуб - перегляд кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики та творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами тощо - ведуча Ольга Брюховецька.

16.Студентський експериментальний театр-студія "LUDUS" - кер. Анатолій Петров.

СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОЖИТОК

Багато студентів НаУКМА мешкають у гуртожитку. Поселенням займається відділ житлового фонду НаУКМА (3 корпус). З огляду на те, що студентські роки найкращі в житті, перелічимо всі переваги гуртожитка, який стає рідною оселею на 4, а можливо, й на 6 років:

1. На період навчання місця в студентському гуртожитку надаються студентам, аспірантам, незважаючи на те, де вони мешкали до цього, а також родинам, де чоловік і дружина - студенти.

2. Плата за проживання, яка стягується з його мешканців за весь час проживання і період канікул, є зовсім невеличкою й цілком сплачується студентською стипендією.

3. У гуртожитку блочна система. Один блок містить чотири кімнати (по одній на 1, 2 чоловік та дві кімнати на 3 чоловік), кухню з балконом, обладнану електричними плитами, холодильником, ванну з душем, туалетну кімнату.

4. Гостинний гуртожиток дозволяє запрошувати друзів, родичів, знайомих. При вході відвідувачі подають документ, що посвідчує особу, реєструють його у книзі відвідувачів і залишають документ у чергового до моменту звільнення гуртожитка.

5. На першому поверсі працює кафетерія, пік відвідування якої збігається з трансляцією футбольних матчів по телебаченню.

6. На другому поверсі обладнано гімнастичну залу для занять шейпін-

гом.

7. На сьомому поверсі працює відеозал.

8. Безкоштовне прання білизни в пральній кімнаті на першому поверсі.

9. Поряд, у столярній майстерні можна вирішити проблеми як-то: кран, що тече, двері, що не зачиняються (або не відчиняються), праска, що не гріє, тощо.

Безперечно, що затяті песимісти можуть знайти деякі недоліки життя в гуртожитку:

1. Далека відстань від Академії виправдовується краєвидами Дніпра та парку "Дружби народів", які щодня споглядаються студентами з вікна тролейбуса або автобуса. Окрім того, протягом подорожі маєте можливість переглянути конспекти, виконати вправи, дочитати книгу і таке інше.

2. Відсутність ліфту (або наявність такого, який не працює) свідчить на користь здорового фізичного стану студентів, які з легкістю долають 9-поверхові сходи.

3. Переселення - це зовсім і не недолік, а радість спілкування з багатьма друзями.

У гуртожитку система самоврядування. Мешканці гуртожитку обирають Старостат (старосту на кожному поверсі, голову Старостату та заст. гол. Старостату терміном на один рік), який є органом, підзвітним Студентській Колегії НаУКМА. Він має власний статут, право голосу при вирішенні питань внутрішнього функціонування гуртожитку, розробці плану культурно-масових заходів і розв'язанні конфліктних ситуацій між мешканцями гуртожитку та адміністрацією.

Гуртожиток НаУКМА розташований по вул. М. Цветаєвої, 14-6. Дістатись туди можна таким шляхом:

♦ ст. м. Петрівка, тролейбус №30 або автобус №21, 101 до кінцевих зупинок.

♦ ст. м. Дарниця, автобус №50 до кінцевої зупинки.

♦ ст. м. Чернигівська, автобус №34 до кінцевої зупинки.

Оскільки згаданий гуртожиток розрахований на 588 місць, а студентів НаУКМА, що приїхали до Києва з інших міст, більше, то частина студентів за-

ймає два поверхи в гуртожитку Метрополітену №4 по вул. Каблукова, 4.

Дістатись туди можна таким чином:

♦ ст. м. Політехнічна, швидкісний трамвай, до ст. "Героїв Севастополя".

Загалом студенти, які живуть у гуртожитку, відрізняються особливою веселістю, активністю та оптимізмом, вони не худнуть і не хворіють. Проживання в гуртожитку ніяк не впливає на успішність навчання студентів. Отож,

ЛАСКАВО ПРОСИМО!

Спортивна інформація

Пам'ятаючи, що в здоровому тілі здоровий дух, студенти НаУКМА ведуть активний спосіб життя. Заняття з фізичного виховання обов'язкові протягом перших двох років навчання для студентів усіх факультетів. В осінньому триместрі заняття проводяться на стадіоні заводу "Арсенал", а протягом весняного та літнього - в спеціально обладнаних спортивних залах Університету. До викладання залучені висококваліфіковані викладачі й відомі тренери України. Хоча, починаючи з 7 триместру навчання, заняття набувають характеру факультативу, студенти і далі активно займаються в різноманітних секціях. На сьогоднішній день є можливість регулярно

відвідувати такі спортивні секції: атлетизму, бадмінтону, тенісу, настільного тенісу, баскетболу, волейболу, плавання, ритмічної гімнастики, шахів та міні-футболу. Всі, хто бажає тренуватися в певній секції, повинні пройти конкурсний відбір, якщо охочих більше, ніж кількісний склад секції. На початку кожного тиместру інформація про розклад роботи секцій і календар спортивних подій подається на дошці оголошень біля кафедри фізвиховання.

Незважаючи на напружений розклад, студенти знаходять час і бажання для проведення щорічних спартакіад НаУКМА з великого та настільного тенісу, шахів, бадмінтону, баскетболу (жінки і чоловіки), волейболу (жінки і чоловіки), плавання, атлетизму та міні-футболу. За підсумками виступів у Спартакіаді збірних команд департаментів та факультетів кращим у 1997/98 навчальному році визнано Департамент економічних наук.

Доводячи, що всі інші частини тіла в студентів працюють не гірше від їхніх голів, збірні команди НаУКМА брали участь у змаганнях 1997/1998 років на першість м. Києва серед вузів з баскетболу (чоловіки), шахів та міні-футболу.

Започатковані у 1997 році матчеві

зустрічі збірних команд Міжнародного Соломонового університету та НаУКМА з волейболу, настільного тенісу, міні-футболу, плавання і шахів набули статусу традиційних, і проводяться щорічно в кінці навчального року.

У квітні 1998 року кафедрою фізичного виховання спільно з Центральним спортивним клубом "Гарт" було підготовлено та проведено Всеукраїнську наукову конференцію "Студентський фізкультурно-спортивний рух в Україні на порозі 21 століття".

Під час конференції представники кафедр фізичного виховання провідних вищих навчальних закладів України, Міністерства освіти України та Спорткомітету України обговорювали різні аспекти студентського фізкультурно-спортивного руху. Кафедра фізичного виховання НаУКМА взяла активну участь у роботі конференції. Результатом роботи конференції стало видання збірника тез та доповідей, авторами восьми з яких були викладачі та студенти Університету.

У 1998/1999 навчальному році кращому спортсмену-студентові НаУКМА, за результатами виступів у змаганнях різного рангу, надається ґрант Андрія Господина (Вінніпег, Канада) як сплати за додаткові навчальні послуги.

Таким чином, у НаУКМА дотримується принцип збалансованого і гармонійного розвитку студентів, що сприяє їх становленню як повноцінних особистостей і гідних громадян України.

ДОВІДКА ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКА

ПЕРШІ КРОКИ СТУДЕНТА-ПОЧАТКІВЦЯ

Отримавши омріяну звістку про зарахування до НаУКМА, не забудьте вчасно приїхати до своєї ALMA MATER, адже на вас чекає вир подій.

Як зорієнтуватись у ньому?

27, 28, 31 серпня в деканатах і департаментах проводиться **реєстрація** усіх студентів, а з 25 серпня в житловому відділі (кімната №10 III корпусу) - вручення дозволу на **поселення до гуртожитку** (якщо в цьому є необхідність).

Реєстрація студентів магістерських програм з 28 серпня.

♦ **31 серпня** - ваше перше студентське свято - *урочиста посвята в слудеї НаУКМА*.

♦ За традицією, навчальний рік в НаУКМА починається *загальноуніверситетськими лекціями*. Їх читають для всіх студентів видатні зарубіжні вчені. Цього року 1 вересня лекцію "Типи християнської духовності в Європі" прочитає почесний професор НаУКМА Сергій Аверінцев (Росія). Не пропустіть!

♦ **1 вересня** на презентації НаУКМА Ви познайомитеся з Президентом, Ректором, проректорами, деканами факультетів та керівниками департаментів, керівниками підрозділів, представниками студентських організацій.

♦ **1 вересня** відбудуться *збори студентів*, на яких декани й керівники департаментів познайомлять вас з особливостями навчання в НаУКМА, з професорсько-викладацьким складом і співробітниками, з якими вам доведеться працювати протягом усього періоду навчання, дадуть перші поради щодо організації свого навчання, найшвидшого й безболісного входження до студентського життя. Тут ви отримаєте *студентські квитки та залікові книжки*. Про всяк випадок нагадуємо, що це документи суворої звітності.

♦ Протягом першого тижня вам доведеться складати свій *особистий план опанування навчальних дисциплін* на поточний рік, куди увійдуть не тільки обов'язкові курси, а й ті, які треба обрати самим. Як це зробити, читайте в наступній рубриці "Як скласти особистий план навчання", порадьтеся з методистом факультету чи департаменту.

♦ Студентам, які вступили до Університету з інших вищих закладів освіти, надається право отримати на відповідних кафедрах *перезалік* раніше вивчених навчальних дисциплін, якщо їх зміст і обсяг відповідають програмам НаУКМА. Заяви на перезалік приймаються деканатами і кафедрами в перший тиждень, сам перезалік відбувається другого-третього тижня навчання.

♦ Радимо уважно вивчити розк-

лад занять, особливо групових, адже пропуск хоча б одного з них за умовами *рейтингової системи оцінки знань і самостійної роботи*, яка діє в Університеті, веде до втрат балів, зниження рейтингової оцінки. Справа в тому, що кожна навчальна дисципліна оцінена в 100 балів. Більшу їх частину студент може набрати не на заліку чи іспиті, а протягом триместру, під час групових занять і самостійної роботи. Саме цей кошик балів є його здобутком, з яким він спокійно може йти на підсумкову атестацію - залік чи іспит, бути впевненим, що його остаточна оцінка не буде залежати від настрою чи примхи викладача.

♦ Зверніть увагу на *графік видачі підручників і посібників* і вчасно отримайте їх у бібліотеці.

♦ Зробивши це, можна з чистим сумлінням готуватись до *балу знань*.

ЯК СКЛАСТИ ОСОБИСТИЙ ПЛАН НАВЧАННЯ

Однією з відмінностей НАУКМА є те, що студент має право значною мірою *самостійно формувати план опанування дисциплін* на кожен навчальний рік - визначати перелік вибіркового курсів, обсяг і термін їх вивчення. При необхідності він може (за згоди керівника департаменту або декана факультету) також переносити в часі вивчення окремих обов'язкових дисциплін, якщо при цьому не порушується логіка їх вивчення, міняти в бакалавраті напрями своєї підготовки, спеціальності й спеціалізації, опановувати додаткову спеціальність або сертифікатну програму.

Як же найкраще скористатися цим правом?

Найперше, уважно ознайомтеся з *навчальним планом* обраної вами спеціальності, що вміщений у цьому календарі-довіднику, відмітьте для себе обов'язкові для вивчення і ті з вибіркового дисциплін, якими ви хотіли б опанувати.

Майте на увазі, що обсяг і вага кожної дисципліни в навчальному плані вимірюється умовною позначкою - *заліковим балом (credit-ом)*, який дорів-

нює 54 годинам затрат часу на її вивчення. За 4 роки навчання студент повинен набрати як мінімум 120 залікових балів, з них не менше 30 - за вибором, зокрема 16 - за вибором із рекомендованого випусковою кафедрою списку і 14 - за своїми уподобаннями як із обраної, так і з інших спеціальностей свого або інших факультетів і департаментів.

Ще 5 залікових балів (а в цілому це буде складати **125**) студентові надається *безплатно*. Все, що понад це, вважається платною послугою і здійснюється за встановленими тарифами.

Виходячи з цього, багато студентів 14 "особистих і 5 додаткових балів використовують для *безкоштовного опанування додаткової спеціальності*, обсяг навчального плану якої не перевищує 19 залікових балів.

Подумки складаючи свій план навчання, слід *зважити свої сили*. В середньому варто планувати протягом року опанування навчальних дисциплін на 30 залікових балів, щоб потім не порушувати питання про відмову від обраних курсів. Після виходу наказу ректора про склад груп вона неможлива. При цьому не забувайте й про те, що *обсяг аудиторних годин на тиждень* не повинен перевищувати 30. Лише добре встигаючим декан або керівник департаменту може дозволити збільшити тижневе академічне навантаження для прискореного проходження програми.

Вперше студент стикається з необхідністю *вибору дисциплін* уже на початку першого року, буквально на першому тижні навчання. У визначений термін треба звернутися до методиста факультету чи департаменту і заповнити спеціальний бланк опанування навчальних дисциплін у двох примірниках, один з яких передається методисту, а другий залишається у студента. На цьому етапі надзвичайно корисно прослухати курс *"Методика організації навчальної роботи студента"*.

Надалі всі студенти, зокрема й першого року, оформлюють свій *план на наступний навчальний рік*. Відбувається це в другій половині березня. Цьому заходу передують збори студентів, проводяться консультації кафедр і методистів, де можна отримати пора-

ди щодо змісту свого плану. А у визначений графіком день студент знову ж таки заповнює план опанування навчальними дисциплінами у двох примірниках, один з яких залишає у методиста.

Якщо студент обирає дисципліну з іншого факультету чи дисципліну, якої не має в планах свого структурного підрозділу, він повинен попередньо записатись у методиста відповідної кафедри і отримати його підпис у своєму плані.

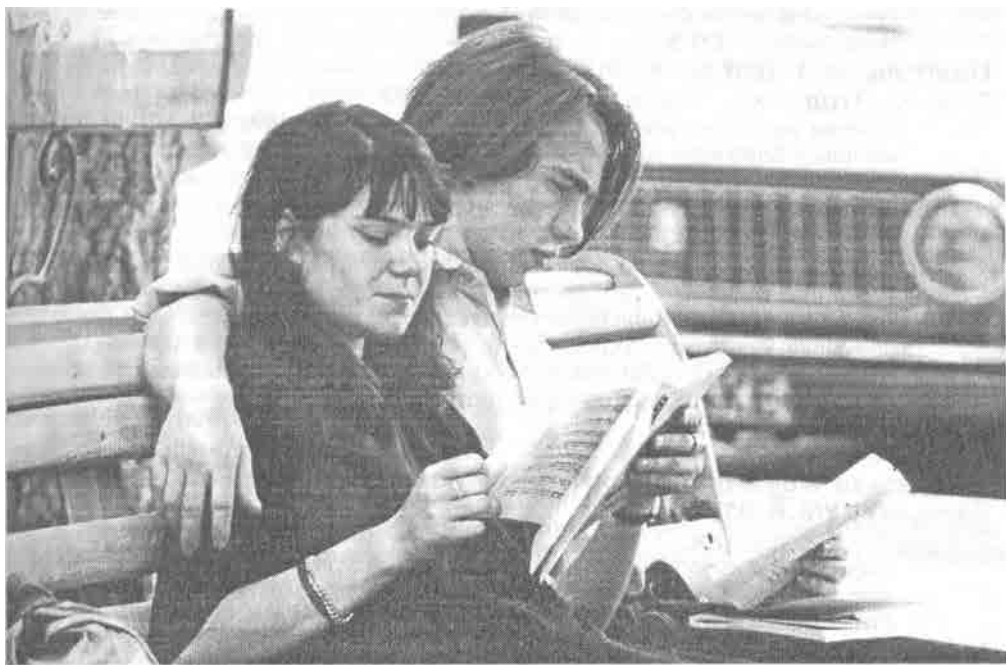
Трапляється, що запис на дисципліну не відбувається з причини малої кількості бажаючих її вивчати. Про це студент може дізнатися уже в понеділок наступного тижня, який називається *тижнем корекції*. Щоб не втратити час і потенційні залікові бали, він повинен у визначений графіком день підійти до методиста факультету/де -

партаменту і переписатись на іншу дисципліну, запис на яку відбувся або з великою вірогідністю відбудеться протягом тижня корекції.

Слід мати на увазі, що на деякі дисципліни встановлені обмежені обсяги запису. Тому треба заздалегідь подбати про своєчасну заяву, виявити дисциплінованість.

Для багатьох *другокурсників*, які до цього повинні остаточно визначитися з майбутньої спеціальності, доведеться пройти *конкурсні випробування*, щоб підтвердити право опанувати обраною спеціальністю. Найвагоміші аргументи для перемоги - висока успішність, зокрема й з профільних дисциплін, а також відмінний захист курсової роботи в кінці лютого - на початку березня.

Бажаємо успіхів у здійсненні ваших намірів!

ФАКУЛЬТЕТИ, ДЕПАРТАМЕНТИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

КЛАСИФІКАЦІЯ КУРСІВ БАКАЛАВРСЬКИХ ПРОГРАМ

Бакалаврська освітньо-професійна програма складається з блоку нормативних навчальних дисциплін, а також з блоку вибіркових дисциплін. До першого блоку входять:

а) цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін (курси державного блоку):

Економіка-1 (ЕН.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Сніжко А.Е

Пропедевтичне ознайомлення з основами економічної теорії, з загальними уявленнями про центральні економічні проблеми суспільства, основні засоби економічної координації та аналіз поведінки споживача. Програмою передбачається розгляд питань, пов'язаних з визначенням ціни та обсягу виробництва за умов досконалої конкуренції та монополії.

Продовження: ЕН.Б.26

Політологія-1 (ПЛ.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Якушик В.М.

Основи культури громадянства. Сучасне, цивілізаційне розуміння політики як не тільки боротьби за перемогу свого, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти.

Продовження: ПЛ.Б.02

Соціологія -1 (СЦ.Б.1)

1 зал.б., 2год./тиж., 1 трим., залік, Осовський В.Л., Оксамитна С.М., Карук В.П.

“Вступ до соціології” (Introduction to Sociology). Початкові знання про предмет соціології, про її основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, соціологічне розуміння культури й суспільства, їхньої будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації та основних форм соціальної нерівності.

Продовження: СЦ.М.3

Українська мова (практичний курс української мови та мова ділових паперів) (УМ.Б.01)

1,5 зал. б., 4-2год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит.

Засвоєння орфоепічних та правописних норм, граматичних і синтаксичних особливостей української мови, специфіки ділового мовлення, основ практичної стилістики з урахуванням майбутньої спеціалізації.

Історія України (ІС. Б. 01)

4 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит.

Перебіг основних подій вітчизняної історії в їх причинно-наслідкових взаєминах і в міжнародному контексті. Підвалини поглибленого та спеціалізованого дослідження фахових предметів на старших курсах бакалаврату і далі - у магістерському циклі.

Продовження: ІС.Б.07, 17, 18, 19, 30.

Англійська мова-1 (АМ.Б.1)

13 зал. б., 6 год./тиж., 1-2, 4-5 трим., іспит.

Загальний курс англійської мови /General English/ передбачає засвоєння студентами основних мовних навичок /читання, письмо, активне спілкування, аудіювання, реферування/ та опанування базових побутових тем. За цей період студент мусить вийти на середній рівень володіння англійською мовою.

Основи права (ПВ.Б.001)

І зал. б., 2 год./тиж., 2, 3 трим., іспит.

Основи загальної теорії держави та права, основні правничі системи світу, національного права України. Розглядаються питання приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів. Особлива увага приділяється таким галузям права, як конституційне, кримінальне, цивільне, сімейне, трудове.

Безпека життєдіяльності (ЕЛ.Б.31)

І зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., залік, Нарбут А.В.

Знайомить із надзвичайними ситуаціями в мирний та воєнний час і шляхами забезпечення життєдіяльності в цих умовах, будуть показані шляхи ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, вивчаються медичні засоби захисту людини і перша медична допомога людині.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 11, 15, 21, 26

Основи екології (ЕЛ.Б.30)

І зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Малюк В.І., Середа Л.І.

Базові знання про екологію як синтез усіх природничих наук і їх нерозривний зв'язок з гуманітарними цінностями, зв'язок живого й неживого в природі для студентів усіх факультетів НаУКМА. В курсі також ідеться про сучасні екологічні проблеми та шляхи їх розв'язання.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04,06,

Продовження: ЕЛ.Б.10, 11, 15, 21, 26

Основи психології та педагогіки (СР.Б.1)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Голубєва Н.О.

Предмет психології та головні напрями розвитку сучасної психології; нові педагогічні технології; методи дослідження в загальній та педагогічній психології; поняття "особистість" - базова категорія педагогіки та педагогічної психології; розвиток особистості; психологія індивідуальних відмінностей; предмет і завдання педагогіки; зміст освіти; закономірності, принципи і правила дидактики; загальні методи навчання; форми організації навчання; виховання як психосоціального явище; нові педагогічні технології.

Українська та зарубіжна культура (КЛ.Б.1)

2 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Попович М.В.

Покликаний ознайомити студентів з культурною спадщиною людства, надати можливість відчутти характерні риси й відмінності різних етно-культурних типів, засвоїти універсальні основні механізми культури етносів і націй, навчити вільно оперувати теоретичними конструкціями і поняттями культурології та історії світової культури, розглядати власну національну культуру в контексті світової. До цього курсу залучатимуться твори найкращих представників світової культурології: О.Шпенглера, А.Тойнбі, Ч.Хейзінґи, Б.Малиновського та ін., що сприятиме орієнтуванню студентів у найвагоміших досягненнях світової культурологічної думки.

Філософія-1 (ФС.Б.01)

2 зал.б., 4 год./тиж., іспит,

ФГСН, ФПН, ДКТ - 2 трим., Кримський С.А.,

ДСНТ, ДЕН, ФПРН - 1 трим., Малахов В.А.

Головні проблеми філософії та історико-філософської науки. Предмет філософії, її місце в системі культури, проблеми онтології, гносеології, філософії історії, етики та естетики.

Релігієзнавство-1 (ФС.Б.02)

І зал.б., 2 год./тиж., залік,

ФГСН - 2 трим., Колодний А.М.

ДСНТ, ДЕН, ФПРН, ФПН, ДКТ - 3 трим., Колодний А.М.

Специфіка релігії та її місце в історії духовного розвитку людства. Найпоширеніші релігійні конфесії.

Фізичне виховання

2 зал.б., 4 год./тиж., 1,2,4,5 трим., заліки

Спрямований на формування у студентів єдності знань і практичних умінь з фізичної культури, фізичних, психомоторних, професійно значимих якостей, рухових умінь та навичок, активне використання яких необхідне для організації здорового способу життя, вирішення завдань, які виникають у навчальній, професійній, громадській, побутовій сферах життєдіяльності, залучення до процесу самоосвіти та самовдосконалення.

Конституційне право України (ПВ.Б.55)*1 зал.б., 2год./тиж., залік,*

ФГСН, ДКТ - 6 трим., Галиця О.С.

ФПН, ДЕН, ДСНТ - 8 трим., Галиця О.С., Лєвошина Н.А.

Опанування інструментарієм науки конституційного права, вивчення ролі Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організації і функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

б) цикл фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін:

Другий блок складається з: а) професійно орієнтованих дисциплін і б) дисциплін вільного вибору.

ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК (ФГСН)*Декан факультету***Гусєв Валентин Іванович***кандидат філософських наук, доцент*

На факультеті ведеться підготовка за напрямками базової освіти: філософія, культура, філологія, історія, політологія. Специфіка факультету полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в цих галузях, а й отримати досить широку і різнобічну освіту. Студенти можуть дістати добру мовну підготовку (українська, англійська, ще одна сучасна і одна з давніх мов - за вибором студента), розвинути культуру мислення, оволодіти навичками літературної творчості і роботи на комп'ютері. Студенти факультету мають унікальну можливість поєднати фахову освіту певного напрямку з вивченням курсів інших напрямків, на додаток до головної спеціалізації (major) виконати програму додаткової спеціалізації (minor) або одну з міждисциплінарних програм. Процес навчання на факультеті ґрунтується на принципі вільної творчої освіти (Liberal Arts Education), який

дозволяє студентам, враховуючи державні та університетські вимоги і використовуючи можливості факультетських програм, збудувати власну програму навчання.

Згідно з концепцією університету, визначення напрямку базової освіти студента або його спеціалізація відбувається наприкінці другого року навчання, тому організація навчального процесу на факультеті передбачає умовний поділ його на два етапи: **дворічну дофахову** підготовку і, починаючи з третього року навчання, **дворічну фахову** підготовку, що завершується здобуттям ступеня бакалавра.

Головна мета **дофахової підготовки** - дати загальну освіту, яка б стала необхідною базою для подальшої спеціалізації студента, ознайомити його з тими галузями знання, які пропонуються для вивчення, і, отже, створити умови для його свідомого самовизначення. На цьому етапі студент матиме можливість прослухати не тільки пропедевтичні курси з філософії, історії, української і зарубіжної культури, релігійствознавства, політології, а й більш ґрунтовні курси з цих та інших напрямів освіти.

На етапі **фахової підготовки** студент має вивчити профорієнтовані дисципліни, характер і загальна кількість яких визначаються відповідним навчальним планом, пройти педагогічну, дослідницьку та інші види практик, захистити курсову і кваліфікаційну роботи. Паралельно студенти можуть займатися науковою роботою на одній з кафедр, під керівництвом авторитетного вченого брати участь у

роботі науково-дослідницького семінару, роботі наукових конференцій, семінарів тощо.

Після здобуття ступеня бакалавра студенти, які виявлять нахил і здібності до наукової роботи, матимуть змогу продовжити навчання за дворічною магістерською програмою, де поглиблено вивчатимуть дисципліни з обраної спеціальності та провадитимуть дослідження під керівництвом відомих вчених. Здобувши ступінь магістра, випускники факультету зможуть працювати в науково-дослідних установах, вищих школах, державних структурах, культурних закладах, засобах масової інформації.

До складу факультету входять випускові кафедри: Історії та політології, Філософії та релігієзнавства, Культурології та археології, Філології, Української мови, які здійснюють підготовку студентів за відповідними напрямками базової освіти, а також забезпечують викладання дисциплін магістерських програм. Факультету також належать загальноуніверситетські кафедри англійської мови та фізичного виховання. До викладання в Університеті кафедри залучають провідних фахівців, викладачів українських і зарубіжних вузів, наукових співробітників Академії Наук.

На факультеті створено необхідні умови для гармонійного розвитку особистості. Студенти мають змогу займатися в театрі-студії, інших мистецьких студіях, співати в хорі. Регулярно організовуються зустрічі з відомими письменниками, митцями, громадськими та політичними діячами. На кафедрі фізичного виховання працюють різноманітні спортивні секції.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Методисти факультету -
Куранова Світлана Іванівна,
Юречко Ірина Іванівна

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ **ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВА**

Завідувач -

Горський Вілен Сергійович
доктор філософських наук, професор

Методист -

Галушко Олеся Вікторівна

Гусєв Валентин Іванович

кандидат філософських наук, доцент

Сватко Юрій Іванович

доктор філологічних наук, доцент

Тихолаз Анатолій Георгійович

кандидат філософських наук, доцент

Ткачук Марина Леонідівна

кандидат філософських наук, доцент

Головащенко Сергій Іванович

кандидат філософських наук, доцент

Єрмоленко Анатолій
Миколайович

доктор філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Бичко Ігор Валентинович

доктор філософських наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Кримський Сергій Борисович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Лой Анатолій Миколайович

доктор філософських наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Колодний Анатолій Миколайович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Ящук Тамара Іванівна

доктор філософських наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Малахов Віктор Аронович

доктор філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Бистрицький Євген
Костянтинович

доктор філософських наук, доцент
(Міжнародний фонд "Відродження")

Попович Мирослав
Володимирович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Кушаков В'ячеслав Юрійович

кандидат філософських наук

(Український Інститут соціальних досліджень)

**Клепиков Андрій
Олександрович**

кандидат філософських наук
(Міжнародний фонд "Відродження")

Чайка Тетяна Олексіївна

кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Васильєв Сергій Олександрович

кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Филипович Людмила

Олександрівна
кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Кобець Роман Григорович

кандидат філософських наук

КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЇ

Завідувач -

Моренець Володимир Пилипович
доктор філологічних наук, професор

Методист -

Пелешенко Наталія Іванівна

Наливайко Дмитро Сергійович

доктор філологічних наук, член-кореспондент НАН України

Агєєва Віра Павлівна

доктор філологічних наук, професор

Павленко Ганна Іванівна

кандидат філологічних наук, доцент

Харчук Роксана Борисівна

кандидат філологічних наук, доцент

Кравченко Андрій Євгенович

кандидат філологічних наук, доцент

Павличко Соломія Дмитрівна

доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України)

Смілянська Валерія Леонідівна

доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України)

Шалагінов Борис Борисович

кандидат філологічних наук, доцент
(Педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова)

Шахова Кіра Олександрівна

доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)

Шевчук Тетяна Миколаївна

кандидат філологічних наук, доцент
(Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України)

Веретельник Роман

доктор філософії (Оттавський університет, Канада)

Гундорова Тамара Іванівна

доктор філологічних наук, доцент
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України)

Алексєєнко Олена Борисівна

кандидат філологічних наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)

Соловей-Гончарик

Елеонора Степанівна

доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України)

Кейс Віталій

доктор філологічних наук, професор
(Ратг'єрський університет, США)

Сулима Микола Матвійович

доктор філологічних наук, доцент
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України)

Іванюк Сергій Семенович

кандидат філологічних наук

Ігнатова Ольга Іванівна

кандидат філологічних наук, доцент

Бочко Галина Павлівна

кандидат філологічних наук, доцент

Пашунова Лілія Олексіївна

кандидат філологічних наук, доцент

Гончарова Олена Михайлівна

старший викладач

Романова Неоніла Петрівна

кандидат філологічних наук, доцент
(Інститут мовознавства ім. О.І.Потебні
НАН України)

Литвинов Володимир Дмитрович

кандидат філософських наук
(інститут філософії НАН України)

Нільгюн Девран

старший викладач (Туреччина)

Кислюк Олександр Іванович

старший викладач
(Київська Духовна семінарія
УПЦКП)

Мілорад Стоєвич

доктор філологічних наук, професор
(Хорватія)

Кадуріна Лариса Борисівна

старший викладач

Данилич Юлія Олексіївна

старший викладач
(Київська Духовна семінарія УПЦ КП)

Підлужна Зінаїда Іванівна

асистент

Резаненко Володимир

Федорович

доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)

**КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ**

Завідувач -

Житник Володимир

Костянтинович

кандидат філологічних наук, доцент

Методист -

Миронова Юлія Іванівна

Тоцька Ніна Іванівна

доктор філологічних наук, професор

Вихованець Іван Романович

доктор філологічних наук, професор

Німчук Василь Васильович

член-кореспондент НАН України, док-
тор філологічних наук
(Інститут мовознавства НАН України)

Коптілов Віктор Вікторович

доктор філологічних наук, професор
(Франція)

Кочерган Михайло Петрович

доктор філологічних наук, професор
(Київський лінгвістичний університет)

Кучеренко Ілля Корнійович

доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Пономарів Олександр Данилович

доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Різун Володимир

Володимирович

доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Рогачова Галина Григорівна

кандидат філологічних наук, доцент

Ціпцюра Людмила Федорівна

кандидат філологічних наук, доцент

Линник Тетяна Григорівна

кандидат філологічних наук, доцент

Прискока Олег Володимирович

кандидат філологічних наук, доцент
(Київський інститут "Слов'янський уні-
верситет")

Тоцька Наталя Георгіївна

старший викладач

Мурашко Валентина Іванівна

старший викладач

Калиновська Оксана

В'ячеславівна

старший викладач

Олійник Юрій Іванович

асистент

**КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
АРХЕОЛОГІЇ**

Завідувач -

Погорілий Олександр Іванович

професор, доктор соціологічних наук

Методист -

Гончаренко Світлана

Олександрівна

**Попович Мирослав
Володимирович**

член кореспондент НАН України, доктор філософських наук, професор (Інститут філософії НАН України)

Петрова Ольга Миколаївна

доктор філологічних наук, професор

Кримський Сергій Борисович

доктор філософських наук, професор

**Парахонський Борис
Олександрович**

доктор філософських наук, професор (Інститут стратегічних досліджень)

Павленко Юрій Віталійович

доктор філософських наук

Залізняка Леонід Львович

доктор історичних наук, професор (Інститут історії НАН України)

Пістрій Ігор Володимирович

кандидат філософських наук, доцент

Попов Борис Васильович

кандидат філософських наук, доцент (Інститут філософії НАН України)

Нікішенко Сергій Олександрович

кандидат історичних наук, доцент

Пустовалов Сергій Жанович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут археології НАН України)

Голіченко Тетяна Самійлівна

кандидат філософських наук, доцент (Інститут філософії НАН України)

Бунятян Катерина Петрівна

кандидат історичних наук, старший викладач (Інститут археології НАН України)

Колесников Олексій Генріхович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут археології НАН України)

Собуцький Михайло Анатолійович

кандидат філософських наук, доцент (Київський університет ім. Т. Шевченка)

Івашина Олександр Олексійович

старший викладач

Чумаченко Борис Миколайович

старший викладач

Бондарець Оксана Василівна

старший викладач

Семенцова Руслана Вікторівна

старший викладач

Нікішенко Юлія Ігорівна

старший викладач

Брюховецька Лариса Іванівна

старший викладач

**КАФЕДРА ІСТОРІЇ
ТА ПОЛІТОЛОГІЇ**

Завідувач -

о. Мицик Юрій Андрійович

доктор історичних наук, професор

Методист -

Болгарова Марина Юріївна

Бажан Олег Григорович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут історії НАН України)

Балабушевич Тетяна Аркадіївна

кандидат історичних наук, доцент

Брайчевський Михайло Юліанович

доктор історичних наук, член Дорадчої ради НаУКМА, почесний професор НаУКМА (Інститут археології НАН України)

Верстюк Владислав Федорович

доктор історичних наук (Інститут історії України НАН України)

Галенко Олександр Іванович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут сходознавства ім. А.Кримського НАН України)

Глісон Вільям

доктор філософії, професор (керівник програми Fulbright: в Україні, США)

Гломозда Костянтин Юхимович

кандидат історичних наук, доцент

Денисенко Галина Григорівна

кандидат історичних наук, доцент (Інститут історії України НАН України)

Довженко Надія Дмитрівна

старший викладач

Ісаєвич Ярослав Дмитрович

дійсний член НАН України, доктор історичних наук, директор Інституту українознавства ім. І.Крип'якевича та Інституту Центрально-Східної Європи у Львові; академік-секретар відділення історії, філософії й права; Президент Міжнародної асоціації українців; закордонний член Польської Академії Наук; професор Гарвардського університету (США); почесний доктор Г родненського університету.

Кірсенко Михайло Володимирович

кандидат історичних наук, професор

Ключовський Єжи

доктор історичних наук, почесний професор НАУКМА (Інститут Східно-Центральної Європи, Польща)

Кульчицький Станіслав Владиславович

доктор історичних наук, професор (Інститут історії України НАН України)

Курочкін Олександр Володимирович

доктор історичних наук (Інститут етнології та фольклористики ім М.Рильського НАН України)

Люта Тетяна Юрївна

старший викладач

Майборода Олександр Микитович

доктор історичних наук (Інститут політичних та етнонаціональних досліджень НАН України)

Кучменко Елеонора Миколаївна

кандидат історичних наук, доцент (Педагогічний університет ім. М.Драгоманова)

Нікітенко Надія Миколаївна

кандидат історичних наук, доцент (Державний національний історико-архітектурний заповідник "Софіївський музей")

Павлюк Олександр Владиславович

кандидат історичних наук, доцент

Подаляк Наталія Гордіївна

кандидат історичних наук, доцент (Київський державний інститут культури)

Попик Володимир Іванович

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Президія НАН України)

Скуратівський Вадим Леонтійович

доктор мистецтвознавства, доцент (Київський державний інститут театрального мистецтва ім. П.Карпенка-Карого)

Третьакова Олена Василівна

старший викладач

Фінберг Леонід Кушелович

(Центр європейських гуманітарних досліджень НАУКМА)

Ідербак Віталій Іванович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут історії України НАН України)

Хижняк Зоя Іванівна

кандидат історичних наук, доцент

Яковенко Наталя Миколаївна

доктор історичних наук, професор (Інститут східноєвропейських досліджень НАН України)

Гарань Олексій Васильович

доктор історичних наук, доцент

Білоус Артур Олександрович

кандидат політологічних наук

Дергачов Олександр Петрович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут політології та національних відносин НАН України)

Кульчицький Станіслав Владиславович

доктор історичних наук, професор (Інститут історії України НАН України)

Майборода Олександр Микитович

доктор історичних наук (Інститут політології та національних відносин НАН України)

Мак-Вікер Кен

доктор філософії

Мартиненко Петро Федорович

кандидат юридичних наук (Конституційний Суд України)

Мейс Джеймс

доктор філософії (США)

Полохало Володимир Іванович

кандидат історичних наук, доцент
(Адміністрація Президента України)

Рябов Сергій Геннадійович

доктор філософських наук
(Адміністрація Президента України)

Скиба Валерій Йосипович

кандидат філософських наук, доцент
(Педагогічний університет ім. М.Драгоманова)

Скороход Юрій Степанович

кандидат історичних наук, доцент

Стукало Сергій Володимирович

кандидат соціологічних наук, доцент
(Інститут соціології України НАН України)

Щербинський Дмитро Миколайович

магістр права

Якушик Валентин Михайлович

доктор політологічних наук, професор

КАФЕДРА АНГЛІЙСКОЇ МОВИ

Завідувач -

Куровська Олена Вікторівна

кандидат філологічних наук, доцент

Методист -

Вільчинська Олена Дмитрівна**Горкун Марія Григорівна**

кандидат філологічних наук

Батурська Леся Арсенівна

кандидат філологічних наук, доцент

Василенко Ірина Василівна

кандидат філологічних наук, доцент

Зернецький Павло Васильович

кандидат філологічних наук, доцент

Мищенко Тамара Степанівна

кандидат філологічних наук, доцент

Фіногіна Тетяна Степанівна

кандидат філологічних наук, доцент

Брискіна Людмила Антонівна

старший викладач

Бузунова Надія Федорівна

старший викладач

Буйницька Лариса Валер'янівна

старший викладач

Буреніна Тетяна Генріхівна

старший викладач

Долинська Ольга Ростиславівна

старший викладач

Калініна Наталія Октавієвна

старший викладач

Куліченко Наталія Петрівна

старший викладач

Качурець Оксана Петрівна

старший викладач

Омельяненко Людмила

Олександрівна

старший викладач

Сем'янків Ірина Вадимівна

старший викладач

Соломашенко Наталія

Василівна

старший викладач

Федоряченко Лариса

Всеволодівна

старший викладач

Швидка Галина Олександрівна

старший викладач

Шугай Алла Юріївна

старший викладач

Піроженко Ірина Дмитрівна

старший викладач

Духота Олена Володимирівна

асистент

Позняк Світлана Іванівна

асистент

Прісна Тетяна Борисівна

асистент

Ратушна Лідія Яківна

асистент

Гальченко Максим Сергійович

асистент

Федорів Ярослава Романівна

асистент

Шалак Олександра Ярославівна

асистент

КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Завідувач -

Кравченко Леонід Свиридович
кандидат педагогічних наук, доцент

Щербина Юрій Володимирович
кандидат педагогічних наук, доцент
(Медичний університет ім. акад.
О.О.Богомольця)

Макареня Володимир Вікторович
кандидат медичних наук, доцент
(Медичний інститут Української Асоціації народної медицини)

Малиш Наталія Андріївна
кандидат економічних наук

Бойко Степан Іванович
ст.викладач, майстер спорту

**Жуков Володимир
Олександрович**
старший викладач, майстер спорту

Зеленюк Оксана Володимирівна
старший викладач

Васько Валерій Миколаєвич
старший викладач

Копилов Олександр Миколаєвич
старший викладач

Сотула Анатолій Миколаєвич
старший викладач

Миронова Юлія Іванівна
асистент

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТІ

1. Освітньо-професійні бакалаврські програми за на- прямами освіти:

- ФІЛОСОФІЯ
- ФІЛОЛОГІЯ
- КУЛЬТУРА
- ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

2. Програми додаткової спеціалізації (minor)

- ФІЛОСОФІЯ
- ФІЛОЛОГІЯ. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО
- ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА

- КУЛЬТУРА
- ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ
- 3. Сертифікатні програми**
- РЕЛІГІЄЗНАВСТВО
- ПЕРЕКПАДОЗНАВСТВО
- ІНОЗЕМНІ МОВИ

4. Магістерські програми

- ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ
- ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА
- ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ
- ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

Загальна структура і вимоги бакалаврських програм

Програма підготовки бакалавра за певним напрямом освіти має на меті забезпечити студентів фундаментальними і спеціальними знаннями, вміннями, а також підготувати їх до професійної діяльності й дальшого поглиблення спеціалізації за дворічною магістерською програмою. Бакалаврська освітньо-професійна програма складається з блоку нормативних навчальних дисциплін, а також з блоку вибіркових дисциплін. Нормативні дисципліни обов'язкові для вивчення. До них входить цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, а також цикл фундаментальних, професійно орієнтованих дисциплін. Перший визначається Міністерством освіти України і є загальним для всіх студентів країни. Другий - відповідною кафедрою і залежить від напрямку освіти. Вибіркові навчальні дисципліни поділяються на професійно орієнтовані та дисципліни вільного вибору-

Для виконання бакалаврської програми студент має прослухати всі нормативні дисципліни і відповідну кількість вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (див. перелік цих дисциплін за напрямками базової освіти). Загалом протягом 4-х років навчання він має набрати не менше **120 залікових балів**, з них **31,5, зал. балів** - за дисципліни державного блоку. Крім того, всі бакалаврські програми, за винятком програм з політології, містять у собі вимогу обов'язкового вивчення курсу Українська мова -2 (**2 зал.б.**), а також вимогу набрати не менше **8 зал. балів** за

професійно орієнтовані дисципліни інших напрямів освіти, що пропонуються факультетом. Виконанню цієї вимоги слугує **загальнофакультетська програма гуманітарної освіти**. За дисципліни вільного вибору студент має набрати **14 зал. балів**. До числа дисциплін вільного вибору можуть бути віднесені не тільки дисципліни з відповідного переліку певної бакалаврської програми, а й інші вибіркові дисципліни, в т.ч. й інших бакалаврських програм.

Етапи виконання бакалаврської програми

Виконання бакалаврської програми починається вже на етапі **дофахової підготовки**. Протягом перших двох років навчання студенти мають вивчити дисципліни державного блоку. Вони обов'язкові для всіх студентів, але з дозволу деканату студент може перенести термін їх вивчення. Він може також отримати дозвіл на перерахування цих дисциплін, якщо у необхідному обсязі вивчав їх в іншому вузі, і обрати натомість інші дисципліни.

Разом з тим, починаючи з першого триместру, студенти виконують **загальнофакультетську програму гуманітарної освіти**, мета якої - поглибити гуманітарну підготовку, розпочати циклом дисциплін державного бло-

ку, а також створити надійне підґрунтя для свідомого вибору студентом напряму своєї базової освіти (спеціальності). Ця програма дає можливість ознайомитися з фундаментальними курсами різних бакалаврських програм, водночас вони мають і загальноосвітнє значення. Кількість таких курсів та їх співвідношення залежать від вибору самого студента, але в сумі він мусить набрати за них не менше **18 зал.балів**. Неважко помітити, що виконуючи цю програму, студент може набрати не менше **10 зал.балів** за професійно орієнтовані курси своєї майбутньої спеціальності, а також виконати вимогу бакалаврської програми щодо вивчення в кількості **8 зал.балів** дисциплін інших напрямів. У разі потреби студент може змінити термін вивчення обраної дисципліни. Для цього під час запису на курси він має звернутися з відповідною заявою до деканату. Виконуючи вимоги цієї програми, студент, якщо має вільні години в своєму індивідуальному плані, може обрати й інші дисципліни, пропонувані кафедрами факультету і університету.

В цілому на першому етапі студент має набрати не менше **60 зал.б.**, він також має написати і захистити курсову роботу (на одній з випускових кафедр за вибором студента) і пройти навчально-ознайомчу практику.

ЗАГАЛЬНОФАКУЛЬТЕТСЬКА ПРОГРАМА ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ (не менше 18 залікових балів)

1.	Історія європейської цивілізації - 1	- 2,5 зал.б.
2.	Історія європейської цивілізації -2	- 2,5 зал.б.
а	Історія європейської цивілізації -3	- 2,5 зал.б.
4.	Історія європейської цивілізації -4	- 2,5 зал.б.
5.	Історія культури Європи	- 2,5 зал.б.
6.	Історія української культури	- 4 зал.б.
7.	Загальна історія мистецтва	- 3,5 зал.б.
8.	Логіка	- 1,5 зал.б.
9.	Етика	- 2 зал.б.
10.	Естетика	- 2 зал.б.
11.	Історичні типи філософії	- 2 зал.б.
12.	Історія української філософії	- 2,5 зал.б.
13.	Історія християнства	- 2 зал.б.
14.	Фольклористика	- 1 зал.б.
15.	Світова література - 1	- 2 зал.б.
16.	Світова література - 2	- 3 зал.б.
17.	Основи компаративістики	- 2 зал.б.
18.	Політологія	- 1,5 зал.б.
19.	Історія політичних вчень - 1	- 2,5 зал.б.
20.	Історія політичних вчень - 2	- 2,5 зал.б.
21.	Історія української політичної думки	- 3 зал.б.

Етап **фахової підготовки** починається з визначення напрямку базової освіти (спеціальності). Визначення спеціальності здійснюється на основі відповідного Положення в межах ліцензованих обсягів прийому. Фахова підготовка здійснюється протягом третього - четвертого років навчання. За цей час студент має вивчити фундаментальні та професійно орієнтовані дисципліни, а також дисципліни вільного вибору загальним обсягом не менше **60 зал. балів**. Кількість і характер курсів та інших видів навчальної діяльності визначаються відповідним навчальним планом, на підставі якого студент складає власний план опанування дисциплін, в тому числі він має захистити курсову роботу з обраної спеціальності й пройти науково-дослідницьку або педагогічну практику. Дозвіл на захист кваліфікаційної роботи студент може дістати лише за умови повного виконання відповідної бакалаврської програми.

Положення про порядок визначення напрямку базової освіти

1. Напрямок базової освіти (спеціальність) студентів факультету гуманітарних і суспільних наук визначається наказом ректора наприкінці другого року навчання (V триместр) на підставі їхніх заяв, але в межах обсягу ліцензованого прийому.

2. Для визначення напрямку базової освіти студент має не пізніше **10 березня** подати на випускову кафедру з обраного напрямку заяву.

3. Якщо кількість студентів, що виявили бажання навчатися за певним напрямом освіти, більше ліцензованого обсягу прийому, визначення цього напрямку для них відбувається на конкурсній основі.

4. У разі необхідності такий конкурс з **10 по 17 березня** організовує і проводить відповідна кафедра. Головним критерієм конкурсного відбору студентів на певну спеціальність є **результати захисту курсової роботи** за другий рік навчання та **середня успішність з професійно орієнтованих дисциплін** цього напрямку (в т.ч. й відповідної дисципліни державного блоку).

5. Студенти, що не пройшли за конкурсом, мають обрати для себе інший

напрямок базової освіти, звернувшись із заявою на відповідну кафедру.

6. Студенти, які за певних обставин не змогли реалізувати свій вибір щодо напрямку освіти, можуть задовольнити свої освітні потреби, навчаючись за програмою додаткової спеціалізації (minor).

7. Запис на програми додаткової спеціалізації відбувається також у V триместрі. Для того, щоб записатися на таку програму, студент має подати заяву на відповідну кафедру.

Додаткова спеціалізація (minor) і сертифікатні програми

Програми додаткової спеціалізації (minor) та сертифікатні програми пропонуються студентам як доповнення до бакалаврських програм з обраних ними напрямів базової освіти. Виконання цих програм дозволяє студентам цілеспрямовано використати залікові бали за вибіркові курси, передбачені бакалаврськими програмами, сконцентрувати зусилля на додатковому напрямі освіти, що може суттєво покращити перспективи подальшого навчання (вибір магістерських програм) і майбутнього працевлаштування.

Сертифікатні програми можуть мати міждисциплінарний характер і складаються з професійно орієнтованих дисциплін, що входять до складу різних бакалаврських програм. Вони пропонуються студентам для повнішого задоволення їхніх освітніх потреб, для розширення їхніх професійних можливостей і більш гнучкого реагування на суспільні потреби. Курси за програмою "Іноземні мови" вивчаються за додаткову плату.

Ті студенти, які виконують програму додаткової спеціалізації (minor) або сертифікатну програму, отримують відповідний запис у додатку до диплома і свідоцтво/certificate.

Програми додаткової спеціалізації та сертифікатні програми пропонуються студентам всіх факультетів НаУКМА.

Загальні правила формування індивідуальних планів і запису на курси

1. Кожен студент самостійно формує свій індивідуальний план опанування дисциплін згідно з вимогами

бакалаврських програм та факультетськими вимогами щодо етапів їх виконання. При цьому тижневе навантаження не повинно перевищувати 30 год. аудиторних занять (оптимальне навантаження 24-26 год.). У середньому за рік студент має набрати 30 залікових балів.

2. Запис на курси і формування індивідуальних планів відбувається у березні місяці на всі триместри (осінь, весну, літо) наступного навчального року. Однак остаточне затвердження складу академічних груп і, отже, корекція індивідуальних планів відбувається протягом року (відповідно: на початку осіннього, весняного та літнього триместрів).

3. Для того, щоб записатися на обраний курс, студент повинен: а)внести його до свого індивідуального плану і б)zareєструватися на відповідній кафедрі. Внести корективи до індивідуального плану опанування дисциплін студент може протягом першо-

го тижня відповідного триместру. Для цього в зазначені терміни він має звернутися до деканату з мотивованою заявою.

4. Зробити зміни у своєму індивідуальному плані студент може у таких випадках: а)збіг дисциплін у розкладі; б)зміна напряму освіти або навчальної програми; в)перезалік дисциплін.

5. Якщо студент у зазначені терміни не заявив про зміни в індивідуальних планах опанування дисциплін, чинним залишається план, сформований під час запису в березні.

6. Нормативні дисципліни гуманітарного та соціально-економічного циклу (державний блок) є обов'язковими для всіх студентів, тому запис на кафедрах на ці дисципліни не проводиться. Проте студент може змінити термін їх вивчення, звернувшись із відповідною заявою до деканату.

7. Запис на курси інших факультетів здійснює методист відповідної кафедри.

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:

ФІЛОСОФІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Історичні типи філософського мислення (ФС.Б.114)

1,5 зал.б., Згод/тиж., 2трим., іспит

Загальне уявлення про головні етапи історії філософії, ознайомлення з характерними ознаками, що вирізняють різні типи філософського мислення, попередня інформація про найзначніших представників всесвітньої та вітчизняної історії філософії.

Продовження: ФС.Б.101-07

Філософія Сходу (ФС.Б.101)

2зал.б., Згод/тиж., 4 трим., іспит, Пістрий І.В.

Філософська думка Сходу, методологічні аспекти. Індійська філософія. Початкові етапи становлення давньоіндійської філософії. Специфіка мислення. Китайська філософія. Історія арабської філософії. Культура і філософія арабського світу. Панорама арабської філософії.

Початок: ФС.Б.100

Продовження: ФС.Б.102

Метафізика (ФС.Б.108)

2зал.б., Згод/тиж., 4 трим., іспит, ГусєвВ.І.

Філософське осмислення проблеми буття, свідомості, причини, мети, необхідності і свободи. Аналізуються поняття Світ, Людина і Бог як предмет метафізики.

Початок: ФС.Б.100

Продовження: ФС.Б.109

Антична філософія (ФС.Б.102)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Тихолаз А.Г.

Систематичний виклад розвитку філософії у Стародавній Греції від часу виникнення її до еліністично-римської філософії. Аналіз вчень провідних представників античної філософії (Геракліт, Ксенофан, Парменід, Левкіп, Демокріт, Сократ, Платон, Арістотель та ін.)

Початок: ФС.Б.101

Продовження: ФС.Б.103

Філософія середніх віків та доби Відродження (ФС.Б.103)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Тихолаз А.Г., Ткачук М.Л.

Ознайомлення з середньовічною філософією та філософією доби Відродження. Специфіка середньовічної європейської філософії, її роль і місце в історії світової культури. Погляди представників ранньохристиянської філософії, східної патристики, схоластики і християнської містики. Головні риси та етапи розвитку філософії доби Відродження. Погляди визначних мислителів цієї доби (Ф. Петрарка, Н. Макіавелі, М.Ф. Фічіно, Дж. Піко делла Мірандола, М. Кузанський, Дж. Бруно та ін.).

Початок: ФС.Б.102

Продовження: ФС.Б.104

Епістемологія (ФС.Б.109)

Зал.б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Бичко І.В.

Особливості пізнання як ідеального осмислення світу. Проблеми співвідношення свідомості і мови, шляхи і способи пізнання, проблема істини.

Початок: ФС.Б.108

Продовження: ФС.Б.9

Історія християнства (ФС.Б.115)

Зал.б., 3 год./тиж., 5 трим., залік, Головащенко С.І.

Цілісне знання з історії цієї світової релігії, окремих конфесій, розкриває основний зміст віровчення і особливості культу останніх. Православ'я і католицизм, лютеранство і кальвінізм, баптизм і адвентизм та інші християнські течії.

Початок: ФС.Б.200

Продовження: ФС.Б.249

Історія української філософії (ФС.Б.104)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Горський В.С.

Особливості та головні етапи розвитку української філософської думки. Філософські ідеї у культурі Київської Русі, професорів Києво-Могилянської академії, Г. Сковороди, П. Юркевича та ін.

Початок: ФС.Б.103

Продовження: ФС.Б.105

Філософія Нового часу (ФС.Б.105)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Гусєв В.І.

Зміст і значення європейської філософії Нового часу. Філософські системи Ф. Бекона, Р. Декарта, Т. Гоббса, Б.Спінози, Г. Лейбніца, Д. Юма, К. Гельвеція та ін.

Початок: ФС.Б.104

Продовження: ФС.Б.106

Основи класичної логіки (ФС.Б.116)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Васильєв С.О.

Сприяння оволодінню точним аналітико-дедуктивним стилем мислення, раціональними схемами переконання та доведення, розумінню сутності наукової діяльності, специфіки наукового пізнання, принципів евристики.

Продовження: ФС.Б.132

філософська антропологія (ФС.Б.9)

Зал.б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Лой А.М.

Місце і роль філософської антропології у сучасній філософії. Проблеми людського життя, поняття "життєвий світ", особливості досвіду людського існування, співвідношення свідомого і несвідомого в житті людини.

Початок: ФС.Б.109

Продовження: ФС.Б. 111

Німецька класична філософія (ФС.Б.106)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Єрмоленко А.М.

Місце і роль німецької класичної філософії в історії філософії Нового часу. Філософія І. Канта, І.Г. Фіхте, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля, Л. Фейєрбаха.

Початок: ФС.Б. 105

Продовження: ФС.Б. 107

Філософія історії (ФС.Б.111)*2 зал. б., 3 год/тиж., 8 трим., іспит, Я щук Т.І.*

Сутність та завдання філософії історії. Питання специфіки історичного процесу, єдності і багатоманітності історії, проблема людини та історії, сенсу історії.

Початок: ФС.Б.9

Продовження: ФС.Б.112

Панорама сучасної зарубіжної філософії (ФС.Б.107)*2.5 зал.б., 4 год/тиж., 10 трим., іспит, Бистрицький Є.К.*

Ознайомлення з головними напрямками і течіями сучасної західної філософії. Погляди представників філософії волі (А.Шопенгауер, Ф.Ніцше), феноменології (Е.Гуссерль), філософської герменевтики (Г.Гадамер, П.Рікер), психоаналітичної філософії (З.Фрейд, К.Юнг, Е.Фромм), екзистенціалізму (М.Гайдеґґер), позитивізму та постпозитивізму (Л.Вітгенштейн, Р.Карнап, П.Фейєрабенд), комунікативної філософії (К.Апель, Ю.Хабермас) та філософії постмодернізму (Ж.Льотар, Ж.Деріда, М.Фуко).

Початок: ФС.Б.106

Продовження: ФС.Б.117-26

Етика (ФС.Б.112)*2 зал.б., 3 год/тиж., 10 трим., іспит, Малахов В.А.*

Предмет етики, аналіз основних типів етичних вчень, вчення специфіки моралі, понять, структури і категорій моральної свідомості, моральних проблем людської діяльності, спілкування.

Початок: ФС.Б.111

Продовження: ФС.Б. 113

Естетика (ФС.Б. 113)*2 зал.б., 3 год/тиж., 11 трим., іспит, Чайка Т.О.*

Сутність предмету естетики, основні естетичні концепції, категорії естетики, специфіка мистецтва як форми творчості, феномен культури і способу людської самореалізації.

Початок: ФС.Б.112

Продовження: ФС.Б.127-37

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів - 20)

Критичне мислення (ФС.Б. 128)*1 зал.б., 3 год/тиж., 3 трим., залік, Попович М.В.*

Аналіз тексту. Заміри й наслідки мовних актів. Основні ідеї теорії Остіна-Серля. Типи мовних актів і типи діяльності. Режисура розмови. Критичний аналіз пізнавальної діяльності. Інтуїтивне поняття доказу та його формалізація. Підтвердження та спростування. Аналіз і синтез. Теорія смислу і значення. Що ми говоримо і що маємо на увазі. Критичний аналіз міфологічної свідомості. Парадигми міфу. Міф і ритуал. Теорія міфу і психоаналіз (Мірча Еліаде). Критичний аналіз сакральних текстів (Дібеліус-Бультман). Критичний аналіз науки. Критичний аналіз практики. Критичний аналіз суджень про красу. Гармонія і хаос.

Початок: ФС.Б. 100

Релігієзнавство-2 (ФС.Б.201)*2.5 зал. б., 4 год/тиж., 4 трим., іспит, Колодний А. М.*

Конфесійне релігієзнавство. Залучення до навчального процесу богословів із різних релігійних течій, зокрема язичництва, індуїзму, буддизму, іудаїзму, ісламу, християнства в основних його конфесійних визначеностях, а також різновиду неорелігій - мормонства, мунізму, рунвірства, білобратства, харизматства та ін.

Початок: ФС.Б.200

Психологія конфлікту та культура поведінки в конфліктній ситуації (ФС.Б.129)*1,5 зал.б., 2 год/тиж., 4 трим., залік, Гірник А.М.*

Участь у семінарі допоможе учасникам усвідомити свої сильні і слабкі сторони в спілкуванні, обмінятися особистими знаннями розв'язання конфліктів, а також набути нового досвіду в процесі виконання вправ, розігрування ситуацій та їхнього групового аналізу.

Початок: ФС.Б.100

Історія релігій в Україні (ФС.Б.202)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Яроцький П.Л.

Роздуми над окремими переломними періодами, вузловими, можливо, дискусійними і драматичними, проблемами історії релігії в Україні.

Початок: ФС.Б.200

Неорелігії світу (ФС.Б.203)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік

Поглиблення знань з нормативного курсу "Релігієзнавство-1", аналіз нових релігійних течій як історичного, соціального і світоглядного явища. Новітні явища у релігійній сфері. Сприяння формуванню у студентів толерантного ставлення до інкультур, іножиття, інодумок, які реалізуються в нетрадиційних релігіях.

Початок: ФС.Б.200

Історія релігій Сходу (ФС.Б.206)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік.

Поглиблення знань з нормативного курсу "Релігієзнавство-1", історичні типи і форми релігії, що виникли на Сході, їх розвиток та поширення. Закономірності історично-релігійного процесу, опанування основами віровчення, специфіки культової діяльності та характеру релігійних організацій національних та світових релігій Сходу.

Початок: ФС.Б.200

Етнічна релігія українців (ФС.Б.204)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік.

Дохристиянська духовна культура як етнічна (автохтонна) релігія предків українців та її світоглядно-теологічні і філософські засади.

Початок: ФС.Б.200

Аналітика міфу (ФС.Б.131)

1 зал.б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Менжулін В.І.

Специфіка психоаналітичного підходу до міфології. Ортодоксальний фрейдизм про міф. Едіпівська схема. Народження героя та інцестуальний мотив (З.Фрейд, О.Ранк). Міф та сновидіння (К.Абрахам). Гамлет та Едіп (Е.Джоне). Міфологічна революція у психоаналізі. Символічна ампліфікація проти алегоричної редукції. Міф про відродження (К.Г.Юнг). Асексуальне тлумачення лібідо, його метаморфози і символи. Психологічні витоки конфлікту. Особисті міфи Фрейда і Юнга. Символіка батьковбивства. Прологomeni до критики темного розуму.

Початок: ФС.Б.100

Образ святості в культурі Київської Русі (ФС.Б.118)

1 зал.б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Чайка Т.О.

Поняття "святості" в християнській філософській культурі. Етичний аспект образу "святості" в філософській культурі Київської Русі. Підсумковий диспут "Місце образу святості в системі філософсько-світоглядних уявлень України Княжої доби.

Початок: ФС.Б.104

Патристика (ФС.Б.117)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Сарапін О.В.

Патристика як філософська дисципліна; найбільш вагомий у філософському, і ширше, у культурному відношенні здобутки представників патристики, які вони внесли в інтелектуальну історію людства.

Початок: ФС.Б.200

Дисциплінарне релігієзнавство (ФС.Б.209)

2,5 зал.б., 2 год./тиж., 7,8 трим., залік/іспит, Сарапін О.В.

Структурні компоненти релігієзнавства - філософія та феноменологія релігії, психологія та соціологія релігії.

Початок: ФС.Б.200

Біблієзнавчий Семінар (ФС.Б.210)

2,5 зал.б., 2 год./тиж., 7,8 трим., залік/іспит

Походження та природа людини; співвідношення вічності та часу; історія як "життєвий шлях" людства та кожної особистості; суспільна мораль та особиста моральність; Божественна та людська мудрість; віра та поклоніння. Крім канонічних книг Біблії передбачається знайомство з апокрифічними творами.

Початок: ФС.Б.214

Релігія і мистецтво (ФС.Б.208)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Лисий М.Я.

Поглиблене вивчення мистецької культури та її взаємин з релігією. Витоки релігії і мистецтва, образ і символ у релігії та мистецтві, культове мистецтво минулого і

сьогодення, наслідки секуляризації мистецтва, взаємини релігії та мистецтва в українській культурі.

Початок: ФС.Б.200

Філософія комунікації (ФС.Б.134)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Сватко Ю.І.

Самостійний розділ Загальної Діалектики Імені. Наріжні питання розумно-особистісної взаємодії речі, імені та інобуття. В зв'язку з цим послідовно розгортається загальна діалектика розуміння.

Початок: ФС.Б.100

"Релігійний текст як предмет філософської інтерпретації" - спецсеминар

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Кушаков В.Ю.

Ознайомлення з історією й головними принципами філософського тлумачення релігійних текстів, переважно у західній та у вітчизняній традиціях, а також вироблення навичок практичної інтерпретаційної роботи філософа з текстами.

Початок: ФС.Б.200

Моральна свідомість (ФС.Б.135)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Малахов В.А.

Мораль як феномен культури. Добро і зло - основні категорії моральної свідомості, їхній зміст і історія. Проблема відповідальності. Екзистенція як респондентія. Проблема сенсу життя, ставлення до смерті: історія і сучасність. Екзистенційний аспект кінцевості людського буття. Щастя, страждання, жах, турбота як чинники людської моральності. Гідність, совість, сором - форми морального самоусвідомлення людини, свідомість як світовідношення.

Початок: ФС.Б.100

Філософія Декарта (метафізичні роздуми) (ФС.Б.119)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Гусєв В.І.

Рене Декарт - родоначальник нової філософії, батько європейського раціоналізму, один з найвидатніших учених і мислителів XVII ст. Дослідження одного з найбільш глибоких філософських творів Декарта, в якому він розглядає сутність людської душі, розуму, волі, проблему істини і можливості пізнання зовнішнього світу, місце ідеї Бога в структурі людської свідомості.

Початок: ФС.Б.105

Релігійна етика господарювання та підприємництва (ФС.Б.211)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік

Релігійний погляд на принципи господарювання у Східних та Західних релігійних традиціях. Релігійна етика підприємництва. Людина - найбільше багатство. Чи можна вірити людині? Чи вигідно любити ближнього свого? Чи Бог допомагає розбагатіти? Релігійні принципи господарювання та підприємництва. Господарювання, економіка, бізнес у Біблії. Біблійні принципи підприємництва.

Початок: ФС.Б.200

Філософія екзистенціалізму (ФС.Б.121)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бичко І.В.

Екзистенціалізм як провідна течія філософського гуманізму XX ст. М.Гайдеггер: критика ренесансного гуманізму та утвердження ідеї консенсусу людини і буття. К.Ясперс: екзистенціальний сенс історії. Ж.-П. Сартр: "раціоналістичний" ірраціоналізм, "засудженість" людини до свободи. А.Камю: "героїчний" абсурд. Екзистенціальна традиція в українській філософії.

Початок: ФС.Б.106

Філософія Канта (ФС.Б.122)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Лой А. М.

Поняття метафізики в філософії Канта. Метафізика та наука. "Пролегомени до всякої майбутньої метафізики". Проблематика "Критики чистого розуму" Канта. Кант про первісне зло в людській природі. Проблематика "Критики практичного розуму" Канта. "Критика здатності судження" в контексті метафізики. Тема історії у філософії Канта.

Початок: ФС.Б.106

Російська релігійна філософія (ФС.Б.124)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Ткачук М.Л.

Російська релігійна філософія як феномен. Становлення російської релігійної філософії у 30-50-ті роки XIX ст. Релігійна філософія в Росії останньої чверті XIX ст. Російський духовний ренесанс початку XX ст.

Російська релігійна філософія після Жовтневої революції.

Початок: ФС.Б.114

Філософія Платона (ФС.Б.126)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Тихолаз А.Г.

Поглиблене вивчення філософії Платона. Проблеми хронології та періодизації творчості Платона, питання про "неписану філософію" Платона та інші аспекти "платонівського питання". Онтологічне, гносеологічне, естетичне та політичне обґрунтування платонізму. Роль філософії Платона в процесі формування ідеалістичної метафізики.

Початок: ФС.Б.102

Гегель "Наука логіки" (ФС.Б.125)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Гусєв В.І.

"Наука логіки" - головний твір і ядро гегелівської системи. Найбільші філософські відкриття Гегеля, діалектика, принципи діалектичного мислення. Досліджуються головні філософські категорії (буття, сутність, явище, дійсність, матерія, форма, можливість, необхідність, свобода тощо), опанування яких є необхідною умовою формування філософської культури.

Початок: ФС.Б.106

ФІЛОЛОГІЯ***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Вступ до літературознавства (ФЛ.Б.01)**

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кравченко А.Є.

Введення в науку про літературу, надання основоположних знань з теорії літератури та методології літературознавчих досліджень.

Українська література -1 (Давня література) (ФЛ.Б.02)

4 зал.б., 4 год./тиж., 4,5 трим., залік, іспит, Павленко Г.І.

Історія української літератури від часів Київської Русі до XVIII століття, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку. Осмислення специфіки давньої української літератури, яка представлена анонімними та авторськими писемними пам'ятками X-XVIII ст.

Світова література - 1 (від античності до XVIII ст.) (ФЛ.Б.03)

2 зал.б., 2 год./тиж., 4,5 трим., залік, іспит, Илалагінов Б.Б.

Розвиток літератури від античності до XVIII століття, основні етапи та провідні закономірності. Художні системи класичної античності, Середньовіччя, Відродження, Бароко, Просвітництва, найзначніші літературні явища, що виникали в параметрах цих систем, творчість найвідоміших письменників цього історико-літературного періоду.

Вступ до мовознавства (УМ.Б.02)

1 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Ціпцюра Л.Ф.

Пропедевтичний курс до вивчення мовознавчих дисциплін і фундамент до загальнотеоретичного курсу загального мовознавства. Місце мовознавства серед інших наук. Мова та свідомість. Мова та суспільство. Закономірність розвитку мов. Мова як знакова система. Структура мовної системи. Генеалогія та типологічна класифікація мов.

Початок: УМ.Б.01.

Українська мова-2 (сучасна українська літературна мова) (УМ.Б.03)

2 зал.б., 4-2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит.

Грунтовне вивчення стилістики, збагачення лексичного запасу, опанування культури усного та писемного мовлення. Українські реалії, фразеологія та образні засоби вираження думки на різних стилістичних рівнях. Етимологія слів та виразів.

Початок: УМ.Б.01.

Фольклористика (ФЛ.Б.04)

1 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Шевчук Т.М.

Розуміння терміну "фольклор", синкретизм усної поезії стародавнього часу, зв'язок з міфологією. Фольклор як цілісна морально-етична система. Способи відображення дійсності, жанрові види і форми народної поетичної творчості. Поетика фольклору. Основні праці з фольклористики.

Українська література -2 (Література XIX ст.) (ФЛ.Б.05)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит, *Смілянська В.Л., Гундорова В.І.*

Історія української літератури XIX століття, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку, жанрово-стильові особливості, творчість окремих письменників (І.П.Котляревський, Г.Ф.Квітка-Основ'яненко, Т.Г.Шевченко, П.Куліш, І.С.Нечуй-Левицький, П.Мирний, І.Я.Франко та інш.), висвітлення явищ української літератури XIX століття в європейському контексті.

Світова література-2 (Література XIX ст.) (ФЛ.Б.06)

3 зал. б., 2, 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит, *Шахова В. О.*

Розвиток зарубіжної літератури XIX століття, його основні етапи та провідні закономірності, європейські та американська літератури доби романтизму та доби реалізму, жанрово-стильова різноманітність літератури кінця XIX століття (натуралізм, імпресіонізм і символізм).

Основи компаративістики (ФЛ.Б.07)

2зал.б., 2год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит, *Наливайко Д.С*

Теоретико-методологічні засади й методика порівняльного літературознавства в його основних складових частинах: генетико-контактні зв'язки літературних явищ і типологічні відповідності та спільності на різних рівнях, від окремих творів до національних літератур.

Теорія літератури (ФЛ.Б.08)

2зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, *Зубрицька М.О.*

Вивчення класичних основ теорії літератури, загальної та історичної поетики, систематизований виклад основних понять і категорій теорії літератури з урахуванням сучасних досягнень літературознавчої науки. Прийоми і методи літературознавчого аналізу, поширені нині у світі.

Українська мова-3 (науковий курс) (УМ.Б.04)

7,5зал.б., 6год./тиж., 7-8, 10 трим., залік, іспит, *Тоцька Н.І., Кучеренко І.К., Вихованець І.Р.*

Проблемні питання традиційних розділів курсу (лексикології і фразеології, фонетики й фонології, морфології, синтаксису) із залученням даних з історії мови, загального й порівняльного мовознавства, діалектології тощо. Широке вивчення наукової літератури, ведення самостійної науково-дослідної роботи, участь студентів у дискусіях.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Загальне мовознавство (УМ.Б.05)

2зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, *Кочерган М.П.*

Підсумковий курс у циклі лінгвістичних дисциплін. Узагальнення і теоретичне осмислення мовних фактів і явищ, з якими студенти ознайомилися раніше в різних нормативних і спеціальних курсах. Вироблення правильного розуміння мови як своєрідного і неповторного явища, яке характеризує людину й людське суспільство. Основні загальнолінгвістичні проблеми теорії мови: знакова теорія мови, форми існування мови, функції мови, внутрішня структура мовної системи, зв'язки мови з мисленням і свідомістю, зв'язки мови і суспільства, питання історичного розвитку мови.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Українська література - 3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.09)

5зал.б., 2, 4 год./тиж., 9, 10, 11 трим., залік, іспит, *Моренець В.П., Агеєва В.П.*

Основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка української літератури XX століття. Літературний процес, його напрями та художні системи, визначні представники (О.Олесь, П.Тичина, В.Винниченко, Леся Українка, О.Кобилянська, М.Хвильовий, М.Куліш, А.Дімаров, Б.Харчук, Ю.Андрухович та інш.). Історія української літератури в максимальній повноті її відомої на сьогодні об'єктивної картини, вітчизняних та закордонних відгалужень, у контактено-генетичних зв'язках і типологічних відповідностях з іншими літературами континенту.

Світова література - 3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.10)

3,5зал.б., 4, 3 год./тиж., 10,11 трим., залік, іспит, *Шахова К.О*

Розвиток зарубіжної літератури XX століття. Художні системи XX ст., найзначніші літературні явища, що виникали в параметрах систем реалізму, модернізму, авангардизму та постмодернізму, значення окремих постатей у літературному процесі (Д.Джойс, Ф.Кафка, У.Фолкнер, Т.Манн, Д.Фаулз, У.Еко та інші).

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (неменше 16 зал. балів)

Примітка - 8 зал. б. - мовознавчий блок, 8 зал. б. - літературознавчий блок

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ:

Література Київської Русі та європейський контекст (ФЛ.Б.11)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Наливайко Д.С.

Історія українсько-європейських літературних взаємин в основних її етапах і закономірностях. Жанрові системи і провідні стилі української та європейських літератур, ключові постаті української літератури у світовому контексті. Література Київської Русі та європейський контекст. Античність та українська література. Українська латиномовна література XVI-XVII ст. Українська барокова поезія. Українсько-польські літературні взаємини епохи романтизму.

Давньогрецька мова (ФЛ.Б.12)

2 зал.б., 2 год./тиж., 4,5 трим., залік, Кислюк О.І.

Основна мета курсу - навчити студентів читати тексти, переважно історичного та філософського змісту.

Вступ до слов'янської філології (УМ.Б.15)

2 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Житник В.К.

Відомості про слов'янські країни, народи і мови від давнини до сучасності. Проблеми, пов'язані з етногенезом і глотогенезом слов'ян. Різновиди теорії походження слов'ян та слов'янської прабатьківщини. Археологічні культури слов'ян. Матеріальна та духовна культура слов'ян (заданими мови). Дохристиянські релігійні вірування. Зв'язки слов'ян із сусідніми народами (на матеріалі міжмовних запозичень). Розвиток письма і книгодрукування у слов'янських народів. Слов'янська філологія як наука. Сучасні славістичні проблеми. Класифікації слов'янських мов. Особливості кожної з них.

Початок: УМ.Б.01

іспанська література “золотого віку” (ФЛ.Б.13)

1 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Алексеєнко О.Б.

Іспанська література кінця XVI - першої половини XVII ст., (пізнього ренесансу, маньєризму, бароко). Центральні постаті курсу - М.Сервантес, Лопе де Вега, Л.Гонгора, Ф.Кеведа, П.Кальдерон.

Аналіз художнього тексту (ФЛ.Б.14)

1 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Соловей-Гончарик Е.С

Аналіз художніх текстів різних жанрів і родів літератури - епічних, ліричних, драматичних, а також есеїстики.

Феміністичне прочитання тексту (ФЛ.Б.15)

1 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Р.Веретельник

Багатогра́нний феміністичний підхід до літератури (причини виникнення, філософія та теорія) на основі текстів української літератури XIX-XX ст. (Марка Вовчка, Лесі Українки, Ольги Кобилянської та сучасних українських письменниць), теоретичних праць Сімони де Бовуар, Вірджинії Вулф та новіших українських і зарубіжних теоретиків.

Історія української літературної мови (УМ.Б.06)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит, Калиновська О.В.

Закономірності виникнення, загальні тенденції розвитку та особливості функціонування на певних історичних етапах української літературної мови як знаряддя формування української науки, освіти, культури. Процеси еволюції стилів, лексичного складу, граматичної будови літературної мови на основі аналізу найважливіших словесних, писемних і друкованих пам'яток українського народу.

Початок: УМ.Б.01, 02.

Слов'янські (польська, чеська, хорватська, болгарська) мови, турецька, угорська (ФЛ.Б.16)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит,

Польська мова - Харчук Р.Б., Романова Н.П.

Чеська мова - Житник В.К., Кадурина Л.Б.

Хорватська мова - М. Стоєвич

Турецька мова - Нільсгун Девран

Поглиблене оволодіння мовними навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Латинська мова (ФЛ.Б.17)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, Литвинов В.Д.

Читання, переклад та редагування оригінальних текстів, вміння перекладати тексти гуманітарного, правничого та природничого змісту, вміння використовувати здобуті знання у власних дослідженнях, вміння розбиратись у науковій термінології латинського походження.

Основи літературної творчості (ФЛ.Б.18)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, Іванюк С. С.

Навички літературної творчості в різних жанрах критичної, літературознавчої та журналістської праці (рецензії, розвідки, проблемні статті, нариси тощо).

Драматургія Лесі Українки та європейська “нова драматургія” (ФЛ.Б.19)

1 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Агеєва В.П.

Процеси трансформації драматичного мистецтва, що відбувалися наприкінці XIX - напочатку XX ст. у різних європейських літературах і узагальнено визначалися як “нова драматургія” (Г.Ібсен, А.Стріндберг, А.Чехов, Б.Шоу, Г.Гауптман, М.Метерлінк та інші). Драматична творчість Лесі Українки на тлі цієї “нові драматургії”.

Старокнижна українська мова ХІУ-ХІХІІІ ст. (УМ.Б.07)

1 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Німчук В.В.

Мова українських грамот та ділових документів цього часу. Українсько-польські та українсько-російські мовні зв'язки. Мова і стиль творів І.Вишенського, І.Некрасевича, Г.Сковороди.

Початок: УМ.Б.01

Типологія і практика українського неокласицизму (ФЛ.Б.20)

1 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Моренець В.П.

Художньо-філософський внесок українських “неокласиків”, специфіка їх модерності у зіставленні з творчістю відповідних угруповань інших літератур, зокрема, польської (Скамондрити).

Українська лексикографія (УМ.Б.08)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Тоцька Н.Г.

Процес становлення, розвитку і теперішній стан української лексикографії від її фіксованих початків (другої пол. XVI ст.) до сучасності у зв'язку з тривалим процесом формування словникового складу української літературної мови. Лексикографічна робота на Україні у другій пол. XX ст. Розвиток лексикографії і становлення лексичних норм у напрямі їх теоретичного осмислення.

Початок: УМ.Б.01.

Теорія і практика перекладу (УМ.Б.16)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Коптілов В.В.

Основні тенденції еволюції світового та вітчизняного художнього перекладу. Взаємодія перекладної та оригінальної літератур. Загальнотеоретичні перекладацькі проблеми. Конкретні різновиди перекладу в залежності від жанру першотвору. Лінгвістичні та літературознавчі аспекти відтворення оригіналу. Проблема перекладності. Адекватність інтерпретації. Часткове і загальне в перекладі. Єдність змісту і форми. Метод функціональної відповідності. Особа автора та особа перекладача. Відтворення історичного колориту в перекладі. Способи передачі реалій, фразеології, власних назв, безеквівалентної лексики. Міжмовна омонімія та фальшиві друзі перекладача. Актуальні й дискусійні питання теорії та практики перекладу.

Початок: УМ.Б.01,03

Проблеми походження української мови (УМ.Б.09)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Рогачова Г.Г.

Аналіз різних (включаючи й полярні) поглядів на походження української мови. Зіставлення виважених наукових підходів і популярних публікацій з цього питання. Найактуальніші питання історії української мови і народу-носія мови. Огляд критичних праць.

Початок: УМ.Б.01

Літературні дискусії початку XX ст. в Україні (ФЛ.Б.21)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Гундорова Т.І.

Процес еволюції естетичної думки в Україні крізь призму найпомітніших критичних полемік доби модернізму (М.Вороний, І.Франко, Леся Українка, “Українська хата”, ЛНВ та ін.).

Український літературний авангард (ФЛ.Б.22)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Сулима М. М.

Футуризм як найпомітніше явище в українській літературі серед авангардистських течій 10-20-х років XX ст. (М.Семенко, Г.Шкुरुлій, О.Слісаренко, О.Близько, ранній М.Бажан та ін.). Український футуризм у зв'язках і типологічних відповідностях з європейськими авангардними течіями.

Сучасна українська поезія (ФЛ.Б.23)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Моренець В. П.

Розвиток української поезії останніх десятиліть у притаманній йому складній взаємодії різних напрямів (традиційного, модерного, авангардного). Найновіші імена та явища.

Українська діалектологія, ономастика (УМ.Б. 10)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Прилипка Н.

Загальнотеоретичні питання діалектології й ономастики як мовознавчих дисциплін. Закономірності живої народної мови в різноманітності її місцевих діалектів, говірок. Географія поширення діалектних явищ мови у зв'язку з топонімічними назвами. Вивчення інших власних назв. Історія виникнення їх, структура, розвиток і функціонування.

Початок: УМ.Б.01

Історія українського мовознавства (УМ.Б.11)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Тоцька Н.і.

Відомості про розвиток мовознавчих досліджень в Україні, починаючи від зародження мовознавства в Київській Русі. Розвиток українського мовознавства у старокнижний період, протягом XIX - початку XX ст. Українське мовознавство в УРСР і в наші дні. Історія вивчення українського мовознавства за основними проблемами і розділами.

Початок: УМ.Б.01

Міфологізм літератури XX ст.: український химерний роман (ФЛ.Б.24)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Кравченко А.Є

Одне з найцікавіших художніх явищ у вітчизняній прозі другої половини XX ст. Різні форми художньої умовності, використання міфологічної фольклорної образності. Аналіз творів В.Земляка, В.Шевчука, В.Дрозда, Є.Гуцала у зіставленні із зразками світової міфологічної прози.

Американська велика проза XX ст. (нарація, психологізм, хронотоп) (ФЛ.Б.25)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Веретельник Р.

"Новий" американський роман після Першої світової війни у контексті модернізму. На основі текстів Е.Хемінгуей ("І сходить сонце"), Ф.С.Фіцджеральда ("Великий Гетсбі"), В.Фолкнера ("Шум і шал"), Дж. Стейнбека ("Грона гніву") та прозових творів інших американських письменників.

Навчально-науковий семінар (ФЛ.Б.26)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Кравченко А.Є.

Мета семінару - практична інтеграція філологічних та загальноосвітніх знань. Типи інтерпретацій літературних текстів; філософські, психологічні, культурологічні та інші аспекти літературного аналізу тексту.

Школи і напрями сучасного світового літературознавства (ФЛ.Б.27)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Гундорова Т.І.

Широке коло методологічних проблем сучасного світового літературознавства, теорія і практика різних літературознавчих шкіл XX ст., зокрема останньої чверті століття.

Основи зіставного мовознавства (УМ.Б.17)

2 зал.б., 2 год./тиж., 10-11 трим., залік, іспит, Кочерган М.П.

Теоретичні основи зіставлення двох і більше мов. Зіставне, або контрастивне, або конфронтативне, або порівняльно-зіставне мовознавство як галузь водночас фундаментального і прикладного мовознавства. Теоретичні і практичні завдання зіставного мовознавства. Перший ступінь і необхідний етап типологічного мовознавства.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 05

Історія українсько-європейських літературних взаємин (ФЛ.Б.28)

2 зал.б., 4 год./тиж., 10,11 трим., залік, іспит, Наливайко Д.С.

Історія українсько-європейських літературних взаємин від Київської Русі до XX ст. включно, етапи цих взаємин з притаманними їм закономірностями і тенден-

ціями. Контактно-Генетичні зв'язки української літератури з літературами інших країн та регіонів Європи, типологічні спільності та відповідності. Цей курс є продовженням нормативного курсу "Основи компаративістики".

Історична граматики української мови (УМ.Б.12)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Прискока О. В.

Історичний розвиток української мови. Основні закономірності і найважливіші явища еволюції її внутрішньої системи. Зв'язок різних етапів історії української мови. Шляхи формування сучасної української мови. Історична своєрідність її фонетики, граматики, лексичного складу. Формування сучасних правописних норм. Найважливіші старописемні й друковані пам'ятки української мови XI-XVIII ст. Відбиття в них особливостей живого народного мовлення.

Початок: УМ.Б.01

Аналіз текстів давньоруської мови (УМ.Б. 13)

1 зал.б., 2год./тиж., 11 трим., залік, Німчук В.В.

Оригінальні писемні пам'ятки часів Київської Русі і наступної епохи феодальної роздробленості (XI-XIV ст.). Два типи літературно-писемної мови Київської Русі - книжно-слов'янська і народно-літературна. Місце і роль старослов'янської мови в подальшому розвитку давньоруської літературної мови. Лексика мови Київської Русі. Мова окремих груп давньоруських пам'яток. Риси української мови, що відбилися в пам'ятках Київської Русі.

Початок: УМ.Б.01

Методика викладання української мови як рідної та іноземної (УМ.Б.14)

2зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, ЦіпцюраЛ.Ф.

Вимоги класичних-методик навчання мови: системність, комплексність, наступність та послідовність, активізація мовної діяльності, використання пасивного володіння мовою та ін. Загальнометодичні засади і специфіка методики викладання української мови як рідної та іноземної. Методи оволодіння усною мовою. Мовна діяльність іноземної мовою у взаємозв'язку усіх її функцій: мовлення, слухання, репродукція, читання, письмо, переклад. Комунікативно-пізнавальне спрямування навчального матеріалу. Психологічна характеристика вчителя та студента як суб'єктів навчальної діяльності. Роль мотивації у навчальному процесі тощо.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 04

КУЛЬТУРА

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Археологія та давня культура (КІ1.Б.2)

2.5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К.П.

Основні закономірності та тенденції розвитку культури давнього людства - до античного часу на території зарубіжної Європи, Азії та Африки до часів Київської Русі та до часів Великих географічних відкриттів у Новому світі. Узгодження культурно-історичних та природно-кліматичних епох, їх періодів та етапів. Спільні закономірності розвитку давньої та сучасної культури, еволюційний та циклічний розвиток культури. Велике значення надано археологічним джерелам та методиці археологічних досліджень. Студенти повинні вміти дати культурно-історичну оцінку пам'яток давньої культури, провести їх первинну наукову фіксацію, забезпечити фіксацію від подальшого руйнування. Двотижнева археологічна практика.

Загальна історія та теорія мистецтва (КЛ.Б.3)

3.5 зал.б., 4 год./тиж., 5, 6 трим., залік, іспит, Петрова О.М.

Загальні уявлення про головні тенденції розвитку мистецтва від початку його зародження до сучасної епохи. Теоретичні питання мистецтва як особливої форми відношення людини до світу.

Вступ до загальної теорії культури (КЛ.Б.4)

2.5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Чумаченко Б.М.

На ґрунті дослідження основних понять та положень культурології як теоретичного фундаменту гуманітарних наук робиться спроба синтезу сучасних підходів до розуміння гуманітарного знання, напрямів побудови загальної теорії культури.

Історія української культури (КІ.Б.5)*і зал. б., 4 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Попович М.В.*

Подано виклад історії культури України, починаючи з розвинутого середньовіччя до сьогодення. Акцентовано увагу на основних тенденціях, закономірностях та особливостях культури України в окремі періоди та в різних регіонах, у контексті світової цивілізації.

Соціокультурний розвиток людства (КЛ.Б.6)*кал.б., 4 год./тиж., 7-11 трим., Павленко Ю.В., Голіченко Т.С.*

Основні підходи до розуміння соціокультурного розвитку людства протягом і кількох тисячоліть до сучасності. Рушійні сили, етапи та шляхи розвитку людства. Проблеми антропосоціогенезу. Первинні цивілізації та їх варварська периферія. Вторинні цивілізації і традиційні соціокультурні системи. Новоевропейська культурна цілісність. Сучасний етап цивілізаційного розвитку та перспективи створення макроцивілізації.

Давня Європа та Близький Схід (спецсеминар) (КЛ.Б.7)*9зал.б., 4 год./тиж., 7-11 трим., Пустовалов С.Ж.*

Місце цивілізації Близького Сходу у Всесвітній історії. Вивчення історичного процесу на матеріалах археологічних пам'яток. Витоки цивілізацій. Індоевропейська проблема. Близький Схід та неолігізація Європи. Археологічні культури на теренах України. Стародавні культури Середземномор'я доби бронзи. Виникнення протоміст у давніх народів. Соціум та світоглядні реконструкції.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін**Культура Візантії (КЛ.Б.8)***1,5зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Нікітенко Н.*

Світ візантійської цивілізації: суспільство, особистість, культура. Основні етапи розвитку візантійської культури, її еволюція. Взаємозв'язок історії і культури. Сфери візантійської культури. Роль творчої особистості. Типологічні особливості культури Візантії: спільне і особливе. Феномен "візантинізму". Візантійський культурний ареол. Взаємодія культур. Дискусійні культурологічні проблеми. Місце візантійської цивілізації в історії світової культури.

Культура Київської Русі (КЛ.Б.9)*3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Семенцова Р.В.*

Формування культури Київської Русі. Вплив Візантійської культурної традиції. Давньоруська державність та розквіт культури. Культура Київської Русі в світовому контексті.

Культура Європи Нового Часу (КЛ.Б.10)*1,5зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Івашина О.О.*

Проблеми ідентифікації культурно-історичних епох. Співіснування культурних стилів та критерії їх визначення. Пізній ренесанс та маньєризм. Естетика бароко. Класицизм. Просвіта. Культурний клімат наполеонівської доби. Романтизм. Ідеологічні системи індустріального суспільства. Декаданс та перехід до модернізму.

Сучасна культура Заходу (КЛ.Б.11)*3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, івашина О.О.*

Сучасна культурна ситуація на Заході. Універсали! культурних самоописів. Етапи європейської культури ХХ ст. Модернізм. Символічна революція в культурі ХІХ ст. Тоталітарність, мова, влада. Міфологема "кризи культури". Домінуючі інтелектуальні моди після Другої світової війни. Контркультура. Постмодерна свідомість.

Китайська класична культура (КЛ.Б.12)*3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Нікішенко С.О.*

Питання історико-географічних підстав виникнення формування та розвитку китайської культури. Духовні та матеріальні аспекти класичної культури Китаю. Різні філософські та релігійні напрямки, основні види китайського класичного мистецтва.

Етнологія (КЛ.Б.13)*2,5зал.б., 4 год./тиж., 7трим., іспит, Нікішенко Ю.і.*

Розвиток від етнографії до етнології. Школи і напрямки в етнографії. Етнос та етнічні процеси. Господарсько-культурні типи народів світу. Локальні варіанти. Етногенез та етнічна історія. Побут, вірування, обряди. Народна творчість та фольклор.

Загальна теорія культури (КЛ.Б.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Пістрий І.В.

Головні поняття та концепції теорії культури. Феномен культури. Структура сприйняття та творення дійсності. Свідомість і безсвідоме. Тіло і символ. Знак, образ і міф. Архетика культури. Механізм культури. Традиція, ритуал, свято. Тема смерті в історії культури. Містичне в культурі. Культура і влада.

Актуальні проблеми зарубіжної культурології (КЛ.Б.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Івашина О.О.

Передбачено висвітлити різні підходи до вирішення найпекучіших питань сучасної культури. До розгляду окремих тем та проблем курсу залучаються зарубіжні або вітчизняні дослідники та викладачі.

Театр як культурний феномен (КЛ.Б.16)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Чечіль

Театр як вид культури. Театр і соціум. Театральні жанри. Акторське мистецтво. Режисура. Мистецтво сценографії. Вистава як театральний твір. Види і типи театральних видовищ. Феномен глядача.

Кіномистецтво (КЛ.Б.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Брюховецька Л.І.

Феномен кіно, його виникнення та етапи розвитку; специфіка кіно як виду мистецтва. Значення авангарду для становлення кіно; поетичний реалізм. Експресіонізм в кіномистецтві. Вираження внутрішнього світу людини в "німому кіно". Течія "неореалізму". Українське поетичне кіно. Курс супроводжується переглядом фільмів та зустрічами з провідними діячами кіно.

Історія культури Європи (КЛ.Б.18)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Чумаченко Б.М.

Спроба цілісної реконструкції шляхів культурного розвитку європейського соціуму, метаморфози культурної свідомості Європи від архаїчної стадії до сучасної. Сукупність циклів окремих культурних епох (античність полісна, античність імперська, середньовіччя тощо), які умовно поділяються на "класичні" та "романтичні", що перебувають між собою у відносинах діалогу рівних, а не заперечення в поступовому русі. Культурна самосвідомість і культурна реальність, як вона дана сучасній свідомості. Антропологічна проблематика культур. Складність і суперечливість культурних процесів та становища людини в культурі. Репрезентація в курсі конкретного феноменологічного багатства (явищ, подій, фактів, "емпірики") європейської культури в його символічному звучанні. Історико-культурні праці Буркхардта, Ніцше, Хейзінґи, Ле Гоффа, Дюранта, Суходольського, Бахтіна та ін.

Культура Японії (КЛ.Б.19)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Пістрий І.В.

Історія формування японської культурної традиції, її загальні принципи, окремі напрями культури, мистецтва та духовної системи національного світосприймання.

Особистість у культурі Заходу в постметафізичний період (КЛ.Б.20)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Івашина О.О.

Специфіка бачення особистості в другій половині XX ст. в західній культурі, оволодіння прагматикою найвагоміших теорій (теорій особистості з особливою орієнтацією на художню літературу, критику та мистецтво).

ІСТОРІЯ***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Археологія та давня культура (КЛ.Б.2)**

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К.П.

Історична географія та демографія України (ІС.Б.02)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., теза.

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Продовження: ІС.Б.11

Історія європейської цивілізації:

ІЄЦ-1. Доба античності та раннього середньовіччя (ІС.Б.03)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Давньосхідні витоки європейської цивілізації, архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія, Середземномор'я, Велике переселення народів і варварські держави, феодалізація суспільства, універсалізм античної спадщини.

Продовження: ІС.Б.04, 41

ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс (ІС.Б.04)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Ленно-маноріальні відносини, сюзеренітет і васалітет. Стосунки між світською і духовною владою, схоластична свідомість, романський стиль і готика, хрестові походи, лицарство, станове суспільство і абсолютизм, Великі географічні відкриття, релігійні війни й перші революції, Відродження, ересі та утопії.

Початок: ІС.Б.03

Продовження: ІС.Б.05, 33, 36, 39, 40.

ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби (ІС.Б.05)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Суспільство Бароко і Класицизму, секуляризація і бюрократизація, Французька революція і бонапартизм, Реставрація і лібералізм, промисловий переворот, Весна Народів, клерикалізм, національна державність, імперіалізм і колоніалізм, кошмар коаліцій, соціалістичний рух, мілітаризація, расизм.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.06, 8. ^37, 38.

ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація (ІС.Б.06)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Світові війни, комунізм і фашизм, тоталітарні режими і Опір, науково-технічний прогрес, деколонізація і демократизація, освіта, локальні конфлікти і проблеми регіонів, Третій світ, захист прав людини, протидія агресії та експансіонізму, меншини і рівність, питання роззброєння, міжнародний правопорядок.

Початок: ІС.Б.05.

Продовження: ІС.Б.30, 34, 42, 43

Історія дисидентства в УРСР (ІС.Б.07)

2,5 зал.б., 4 год./тиж. 5 трим., залік.

Придушення відлиги і застій. Безвихідь режиму, криза. Сваюля, переслідування. Молодіжний протест. Захист мови. Протидія руйнуванню пам'яток. Правда історії. Самвидав. Релігійне дисидентство. Організації, люди.

Початок: ІС.Б.01.

Продовження: ІС.Б.20, 29.

Національне відродження в Європі (XVIII-XIX ст.) (ІС.Б.08)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Відродження від філології до політики. Весна Народів. Лібералізм і автократія. Проблема малих народів. Балканізація. Національне питання напередодні Світової війни.

Початок: ІС.Б.5,12.

Продовження: ІС.Б.28.

Історія міжнародних відносин (ІС.Б.09)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Еволюція політичних, насамперед дипломатичних стосунків, основні союзи і коаліції, угоди і договори, перерозподіли сфер впливу, міжнародні організації, деідеологізація світової політики, європейська безпека.

Початок: ІС.Б.03, 04, 05, 06,12.

Продовження: ІС.Б.23, 30, 33,34,43,45

Історична етнологія світу (ІС.Б.11)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Вчення про етнос та основні стадії його розвитку. Етнічні особливості, етногенез, побут, культурно-історичні стосунки та значення наукового вивчення. Етнічне обличчя народу. Взаємозв'язки з антропологією, фольклористикою, історичною географією тощо. Історія етнологічних знань. Конкретна етнологія, етнографія, етнодемографія.

Початок: ІС.Б.02

Продовження: ІС.Б.22.

Історія Східно-Центральної Європи (1-2) (ІС.Б. 12)

5 зал.б., 4 год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит.

Розвиток взаємності і самобутності регіону між Балтикою і Балканами, тобто народів колишньої польсько-литовської Речі Посполитої та Австро-Угорщини з їх периферією, від найдавніших до новітніх часів, націоналізм у Європі, передумови і підвалини взаємодії.

Початок: ІС.Б.04

Продовження: ІС.Б.8, 9.

Спеціальні історичні дисципліни (1-2) (ІС.Б.13)

5 зал.б., 4 год./тиж., 7,8 трим., іспит.

Джерелознавство як система, роль і застосування, взаємодія, виникнення і сучасний стан спеціальних дисциплін, загальний огляд: археографія, геральдика, фалеристика, вексилологія, сфрагістика, Генеалогія, нумізматика, боністика, ономастика, хронологія та ін.

Початок: ІС.Б.01, 3, 4, 5, 6.

Продовження: ІС.Б.31, 32, 42.

Історія країн Азії, Африки, Латинської Америки (ІС.Б.15)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Найдавніші самобутні центри людської цивілізації. Взаємозв'язок форм господарства та суспільного ладу і природних умов. Своєрідність державних інституцій. Внутрішня і зовнішня політика, етапи історії. Колоніальне поневолення і боротьба за незалежність. Релігійна ситуація. Проблема "третього світу".

Початок: ІС.Б.40

Продовження: ІС.Б.45.

Історія православної церкви в Україні (ІС.Б.16)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Християнські конфесії та стан питання за доби раннього середньовіччя. Запровадження християнства в Русі-Україні. Церква у суспільстві України на різних етапах історії. Українська православна церква в системі Вселенського православ'я. Роль церкви у визвольних змаганнях українського народу. Проблема автокефалії. Християнство та український народний менталітет.

Початок: ІС.Б.01, 11, 19, 20.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16,5 залікових балів)

Актуальні проблеми історії України (ІС.Б.17)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит.

Спецкурс призначений насамперед для студентів, які прослухали курс з історії України в інших вищих навчальних закладах і претендують на перезалік: базові та дискусійні або малодосліджені проблеми; нові інтерпретації та джерела інформації; регіональні питання; міжнародні аспекти вітчизняної історії; сучасна історія і останні події.

Початок: ІС.Б.01.

Продовження: ІС.Б.18, 19, 20, 21, 22, 23.

Українське середньовіччя (ІС.Б.18)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік.

Поглиблене знайомство з історією Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Особливості киеворуської спадщини, характеристики суспільства, тенденції його розвитку, особливості становлення соціальних верств та політичної історії.

Початок: ІС.Б.01, 17.

Продовження: ІС.Б.19, 20, 24.

Історія українського козацтва (ІС.Б.19)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Передумови виникнення козацтва. Історична географія козацьких осередків. Козацтво в становій системі українського суспільства. Січовики і реєстровці. Традиції Запорізької Січі та січового братерства. Козацтво і Гетьманщина. Війни та походи українського козацтва. Козацькі полководці. Місце козацтва в історії України.

Початок: ІС.Б.01, 17, 18.

Продовження: ІС.Б.20, 26.

Всесвітня історія XVI-XIX ст. (ІС.Б.33)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Деталізоване ознайомлення з основними історичними процесами, що були характерні в цей час для цивілізації у загальносвітовому вимірі.

Початок: ІС.Б.04, 09, 12.

Продовження: ІС.Б.34.

Всесвітня історія XX ст. (ІС.Б.34)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Деталізоване ознайомлення з основними історичними процесами, що були характерні для найнасиченішого і найбагатшого на події і нові явища періоду історії у загальносвітовому вимірі.

Початок: ІС.Б.06, 09, 33.

Продовження: ІС.Б.44.

Історична географія світу (ІС.Б.35)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., теза.

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Продовження: ІС.Б.45.

Суспільство європейського Ренесансу (ІС.Б.36)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., теза.

Відродження як історична доба, його передумови. Періодизація Ренесансу, місцева специфіка. Питання про відродження як закономірність світового масштабу. Світоглядні засади гуманізму. Сутність соціальної доктрини гуманізму. Розвиток наукових знань, заперечення схоластичних принципів. Суспільна структура доби Ренесансу. Ренесанс, реформація і контрреформація.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.39.

Історія державності України (ІС.Б.20)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Докладний розгляд історії державних утворень та інституцій, правничих засад в Україні від давніх племінних союзів до особливостей виникнення і функціонування сучасної Держави Україна.

Початок: ІС.Б.01, 07, 17, 18, 19.

Продовження: ІС.Б.21, 24, 29.

Історія Балкан та Близького Сходу (ІС.Б.37)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Розвиток взаємин і самобутності держав регіону від найдавніших часів до сучасності, історичні зв'язки і перспективи відносин з Україною.

Початок: ІС.Б.05.

Європейське Просвітництво (ІС.Б.38)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., теза.

Комплексний розгляд періоду; Просвітництво як цивілізуюче явище; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта і наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи і аналіз феномену; наслідки та доля. Велика Французька революція як кульмінація доби.

Початок: ІС.Б.05, 36.

Продовження: ІС.Б.39.

Суспільство епохи Бароко (ІС.Б.39)

1 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Комплексний розгляд періоду; цивілізація бароко; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта і наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи і аналіз феномену; наслідки.

Початок: ІС.Б.05, 38.

Позаєвропейська історія (ІС.Б.40)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Головні етапи формування сучасної ситуації; державотворення; кризи і війни; соціальні конфлікти і революції; партії та фракції внутрішньополітичного спектру; роль церков, меншин, жіноцтва, молоді; інтеграція.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.15.

Визвольні Змагання (XX ст.) (ІС.Б.21)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Україна у світовій війні, революція в Росії, Народна Республіка, Центральна Рада і Радянська влада, Гетьманат, Директорія, Західноукраїнська Народна Республіка, польська і білогвардійська інтервенція, поразка у боротьбі за незалежність, поділ України.

Початок: ІС.Б.17, 20.

Продовження: ІС.Б.24, 29.

Історія національних меншин в Україні (ІС.Б.22)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., залік.

Історична поліетнічність України. Іноетнічні державні утворення давнини. Терени компактного проживання. Історична демографія меншин. Історія правничого статусу. Національні рухи. Звичаєві особливості.

Початок: ІС.Б.17.

Продовження: ІС.Б.23, 29.

Українські землі в міжнародних відносинах (ІС.Б.23)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Суб'єкт і об'єкт політики; війни і загарбання; договори і правовий статус; місце в планах великих держав; перерозподіли і територіальні претензії; уявлення про незалежність України в інших державах тощо.

Початок: ІС.Б.09, 17, 22.

Продовження: ІС.Б.30.

Історія Києва (ІС.Б.24)

1 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Проблема виникнення міста: датування та топографія. Київ упродовж віків як столиця, культурний та освітній, релігійний, науковий і промисловий центр. Роль міста у політичних процесах української історії.

Початок: ІС.Б.01, 18, 20, 21.

Продовження: ІС.Б.29.

Мова українських джерел ХУІ-ХУІІІ ст. (ІС.Б.31)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит.

Грунтова підготовка до опрацювання історичних документів одного з найбагатших за джерельною базою та досі недостатньо дослідженого періоду української історії. Вивчаються палеографія (особливості мови та правопису, почерків стародавніх рукописів) та засади опрацювання джерельних видань.

Початок: ІС.Б.13.

Антична історія Європи (ІС.Б.41)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія. Античні держави і варварські племена. Антична культура.

Початок: ІС.Б.03.

Історія Гетьманщини (ІС.Б.26)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Обставини виникнення, політична структура, основні події історії, історична доля української гетьманської держави ХУІІ-ХУІІІ ст. Аналіз і порівняння ситуації в українських областях Речі Посполитої, Угорщини, Молдови, Кримського ханства, Московського царства і Російської імперії з акцентуванням на досвіді козацької держави.

Початок: ІС.Б.19, 20.

Економічна історія України (ІС.Б.27)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Еволюція господарських систем: використання ресурсів у різні часи, питома вага в різних державах і взаємозв'язки українських земель, промисловість, ремесла, сільське господарство, торгівля, комунікації, фінанси тощо.

Початок: ІС.Б.01, 02.

Галицький П'ємонт і Велика Україна (ІС.Б.28)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Порівняння статусу українських земель у Росії та Австро-Угорщині, осередок національного руху, освіта, кооперації, церква, партії, молодь тощо, контакти між громадськими діячами, Союз Визволення України і Січові Стрільці.

Початок: ІС.Б.01, 08.

Продовження: ІС.Б.29.

Демократизація та унезалежнення України (ІС.Б.29)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Пожвавлення національно-визвольного руху в умовах кризи радянської

політичної системи. Громадсько-політичні об'єднання 80-90-х рр. та їхня роль у суспільних процесах. Етапи здобуття незалежності та утворення Держави України. Багатопартійна система України. Розбудова державних інституцій. Боротьба за реальну демократизацію суспільства. Конституція.
Початок: ІС.Б.07, 20, 21, 22, 24, 28.
Продовження: ІС.Б.30.

Україна в Європі (ІС.Б.30)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Завершення вивчення історії України засобами ознайомлення із своєрідним результатом українського історичного процесу: із сприйняттям сучасної України в європейському середовищі. Численні зустрічі з дипломатичними представниками зарубіжних країн.
Початок: ІС.Б.01, 06, 09, 23, 29.

Друга світова війна (ІС.Б.44)

1 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Механізм виникнення війни. Основні лінії політичного протистояння. Історичний сенс "осі" та антигітлерівської коаліції. Основні театри і періоди воєнних дій. Історичні підсумки Другої світової війни.
Початок: ІС.Б.34.

Джерелознавство та історіографія історії європейської цивілізації. (ІС.Б.42)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Джерельна база дослідження предмету та основні історіографічні школи в його вивченні.
Початок: ІС.Б.06, 13.

Методика викладання історичних дисциплін (ІС.Б.32)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік.

Курс має підготувати слухачів до майбутньої історико-педагогічної діяльності у середній школі і подати основні відомості про засади методики викладацької діяльності у вищій школі.
Початок: ІС.Б.13, 46.

історія військової справи (ІС.Б.43)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Війни і військова справа як складова частина всесвітньої та вітчизняної історії. Внутрішня логіка розвитку військової організації. Матеріальні та духовні чинники в історії війська. Огляд історії воєн, воєнного мистецтва, основних родів зброї. Ретроспектива проблеми будівництва в Україні власних Збройних Сил.
Початок: ІС.Б.01, 06, 09.

Всесвітня історія (підсумковий курс) (ІС.Б.45)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Гене́за та еволю́ція політичних, суспільних, культурних та інших найважливіших аспектів сучасної цивілізації з її національною та регіональною специфікою в хронологічному розгляді на конкретних прикладах. Головні історичні тенденції та процеси, які позначилися на формуванні сучасної політичної карти світу та цивілізаційних типів.
Початок: ІС.Б.03, 04, 05, 06, 09, 33, 34.

ПОЛІТОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Політологія-2 (ПЛ.Б.02)

3 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Рябов С.Г.

Полі́тика - не тільки боротьба за перемогу своєї, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти. Розкривається сутність внутрішньої та міжнародної політики, викладається теорія держави й політичних партій, аналізуються проблеми формування правової держави в Україні, висвітлюється тема громадянськості як визначальної інституції політико-державного буття.
Початок: ПЛ.Б.01

Історія політичних вчень (ПЛ.Б.03)

5 зал. б., год./тиж., 4, 5 три м., іспит, Скиба В.Й.

Історія розвитку поглядів на сутність, походження, соціальну роль, види, основні форми прояву політики, влади, держави, законодавства. Аналіз політичних концепцій справедливості, свободи, рівності в стародавні часи, у середньовіччя, в період Відродження, в Новий та Новітній час.

Початок: ПЛ.Б.02

Історія української політичної думки (ПЛ.Б.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 три м., іспит.

Становлення і розвиток української політичної думки у тісному взаємозв'язку з розвитком світової політичної теорії. Політичні течії - консерватизм, лібералізм, "інтегральний націоналізм", соціал-демократія, націонал-комунізм. Специфіка цих течій в умовах України.

Початок: ПЛ.Б.02

Політична і правова система України (ПЛ.Б.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Білоус А.О.

Еволюція, структура, стан і перспективи розвитку політико-правових інститутів: політичних партій, громадських організацій, парламенту, уряду, судів, місцевого самоврядування, засобів масової інформації в Україні. Аналіз політичних процесів у зв'язку з правовими конструкціями та економічними інтересами.

Початок: ПЛ.Б.02

Міжнародний захист прав людини (ПЛ.Б.06)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., іспит, Щербинський Д.М.

Сучасна система міжнародно-правових норм у галузі захисту прав людини. Походження норм, що встановлюють міжнародні стандарти з прав людини; взаємовідносини між цивільно-політичними, економічними та соціальними правами; порядок імплементації міжнародно-правових норм у національне законодавство та система контролю за їх додержанням.

Початок: ПЛ.Б.02

Основи теорії міжнародних відносин (ПЛ.Б.07)

3 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Дергачов О.П.

Основні теорії міжнародних відносин: концепції багатопольярного та двопольярного світу, геостратегічні концепції, феномен національних інтересів, концепції міжнародних конфліктів та застосування сили у міжнародних відносинах тощо. Процеси інтернаціоналізації суспільного життя та регіоналізації у сучасному світі. Теоретичні засади та практика зовнішньої політики України та найважливіших суб'єктів сучасної системи міжнародних відносин.

Початок: ПЛ.Б.02

Етнополітика (ПЛ.Б.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, МейсДж.

Курс має допомогти слухачам у формуванні об'єктивного ставлення до етнополітичних відносин у суспільстві, у розумінні природи та характеру етнополітичних рухів, у пошуках оптимальних способів гармонізації етнопольярних проблем. Базові етнополітичні знання, коло етнополітичних понять, категорій і термінів, практика вирішення етнополітичних проблем у різних країнах, механізм практичного здійснення етнічної політики, її основні форми і напрями.

Початок: ПЛ.Б.02

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (не менше 22 зал. балів)

Семінар "Особливості політичного процесу в Україні" (ПЛ.Б.10)

1,5 зал.б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., залік, Якушик В.М.

Методологія наукових досліджень, теорія та практика реформаційних процесів у постсоціалістичних країнах і, зокрема, в Україні, конституційний процес в Україні, проблеми розподілу влади, легітимності державної влади. Децентралізація та деконцентрація державної влади, регіоналізація, становлення плюралістичної партійної системи, формування системи політичних норм демократичного суспільства тощо.

Початок: ПЛ.Б.02

ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

ФІЛОСОФІЯ

а) обов'язковий блок

Історія філософії (10 зал. б. на вибір)

- антична філософія - 2,5 зал.б.
- філософія середніх віків та доби Відродження - 2,5 зал.б.
- історія української філософії - 2,5 зал.б.
- філософія Нового часу - 2,5 зал.б.
- німецька класична філософія - 2,5 зал.б.
- панорама сучасної зарубіжної філософії - 2,5 зал.б.

Філософія-2 (6 зал. б. на вибір)

- метафізика - 2 зал.б.
- епістемологія - 2 зал.б.
- філософська антропологія - 2 зал.б.
- філософія історії - 2 зал.б.
- етика - 2 зал.б.
- естетика - 2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 2,5 зал.б.

(з п.ІІ, а) цикл професійно орієнтованих дисциплін)

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 18,5

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

а) нормативні дисципліни

- Вступ до літературознавства (ФЛ.Б.01) - 2 зал.б.
- Фольклористика (ФЛ.Б.04) - 1 зал.б.
- Основи компаративістики (ФЛ.Б.10) - 2 зал.б.
- Українська література-1 (ФЛ.Б.02) - 4 зал.б.
- Українська література-2 (ФЛ.Б.05) - 4 зал.б.
- Українська література-3 (ФЛ.Б.08) - 5 зал.б.
- Світова література-1 (ФЛ.Б.03) - 2 зал.б.
- Світова література-2 (ФЛ.Б.06) - 3 зал.б.
- Світова література-3 (ФЛ.Б.09) - 3,5 зал.б.
- Курсова робота - 0,5 зал.б.

Примітка - курси Українська література - 1,2,3 (13 з.б.), Світова література - 1,2,3 (8,5 з.б.) за вибором студента на 13 з.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 18,5

ІНОЗЕМНІ МОВИ

а) нормативні дисципліни

- Друга іноземна мова- 1 - 6,5 зал.б
- Друга іноземна мова-2 - 4 зал.б

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 10,5

ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА.

а) нормативні дисципліни:

- українська мова-2 - 2 зал.б.
- українська мова-3 - 7,5 зал.б.
- вступ до мовознавства - 1 зал.б.
- загальне мовознавство - 2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 4,5 зал.б.

в) курсова робота - 0,5 зал.б.

г) педагогічна практика - 1,5 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 19

ІСТОРІЯ**а) нормативні дисципліни**

- Історія європейської цивілізації (3 дисципліни з чотирьох):
- ІЄЦ-1. Доба античності та раннього середньовіччя - 2,5 зал.б.
- ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс - 2,5 зал.б.
- ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби - 2,5 зал.б.
- ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація - 2,5 зал.б.
- Історія українського козацтва - 2,5 зал.б.
- Історична географія та демографія України - 2,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

-19 зал.б.

*Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 25***ПОЛІТОЛОГІЯ****а) нормативні дисципліни**

- Політологія-2 - 2 зал.б.
- Порівняльна політологія - 3 зал.б.
- історія політичних вчень - 5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

-8 зал.б.

*Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor -19***СЕРТИФІКАТНІ ПРОГРАМИ****РЕЛІГІЄЗНАВСТВО****а) нормативні дисципліни**

- релігієзнавство-2 - 2,5 зал.б.
 - дисциплінарне релігієзнавство - 2,5 зал.б.
 - історія християнства - 2 зал.б.
 - неорелігії світу - 1,5 зал.б.
- або
- історія релігій Сходу - 1,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 10 зал. балів

(з п.ІІ, а) цикл професійно орієнтованих дисциплін, блок б) -
"Історія та теорія релігієзнавчої думки")

*Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати -18,5***ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО****а) нормативні дисципліни**

- практичний курс англійської мови - 13 зал.б.
- вступ до мовознавства - 1 зал.б.
- українська мова-2 - 2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

- теорія і практика перекладу - 1 зал.б.
- основи зіставного мовознавства - 2 зал.б.
- лексика англійської мови - 2 зал.б.
- перекладацький практикум з англійської мови (професійний переклад) - 2 зал.б.

*Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати - 23***ІНОЗЕМНІ МОВИ****Друга іноземна мова-1 (ФЛ.Б.01)**

6,5 зал.б., 6, 6, 2 год./тиж., 7, 8, 9 трим., залік, залік, іспит, Ігнатова О.І., Гончарова О.М., Бочко Г.П., Пашунова Л.О., Данилич Ю.О., Підлужна З.І., Резаненко В.Ф.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, японська мови.

Продовження: ФЛ.Б.02

Друга іноземна мова-2 (ФЛ.Б.02)

4 зал.б., 4 год./тиж., 10,11 трим., залік, іспит, Ігнатова О.І., Гончарова О.М., Бочко Г. П., Пашу нова Л.О., Данилич Ю.О., Підлужна З.І., Резаненко В. Ф.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, японська мови.

Початок: ФЛ.Б.01

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрами факультету

Історія Києво-Могилянської академії

0,5 зал.б., 2 год./тиж., 3 трим., залік.

Історія створення Києво-Могилянської академії, її традиції, визначні особи, спадщина, значення в історії України. Розрахований на студентів усіх факультетів та департаментів.

Продовження: ІС.Б.32.

Методика викладання історії (ІС.Б.46)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Курс має підготувати слухачів до майбутньої історико-педагогічної діяльності у середній школі.

Продовження: ІС.Б.32.

Англійська мова-2 (АМ.Б.2)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., іспит

Спеціалізований прикладний курс англійської мови /ESP - English for Specific Purposes/. Пропонується 4 основних напрямки спеціалізації: Business English (Business and Management, Economics, Marketing, Secretarial Work), Communication Systems (English of Radio, TV, Newspapers, Creative Writing, English for Public Administration), English for Science and Technology (для студентів-природничиків, які фахово займаються екологією, біологією та фізикою), English for Law Students.

English for Journalism (АМ.Б.3)

2 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Курс "Журналістика" розрахований на студентів з високим та середнім рівнем володіння англійською мовою, які бажають у майбутньому працювати в засобах масової інформації. Курс читається англійською мовою і розрахований на 28 практичних занять протягом літнього триместру. Мета курсу: Після закінчення курсу студенти мають володіти такими вміннями та навичками:

1. брати інтерв'ю, тобто обмірковувати і правильно формулювати запитання з метою одержання необхідної інформації;
2. занотовувати необхідну інформацію під час інтерв'ю;
3. використовувати техніку ведення дискусії: переривання, зміна напрямку, переконання і т. п.;
4. використання емфатичних конструкцій;
5. розуміти структуру і організацію газетних текстів;
6. писати газетні матеріали різного спрямування для різного контингенту читачів (за віком, статтю, політичними поглядами, соціальним походженням тощо);
7. писати газетні статті різних жанрів (новини, нариси, репортажі тощо);
8. редагувати газетні матеріали;
9. робити комп'ютерну верстку газетних матеріалів.

English Grammar (Корективний граматичний курс) (АМ.Б.4)

2 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

The grammar correction course will concise a brief functional survey of vital grammar forms, content based. Major emphasis will be placed upon the practical application of grammar forms and punctuation in present-day standard English.

Business Writing (АМ.Б.5)

2 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

Метою курсу "Ділове листування" є допомога студентам вдосконалити письмову мову, ознайомлення студентів з різними видами ділового листування, а також підготовка студентів до роботи в тих установах, де необхідні знання та вміння в сфері англійської письмової мови. Курс має на меті також доповнити

знання з орфографії, лексики, граматики англійської мови, а також зробити письмову мову більш точною, адекватною сучасним вимогам ділового листування.

Корективний фонетичний курс (АМ.Б.6)

2 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

Літній курс з фонетики англійської мови (британський національний варіант) розрахований на студентів НаУКМА (I, II, III рік навчання), які хочуть поліпшити свою вимову. До курсу входить постановка та корекція звуків, словесний і фразовий наголос, мелодика нейтрального та емоційного висловлювання. Проводиться також порівняння зі звуковою системою американського національного варіанта. Курс передбачає обов'язкову індивідуальну роботу студентів у лінгвістичній кабінеті.

Слов'янські (польська, чеська, хорватська, болгарська), турецька, угорська мови

4 зал.б., 4,4 год./тиж., 7,8 трим; залік, іспит;

Польська мова Харчук Р. Б., Романова Н. П.

Чеська мова Житник В.К., Кадуріна Л.Б.

Хорватська мова М. Стоєвич

Турецька мова Нільгюн Девран

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Давньогрецька мова

2 зал.б., 2,2 год./тиж., 4,5 трим; залік, залік; Кислюк О.І.

Основна мета курсу навчити студентів читати тексти, переважно історичного та філософського змісту.

Латинська мова

2 зал. б.; 4 год./тиж., 4 трим; залік, Павличко С.Д.

Оволодіння таким рівнем знань, який забезпечує: 1) читання, переклад та редагування оригінальних текстів; 2) вміння перекладати тексти гуманітарного, правничого та природничого змісту; 3) вміння використовувати здобуті знання у власних дослідженнях; 4) вміння розбиратись у науковій термінології латинського походження.

МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ

ФІЛОСОФІЯ

Керівник -

Горський Вілен Сергійович

доктор філософських наук, професор

Перший рік навчання

Комунікативна практична філософія (ФС.М.01)

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Єрмоленко А.М.

Трансцендентальна прагматика: парадигмальний поворот від філософії свідомості до філософії комунікації. Дискурс та проблема граничного обґрунтування етики. Консенсуально-дискурсивна раціоналізація життєвого світу. Норми комунікативної етики. Розвиток морально-ціннісних форм суспільної інтеграції та соціо-культурна еволюція моральної свідомості. Дискурсивно-прагматична реконструкція практичного розуму.

Типи середньовічного філософування на латинському Заході (ФС.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Сватко Ю.і.

Аналіз середньовічного життєвого досвіду як філософського феномену (1) і аналіз середньовічного власне філософського досвіду як досвіду філософування у світлі Об'явлення. Вирізняються три типи філософування на середньовічному латинському Заході з огляду на загальну діалектику речі і три типи ідеального філософа (в безлічі їхніх особистісних втілень): 1) філософ як праведник; 2) філософ як вчений ("учитель - учень"); 3) філософ як магістр. Відтво-

рюється загальна модель християнсько-середньовічного філософування на латинському Заході.

Філософські ідеї в культурі Київської Русі (ФС.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Гірський В.С.

Філософська думка як компонент культури Київської Русі. Відображення філософсько значимих ідей у творчості Іларіона, Нестора, Володимира Мономаха, Климента Смолятича, Кирила Туровського, оригінальних та перекладних пам'яток культури України Княжої доби. Взаємодія філософської думки Київської Русі з візантійською, давньоболгарською культурами, культурою Сходу та країн Західної Європи.

Метафізика Арістотеля (ФС.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Тихолаз А.Г.

"Метафізика" - центральна праця у філософській спадщині Арістотеля. Через вивчення тексту "Метафізики" вироб у студентів ґрунтовних уявлень про філософію Арістотеля. Розглядаються джерелознавчі проблеми, пов'язані з вивченням тексту, аналіз складу та історії формування. Розглядаються проблеми тлумачення Арістотелем філософії, методологічні засади "першої філософії", вчення про сутність, причини та початки буття, теологія Арістотеля та ін. Місце і роль "Метафізики" в історії світової філософської думки.

Рационалізм Нового часу: Р.Декарт, Б.Спиноза та Г.Лейбніц (ФС.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Гусев В. І.

Філософські праці головних представників європейського раціоналізму XVIIст. Р.Декарта, Б.Спінози, Г.Лейбніца. Особливості раціоналістичної методології. Метафізика, теорія пізнання. Ідея Бога і природа людської душі. Психофізична проблема. Свобода і необхідність. Порівняльний аналіз поняття субстанції.

Методологія історико-філософського пізнання (ФС.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Горський В.С.

Специфіка історико-філософського знання. Головні етапи становлення історико-філософської науки. Проблеми історико-філософського джерелознавства, розуміння і тлумачення історико-філософського тексту. Аналіз постпозитивістських, екзистенційних, герменевтичних, постмодерністських історико-філософських концепцій.

Академічна філософія в Україні XIX ст. (ФС.М.07)

2зал.б., 5год./тиж., 3 трим., залік, Ткачук М.Л.

Київська духовна академія та її роль у розвитку філософської культури в Україні. Формування київської релігійно-філософської школи. Філософська спадщина О.М.Новицького. С.С.Гогоцький як філософ та історик філософії. Філософія П.Юркевича. Філософські течії у Київському університеті наприкінці XIX ст. Філософські погляди О.О.Козлова. Історико-філософська концепція О.М.Гілярова. Філософські ідеї Г.І.Челпанова.

Марксизм і неомарксизм (ФС.М.08)

2зал.б., 5 год./тиж., 3 трим., залік, Єрмоленко А.М.

Наука і утопія в марксизмі: гуманістичний і догматичний варіанти марксизму. Проблема відчуження і його подолання. Концепція раціональності в соціальній філософії Франкфуртської школи неомарксизму. Марксизм і соціал-демократія.

Англо-американська антропологічна думка (ФС.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Головка Б.А.

Поширення еволюціонізму Ч.Дарвіна в антропологічних дослідженнях Е.Тейлора, Дж.Фрезера, Л.Г.Моргана. Етнологічні та філософські чинники "Антропології" Тейлора. Дифузіонізм В.Шмідта, концепція культурних кіл Л.Фробеніуса, історична школа культурної антропології Ф.Боаса та інші постеволуціоністські напрями. Полеміка "структуралізму" Б.Малиновського та "функціоналізму" А.Р.Редкліф-Брауна. Сучасні напрями. Проблема особистості та культури на порубіжжі соціології, етнології та психології. Неоеволюціонізм культурології Л.Е.Лайта. Новітні напрями соціальної, медичної та економічної антропології.

Філософія як смислотворчість життя (ФС.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Кримський С.Б.

Принципи духовності XX ст. Колізії людської екзистенції. Метафізика долі та людська діяльність. Світодрама добра і зла. Унікальність особи та дар любові.- Ціннісно-смисловий універсум. Форми освоєння світу: гнозис, міф, мудрість та трагедія знання. Поняття культури. Пафос національної культури. Архетипи української

культури. Цивілізаційний та персоналістський аспекти всесвітньої історії. Граничні проблеми сучасної цивілізації на кордоні XXI століття.

НДС "Історико-філософські студії"

2 зал.б., 2 год./тиж., 2, 4 трим., залік.

Аналітична філософія (ФС.М.22)

2 зал.б., 5 год./тиж., 3 трим., іспит.

Центральні ідеї аналітичної філософії в контексті проблеми "публічно-приватної мови". Б.Рассел - аналіз співвідношення між знанням за описом та безпосереднім знанням. Л.Вітгенштейн: формування принципу нормативності аналітичної філософії. В.Куайн - проблема концептуальної схеми.

Другий рік навчання

Британський емпіризм: Локк, Берклі, Юм (ФС.М.09)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гусєв В.І.

Засадничі принципи та еволюція Британського емпіризму. Головні праці Д.Лока, Д.Берклі та Д.Юма. Проблеми пізнання. Структура досвіду та критика метафізичних понять. Мова і проблема загального. Природа душі і пізнавальні здібності людини. Межі пізнання. Знання і віра. Деякі етичні питання, в т.ч. походження моральних категорій.

Філософія Канта: сучасні інтерпретації (ФС.М.10)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Лой А.М.

Аналізуються два принципово різні варіанти філософування в межах трансформування феноменологічної традиції, з одного боку, і рецепції кантівської - з другого. Своєрідне забарвлення отримують сюжети кантівських "Критик": метафізика і критика чистого розуму, конечність пізнання, єдність аперцепції, роль уяви, чуттєвості, розуму і розсудку, формальне та матеріальне апіорі, онтологічний статус цінностей, морально належного, обов'язку, цілей і т.п.

Феноменологічна філософія: Е.Гусерль (ФС.М.11)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кошарний С.О.

Сутність ідеї феноменології, основні етапи її розвитку та філософського обґрунтування в працях Е.Гусерля. Основні поняття феноменологічної теорії свідомості, феноменологічний метод і його нормативні вимоги. Головні лінії філософського розвитку феноменології після Е.Гусерля.

Філософія духу Г.В.Ф.Гегеля (ФС.М.12)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Єрмоленко А.М.

"Феноменологія духу" Гегеля як вчення про індивідуальні та суспільні форми поступу розуму. Форми абсолютного духу. Головні ідеї філософії історії. Філософія права Гегеля. Право. Мораль. Моральність. Субстанційна моральність держави як вища буттєва форма існування етичного.

Філософія всеєдності в Росії (ФС.М.13)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Ткачук М.Л.

Гене́за філософії всеєдності та етапи її розвитку. Формування вихідної концепції у творчості В.С.Соловйова. Становлення філософської школи (С.М. та Є.М.Трубецькі, С.М.Булгаков, П.В.Флоренський, В.Ф.Ерн, С.А.Франк, Л.П.Карсавін). Концепція всеєдності у філософії С.Л.Франка. Всеєдність та обґрунтування інтуїтивізму. Від "метафізики всеєдності" до "конкретної метафізики". П.О.Флоренський.

Етика та філософія діалогу: М.Бубер, Е.Левінас, М.Бахтін (ФС.М.14)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Малахов В.А.

Засади філософії діалогу XX ст. і її вплив на розвиток сучасної етики. На основі вивчення і осмислення творів М.Бубера, М.Бахтіна, О.Больнова, Е.Левінаса та ін. розкривається концептуальна специфіка філософії діалогу, її основні ідеї, модифікації в різних культурних і морально-ціннісних контекстах.

Середньовічна філософія (Т.Аквінський, М.Екхарт) (ФС.М.23)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Р.Піч

Специфікація середньовічної філософії стосовно інших історико-філософських епох. Аврелій Августин та філософія особистості. Персоналістичний онтологізм християнсько-середньовічної філософії як філософії Абсолютного Буття. Християнське середньовіччя і гострота епістемологічних суперечок: віра та знання. Схоластика і проблема універсалій. Антропологічний вимір філософії

християнського середньовіччя: місце людини в універсумі. Форма і томізм у світлі августинівського ілюмінаціонізму.

Сучасна французька філософія історії (ФС.М.25)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Голіченко Т.С.

Методологічні засади школи "Нової історії" журналу "Аннали": М.Блок, Л.Февр, Ф.Бродель, Ж. Ле Гофф, М.Серр та ін. Еволюція тем дослідників та зміна стратегій інтевиретації історичних джерел, що відбувалися впродовж майже 70-річної історії журналу "Аннали".

"ІСТОРІЯ. ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА"

Керівник -

**Моренець Володимир
Пилипович**

Зав. каф. філології, доктор філологічних наук, професор

Магістерська програма з історії, теорії літератури та компаративістики пропонує дворічний курс зі спеціалізацією з теорії літератури, історії зарубіжної та української літератури та компаративістики.

Основними завданнями програми є формування нових стандартів філологічної освіти завдяки ознайомленню з сучасними школами і напрямками літературознавства та критики, розгляд історії української літератури в

широкому європейському і світовому контексті, переосмислення історії української літератури в цілому й нове прочитання окремих текстів. Значна увага приділяється вдосконаленню англійської мови слухачів.

Основною формою освіти є стаціонарні лекційні курси (науково-дослідний семінар, педпрактикум). Кращі науково-дослідні студії наших слухачів друкуються в "Записках Магістеріуму НаУКМА" (додаток до "Наукових записок НаУКМА").

Отримання ступеня магістра дає змогу вступити до дворічної аспірантури для завершення роботи над кандидатською дисертацією та здобуття вченого ступеня кандидата наук, а також навчатись на докторських програмах західних університетів.

Перший рік навчання

Головні теоретичні концепції і школи західного літературознавства (ФЛ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Павличко С.Д.

Ознайомлення з головними теоріями літературознавства, передовсім західного, у XX столітті. Методологія, понятійний апарат, головні терміни, напрями розвитку таких шкіл як формалізм, структуралізм, деконструкція, постструктуралізм, психоаналіз, фемінізм, неомарксизм, постколоніалізм.

Українське літературне бароко (ФЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Павленко Г. І.

Українське літературне бароко як епохальний стиль, що виступає не як спроба синтезу культур Середньовіччя та Ренесансу, а базується на власних естетико-художніх принципах. Домінанти поетики бароко як у різних жанрах, так і в творчості окремих письменників, а саме: Мелетія Смотрицького, Лазаря Барановича, Івана Величковського, Антонія Радивиловського, Дмитрія Туптала, Григорія Сковороди.

Український романтизм (естетика та поетика явища) (ФЛ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Смілянська В. Л.

Українська модифікація преромантизму і романтизму в західноєвропейському та слов'янському контекстах. Міжслов'янські взаємини і співпраця культурних діячів-"будителів" у справі витворення національної романтичної історіографії, естетики, літературної критики і фольклористики. Набуття так званих "українських шкіл" у ряді літератур. Естетичний аналіз художньої системи окремого твору, спільне й особливе в розвитку певного літературного жанру й течії.

Вступ до поетики (сучасні наукові моделі дослідження) (ФЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Зубрицька М.О.

Авторська версія предмету заснована на фундаментальних ідеях історичної поетики, психології творчості, теорії систем і раціональних пропозицій структуралізму. Формування наукових уявлень про автора, твір і літературний процес,

опанування методик цілісного (системно-структурного) аналізу твору, історико-психологічного аналізу процесу осмислення контекстуальних зв'язків авторської свідомості з середовищем, "семантичних зсувів" інтертекстуальних ефектів у літературних явищах і процесах.

Українська поезія (науково-дослідний практикум) (ФЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Моренець В.П.

Визначальні факти саморуку української поетичної думки від І.Франка по день теперішній у контексті загальноєвропейських філософсько-естетичних тенденцій. Національні особливості цього процесу та його "нехрестоматійні" явища (течії, угруповання, особистості). Систематизація картини поетичного процесу останніх 100 років, філософсько-естетичне поглиблення цієї картини та вироблення нових методолгічних підходів до предмета. Як альтернатива "прогресистської" обґрунтовується "поступальна" модель видового і жанрового розвитку з відповідною їй механікою взаємодії різних ідейно-стильових течій.

Українська модерна драматургія (ФЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Агеєва В.П.

Аналіз української модерної драматургії кінця XIX - XX століть. Творчість найвищих представників української модерної драматургії, зокрема Л.Українки, О.Олеса, Л.Старицької-Черняхівської, С.Черкасенка, В.Винниченка, Я.Мамонтова, М.Куліша, І.Кочерги, І.Микитенка, І.Дніпровського, К.Буревія, І.Котецького, О.Корнійчука, О.Коломийця, М.Зарудного.

Актуальні проблеми сучасної української літератури (ФЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Агеєва В.П.

Жанрово-стильова специфіка української літератури останніх десятиліть. Творчість сучасних українських письменників Ю.Андруховича, О.Ульяненка, О.Забужко, В.Медвідя.

Теорія жанрів і стилів (ФЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Наливайко Д.С.

Жанри й стилі є константами літературного розвитку, його стійкими динамічними елементами. Вивчення літератури на рівні жанрів і стилів - це вивчення її на рівні стійких структур і тенденцій. Їх особливе місце в загальній та історичній поетиці: жанр - фундаментальна категорія теорії літературного твору. Стиль - теорії літературного процесу. Пов'язаність жанрів і стилів у розвитку літератури, змінність цієї пов'язаності на різних його етапах і в різних художніх системах.

Англійський роман (ФЛ.М.09)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Жлуктенко Н.Ю.

Жанрова система англійського роману XVIII- XX століть. Творчі здобутки англійських романистів як минулих століть (Д.Дефо, Дж.Свіфт, Г.Філдінг, Л.Стерн, Ч.Діккенс та ін.) так і нинішнього століття (Д.Г.Лоуренс, В.Вульф, Дж.Джойс та ін.) їхній вплив на світовий літературний процес. Еволюція жанру роману в Англії з особливим акцентом на проблемі психологізму та різних формах його втілення в романах різних епох, художніх напрямів та індивідуальних стилів.

Студії з російської літератури XIX ст. (ФЛ.М.10)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Нагорна Н.М.

Найбільш репрезентативні твори російської класичної літератури XIX століття, зокрема оповідання, повісті, художньо-публіцистичні есе, романи Гоголя, Достоевського, Толстого, Чехова. Основний акцент робиться на вивченні художніх текстів в аспекті наратології як однієї з сучасних методик аналізу та інтерпретації твору. Поєднання в процесі аналізу різних рівнів тексту, пов'язаних з нараційним рівнем (фабульно-сюжетний, композиційний, мотивний, просторовий, аксіологічний та ін.).

Німецький романтизм (ФЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Нілалагінов Б.Б.

Удосконалення рівня освіти шляхом вивчення різних критичних і аналітичних підходів, стимулювання науково-дослідної і перекладацької зацікавленості з метою активізації наукової розробки у вітчизняній академічній і вузівській науці та перекладацької практики українською мовою.

Другий рік навчання

Французька література другої половини XIX ст. (ФЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Наливайко Д.С.

У цей час складається реалізм у його завершених формах, виникають нові течії

- натуралізм, імпресіонізм, символізм, які згодом поширюються в інших європейських та американській літературах, розпочинається і найактивніше протікає перехід до модернізму. У розкритті цієї сутності й значення французької літератури другої половини XIX століття полягає основне завдання цього курсу.

Актуальні проблеми сучасного літературознавства (ФЛ.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гундорова Т.І.

Проблеми інтерпретації художнього твору з позицій сучасних літературознавчих шкіл.

Польська література 1890-1930 рр. (ФЛ.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Моренець В.П.

Цілісна картина розвитку польської літератури означеного періоду у множині притаманих їй жанрів. Життя та творчість провідних майстрів та критична інтерпретація найзначніших творів. Основні художньо-філософські концепції (позитивістські, модерністські, авангардні, традиціоналістичні), що лежать в основі саморуху літератури і творчості головних мистецьких угруповань. Осмислення взаємодії літературних поколінь та еволюції польської естетичної свідомості на матеріалі художніх текстів та літературних полемік). Національна специфіка й традиції польської літератури даного періоду, її місце на ідейно-естетичній карті Європи.

Український модернізм (науковий курс) (ФЛ.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Павличко С.Д.

Ознайомлення з головними теоріями, дискурсами і творами українського модернізму від кінця 90-х років XIX століття до другої половини XX століття. Хронологія, теорія, напрямки розвитку українського модернізму, його головні постаті та опоненти в контексті національного та європейського літературного розвитку.

Продовження: Магістерська теза

Нова американська література (ФЛ.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Денисова Т.Н.

Пропонований курс має завдання кількох рівнів:

I. Науково-пізнавальне: фундаментальне вивчення історії американського роману XX століття, її основних ліній, шкіл, постатей. Через історію роману відтворити характер і основні напрямки всього дискурсу літератури США в XX столітті.

II. Соціально-філософське: через контекст роману і його найпродуктивніші моделі дослідити процес ідентифікації та самоідентифікації особистості в контексті американського суспільного буття.

III. Естетичне: безпосередньо через поетику і поетологію роману простежити модифікації основних компонентів жанру, виявити внутрішні джерела романного руху, закодовані в самій його діалогічній суті.

Продовження: Магістерська теза

Латиноамериканський магічний реалізм (ФЛ.М.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Алексєєнко О. Б.

Латиноамериканська проза другої половини XX століття, акцент на творчості таких видатних її майстрів як Г.Гарсія Маркес, М.А.Астуріас, А.Кортхьєр, Н.Фуентес, Х.Рульфо, Х.Л.Борхес, Х.Кортасар тощо.

Тарас Шевченко (вибірковий курс) (ФЛ.М.18)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Смілянська В.Л.

Шевченківське джерелознавство (з текстологією і бібліографією), творчість (з її поділом на умовні періоди та критичною рецепцією), світогляд і принципи художнього мислення. Пропонуються різні сучасні дослідницькі підходи до інтерпретації багатьох творів, враховуються тогочасні фольклорні та літературні контексти. Акцентуються дискусійні моменти інтерпретацій творів.

Іван Франко (вибірковий курс) (ФЛ.М.19)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Гундорова Т.І.

Літературно-художня і критична спадщина І.Франка, аналіз основних ідеологем та міфологем творчості письменника, естетичних принципів, жанрових і формальних структур. Інтертекстуальне і порівняльне дослідження варіатів одного й того ж твору, повторюваних мотивів і сюжетних схем, порівняння текстів Франка з творами інших європейських літератур. Застосування методики сучасних літературно-критичних підходів, зокрема психоаналізу. Творчість І.Франка розглядається у процесі еволюції й взаємовідштовхування.

Науково-дослідний семінар (вибірковий курс) (ФЛ.М.20)

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Павличко С.Д.

Практичне застосування знань про сучасні літературознавчі моделі досліджен-

ня тексту. Студентам пропонується аналізувати певні художні тексти, застосовуючи різні методологічні підходи сучасного літературознавства.

Продовження: Магістерська теза

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ

Керівник -

Погорілий Олександр Іванович

доктор соціологічних наук, професор

Перший рік навчання

Візантія і православна культурна традиція (КЛ.М.1)

3 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Нікітенко Н.

Вплив візантійської цивілізації на формування православної культурної традиції, візантійсько-славянський діалог культур. Синтез національного і універсального в культурі народів Візантійської співдружності, принципові засади політичної ідеології Візантії і Русі. Візантійська правова спадщина у країнах східнохристиянської ойкумени. Роль православної церкви у житті суспільства, характерні риси східнохристиянської духовної культури, православна ідеологія і художня творчість. Образ людини у духовному космосі східнохристиянської культури - від середньовіччя до сьогодення.

Когнітивна антропологія (КЛ.М.2)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Пістрий І.В.

На тлі опанування теоретичних положень та головних підходів одного з основних напрямків сучасного постструктуралізму та культурної антропології - когнітивної антропології (ЕШпобсієнс), подано розгорнуту картину бачення культури як специфічно людської форми пізнання і ментального структурування дійсності, як спосіб її організації та осмислення. Центральна ідея полягає в класифікації різноманітних сигналів, що їх людина сприймає на основі культурно-обумовлених ознак-сигніфікатив ("когнітивні категорії"). Головна мета курсу полягає у вивченні і аналізі когнітивних категорій у культурному та етнічному аспектах.

Масова культура (КЛ.М.3)

3 зал.б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Івашина О.О.

Цілісне теоретичне уявлення про походження, сутність і функції масової культури в суспільстві. Сучасні філософські та культурологічні ідеї щодо специфіки функціонування феноменів культури в масовому суспільстві, ролі засобів масової комунікації в процесі тиражування та споживання предметів масової культури.

Порівняльна етнологія (КЛ.М.4)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Курочкін О.

Теорія і практика сучасних компаративістських досліджень у галузі європейської етнології (етнокультурології, соціальної антропології). Феномен української етнічності крізь призму проблем загальноєвропейської етнічної історії, як наслідок процесів акумуляції, дифузії, культурних контактів і взаємовпливів. Спільне і відмінне у розвитку етнічних традицій європейських народів, особливості східноєвропейського етнокультурного ареолу, його регіонального та локального розмаїття. Значна увага приділена порівняльному аналізу важливих характеристик матеріальної і духовної культури українців та їхніх найближчих сусідів і етнокультурних партнерів.

Постмодернізм (КЛ.М.5)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Івашина О.О.

Курс демонструє, що таке постмодернізм, порівнюючи його прояви в різних сферах культури, виражені різними мовами, співставляючи, перетинаючи різноманітні теорії - про походження поняття "постмодернізм", про генеалогію постмодерністських циклу та контексту тощо, слідуючи "методу накладки методів" тахаосматично напластовуючи різні сітки координат, дискурси, тексти, проблеми, теми, нарративи, метафоричні поля і т.п., і таким чином добиваючись прояснення /затемнення/ принципово непрозорої ситуації, намагаючись відтворити той стиль мислення, той тип свідомості, ту тілесно-ментальну поверхню, створюючи той об'єм, той п-вимірний культурний ландшафт, котрий персоніфікується в курсі під назвою "постмодернізм".

Постструктуралізм (КЛ.М.6)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Парахонський Б.О.

Курс поглиблено вивчає одну з провідних традицій гуманітаристичного мис-

лення, орієнтує на осягнення важливих проблем існування людини в сучасному світі. Ознайомлює студентів з головними концепціями та понятійним апаратом постструктуралізму. Вводить в його тематичне коло та надає розуміння його методологічних можливостей. Орієнтує студентів на сприйняття інтелектуальної культури постструктуралізму та вчить застосовувати його ідеї до вивчення конкретних явищ життя.

Психоаналіз і культура (КЛ.М.7)

3 зал. б., 8 год./тиж., Зтрим., іспит, Пістрій І. В.

На основі дослідження джерел, історії виникнення, центральних теоретичних положень та головних напрямків однієї з найвідоміших і найвпливовіших в сучасній гуманітаристиці теоретичних побудов - психоаналіза та його похідних, подається розгорнута картина бачення його як феномена культури, як одного із специфічних способів організації та осмислення дійсності. Головна мета курсу полягає у вивченні, аналізі та інтерпретації деяких ментальних феноменів сучасної західної цивілізації в тісному зв'язку та формі реалізації теоретичних аспектів психоаналіза.

Другий рік навчання

Культура та цивілізація (КІ1.М.8)

5 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Пістрій І.В.

Актуальні проблеми розгляду теоретичних питань розвитку світової цивілізації у культурологічному аспекті. Співвідношення понять "культура" та "цивілізація". Формування локальних та регіональних цивілізацій, внутрішня соціо-культурна природа основних з них (давньоєгипетська, антична тощо). Особлива увага приділена закономірностям ставлення та природи сучасної світової макроцивілізації, місця в ній України та інших держав Центрально-Східної Європи.

Постколоніалізм і перехідне суспільство (КЛ.М.9)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Попов Б. В.

Аналітичні моделі перехідного суспільства, світовий досвід соціальних модернізацій. Критичне осмислення моделей К.Маркса та його послідовників в Росії та Україні, творче засвоєння концепції модернізації суспільства, вироблених західними (світовими) дослідниками, уважне виявлення історико-національної специфіки України, політичних та економічних суб'єктів, що діють на її теренах. Опанування складної ідейно-політичної ситуації постколоніалізму, посткомунізму, переходу від моноістин та моноідеології до розуміння багатоаспектності буття, необхідності політико-економічного плюралізму та діалогічних форм комунікації.

Категорії та архетипи (КЛ.М.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кримський С.Б.

Основні, універсальні рубрикації предметного поля (категорії) та наскрізні символічні структури культурно-історичного процесу (архетипи). Категорії культури, які характеризують людську екзистенцію (універсальнітипу "життя", "смерть", "любов" тощо) чи основні параметри творчої діяльності ("метод", "стиль", "гра", "символ", "образ", "форма", "зміст" тощо). Архетипи розглядаються з боку характеристики національних культур на зразок символічних образів "Дім" (святе докільля життя), "Поле" (життєвий топос), "Храм" (святині). Висвітлення семантичного поля - від тлумачення самого поняття "культура" до її духовного інструментарію - "софійності", "розуміння", "інтерпретації", гностичних та сцієнтичних форм освоєння дійсності. Лад культури в контексті особливостей сучасного етапу розвитку цивілізації, так званої "гуманістичної революції" (тобто парадигматичної гуманістики у всіх сферах знань). Дискусійне обговорення новітніх проблем теорії культури.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Керівник -

Мицик Юрій Андрійович

доктор історичних наук, професор

завідувач кафедрою історії НАУКМА; завідувач відділом Інституту української археографії ім. М.Грушевського, Національна Академія Наук України

Дворічна програма формує дослідників вітчизняної історії в її європейському контексті. Фундаментальні засади циклу враховують новітні здобутки науки, увагу

зосереджено на узагальнювальних курсах, порівнянні найважливіших феноменів, виявленні першовитоків і аналізі специфічних рис у тенденціях новітнього самовизначення і сучасної ментальності.

Студент сполучатиме лекції та проблемні семінари, всіляко заохочуватиметься до само-стійності. Поряд з удосконаленням в англійській буде змога опанувати інші мови. У праці з документальними джерелами буде застосовано методи спеціальних історичних дисциплін.

Набута кваліфікація дає змогу працювати в наукових установах, навчальних закладах, засобах масової інформації, осередках культури, органах влади і управління, державної адміністрації, політиці, дипломатії тощо.

Цикл нормативних дисциплін

Творення нової Європи (I): Ренесанс. Реформація (ІС.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Від Середньовіччя, через схоластику до гуманізму. Відкриття, наука. Меценати, мистецтво. Універсалізація світопізнання. Церква, ересі. Католицизм, православ'я, протестантизм. Селянські й релігійні війни. Полювання на відьом. Стани і верстви. Утопії. Химера світової монархії. Криза феодалізму і делегітимізація сюзеренів. Міста, комуни, самоврядування. Грошове господарство. Формування абсолютизму. Централізм і партикуляризм.

Продовження: ІС.М.03.

Історична географія Центрально-Східної Європи (ІС.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Приналежність теренів. Еволюція кордонів. Загарбання, угоди. Адміністративний поділ. Конфесійні взаємини і структура парафій. Етногенез. Автохтони, міграції, меншини. Русії природної та примусової асиміляції. Лінгвістичні процеси. Феномен рухливого кордону. Заселення, внутрішня колонізація. Пов'язаність, особливості субрегіонів. Динаміка і щільність залюднення. Соціологічні методи. Віковий, статевий, фаховий, освітній розподіл.

Продовження: ІС.М.15, 16, 24.

Творення нової Європи (2): Просвітництво. Революції (ІС.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Енциклопедія. Секуляризація. Плюралізм. Республіканство і бонапартизм. Класицизм, ампір. Реставрація. Змови, конспіративні товариства. Романтизм, реалізм. Дипломатія, Європейський Концерт. Лібералізм, парламентаризм. Патріотизм, націоналізм. Расизм і шовінізм. Скасування кріпацтва і рабства. Клерикалізм. Індустріалізація, робітництво. Пролетаризація. Загальне виборче право. Корпоративність. Синдикалізм. Імпресіонізм.

Початок: ІС.М.01.

Продовження: ІС.М.04, 05, 06, 07.

Обриси самобутності України в Нову добу. Історіографія (ІС.М.04)

3 зал. б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.

Тенденції полеміки. Інтерпретації. Ідеалізація і месіанство. Народництво і державництво. Вульгарна класовість. Українство, малоросійство, хохляцтво. Фальсифікації. Польські, російські й західні концепції. Від заперечення до визнання. Заслуги і вади діаспори. Доказовість аргументів. Іноземні джерела. Удоступнення відомчих архівів. Усталені стереотипи. Комплексність. Від політизації до деідеологізації. Черговість проблем і завдань. Поради.

Початок: ІС.М.03.

Продовження: ІС.М.05, 25.

Розвиток українського суспільства у Нову добу (ІС.М.05)

3 зал. б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.

Від аграрності до урбанізації. Стратифікація. Майнова диференціація. Харизма влади. Верстви, класи. Магнатерія, шляхта. Генеалогія, геральдика. Політичний лад. Устрій держав. Правова свідомість, установи. Конституціоналізм. Інтелектуали. Мистецтво. Самоідентифікація. Ремісництво. Міщанство. Самоврядування. Селянство. Пролетаріат. Буржуазія. Локальні риси. Самобутність, вплив супердержав. Порівняння на тлі Європи. Культура.

Початок: ІС.М.03, 04.

Продовження: ІС.М.10, 21.

Розбудова націй Східно-Центральної Європи (ІС.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Слов'янське Відродження від філології до політики. Австрославизм. Весна Народів. Лібералізм і автократія. Проблема малих народів. Балканізація. Світова війна, крах імперій. Лімітрофи. Санітарний Кордон. Мала Антанта. Нацизм і фашизм: окупація, колабораціонізм, орієнтація рухів Опору. Народні демократії, Варшавський пакт. Стагнація. Обмежений суверенітет, інтернаціоналістські інтервенції. Демократизація. Паралелі й перспективи.

Початок: ІС.М.ОЗ, 11,15.

Продовження: ІС.М.23.

Творення Європи (3): ХХ сторіччя (ІС.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Еклектизм. Електрика, радіо. Хімія. Соціал-демократія. Велика війна. Конструктивізм. Автомобіль. Втрачене покоління. Кіно. Авіація. Велика Депресія. Авторитаризм. Друга світова війна. Ядерна зброя. Залізна Завіса. "Холодна війна". Деколонізація. Третій світ. Блокова стратегія. Локальні конфлікти. Атлантизм. Спільний ринок. Неоконсерватизм. Космонавтика. Генетика. Екологія. Інтеграція. Роль СІНА. Інформатика. Постіндустріальне суспільство.

Початок: ІС.М.ОЗ.

Сучасна західна історіографія всесвітньої історії (ІС.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Ідеологізовані стереотипи. Об'єктивізація викладу. Деполітизація. Подолання диспропорцій. Місце історії між гуманітарних наук. Модифікації. Компаративність. Пріоритети. Набуття та використання інформації. Координація. Математичні методи. Комп'ютеризація. Новітні концепції. Галузевість, регіоналізація. Національні школи. Персоналії. Роль провідних університетів. Чільні напрямки. Обмін досвідом, впливи. Запровадження у шкільництві. 5 триместр (вибіркові предмети: два з трьох)

Початок: ІС.М.09, 25.

Теорія і практика історії (2): методологія, методика (ІС.М.09)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Класифікація джерел. Систематизація, добір матеріалів. Визначення вартісності. Техніка праці. Слов'янська і латинська палеографія. Статистика. Інтерв'ю. Комп'ютерне оброблення відомостей. Застосування спеціальних дисциплін. Значення картографії, топоніміки, гідроніміки. Галузева історія. Проблемний критерій. Персоналії, мемуаристика, біографії. Відомчі, службові, приватні архіви. Літературні та мистецькі пам'ятки.

Початок: ІС.М.13.

Продовження: ІС.М.08.

Семінар: Україна і Габсбурзька монархія (ІС.М.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Етапи творення і сенс конгломерату. Королівство Галичини і Лодомерії, політизація. Етнічне балансування. Будителі. Герцогство Буковина. Аграрні рухи. Архаїчний дуалізм. Угорська Русь: мадяризація. Єврейський чинник. Аналогії в Європі. Москвофільство, русинство, українство. Концепція П'ємонт. Греко-католицтво. Кооперація, Економіка. Просвіти. Соколи. Політичні партії, спілки. Січові Стрільці. Традиція, ментальність, легенда.

Початок: ІС.М.05.

Продовження: ІС.М.21.

Економічний розвиток Східно-Центральної Європи (ІС.М.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Географія. Природа. Сировина, корисні копалини. Мережа комунікацій. Ресурси, відносини. Позаекономічний примус. Вільнонаймана праця. Ремесла, промисли. Ярмарки, транзит. Транспорт, залізниці, водні шляхи. Енергетика. Гірничодобувна і важка індустрія. Оброблювальні галузі, легка промисловість. Мілітаризація, конверсія. Регіоналізація. Товарообіг. Підпорядкованість. Самозабезпечуваність. Фінанси. Зовнішня торгівля, ринки. Еволюція інфраструктур.

Продовження: ІС.М.06,15.

Теорія і практика історії (1): вступ до філософії історії (ІС.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Генеza, школи і течії. Історіософія. Концепції прогресу. Інтердисциплінарна взаємодія. Міфи і стереотипи. Об'єктивізація. Кінець історії. Синхронізованість і компаративність. Географічна і тематична засади. Соціальний детермінізм і суб'єк-

тивізм. Мотивованість поведінки. Обґрунтованість і адекватність висновків. Догматизм і вульгаризація. Матеріальна та інтелектуальна історія. Явища і події. Хронологія і періодизація.
Продовження: ІС.М.09.

Цикл вибіркових навчальних дисциплін (16,5 кредитів)

Семінар: Україна в Литовській та Польській державі (ІС.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит

Київська і Галицько-Волинська спадщина. Велике князівство, Корона. Склад, статус еліт. Династії. Персональна і реальна унія. Річ Посполита. Елекційність. Сенат, сейм, сеймики. Нові конфесії. Від толерантності до Контрреформації. Ордени, братства. Шкільництво, книгодрукування. Полеміка, компроміси. Роль греко-католицтва. Геополітичні чинники. Ринки, торгівля. Особистість, громада, корпоративність. Повстання, ексцеси. Поділи.

Продовження: ІС.М.15.

Семінар: Історія святково-обрядової культури народів Європи (ІС.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Складні процеси розвитку звичаєво-обрядових традицій європейських народів від античності до сьогодення. Аналіз специфічних рис язичницьких, християнських, громадянських ритуалів і символів, висвітлення генези моделей свят. Характеристика численних національних, етнічних і локальних варіантів.

Початок: ІС.М.02, 11, 14, 24.

Продовження: ІС.М.06.

Семінар: Історія єврейської нації та цивілізації (ІС.М.16)

3 зал. б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.

Етапи іміграції. Розподіл. Автаркія юдаїзму. Кагал, секти. Штатл, вприв. Межа осідлості. Від ремесла, крамарства, лихварства до індустрії й банківництва. Роль у революції. Погроми. Сіонізм. Інтернаціоналізм. Зв'язки за кордоном. Роль у комуністичному будівництві. Нацистський голокост. Радянський антисемітизм, мотиви. Роль Ізраїлю. Виїзд, відмови. Сучасні міжетнічні стосунки. Викриття стереотипів. Відродження культури. Українська юдаїка. Перспективи.

Початок: ІС.М.02.

Османська імперія. Історія Криму (ІС.М.17)

3 зал. б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.

Степ і берег. Спадок Візантії, Генуї. Улус, Ханат. Ясир. Кафа, невільникство. Пашалики, райя, каймаканство. Буджак, Єдисан, Акерман. Ногаї, Буджак. Іслам. Греки, вірмени, євреї, караїми, кримчаки, болгари. Молдова, фанаріоти. Сюзеренітет Порти. Стосунки з Річчю Посполитою, Московією, з козацтвом. Російська анексія. Еміграція, депортація, автономія. Радянський терор. Мотиви передачі. Статус в Україні. Курултай, меджліс.

Початок: ІС.М.24.

Продовження: ІС.М.26.

Східно-Центральна Європа в дипломатії Нового часу (ІС.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Регіональна сутність та регіональна різноманітність. Вузлові проблеми міжнародних відносин. Локальні дослідження та національна історія. Консерватизм у новій історії. Східно-Центральна Європа в особах. Проблеми розвитку дипломатії.

Початок: ІС.М.24.

Семінар: Проблеми фемінізму в світовій історії (ІС.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Питома вага у суспільстві й виробництві. Родина. Майно. Культ дами. Приклади гінекократії. Статевий визиск, дискримінація. Сфери самовияву. Статус у православі, католицтві, протестантизмі, юдаїзмі, ісламі, індуїзмі, цивілізаціях Далекого Сходу і Африки. Освіта, самоусвідомлення. Суфражизм. Фемінізм. Емансипація. Виховання і охорона здоров'я. Захист дитинства. Організації й рухи. Участь у політиці й житті держав. Специфіка становища в Україні.

Семінар: Українська еміграція і діаспора (ІС.М.20)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Чинники, мотиви. В Росії: Малиновий, Сірий, Зелений клин. Виїзд з Австро-Угорщини, Польщі, Закарпаття і Буковини. Наслідки поразки у Визвольних Змаганнях. Інституціоналізація. Культура. Спадок, самозбереження. Архіви. Церкви.

Переміщені особи. Табори. Працевлаштування. Фракції. Тероризм. Радянські депортації, новобудови. Цілина, Північ. Винародовлення, асиміляція на Сході. Зв'язки. Осередки. Зворотній вплив.

Початок: ІС.М.21.

Семінар: Західна Україна 1921-1953 (ІС.М.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Переподіли. Інтернування. Паціфікації. Режим санації на Кресах. Культурна автономія. Осадництво. Безробіття, страйки. Легальні партії. Комуністи. Націоналізм: агітація, тероризм. Підкарпатська Русь, Карпатська Україна. Румунська, угорська, німецька окупація. Колаборація. Підпілля, повстанський рух. Етнічні конфлікти, депортації. Повстання в ГУЛАзі. Репресії, радянська церква в катакомбах. Самосвідомість. Потенціал визволення.

Початок: ІС.М.05, 10.

Продовження: ІС.М.20.

Семінар: Типологія тоталітаризму (ІС.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Передумови. Ірредента. Пропаганда. Більшовизм, фашизм, нацизм. Класова боротьба. Монопартійність. Елітні формації. Служби безпеки. Культ вождя, дуче, фюрера. Чистки. Табори. Різновиди за Піренейськими, на Дунаї й Балканах. Аналоги в Азії, Латинській Америці. Мілітаризм. Агресія. Опір. Денаціфікація. Рецидиви. Модифікації в Росії, Європі. Геноцид. Мобілізація. Етноцид. Диспропорції економіки. Дисидентство. Правозахисництво. Міжнародні санкції.

Початок: ІС.М.24.

Продовження: ІС.М.23.

Семінар: Демократизація Східної Європи і унезалежнення України (ІС.М.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Відлиги. Стагнація. Екоцид. Криза. Солідарність. Перебудова. Націонал-комунізм. Легалізація партій. Церков. Вибори. Плюралізм. Оксамитові революції. Дезінтеграція Радянського Союзу, Чехословаччини, Югославії. Суверенізація України. Співдружність незалежних держав. Реваншизм. Шантаж. Переорієнтація. Інфляція. Безробіття. Сепаратизм. Монархізм. Приватизація. Пріоритети і орієнтири. Перспективи інтеграції в Європі.

Початок: ІС.М.06, 22.

Імперська і Радянська Росія (ІС.М.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Московія: візантійство і Орда. Третій Рим. Поліетнічність і мультинаціональність. Самодержавство. Експансія. Україна, Польща, Фінляндія, Кавказ, Середня Азія. Сепаратизм. Інородці. Бюрократизація. Західництво, панславизм. Уніфікація. Реформи. Земства. Революції. Ілюзії. Пропаганда. Військовий комунізм. Нова Економіка. Політика. Великий Терор. Розстріляне Відродження. Голодомори. Мобілізація. Репресії. Русифікація. Етноцид. Екоцид. Номенклатура.

Початок: ІС.М.02

Продовження: ІС.М.17, 18, 22.

Актуальні проблеми всесвітньої історії (ІС.М.25)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Досвід всесвітньої історії та ідеологія оновлення. Загальні питання методології та історіографії. Внесок історії окремих народів у глобальну історію. Всесвітня історія та монотеїзм. Актуальні проблеми історії колоніалізму. Людина та її спосіб життя. Духовні фактори у глобальній історії. Проблеми ментальності в сучасній історіографії. Дослідження з історії парламентаризму.

Початок: ІС.М.04.

Продовження: ІС.М.08.

Проблема імперій в нові часи (ІС.М.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Стимули: сировина, стратегія, робоча сила, еміграція, місіонерство, цивілізаторство. Іспано-португальський, голандський, британський, французький колоніалізм. Інтелектуальна і технічна експансія. Японія і Східна Азія. Панісламізм, пантюркізм. Месіанство панамериканізму. Глобальність пангерманізму. Расизм. Архаїзм Австро-Угорщини. Антагонізми Росії. Сфери впливу, інвестиції, напівколонії. Режим капітуляцій, імунітети, екстериторіальність. Бази.

Початок: ІС.М.17.

ПОЛІТОЛОГІЯ

Керівник -

Гарань Олексій Васильович

доктор історичних наук, доцент

Магістерська програма з політології пропонує систематичні курси, розраховані на глибоке засвоєння основних положень теорії політики, набуття

навичок самостійного наукового аналізу суспільно-політичних явищ. Студентам пропонується прослухати 10 однотриместрових курсів протягом першого року навчання. Другий рік передбачає вивчення 8 однотриместрових курсів та написання магістерської праці. По закінченні магістеріуму бажаючі матимуть можливість вступити до дворічної аспірантури.

Перший рік навчання

Методологія політичних і соціологічних досліджень (ПЛ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Стукало С.В.

Процес соціологічного дослідження та застосування його методів у практиці політологічних студій, а саме: збирання первинної інформації за допомогою методів спостереження, аналіз документів та опитування; проведення елементарного статистичного аналізу даних; здатність працювати у складі дослідницької групи; критичний аналіз публікацій про результати соціологічних досліджень у наукових виданнях і засобах масової інформації.

Сучасні політичні ідеології (ПЛ.М.02)

3 зал.б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Полохало В.І.

Сучасні концепції політичної ідеології, їхні структури та функції. Дискусії, які ведуться щодо ролі ідеології у суспільстві ("Кінець ідеології?", "Кінець історії?"). Лібералізм, консерватизм, соціалізм та комунізм, анархізм, націоналізм, націонал-соціалізм та фашизм, а також іслам (як політична ідеологія).

Політична історія України у ХХ ст. (ПЛ.М.03)

3 зал.б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Кульчицький С.В.

Мета курсу: систематизувати наявні знання з політичних і соціальних аспектів вітчизняної історії; виявити історичні корені актуальних політичних проблем, які є предметом аналізу в інших курсах порівняльної політології; виробити уміння критично ставитися до "новомови" джерел радянської доби і радянських стереотипів мислення, а також до політизованих антикомуністичних стереотипів, синхронізувати основні події політичної історії України з подіями всесвітньої історії ХХ століття і осмислити їх у межах єдиної концепції. Історичні корені радянської влади, межі її пов'язаності з комуністичною доктриною і заснованою на цій доктрині політичною організацією; специфіка функціонування радянської тоталітарної держави на різних історичних етапах; шляхи формування на руїнах тоталітаризму громадянського суспільства.

Політичні теорії і політика в пострадянських країнах (ПЛ.М.05)

3 зал.б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Полохало В.І.

Становлення та сучасний стан науки про політику у пострадянських країнах. Проблема політизації наукового знання у країнах колишнього СРСР, основні напрямки розвитку політичної науки, аналіз політики і політичних процесів у пострадянських країнах, теоретичні засади осмислення ситуації посткомунізму у пострадянському просторі, становлення концепцій посткомуністичних трансформацій і політичних процесів у пострадянських країнах. Аналіз концепцій громадянського суспільства і "відкритого суспільства", політична практика пострадянських перетворень, проблеми легітимації пострадянської політичної влади в концепціях суспільствознавців.

Порівняльна політика держав Центрально-Східної Європи (ПЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, МейсДж.

The course compared the different political cultures, systems, problems, and approaches to solving those problems in the various postcommunist states of Europe.

Each state is treated with a brief historical overview in order to seek continuity in its current behavior or its degree of success in breaking with old, now dysfunctional, patterns. States of the region are also examined in terms of possible sources of conflict or bases for cooperation among each other and with Ukraine. Also examined is how the changes in these states, the expansion of NATO and possibly the EU and other

traditionally Western structures into the region might impact on the interests of various states, including Ukraine.

Теорія міжнародних відносин (ПЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Дергачов О.П.

Аналітичний огляд політології міжнародних відносин (МВ), орієнтований на формуванні у студентів сучасного професійного розуміння проблем МВ, а також навичок аналізу практичних зовнішньополітичних питань. Вивчення відповідних розділів світової політичної думки, основних концепцій сприйняття і тлумачення явищ міжнародного життя, методів аналізу та реалізації зовнішньої політики. Логіка, зміст МВ, тенденції їх розвитку, взаємодія з суспільно-політичними процесами на національному, регіональному та універсальному рівнях.

Порівняльне конституційне право (ПЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Мартиненко П.Ф.

Розкриття важливих проблем держави (державо-нація і суверенітет; конституціоналізм; представницька і пряма демократія; розподіл влад і політичний режим - так, як вони вирішуються в позитивному конституційному праві сучасних країн, в тому числі членів Ради Європи, США, Канади, Японії, Китаю), вивчення теорії та практики конституційного компаративізму: порівняльні нормативні структури, джерела та механізми дії конституційного права, порівняльні норми конституційної відповідальності, сучасна практика конституційної юстиції, порівняльні інститути конституційного права, особливості правничого змісту та шляхів реалізації кожного з них.

Економічна політика держави (ПЛ.М.09)

3 зал.б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Мак-Вікер К.

Курс належить до міждисциплінарного політекономічного циклу, що у вітчизняній науці традиційно включався до економічних наук, а на Заході - до політологічних. Аналізуються політичні аспекти ролі сучасної держави у виробленні економічної політики; вплив на цей процес як політичних структур, так і різноманітних груп тиску. Особлива увага приділяється аналізу підходів різних політекономічних шкіл до ролі держави в економічних процесах: кейнсіанства; монетаристської школи; теорії раціональних очікувань тощо.

Теорія колективного вибору (ПЛ.М.10)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 15 трим., іспит, Рябов С.Г.

Розглядається домінантна складова сучасного політичного процесу - ухвалення суспільних рішень та їх здійснення. Метою курсу є з'ясування сутності суспільних рішень, їх різновидів, головних стадій та форм їхнього оптимального вироблення та ухвалення. В центрі уваги - аналіз такої складової суспільних рішень як процес колективного політичного вибору, аналіз новітньої західної літератури з даного питання.

Семінар з порівняльної політології (ПЛ.М.11)

3 зал.б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит, Скороход Ю.С.

Безпосередня підготовка магістрів до написання наукової роботи із порівняльної політології, вироблення навичок застосування основних теоретико-методологічних підходів порівняльної політології до аналізу конкретної ситуації на прикладах різних країн. Порівняльний аналіз політичних систем здійснюється із застосуванням як "ідеальної" типологізації, так і емпіричних прикладів. Кожного року викладач визначає конкретний політико-географічний регіон світу, що стає предметом поглибленого порівняльного аналізу.

Європейська інтеграція (ПЛ.М.12)

3 зал.б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит, Майборода О.М.

Формування всебічних і ґрунтовних уявлень щодо змісту, сутності і характеру інтеграційних процесів на європейському континенті протягом останнього півстоліття. Задача курсу - дати слухачам поглиблене знання про причини, фактори і напрямки співробітництва європейських держав, наблизити їх до розуміння об'єктивності, незворотності і водночас гострої внутрішньої суперечності процесів міждержавного співробітництва.

Міське і регіональне управління у перехідних суспільствах

(ПЛ.М.13)

3 зал.б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит.

Формуються поняття "місцевого та регіонального управління". У центрі уваги - принципи організації та здійснення місцевого та регіонального управління; роль політичного режиму; законодавче забезпечення місцевого та регіонального самоврядування. Аналізуються розподіл повноважень між органами

місцевого та регіонального самоврядування і органами державної виконавчої влади, а також питання компетенції органів місцевого самоврядування.

Другий рік навчання

Політика й управління США (ПЛ.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., МейсДж.

The American political experience is both unique and one of the longest and most developed experiments in self-government. After a brief historical overview, the three branches of the American government are examined individually as are state and local government. Political parties, constituencies, interest groups, lobbying, race (ethnic) relations (from Jim Crow to Affirmative Action), and other aspects of the American political system are examined and discussed.

Порівняльна політологія Західної Європи (ПЛ.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., іспит, Мак-Вікер К.

This course will provide a critical introduction to contemporary comparative political policy analysis. In many respects, this field of study is inter-disciplinary since it draws theories of politics from Sociology, Economics, Psychology and so on. Our discussion will open with review of the field, including its major intellectual roots in the work of Aristotle, Marx, Weber. Divisions of the field of comparative politics fall roughly into the following categories: comparative political culture and attitudes; public opinion and voting behavior; political ideology; political parties; comparative regimes; comparative processes.

Зовнішня політика України (ПЛ.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., іспит, Дергачов О.П.

Актуальні проблеми зовнішньої політики незалежної України як специфічної сфери практичної політології. Особливості України як суб'єкту міжнародних відносин, Україна в системі сучасних міжнародних відносин, внутрішні чинники зовнішньої політики, національні інтереси, принципи та пріоритети зовнішньої політики, проблеми інтеграції у світову спільноту, зовнішні чинники національної безпеки, українсько-російські відносини, відносини з державами Центрально-Східної Європи, становлення співробітництва з високорозвиненими державами, механізми вироблення та реалізації зовнішньополітичного курсу, питання оптимізації зовнішньополітичної стратегії.

Національна ідея і проблеми еліт (ПЛ.М.17)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 16 трим., іспит, Білий О.В.

Культурно-історична генеза широко поширеного у сучасній літературі з політології поняття "еліти" та особливості функціонування еліт у політичному, соціальному та філософському контекстах. Поглиблює знання політологів у сфері, що знаходиться на стику політичної філософії, політології, історії політичних вчень та політичної соціології. Вивчення класичних та сучасних текстів з даного питання. Аналіз таких актуальних проблем як харизма і бюрократія, легітимація політичних еліт за умов демократії і за умов тоталітаризму, стратегії адаптації колишніх політичних еліт та їх самоідентифікації, мікрофізика влади й історична динаміка ідеї зверхності. Специфіка застосування даних понять до українських реалій.

Політика економічних реформ у перехідних суспільствах (ПЛ.М.18)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 16 трим., іспит, Мак-Вікер К.

Курс належить до міждисциплінарного політекономічного циклу, що у вітчизняній науці традиційно включався до економічних наук, а на Заході - до політологічних. Проводиться порівняльний аналіз економічних реформ: 1) у країнах, що здійснюють перехід від командної до ринкової економіки за умов демократизації (Центрально-Східна Європа, Росія) або ж її відсутності (Китай); 2) у країнах з ринковою економікою, що здійснюють перехід від авторитаризму до демократії (Латинська Америка, Південна Корея). Аналіз економічної лібералізації в Україні у порівнянні із процесами, що відбуваються в країнах-сусідах.

Семінар з актуальних проблем політичних трансформацій перехідних суспільств (ПЛ.М.19)

2 зал.б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит.

Аналізується поняття "перехідного суспільства". Розглядаються структурні зміни в політичній системі, виникнення нових інституцій, проблеми взаємодії гілок влади. Особлива увага приділяється розвитку партійної системи, а також аналізу політичної культури та політичної свідомості у перехідному суспільстві.

Міжнародне регулювання конфліктів у сучасних міжнародних відносинах (ПЛ.М.20)

3 зал. б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит, Щербинський Д.М.

Розглядаються основні механізми регулювання конфліктів на сучасному етапі. Акцент робиться на аналізі міжнародно-правових аспектів. Значна увага приділяється ролі міжнародних організацій, зокрема ООН, Європейському Союзу, НАТО, СНД та ряду інших структур.

Порівняльний аналіз зовнішньої політики (ПЛ.М.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит.

Порівняльний аналіз процесів формування зовнішньої політики, методів та засобів здійснення зовнішньої політики, ролі груп інтересів на світовій політичній арені. Аналіз засобів вирішення міжнародних конфліктів, роль міжнародних організацій та міжнародно-правове регулювання зовнішньополітичних питань.

Порівняльна публічна адміністрація (ПЛ.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит.

Порівнюються системи державного управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Аналізуються процеси вироблення та впровадження політики, роль державної служби та здійснення державної виконавчої влади. Розкривається сутність та процес адміністративної реформи в Україні в порівнянні з досвідом інших країн.

Методика викладання політології у вищій школі (ПЛ.М.23)

1 зал.б., 5год./тиж., 17трим., залік.

Курс належить до циклу дисциплін, що є обов'язковими для тих магістрів, котрі бажають здобути додаткову кваліфікацію "викладач вищої школи". Основні методики викладання політології; різні підходи до побудови політологічних курсів та структур навчальних планів політологів. Методика аналізу першоджерел - документів, класичних політологічних текстів та праць провідних сучасних політологів.

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ФПН)

Декан факультету природничих наук

Безусько Алла Герасимівна

кандидат біологічних наук, доцент

Факультет природничих наук дає широку і ґрунтовну природничу підготовку. Чотирирічний бакалаврський курс передбачає дофахову підготовку, певна спеціалізація визначається вже з другого курсу, завершення вищої освіти мають забезпечити магістерські програми. За перші два роки студент набуває фундаментальних знань з усіх базових дисциплін факультету - біології, екології, фізики, математики, хімії, геології, географії, інформатики. Він також бере декілька курсів гуманітарного та суспільного напрямків, які розширюють його світогляд та підвищують рівень його гуманітарної освіти. Крім основної спеціалізації (біологія, екологія, фізика живих систем) студенти факультету природничих наук мають змогу отримати допоміжну, яка може бути обрана як на цьому факультеті, так і на інших. Для отримання диплома студент повинен взяти не менше 65 відсотків дисциплін природничого циклу від загальної кількості прослуханих курсів.

У 1996/97 навчальному році впроваджено магістерські програми з екології та екологічної політики, з вересня 1997 року відкрито магістеріум з біології. Термін навчання в магісте-

ріумі 2 роки. Найбільш здібні та талановиті слухачі магістеріуму зможуть у 2-річній аспірантурі завершити підготовку та захистити дисертації на здобуття вченого звання кандидата наук.

Основними навчально-науковими структурами на факультеті є кафедри: екології, біології, фізико-математичних наук та хімії. Для успішної підготовки фахівців факультет природничих наук та його підрозділи уклали угоди про наукове співробітництво з такими інститутами Національної академії наук України: ботаніки ім. М. Г. Холодного; експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р.Є.Кавецького; бджільництва ім. П.І.Прокоповича; хімії поверхні, колоїдної хімії та хімії води; фізики.

На факультеті викладають відомі вчені: академік НАН України професор П.Г.Костюк (Інститут фізіології НАН України), академік НАН України професор Д.М.Гродзинський (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України), академік НАН України професор В.Д.Романенко (Інститут гідробіології НАН України), чл.-кор. НАН України професор Я.Б. Блюм (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України).

Специфіка факультету природничих наук полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в галузі екології, біології або фізики живих систем, а й отримати досить широку різнобічну освіту. Студенти можуть дістати добру мовну підготовку, вміння працювати на комп'ютері, опанувати програмами додаткової спеціалізації (minor) - біологія, екологія, фізика в межах факультету природничих наук або програмами додаткової спеціалізації з інших факультетів і департаментів. Студентам, які спеціалізуються на кафедрі фізико-математичних наук, мають високий рейтинг у навчанні та успішно ведуть науково-дослідницьку роботу надається іменна стипендія Зубань-Баланюк.

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Методист факультету -
Картавцева Ірина Юзефівна

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ

Завідувач -

Донченко Георгій Вікторович
доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України

Методист -

Кузюра Ольга Юрївна

Великий Микола Миколайович
доктор біологічних наук, професор

Бабенюк Юрій Дем'янович
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Безусько Алла Герасимівна
кандидат біологічних наук, доцент

Блюм Ярослав Борисович
доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України
(Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України)

Блюм Олег Борисович
кандидат біологічних наук, доцент
(Ботанічний сад ім. акад.О.О.Фоміна)

Бужієвська Тамара Іванівна
доктор медичних наук, професор
(Університет післядипломної освіти МОЗ України)

Вадзюк Наталія Василівна
(Київський педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова)

Васильєв Олександр Миколайович
доктор біологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Войціцький Володимир Михайлович
доктор біол. наук, професор
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Голда Данило Мусійович
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Дзеверін Ігор Ігорович
кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут зоології НАН України)

Карпенко Валерій Іванович
кандидат біологічних наук, доцент

Костерін Сергій Олексійович
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Костюк Платон Григорович
академік НАН України, професор
(Інститут фізіології ім О.О.Богомольця НАН України)

Кравець Володимир Степанович
кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут фізіології рослин НАН України)

Курський Михайло Дмитрович
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Лаврух Орест Васильович
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет ім.М.П. Драгоманова)

Малюта Станіслав Станіславович
доктор біологічних наук
(Інститут молекулярної біології та генетики НАН України)

Мусієнко Микола Миколайович
доктор біологічних наук
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Носова Людмила Іванівна
кандидат біологічних наук
(Інститут зоології НАН України)

Оляницька Лідія Григорівна
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет ім.М.П. Драгоманова)

Поліщук Валерій Петрович
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Резніков Олександр Григорович
член-кореспондент НАН України, професор
(Інститут ендокринології та обміну речовин МОЗ України)

Саутін Юрій Юрійович

доктор біологічних наук
(Інститут ендокринології та обміну
речовин МОЗ України)

Савцова Зоя Дмитрівна

доктор медичних наук, професор
(Інститут онкології МОЗ України)

Сокур Вадим Дмитрович

кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Шевченка)

Тюхтенко Сергій Іванович

кандидат хімічних наук, доцент
(Технічний центр НАН України)

Хмелевський Юрій Миколайович

кандидат технічних наук, доцент

Чернишева Анастасія Олегівна

кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут зоології НАН України)

Шевчук Віктор Григорович

доктор медичних наук, професор
(Український медичний університет
ім.О.Богомольця)

КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ

Завідувач -

Замостян Віталій Павлович

доктор медичних наук, професор

Методист -

Боголюбов**Володимир Миколайович****Малюк Віктор Іванович**

доктор біологічних наук, професор

Карпенко Валерій Іванович

кандидат біологічних наук, доцент

Нарбут Анатолій Вячеславович

кандидат хімічних наук, доцент

Бейко Іван Васильович

доктор технічних наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Шевчен-
ка)

Волощук Володимир Михайлович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Київський університет ім. Т.Шевчен-
ка)

Гродзинський**Михайло Дмитрович**

доктор біологічних наук, професор
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Дідух Яків Петрович

доктор біологічних наук, доцент
(Інститут ботаніки НАН України)

Дупленко Юрій Константинович

доктор філософських наук, професор
(Інститут геронтології НАН України)

Ісаєв Сергій Дмитрович

доктор хімічних наук, професор
(Національний технічний університет
“КПІ”)

Загнітко Василь Миколайович

доктор географічних наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Лаврик Володимир Іванович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Інститут гідробіології НАН України)

Ліхтарьов Ілля Аронович

доктор біологічних наук, професор
(Центр радіаційної медицини АМН
України)

Фіалко Олександр Йосипович

доктор біологічних наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Романенко**Володимир Дмитрович**

доктор біологічних наук, професор,
академік НАН України
(Інститут гідробіології НАН України)

Трахтенберг Ісак Михайлович

доктор біологічних наук, професор
(Інститут гігієни праці)

Боголюбов**Володимир Миколайович**

кандидат технічних наук, доцент

Бірченко Юлія Іванівна

асистент

Вишенська Ірина Георгіївна

кандидат біологічних наук, старший
викладач
(Інститут клітинної біології та генетичної
інженерії НАН України)

Дюканов Вадим Григорович

кандидат економічних наук, доцент

Дьомкін Володимир

Олександрович

кандидат економічних наук, доцент
(Мінекобезпеки)

Замостян Павло Віталійович

старший викладач
(Центр радіаційної медицини АМН
України)

Іванова Наталія Юр'ївна

кандидат економічних наук, доцент
(Мінекобезпеки)

Комаріков Іван Юрійович

кандидат економічних наук, старший
викладач
(Мінекобезпеки)

Середа Леонід Іванович

старший викладач

**КАФЕДРА ФІЗИКО-
МАТЕМАТИЧНИХ НАУК**

Завідувач -

Голод Петро Іванович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Методист -

Мельник Руслан Михайлович

Загородній Анатолій Глібович

професор, член-кореспондент НАН
України
(Інститут теоретичної фізики НАН
України)

Пінкевич Ігор Павлович

професор, доктор фізико-матема-
тичних наук
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Прокопець Геннадій

Олександрович

професор, доктор фізико-матема-
тичних наук
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Поперенко Леонід

Володимирович

професор, доктор фізико-математич-
них наук
(Київський університет ім. Т.Шевчен-
ка)

Лебовка Микола Іванович

доцент, доктор фізико-математичних
наук
(Інститут біоколоїдної хімії НАН України)

Анісімов Ігор Олексійович

доцент, кандидат фізико-математич-
них наук
(Київський університет ім. Т.Шевчен-
ка)

Шиманська Олена Трохимівна

доцент, кандидат фіз.-мат. наук

Я щук Валерій Миколайович

доцент, кандидат фізико-математич-
них наук
(Київський університет ім. Т.Шевчен-
ка)

Рубцова Ірина Львівна

доцент, кандидат фізико-математич-
них наук
(Фізико-математичний ліцей Київсько-
го університету ім. Т.Шевченка)

Рудько Галина Юривна

доцент, кандидат фізико-математич-
них наук
(Інститут напіпровідників НАН України)

Дем'янчук Олександр Петрович

доцент, кандидат фізико-математич-
них наук

Олесь Качковський

доцент, доктор хімічних наук
(Інститут органічної хімії НАН України)

КАФЕДРА ХІМІЇ

Завідувач -

Зуб Юрій Леонідович

кандидат хімічних наук, доцент

Зав. учбовою лабораторією -

Осадча Наталія Пилипівна

Брик Михайло Теодорович

доктор хімічних наук, професор

Ісаєв Сергій Дмитрович

доктор хімічних наук, професор
(Національний технічний університет
"КПІ")

Картель Микола Тимофійович

доктор хімічних наук, професор
(Інститут проблем сорбції і ендоеко-
логії НАН України)

Якубович Тетяна Миколаївна
кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут хімії поверхні НАН України)

Дзюбенко Лідія Степанівна
кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут хімії поверхні НАН України)

Орлик Світлана Микитівна
кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут фізичної хімії НАН України)

Тюхтенко Сергій Іванович
кандидат хімічних наук, доцент
(Науково-технічний центр НАН України)

Гребенюк Анатолій Георгієвич
кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут хімії поверхні НАН України)

Кострова Людмила Іванівна
кандидат хімічних наук, старший
викладач

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТИ

1. Освітньо-професійні бакалаврські програми за напрямками освіти:

- БІОЛОГІЯ
- ЕКОЛОГІЯ
- ФІЗИКА

2. Програми додаткової спеціалізації (minor)

- БІОЛОГІЯ
- ЕКОЛОГІЯ
- ФІЗИКА

3. Магістерські програми

- БІОЛОГІЯ
- ЕКОЛОГІЧНА НАУКА ТА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНООРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:

БІОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійноорієнтованих дисциплін

Загальна та неорганічна хімія (ХМ.Б.01)

2 зал. б., 4 год. / тиж., 1 трим., іспит, Зуб Ю.Л., Якубович Т.М., Кострова Л.І.

Курс є нетрадиційним викладом відомого класичного курсу "Загальна та неорганічна хімія" для вищих навчальних закладів і ставить за мету створення бази для подальшого вивчення інших курсів хімії (органічної, біонеорганічної, фізичної, екологічної тощо). Поряд з розглядом основних хімічних законів та вивчення хімії елементів велика увага приділяється ознайомленню з наслідками впливу хімічних елементів та їх сполук на людину та живу природу. Курс складається з лекційних і семінарських занять та лабораторного практикуму.

Продовження: ХМ.Б.02, 03, 04, 05

Загальна біологія (БЛ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., залік, іспит., Безусько А.Г., Дзеверін І.І.

Особливості хімічного складу та структурно-функціональної організації живого, генетична інформація, її збереження та реалізація в процесі самооновлення; саморегуляція в біологічних системах; обмін речовин; процеси анаболізму та катаболізму; самовідтворення біологічних систем; онтогенез клітини та багатоклітинного організму, походження та еволюція життя.

Продовження: БЛ.Б.04, 05, 07, 08, 09.

Вища математика (МА.Б.50)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит, Митник Ю.В.

Основи координатного методу. Множини, функції, дійсні числа. Диференціальне та інтегральне числення функцій однієї змінної, поняття про диференційні рівняння. Числові та функціональні ряди.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Ящук В.М.

Органічна хімія (ХМ.Б.02)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Ісаєв С.Д., Дзюбенко Л.С.

Основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни та ароматичні сполуки), їхні галоген-, гідроксил- та амінопохідні, кетони та альдегіди, карбонові кислоти та їхні похідні. Будова сполук та її зв'язок з реакційною здатністю. Матеріал закріплюється на практичних та лабораторних заняттях, де студенти набувають навички роботи з органічними речовинами.

Початок: ХМ.Б.01

Продовження: ХМ.Б.03, 04

Ботаніка (БЛ.Б.02)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4 та 5 трим., заліки, Оляницька Л. Г.

Система рослинного світу, водорості, гриби, вищі рослини, флористика, рослинні угруповання, географія рослин, екологія, біологічне та практичне значення, безпека роботи з отруйними рослинами.

Початок: БЛ.Б.01

Продовження: БЛ.Б.05.

Зоологія (БЛ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4 та 5 трим., заліки, Лав рух О. В.

Система тваринного світу, безхребетні, хордові; план будови та рівні організації; життєві цикли; біологічні особливості; місце в екосистемах; сучасний стан зоологічної науки.

Продовження: БЛ.Б.06, 08, 11.

Біохімія (БЛ.Б.04)

6 зал.б., 6 год./тиж., 4 та 5 трим., залік та іспит, Великий М.М.

Вуглеводи, ліпіди, нуклеїнові кислоти, білки, ферменти, вітаміни; обмін речовин і енергії, обмін вуглеводів, обмін ліпідів, обмін білків і амінокислот, обмін нуклеїнових кислот; будова і функції біологічних мембран, регуляція метаболічних процесів.

Початок: БЛ.Б.1, ХМ.Б.01, 02.

Продовження: БЛ.Б.05, 07, 09, 14

Фізіологія рослин (БЛ.Б.05)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4 та 5 трим., іспит, Мусієнко М.М.

Рослинна клітина, водний режим рослин, фотосинтез, дихання, бродіння, мінеральне живлення, ріст і розвиток рослин, фізіологія стійкості рослин, фізіологічні основи охорони рослинного світу.

Початок: БЛ.Б.01, 04.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Анатомія людини (БЛ.Б.06)

2 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Сокур В.Д.

Опорно-руховий апарат, кістки і м'язи, дихальна система, органи травлення, сечостатева система, залози внутрішньої секреції, серцево-судинна система, нервова система, сенсорні апарати, рецептори, аналізатори.

Початок: БЛ.Б.01.

Продовження: БЛ.Б.08, 10, 11

Вірусологія (БЛ.Б.07)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Поліщук В. П.

Віруси, основні властивості та природа вірусів, класифікація вірусів, культивування, ідентифікація, хімічний склад віріонів, вірусні білки, фізична структура вірусів, розмноження, мінливість, генетика вірусів, патологія вірусних інфекцій, онкогенні віруси, екологія вірусів.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 05,

Продовження: БЛ.Б.09, 12, 14.

Біологія індивідуального розвитку (БЛ.Б.08)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Носова Л.і.

Статеві та соматичні клітини, гамети, статеві залози та гаметогенез, ембріональний розвиток, запліднення і партеногенез, дробіння, бластуляція, гастрюляція, нейруляція, закладка осьових органів, детермінація, морфогенез і цитодиференціація, органогенез, постембріональний розвиток, метаморфоз, ріст, нестатеве розмноження, регенерація, соматичний ембріогенез.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06

Продовження: БЛ.Б.09, 10, 11.

Генетика (БЛ.Б.09)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7трим., іспит, Малюта С.С., Голдад.М.

Матеріальні основи спадковості, ядро, хромосоми, гени, генетична роль мітозу, мейозу, каріотип, генетична роль нуклеїнових кислот, генетичний код, принципи та методи генетичного аналізу, моногібридні та полігібридні схрещування, хромосомне визначення статі, зчеплене успадкування, кросинговер, генетичний аналіз, позаядерне успадкування, мінливість.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 07

Продовження: БЛ.Б.13, 14

Цитологія та гістологія (БЛ.Б.10)

2,5 зал.б., 3 та 2 год./тиж., 7,8 трим., іспит, Чернишева А.О.

Методи дослідження клітин та тканин, поверхневий апарат клітини, вакуолярна система клітин, органіди енергетичного обміну, скоротливі структури, цитоскелет, включення, ядро, відтворення клітин, мітотичний цикл, диференціювання клітин, тканини, типи тканин.

Початок: БЛ.Б.01, 4, 7, 08

Продовження: БЛ.Б.11, 12, 13, 14

Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., іспит, Шевчук В.Г.

Фізіологічні функції, фізіологія кровообігу, дихання, травлення, живлення, обмін речовин і енергії в організмі, фізіологія виділення, внутрішня секреція, фізіологія нервів і м'язів, фізіологія центральної нервової системи, сенсорні системи, вища нервова діяльність, фізіологічні закони, нервово-гуморальні механізми регуляції функцій, організм як цілісна саморегулююча система.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06, 08, 10

Продовження: БЛ.Б.13.

Мікробіологія (БЛ.Б.12)

3 зал.б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Карпенко В.і.

Систематика мікроорганізмів, бактерії, будова бактеріальної клітини, фізіологія мікроорганізмів, ріст та розмноження, вплив зовнішніх факторів, мінливість мікроорганізмів, роль мікроорганізмів в круговороті речовин в природі, перетворення азоту, сірки, фосфору, заліза за допомогою мікроорганізмів, патогенні мікроби.

Початок: БЛ.Б.01, 07, 09, 10

Продовження: БЛ.Б.13,14

Біофізика (БЛ.Б.13)

2 зал.б., год./тиж. 8,9 трим., іспит, Зима В.Л.

Термодинаміка біологічних процесів, молекулярна біофізика, структурна організація біомакромолекул, біофізика білків та нуклеїнових кислот, біофізика клітинних процесів, біомембрани, мембранний потенціал, електрична збудливість клітин, біофізика скоротливих процесів, біофізика сенсорних систем, фохобіологічні процеси, біолюмінісценція і хемілюмінісценція, радіаційна біофізика, біофізика складних систем.

Початок: БЛ.Б.4,05,11.

Продовження: БЛ.Б.14

Молекулярна біологія (БЛ.Б.14)

3 зал.б., 6 год./тиж., Ютрим., іспит, Корнелюк О.І.

Взаємодія ферменту з субстратом, кінетика, конформація біомакромолекул, організація біомембран.

Початок: БЛ.Б.9.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.,45)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Три губ О.С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Історія біології (БЛ.Б.15)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Вадзюк Н.В.

Біологія як комплекс наук про живу природу, основні етапи розвитку біології, епоха практичних донaupових знань (умоглядний період) - від кам'яного віку до

XVI, епоха виникнення та оформлення основних біологічних наук (описовий період) - з XIV до середини XIX ст., період аналітичного розвитку біології, епоха синтезу наукових біологічних знань (каузальний період) - з середини XIX до середини XX ст., епоха проникнення в біологічний ультрамікросвіт і розкриття сутності живих процесів, біологія сучасного та майбутнього часу.

Анатомія рослин (БЛ.Б.16)

1 зал.б., 2год./тиж., 4 трим., залік, ОляницькаЛ.Г.

Рослинна клітина та рослинні тканини, будова та розвиток вегетативних органів, анатомія насінин і плодів, методи анатомічних досліджень.

Палеоботаніка (БЛ.Б.17)

1 зал.б., 2год./тиж., 5 трим., залік, Безусько А.Г.

Рослинний світ минулих геологічних епох, збереження рослин у викопному стані та методи досліджень викопного матеріалу, принципи типології та номенклатури викопних рослин, викопні флори, історія розвитку рослинності Земної кулі.
Початок: БЛ.Б.2

Основи ґрунтознавства (ЕЛ.Б.1)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік

Процеси ґрунтоутворення, склад та властивості ґрунту, повітряний та тепловий режим, ґрунт як середовище росту і розвитку рослин, генезис, класифікація, географія та сільськогосподарське використання ґрунтів.

Біосистематика (БЛ.Б.18)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Блюм О.Б.

Сучасний напрямок систематики, що ґрунтується на анатомічних та цитологічних особливостях організмів, наборі хромосом та їхній будові, хімічних особливостях.

Початок: БЛ.Б.2, 3

Механізми клітинного гомеостазу (БЛ.Б.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік

Гомеостатичні та перехідні стани біологічних систем, гомеостаз геному та його еволюція, форми репарації ДНК та їхня роль у підтримці гомеостазу геному, компартментація метаболізму, енергетичний гомеостаз, типи стратегії адаптації до умов довкілля.

Початок: БЛ.Б. 4.

Продовження: БЛ.Б. 11, 14

Навчально-науковий семінар (БЛ.Б.20)

1,5 зал.б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., залік

Сучасні проблеми біологічної науки, робота зі спеціальною літературою та підготовка наукових доповідей.

Імунологія (БЛ.Б.21)

3 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, СкокМ.В.

Захисні реакції організмів, направлені на збереження і підтримку їхньої функціональної та структурної цілісності та біологічної індивідуальності організмів.

Початок: БЛ.Б.4, 7, 9

Продовження: БЛ.Б.11, 14

Популяційна генетика (ЕЛ.Б.20)

1,5 зал.б., 2год./тиж., 8 трим., залік, Малюта С.С.

Закономірності розвитку популяцій та біоценозів, моделі динаміки популяцій, угруповань та біоценозів: конкуренція, хижацтво, паразитизм, коменсалізм, муталізм, симбіоз, вплив природних факторів і факторів антропогенного пошкодження на продуктивність і смертність організмів, популяцій і біоценозів.

Початок: БЛ.Б.9

Фізична та колоїдна хімія (ХМ.Б.03)

2 зал.б., 2год./тиж., 8 трим., залік

Дисперсність і поверхневу енергію, високомолекулярні сполуки, одержання і очищення дисперсних систем, оптичні та кінетичні властивості дисперсних систем та розчинів високомолекулярних сполук, поверхневі явища і адсорбція, подвійний електричний шар, електрокінетичні явища, коагуляція, структуроутворення, грубодисперсні системи, фізико-хімічні властивості розчинів високомолекулярних сполук.

Паразитологія (БЛ.Б.21)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, ЛаврухО.В.

Паразити, їхні хазяї, відносини паразит-хазяїн, екто- і ендопаразити, симбіоз,

імунітет.

Початок: БЛ.Б.3

Ентомологія (БЛ.Б.22)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Лаврух О.В.

Комахи. Підтип Трахейнодишні, загальна характеристика та особливості пристосування до наземного способу життя, клас Комахи (Іпвесіа) (загальна характеристика, зовнішня та внутрішня будова), розмноження: партеногенез, поліембріонія, метаморфоз, його типи; екологічні групи комах, їх поширення, суспільні комахи, роль комах у природі та житті людини.

Початок: БЛ.Б.3

Моделювання біологічних систем (БЛ.Б.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Хмелевський Ю.М.

Основні методи моделювання природних та штучних біологічних систем та процесів, застосування комп'ютерної техніки для моделювання біологічних явищ.

Початок: МА.Б.01

Репродуктивна біологія (БЛ.Б.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Рєзніков О.Г.

Гаметогенез та його регуляція, біологія статевих клітин, будова, розвиток та взаємодія статевих клітин рослинних та тваринних організмів, андрогамони та гіногамони, видоспецифічність процесу запліднення.

Початок: БЛ.Б.8, 11.

Ендокринологія (БЛ.Б.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Рєзніков О.Г.

Залози внутрішньої секреції: загальна характеристика, еволюція ендокринної системи, гормони та їхні властивості, методи дослідження залоз внутрішньої секреції.

Початок: БЛ.Б.11.

Еволюційна теорія (БЛ.Б.25)

2 зал.б., 3 год./тиж., 11 трим., залік

Етапи історичного розвитку життя на Землі від його зародження до сучасного стану біосфери, докази наявності еволюційного процесу, теорії еволюції.

Початок: БЛ.Б.20.

Радіобіологія (БЛ.Б.26)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік

Типи іонізуючого випромінювання та його джерела, фізико-хімічні основи радіобіологічних процесів, радіаційно-біохімічні процеси, кінетика багатоклітинних популяцій при опроміненні.

Початок: БЛ.Б.11, 13, 14

Клінічна біохімія (практикум) (БЛ.Б.27)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік

Методи біохімічних досліджень в біології та медицині; електрофорез білків та нуклеїнових кислот, ізоелектрофокусування, ізоферменти, гель-фільтрація, хроматографія, спектроскопія, радіоізотопні методи, застосування лазерів для досліджень біологічних об'єктів у нормі та патології.

Початок: БЛ.Б.4, 11.

Гематологія (БЛ.Б.28)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік

Цитоморфологія органів кровотворення і периферичної крові в нормі та патології, яка вивчає кістковий мозок, походження клітин крові, цитограма лімфатичних вузлів.

Початок: БЛ.Б.11.

ЕКОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Загальна екологія (ЕЛ.Б.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим, іспит, Вишенська І.Г.

Основні закономірності взаємовідносин організмів та середовища, принципи і концепції екологічної системи, методи якісної і кількісної оцінки стану екосистем

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 21, 26

Загальна геологія (ЕЛ.Б.07)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Загнітко В.М.

Ендегенні та екзогенні геологічні процеси, породоутворюючі та акцесорні мінерали магматичних, осадових та метаморфічних гірських порід. Утворення Землі, її розвиток, геологічні події, що передували сучасному її вигляду, рух континентів, клімат на Землі в далекому минулому і його зміни в процесі її розвитку, чому і коли вимерли динозаври, коли з'явилася людина й до чого призвела її бурхлива діяльність.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26

Екологічне право (ЕЛ.Б.08)

1 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік

Принципи екологічного права, правового забезпечення раціонального та ефективного використання природних ресурсів, правового забезпечення розумної пріоритетності екологічних вимог. Основи екологічного законодавства європейських країн та США у порівнянні із екологічним законодавством країн Східної Європи та України; проблеми розробки сучасного екологічного законодавства України. Об'єкти екологічного права. Співвідношення екологічного права з іншими галузями права.

Початок: ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕП.Б.10, 12, 15, 21, 26

Методи вимірювання параметрів довкілля (ЕЛ.Б.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит

Основні параметри атмосфери, літосфери і гідросфери, а також фізичні, хімічні й біологічні методи їх вимірювання. Нормативи і стандарти якості елементів довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26

Популяційна екологія (ЕЛ.Б.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Дідух Я.П.

Структури та властивості популяцій, позитивні та негативні типи взаємодії між видами, регуляція чисельності популяцій та характер їх розселення.

Початок: МА.Б.01, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.13, 12, 15, 21, 26

Основи ґрунтознавства (ЕЛ.Б.12)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Фіалко О.Й.

Ґрунти як багатокомпонентні системи. Фізичні, фізико-хімічні, фізико-механічні властивості ґрунтів, зміни цих властивостей під впливом діяльності людини. Шляхи підвищення родючості ґрунтів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 11

Продовження: ЕЛ.Б.12, 15, 21, 26

Географія (ЕЛ.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Чирка В.Г.

Основи фізичної та економічної географії.

Початок: ФМ.Б.02, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26

Геоморфологія (ЕЛ.Б.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Чирка В.Г.

Багатоманітність форм рельєфу як результат взаємодії ендегенних та екзогенних геологічних процесів. Ландшафтознавство, ландшафтна екологія та геохімія ландшафтів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ЕЛ.Б.30, 12

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 21, 26

Екологія людини (ЕЛ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Маллюк В.І.

Екологія популяцій людства, основи популяційної концепції, екологічний зміст величини й густоти популяцій людини, динаміка чисельності людства в історичному аспекті, локальні та глобальні наслідки популяційного вибуху, різновиди вікової популяційної структури та її можливі політичні і економічні ефекти, мобільність та основні напрями міграцій популяцій людства.

Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30, 08, 10, 11

Продовження: ЕЛ.Б.21, 26, 27

Метеорологія і кліматологія (ЕЛ.Б.16)*1 зал. б., 2 год./тиж., 7 три м., залік, Волощук В. М.*

Основні кліматоутворюючі фактори, їхній вплив на погоду та клімат даної території. Фізичні механізми, що визначають зовнішній вплив на кліматичну систему атмосфери, рельєф та складні взаємозв'язки кліматичних факторів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27

Основи статистичного аналізу даних (ЕЛ.Б.18)*1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Середа Л.І.*

Елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їх застосування до вирішення екологічних проблем. На підставі концепцій суб'єктивної ймовірності вступ до теорії ризику.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.20, 22, 23, 24, 25, 26, 27

Ландшафтна екологія (ЕЛ.Б.21)*2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Гродзинський М.Д.*

Закономірності взаємовідносин організмів та середовищ в залежності від ландшафту. Основні розділи: екологія прісних водоймищ, моря та лиманів, екологія суші.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.23, 24, 25, 26, 27

Моніторинг навколишнього середовища (ЕЛ.Б.22)*2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік, Боголюбов В.М.*

Сучасні методи оцінки та прогнозу стану довкілля. Дистанційні методи досліджень.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.23, ЕЛ.Б.24, ЕЛ.Б.26, ЕЛ.Б.27

Біогеохімія (ЕЛ.Б.28)*2 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік*

Основи біогеохімії та гідрогеохімії, біогеохімія ландшафтів та біогеохімія техногенезу.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.23, 24, 26, 27

Екологічна експертиза (ЕЛ.Б.23)*1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит*

Глобальні та регіональні зміни в екологічних системах, що розвиваються внаслідок науково-технічного прогресу, та необхідність розробки заходів по запобіганню руйнування біогеоценозів та біосфери в цілому. Підходи до оцінки та експертизи стану довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.25, 24, 26, 27

Нормування антропогенного навантаження на довкілля (ЕЛ.Б.24)*1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Замостян П. В.*

Форми та критерії оцінки якості довкілля і ступеня його забруднення. Екологічне нормування антропогенних забруднень. Гранично допустимі екологічні навантаження на довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18, 22, 23

Продовження: ЕЛ.Б.25, 26, 27

Радіоекологія з основами радіобіології (ЕЛ.Б.26)*3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Замостян В.П.*

Механізми впливу іонізуючого та неіонізуючого випромінювання на тваринний і рослинний світ та людину, рух радіонуклідів техногенного і природного походження в біогеохімічних циклах, по трофічних ланцюжках і мережах, вплив на довкілля радіаційної аварії на ЧАЕС. Основи радіобіології.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.27

Моделювання і прогнозування стану довкілля*1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Бейко І.В.*

Основні методи моделювання і прогнозування стану природних та штучних екологічних систем і процесів, що в них відбувається, з елементами аналізу стану та змін екосистем.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 17, 18, 19, 22, 24, 26, 27

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін**Екологія мікроорганізмів (ЕЛ. Б. 201)**

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Карпенко В.І.

Способи взаємодії мікроорганізмів з довкіллям. Участь мікроорганізмів у біо-геохімічних кругообігтах закономірності існування природних асоціацій мікроорганізмів.

* Початок: ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18, 27

Екологія рослин (ЕЛ.Б.202)

2.5 зал. б., 2 год./тиж., 5, 6 трим. залік, іспит, Вишенська І.Г.

Основи морфології та систематики рослин, питання розповсюдження основних видів рослин на Україні, пристосування рослин до умов довкілля або до змін окремих його факторів, відносини між рослинами в біоценозах.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18, 27

Екологія тварин (ЕЛ.Б.203)

2.5 зал. б., 2 год./тиж., 5, 6 трим. залік, іспит, Малюк В.І.

Загальна характеристика, особливості будови, життєдіяльності, розповсюдження основних груп безхребетних та хребетних тварин.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 16, 18, 27

Агроекологія (ЕЛ.Б.205)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Боголюбов В.М.

Основні види взаємодії суспільства і природи у сфері землеробства. Методи боротьби із забрудненнями біосфери, які виникають у результаті сільськогосподарської діяльності людини. Альтернативні технології, що мінімально руйнують довкілля.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27

Ресурси та охорона навколишнього середовища (ЕЛ.Б.206)

Ззал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Карпенко В.І.

Підходи до вивчення і аналізу стану енергетичних, водних, мінеральних та інших ресурсів, сільського та лісового господарства, аквакультури, землекористування.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27

Палеоекологія (ЕЛ.Б.209)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Безусько А.Г.

Структура угруповань та реконструкції абіотичних факторів, що існували в минулі геологічні епохи. Значення курсу полягає у використанні палеоекологічних даних для прогнозування розвитку сучасних екосистем.

Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27

Екологія водоймищ з основами гідробіології (ЕЛ.Б.208)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Романенко В.Д.

Гідросфера і біота, яка заселяє гідросферу, класифікація і основні властивості водної біоти, водні біогеоценози.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 16, 18

Продовження: ЕЛ.Б.21, 22, 23, 24, 27

ФІЗИКА

(програма підготовки спеціаліста - "Фізика біологічних систем")

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін**Основи матаналізу (ФМ.Б.01)**

Ззал. б., 3 год./тиж., 1,2трим., іспит, Городній М.Ф.

Дійсні числа та їх властивості, числові множини, границі послідовностей, поняття функції та способи завдання функції, неперервні та розривні функції, похідні функцій, диференціал та його властивості, методи дослідження функції за допомогою похідних, вектор-функція та елементи векторного аналізу. Невизначений та визначений інтеграл, методи інтегрування елементарних функцій.

Продовження: ФМ.Б.02, 03, 04

Аналіз функції багатьох змінних (ФМ.Б.02)

3 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Вишенський В. А.

Функції багатьох змінних, частинні похідні та диференціали. Кратні інтеграли, поверхневі інтеграли та криволінійні інтеграли. Геометричне та фізичне застосування диференціального та інтегрального числення. Теорія рядів. Степеневі ряди та ряди Фур'є. Елементи теорії функцій комплексної змінної. Конформні відображення. Ряди Лорана та теорія лишків. Інтеграли типу Коші. Застосування комплексного аналізу у фізиці.

Початок: ФМ.Б.01

Продовження: ФМ.Б.03, 04

Аналітична геометрія та лінійна алгебра (ФМ.Б.03)

3 зал. б., 4,2 год./тиж., 4,5 трим., залік, Голод П.І.

Векторна алгебра у тривимірному просторі. Способи завдання прямих та площин у просторі. Теорія кривих другого порядку. Матриці та визначники. Системи лінійних рівнянь та методи їх розв'язання. Абстрактні лінійні простори. Геометрія n -вимірного евклідового простору. Лінійні оператори. Білінійні та квадратичні форми. Власні вектори та власні числа. Поняття про тензори та закони їх перетворення. Елементи теорії груп. Чисельні методи лінійної алгебри.

Початок: ФМ.Б.01, 02

Продовження: ФМ.Б.04

Диференціальні та інтегральні рівняння (ФМ.Б.04)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Голод П.І.

Типові приклади фізичних, біохімічних та біофізичних процесів, які описуються звичайними диференціальними рівняннями. Рівняння 1-го порядку. Рівняння n -го порядку та системи рівнянь. Елементи якісної теорії нелінійних диференціальних рівнянь. Теорія стійкості. Поняття про асимптотичні методи. Метод усереднення та його застосування. Елементи варіаційного числення. Поняття про інтегральні рівняння, їх основні типи, методи розв'язання. Чисельні методи.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03

Методи математичної фізики (ФМ.Б.05)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 7,8 трим., іспит, Голод П.І.

Рівняння математичної фізики в частинних похідних, їх класифікація та зведення до канонічного вигляду. Рівняння гіперболічного типу. Теорія розповсюдження хвиль. Параболічні рівняння. Системи рівнянь біохімічних реакцій з дифузєю. Біфуркація розв'язків. Рівняння еліптичного типу. Метод розділення змінних та метод функцій Гріна. Чисельні методи. Нелінійні рівняння. Солітони та солітоноподібні розв'язки. Основні спеціальні функції (функції Бесселя, Лежандра, Чебишева-Ерміта). Елементи теорії узагальнених функцій.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 10, 12, 13, 14, 15, 16

Теорія ймовірностей та математична статистика (ФМ.Б.06)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Оленко А.Я.

Основні поняття теорії ймовірностей: простір елементарних подій, алгебра подій, класичне визначення ймовірності. Граничні теореми. Випадкові величини та вектори. Характеристичні функції. Випадкові процеси. Статистичні розподіли у фізиці та біології. Планування, аналіз та інтерпретація експерименту.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04

Програмування та математичне моделювання (ФМ.Б.07)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5,6 трим., іспит, Лебовка М.І.

Поняття про моделі та моделювання. Приклади математичних моделей у фізиці, біології та екології. Основні прийоми програмування. Обчислювальні алгоритми. Мови програмування та їх класифікація. Методи проектування програм. Основні прийоми моделювання фізичних та біофізичних процесів. Скінченно-різницева схема для рівнянь з частинними похідними. Методи статистичного моделювання (метод Монте-Карло). Поняття про математичні методи планування експерименту.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 три м., іспит, Ящук В.М.

Оглядовий курс, який складається з п'яти частин: механіки, молекулярної фізики, електрики, оптики, фізики атома та ядра. Основна мета (дати панораму фізичної науки, як основи сучасного природознавства. Розглядається методологія фізичної науки за схемою узагальнення результатів спостережень, побудови

фізичних моделей, гіпотез та теорій, постановки експериментів по їх перевірці, введення фізичних величин та формулювання фізичних законів як кількісних співвідношень між ними.

Початок: ФМ.Б.01

Продовження: ФМ.Б.12, 13, 14, 15, 16

Молекулярна фізика (ФМ.Б.12)

3 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Шиманська О.Т.

Агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни в кожному із станів та про фазові переходи. Основні поняття термодинаміки, кінетичної теорії газів та рідин. Явища переносу, основи фізики розчинів, елементи синергетики, уявлення про будову кристалічних, аморфних, та полімерних речовин.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10

Продовження: ФМ.Б.13, 14, 15, 16

Електрика та магнетизм (ФМ.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Анісімов І.О.

Поняття про електричне та магнітне поля, про взаємодію зарядів та струмів, про збудження та розповсюдження електромагнітних хвиль. Електричні та магнітні властивості речовин в залежності від їхньої природи, а також принципи їх застосування в сучасних технологіях.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12

Продовження: ФМ.Б.14, 15, 16

Оптика (ФМ.Б.14)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Поперенко Л.В.

Світло та його взаємодія з речовиною. Поняття геометричної, хвильової та квантової оптики; основні закони, та їх математичне формулювання. Використання цих законів в оптичних приладах, а також в різних галузях природознавства. Сучасні лазерні технології. Навики роботи з поширеними оптичними приладами.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14

Продовження: ФМ.Б.15, 16

Фізика атома і атомних явищ (ФМ.Б.15)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Поперенко Л.В.

Закони та уявлення сучасної квантової фізики щодо опису руху мікрочастинок та їх хвильових властивостей. Феноменологічні основи квантової теорії матерії. Поняття про хвильову функцію та рівняння Шредінгера. Квантово-механічні властивості багатоелектронних атомних та молекулярних систем. Квантова природа світла, аналіз процесів в лазерах. Основи атомної спектроскопії конденсованих середовищ.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14

Продовження: ФМ.Б.16

Фізика ядра і "елементарних частинок" (ФМ.Б.16)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Прокопеч Г.О.

Будова ядра та "елементарних частинок". Ядерні реакції та методи їх опису. Питання практичного використання ядерної енергії та екологічні аспекти ядерної проблеми. Сучасний стан фізики високих енергій та теорії елементарних частинок.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14, 15

Класична механіка (ФМ.Б.21)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Голод П.І.

Принцип екстремальної дії, функція Лагранжа, рівняння механіки у формі Ейлера-Лагранжа; симетрії та закони збереження; механіка твердого тіла; теорія малих коливань, нелінійні коливання; механіка Гамільтона; канонічні рівняння руху, дужка Пуассона, канонічні перетворення, теорія Гамільтона-Якобі; інтегровні гамільтонові системи, змінні "дія-кут".

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 12, 13

Продовження: ФМ.Б.22, 23, 24, 25

Електродинаміка (ФМ.Б.22)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Загородній А.Г.

Основи класичної теорії поля та спеціальної теорії відносності. Рівняння електромагнітного поля у вакуумі та речовині і методи їх інтегрування. Випромінювання, розповсюдження та розсіювання електромагнітних хвиль.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 14, 15, 16, 21

Продовження: ФМ.Б.23, 24, 25

Механіка суцільних середовищ (ФМ.Б.23)*2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Загородній А.Г.*

Основні принципи та рівняння теорії суцільного середовища. Рівняння руху ідеальної та в'язкої рідини. Рівняння Нав'є-Стокса. Елементи механіки пружного середовища. Поширення звуку в рідинах, газах та твердих тілах. Елементи магнітогідродинаміки та теорії плазми. Теорія впорядкованого та слабовпорядкованого конденсованого середовища. Плинні кристали. Нелінійні хвилі в рідинах та газах, солітонні явища.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 21, 22

Продовження: ФМ.Б.24, 25

Квантова теорія (ФМ.Б.24)*2.5 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Голод П.І.*

Основні принципи квантової механіки, обґрунтовується операторна природа спостережуваних величин, подаються основні рівняння квантової механіки. Найважливіші одночастинкові задачі (квантові осцилятори, атом водню, частинка зі спіном у магнітному полі), а також квантова теорія систем багатьох частинок та її застосування до багатоелектронних атомів. На прикладі рівняння Дірака демонструється принцип релятивістської квантової механіки та квантової теорії поля.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23

Продовження: ФМ.Б.25

Термодинаміка і статистична фізика (ФМ.Б.25)*3 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Пінкевич І.П.*

Загальні властивості великих сукупностей атомів і молекул та загальні закономірності, які мають місце при встановленні рівноваги в таких системах. Статистичні методи та математичний апарат теорії ймовірностей застосовується до обґрунтування законів термодинаміки та фізики конденсованого середовища. Методи обчислення фізичних характеристик рівноважних макроскопічних систем.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 12, 21, 22, 24

Продовження: ФМ.С.27

Квантова теорія багаточастинкових систем (ФМ.С.26)*3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит, Голод П.І.*

Принцип нерозпізнавальності частинок та його наслідки; теорія багатоелектронних атомів, самоузгоджене поле; багатоатомні молекули та їх симетрія, електронні стани молекул; слабовзаємодіючий бозе-газ, явище надплинності; теорія фермі-газу та фермі-рідини; електрони в твердому тілі та їх взаємодія з коливаннями ґратки; явище надпровідності.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26

Фізична кінетика (ФМ.С.27)*3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит, Пінкевич І.П.*

Макроскопічна теорія процесів у статистично нерівноважних системах. Кінетична теорія газів та рідин; статистичний опис електромагнітних процесів; нерівноважні явища в біологічних та хімічно-реагуючих системах; кінетичні процеси в конденсованих середовищах; кінетика фазових перетворень.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26

Фізика неупорядкованих систем (ФМ.С.314)*2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Лебовка М.І.*

Визначення основних типів неупорядкованості; експериментальні методи дослідження неупорядкованих середовищ; статистична механіка неупорядкованих середовищ; прояви неупорядкованих станів у різних типах фізико-біологічних систем; колоїдно-фізичні проблеми неупорядкованих систем і застосування фрактальної концепції до аналізу структури неупорядкованості.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26

Самоорганізація в біологічних системах (ФМ.С.315)*2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Харк'янен В.М.*

Процеси самоорганізації в біологічних системах різного рівня складності. Виникнення стійких біологічних структур, режими їх функціонування в залежності від зовнішніх умов. Роль процесів самоорганізації в розвитку та еволюції живих організмів.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 25, 26

Фізика біополімерів (ФМ.С.44)*2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Говорунд.М.*

Завдання, об'єкти і методи фізики біополімерів. Структурно-фізичні власти-

вості компонентів ДНК. Водневе зв'язування нуклеотидних основ та нуклеозидів. Роль стереохімічної нежорсткості компонентів ДНК та їхня залежність від послідовності нуклеотидних основ. Білки та їх просторова будова. Фізика ферментів. Сучасні біофізичні уявлення про перебіг елементарного ферментативно-каталітичного акту. Роль води у функціонуванні біополімерів.
Початок: ФМ.Б.10, 11, 23, 24, 25, 26

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів - 16)

Експериментальні методи молекулярної біофізики (ФМ.Б.42)

2 зал. б., 7 год./тиж., 6 трим. м., іспит, Говорун Д.М.

Завдання, об'єкти і методи сучасної експериментальної молекулярної біофізики. Дифракційні методи вивчення просторової будови біополімерів та їх комплексів: електронографія, рентгенографія, нейтронографія. Оптичні методи дослідження фізичних властивостей біополімерів: релєєвське розсіювання світла та фотонно-кореляційна спектроскопія, коливальна спектроскопія (Раманівська та ІЧ-поглинання), спектроскопія УФ-поглинання, акустична спектроскопія, методи нелінійної оптики. Резонансні методи: спектроскопія ЯМР та її найважливіші модифікації, резонансна Раманівська спектроскопія.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12

Навчально-науковий семінар "Принципи самоорганізації живих систем" (ФМ.Б.31)

2 зал. б., 7 год./тиж., 6 трим. м., іспит, Харк'янен В.М.

Фізичні основи функціонування біологічних макромолекул. Принципи організації та самоорганізації біологічних систем різного рівня складності. Фізичні механізми процесів перетворення енергії в біосистемах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12

Моделювання фізичних і біологічних систем (ФМ.Б.32)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим. м., залік, Лебовка М.І.

Основні концепції і особливості використання методів моделювання фізичних і біологічних систем. Коливальні процеси в біофізичних системах, явища хаосу. Процеси перколяції, ріст фрактальних структур в біологічних і біоколіїдних системах, моделювання росту бактеріальних колоній, дифузійні явища в неупорядкованих середовищах. Особливості застосування методів Монте-Карло і молекулярної динаміки для вивчення структури речовин в різних агрегатних станах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 07

Біофізика (ФМ.Б.41)

2 зал. б., 8 год./тиж., 9 трим. м., залік, Зима В.Л.

Термодинаміка біологічних процесів. Структурна організація і конформація біомакромолекул. Кінетика ферментативних реакцій. Біофізика нуклеїнових кислот. Фізика клітинних процесів. Біомембрани. Транспорт речовини через біомембрани. Мембранний потенціал. Електрична збудливість клітини. Трансформація енергії в мембранах. Фотобіологічні процеси, фотосинтез. Біolumінесценція та радіаційна біофізика.

Початок: ФМ.Б.10, 11

Основи електро- та радіотехніки (ФМ.Б.33)

2 зал. б., 7 год./тиж., 9 трим. м., залік, Анісімов І.О.

Явища в лінійних електричних колах, найбільш поширені електронні прилади та аналогові системи на їх основі.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14

Методика викладання фізики (ФМ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим. м., залік, Ляшенко О.І.

Фізика як навчальний предмет. Дидактичні основи навчання фізики в школі. Методика навчання фізики в основній школі. Методика вивчення загального та теоретичного курсів фізики в середній школі.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14, 21, 22, 23

Астрофізика (ФМ.Б.35)

1 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим. м., залік, Криводубський В.Н.

Астрофізичні об'єкти і методи їх спостережень. Еволюція зірок та галактик, ядерні джерела випромінювання. Астрофізика Сонця, основні закони сонячної циклічності, сонячно-земні зв'язки. Сучасні моделі астрофізичних об'єктів: нейтрон-

них зірок, пульсарів, інших об'єктів Всесвіту. Проблеми нейтронного випромінювання прихованих мас та "чорних дірок".

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14

Симетрія та методи теорії груп у фізиці та біології (ФМ.С.35)

2 зал. б., 4 год./тиж., Ютрим., залік, Голод П.І.

Симетрія (як універсальний принцип світобудови. Симетрія і групи. Групи симетрії правильних многогранників та їх зв'язок з групами перестановок. Кристаліграфічні групи. Симетрії багатоатомних молекул. Принцип симетрії живого. Елементи теорії представлення групи та їх застосування до теорії малих коливань і опису симетрії електронних станів багатоатомних молекул. Механізми порушення симетрії.

Диференціальна геометрія та елементи топології (ФМ.С.0.8)

2 зал. б., 4 год./тиж., Ютрим., залік, Голод П.І.

Гладкі многовиди та диференціально-геометричні структури на них. Основні поняття класичної теорії кривих та поверхонь, елементи ріманової геометрії та геометрії, яка базується на понятті афінної зв'язності. Основні поняття топології гладких скінченновимірних многовидів, які ілюструються застосуваннями до класифікації замкнених ріманових поверхонь.

Нелінійні коливні процеси у фізиці і біології (ФМ.С.36)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Анісімов І.О.

Коливні процеси в системах з однією, багатьма та нескінченною кількістю ступенів вільності, моделі коливних процесів в біохімії та екології. Лінійні, параметричні, нелінійні та автоколивальні системи.

Нелінійна динаміка і хаос (ФМ.С.37)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Анісімов І.О.

Стійкість і хаос в нелінійних динамічних системах. Сценарії виникнення хаосу. Динамічний порядок і хаос. Теорія виникнення стохастичних шарів і павутин. Фрактальні властивості хаосу. Хаос і явище турбулентності. Модель Лоренца і "дивні аттрактори". Математичні моделі біохімічних реакцій.

Фрактали у біофізичних системах і медицині (ФМ.С.38)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Лебовка М.І.

Фрактальна концепція, її роль у феноменології та інженерних науках.

Основні визначення і термінологія. Неупорядкованість і фрактальність, самоподібні системи, методи визначення фрактальної вимірності, методи фармації фрактальних об'єктів, симуляція росту фрактальних структур.

Біофізичні реакції у фрактальних системах, процеси абсорбції, протікання в пористих середовищах, міграції, дезінтеграції і дисипації енергії. Фрактальний характер розповсюдження епідемічних захворювань.

Спектроскопічні методи в біології і медицині (ФМ.С.43)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Яцук В.М.

Основи застосування дифракційних, радіоспектроскопічних ЕПР, ЯМР, акустичних і оптичних методів в біофізиці і медицині. Спектроскопія води і біологічних водних систем. Вивчення структурних і динамічних властивостей протеїнів, нуклеїнових кислот, полісахаридів, ліпідів і біомембран. Біологічні системи при низьких температурах.

Нелінійна оптика (ФМ.С.39)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Поперенко Л.В.

Нелінійна поляризованість середовища (причина появи нелінійних оптичних явищ. Вимушене комбінаційне розсіяння світла, нелінійна рефракція, явища самовпливу когерентного випромінювання, нелінійне поглинання, самодифракція, обертання хвильового фронту.

Хаос і дисипативні структури (ФМ.С.310)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Анісімов І.О.

Викладаються загальні закономірності процесів стохастизації та самоорганізації у фізичних, хімічних та біологічних системах. Дається уявлення про хаотичні явища в просторово-розподілених системах. Вивчаються механізми утворення дисипативних структур в рідинах, кристалах, біохімічних системах.

Фізика фазових перетворень (ФМ.С.311)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Шиманська О. Т.

Термодинамічна теорія фазових перетворень першого та другого роду. Класичні та сучасні статистичні теорії квазірівноважних фазових перетворень. Аналіз модельних теорій (модель Ізінга, модель ґратчастого газу). Класична теорія і ряд аспектів сучасних уявлень про кінетику зарядження і кінетику росту нової фази.

Відкриті біологічні системи поблизу і віддалік рівноваги (ФМ.С.312)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Харк'янен В.М.

Основи термодинаміки незворотних процесів, фізичної кінетики, нерівноважної статистичної термодинаміки, а також буде розглянуто незворотні процеси, що відбуваються у відкритих біологічних системах як поблизу рівноваги, так і віддалік неї.

Кібернетичні моделі у біофізиці (ФМ.С.45)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Яценко В.О.

Основи кібернетичних систем та їх застосування до моделювання біологічних об'єктів. Теорія автоматів, автоматичного керування, розпізнавання образів, теорія інформації та аналізу даних.

Теорія солітонів (ФМ.С.313)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Голод П.І.

Моделі рівняння теорії конденсованого стану та їх солітоноподібні розв'язки. Закони збереження та інтегровність нелінійних гамільтонових систем. Метод оберненої задачі розсіювання в теорії солітонів. Солітони в дискретних молекулярних ланцюжках. Солітонні моделі в біофізиці.

ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

БІОЛОГІЯ

Перша програма

а) нормативні дисципліни - кількість залікових балів - 11

- Біохімія (БЛ.Б.04) - 4 зал.б.
- Генетика (БЛ.Б.09) - 2 зал. б.
- Цитологія та гістологія (БЛ.Б. 10) - 2 зал. б.
- Молекулярна біологія (БЛ.Б.14) - 3 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - кількість залікових балів - 7

- Фізіологія рослин (БЛ.Б.05) - 3 зал. б.
- Вірусологія (БЛ.Б.07) - 2 зал. б.
- Мікробіологія (БЛ.Б.12) - 3 зал. б.
- Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11) - 4 зал. б.
- Радіобіологія (БЛ.Б.26) - 3 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 19

ЕКОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни

- Загальна геологія - 2 зал. б.
- Метеорологія і кліматологія - 1 зал. б.
- Загальна екологія - 3 зал. б.
- Популяційна екологія - 2 зал. б.
- Ландшафтна екологія - 2,5 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

- Екологія мікроорганізмів - 3 зал. б.
- Екологія рослин - 2,5 зал. б.
- Екологія тварин - 2,5 зал. б.
- Екологія водоймищ з основами гідробіології - 2 зал. б.
- Ресурси та охорона навколишнього середовища - 3 зал. б.
- Палеоекологія - 2 зал. б.
- Моніторинг навколишнього середовища - 2,5 зал. б.
- Моделювання і прогнозування стану довкілля - 3 зал. б.
- Управління природоохороною діяльністю - 1,5 зал. б.
- Основи статистичного аналізу даних - 1 зал. б.
- Нормування антропогенного навантаження на довкілля - 1,5 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 18,5

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрами факультету

Вступ до біології (БЛ.Б.29)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Безусько А.Г.

Центральні біологічні положення та закономірності з урахуванням наукових та загальнокультурних аспектів. Основні характеристики живого, його рівні організації та розвиток, проблему біологічної інформації, концепцію спадковості. Закономірності спадковості та мінливості, соматичну та екзосоматичну спадковість.

Біологія стресу (БЛ.Б.30)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік

Сучасні уявлення про природу стресу. Стрес - загальнобіологічний феномен. Механізми виникнення та розвитку стресових реакцій. Ефекти стресу на рівні організму, клітини та молекулярному рівнях. Механізми адаптації організму до стресових навантажень.

Біохімія-2 (БЛ.Б.31)

1 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Бабенюк Ю.Д.

Будова та хімічні властивості нуклеїнових кислот різних типів - ДНК та РНК, а також їхніх компонентів - азотистих основ та моносахаридів. Метаболізм нуклеїнових кислот та його регуляція в клітинах. Методи хімічного та біологічного синтезу нуклеїнових кислот.

Початок: БЛ.Б.4.

Невідкладна медична допомога (БЛ.Б.32)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік

Вивчення методів підвищення захисних можливостей організму та надання першої медичної допомоги.

Біонеорганічна хімія-2 (ХМ.Б.04)

2 зал. б., 8 год./тиж., 8 трим., залік

Типи біокомплексів та шляхи їх функціонування та структурного моделювання. Роль комплексоутворення при використанні детоксикантів та комплексів металів як лікарських препаратів. Методи синтезу сполук металів з біолігандами. Сучасні фізичні методи та їх можливості в області біокоординаційної хімії.

Високоєфективні фіз.-хім. методи аналізу (ХМ.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік

Практичні аспекти нових методів ЯМР-аналізу, теорії ядерно-магнітного резонансу.

Основи сексології (БЛ.Б.33)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Гпебова Л.М.

Актуальні проблеми сучасної сексології: біологічні, медичні, психологічні та соціокультурні аспекти.

Квантова хімія (ХМ.Б.06)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік

Сучасний стан розробок в галузі електронної будови молекул та комп'ютерного синтезу нових матеріалів з комплексом наперед заданих властивостей. Проблеми конструювання нових матеріалів та дослідження деталей механізмів хімічних та біохімічних процесів.

Фізико-хімічні методи аналізу (ХМ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік

Теоретичні основи хімічного аналізу органічних сполук. Оптичні, електрохімічні, хроматографічні та радіометричні методи аналізу. Застосування аналітичної хімії в екології.

Радіобіологія-2 (БЛ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік

Радіонуклідне забруднення довкілля, міграція радіонуклідів, трофічні ланцюги, коефіцієнти нагромадження радіонуклідів в живих організмах.

Методи викладання біології (БЛ.Б.35)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік

Принципи побудови курсу біології в середній школі. Методи і методичні прийоми навчання. Форми організації навчальної роботи. Екскурси в природу. Куточок живої природи. Дослідні ділянки.

МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ

БІОЛОГІЯ

Магістерська програма з біології зосереджує зусилля на підготовці фахівців, які мають глибоку теоретичну базу з питань молекулярної та клітинної біології, біохімії та генетики, які б на підставі отриманих знань були підготовлені для роботи в НДІ НАН України та установах системи Міністерства освіти, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства сільського господарства, Міністерства охорони навко-

лишнього середовища України та інших країн світового співтовариства тощо. Окрім професійної діяльності підготувати магістра до навчання в аспірантурі та докторантурі. Дворічна програма магістерського рівня з біології достатня для підготовки магістрів біологів для продовження навчання на докторському рівні за кордоном. Зміст та якість програми відповідають стандартам магістерських програм університетів Північної Америки та Західної Європи.

Керівник -

Великий Микола Миколайович
доктор біологічних наук, професор.

Перший рік навчання

Англійська мова (АМ.М.1)

4 зал.б., 4 год./тиж, 1 та 2 трим., залік.

Методи кінетичного аналізу у фізико-хімічній біології (БЛ.М.01)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Костерін С.О.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань кінетики ферментативних реакцій та ферментативного каталізу, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб в галузі сучасної ферментології.

Біосинтез та модифікація білків (БЛ.М.02)

2.5 зал. бал., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Васильєв О. М.

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки - молекулярні механізми формування функціонально активних молекул білків.

Мембранологія (БЛ.М.03)

2.5 зал. бал., 3 год./тиж., 1трим., іспит, Курський М.Д.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань мембранології, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб в цій галузі.

Біоенергетика (БЛ.М.4)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 1трим., іспит, Войціцький В.М.

Сучасні наукові уявлення, основні поняття, методичні підходи та теоретичні основи біоенергетики (перетворення, генерація та утилізація енергії живими організмами).

Скелетні структури клітини (БЛ.М.05)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Блюм О.Б.

Теоретичні основи даних сучасної клітинної біології, питання структурно-функціональної організації цитоскелету клітини, які в програмі бакалаврату вивчаються лише фрагментарно.

Механізми канцерогенезу (БЛ.М.06)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 2 трим., залік, Савцова З.Д.

Біологічна сутність злоякісного росту, головні відмінності злоякісно трансформованих клітин від нормальних, етіологія та патогенез виникнення пухлин, особливості дії хімічних, біологічних та фізичних канцерогенних факторів.

Методи біохімічних досліджень (БЛ.М.07)

1.5 зал. бал., 2 год./тиж., 2 трим., залік

Основні поняття та теоретичні засади сучасних методичних прийомів, підходи та прикладні розробки, що застосовуються у біохімічній практиці, ознайомлення з практичним досвідом науковців у галузі біохімії.

Методика наукових досліджень (БЛ.М.08)*1 зал.бал., 2год./тиж., 2 трим., іспит*

Самостійна наукова робота, підготовка студентів до виконання та написання магістерської дисертації.

Фізіологія та біохімія морфогенезу (БЛ.М.09)*1,5 зал.бал., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Мусієнко М.М.*

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки - молекулярні механізми, що забезпечують процеси розвитку. Проблема морфогенезу та його регуляції вирішується комплексно з урахуванням знань студентів з біохімії, молекулярної генетики та фізіології.

Регуляція метаболізму клітини (БЛ.М.10)*3 зал. бал., 6 год./тиж., 3 трим., іспит, Великий М.М.*

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних актуальних проблем сучасної біохімії - механізми регуляції та загальної інтеграції метаболічних процесів у клітинах еукаріотів.

Другий рік навчання**Філософія - поглиблений курс (ФЛ.М.1)***3 зал.бал., 6 год./тиж., 4 трим., іспит***Молекулярна фізіологія (БЛ.М.12)***3 зал. бал., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Костюк П.Г.*

Сучасні уявлення про регуляцію біологічних систем, яка здійснюється на молекулярному рівні.

ЕКОЛОГІЯ*Керівник -***Замостян Віталій Павлович***доктор медичних наук, професор****Перший рік навчання*****Проблеми екології (ЕЛ.М.02)***3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Замостян В.П.*

Курс розраховано на студентів, які вступили на магістерську програму з екології по закінченню інших навчальних закладів. У курсі даються фундаментальні закони і поняття екології через призму економічних, політичних і культурних реалій сьогодення. Розкриваються механізми сучасного конфлікту природи і людини.

Сучасні проблеми екології людини (ЕЛ.М.03)*1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Малюк В.І.*

Основи вчення про екологію людини - спеціальний розділ фундаментальної екології. Засади, зміст, місце екології людини в системі екологічних дисциплін; систематизований, збалансований огляд сучасної наукової інформації, значення дисципліни як теоретичної основи економічної та політичної екології, екологічного права й менеджменту.

Екологічна епідеміологія (ЕЛ.М.04)*1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Замостян В.П.*

Терміни й поняття, методи аналізу стану здоров'я популяції. Екологічні чинники, що впливають на демографічну ситуацію та механізми їх дії, вплив екологічних чинників на епідеміологію основних нозологічних форм. Епідеміологія рідкісних подій.

Екологічна етика (ЕЛ.М.05)*3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Дупленко Ю.К.*

Історія формування моральних концепцій ставлення людини до довкілля і вплив довкілля на формування етно-культурних особливостей, зокрема української людності. Сучасні тенденції екологізації мислення, розвитку екологічної культури і екологічне виховання.

Математична екологія 1 (ЕЛ.М.06)*3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Лаврик В. І.*

Основні екометричні поняття і прийоми: база даних екометричних моделей,

проблема визначення, нормальне припущення, коефіцієнт кореляції і коефіцієнт детермінації, ANOVA - аналіз варіант, дисперсійний аналіз, простий регресійний аналіз, проблеми оцінки, матричні підходи до лінійної регресійної моделі, методи побудовання множинних регресійних моделей, інтервальна оцінка і тестування гіпотез, криві росту.

Екологічна політика (теоретичні аспекти) (ЕЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 грим., іспит, Дьомкін В.О.

Огляд сучасних екогічних проблем: глобальні, національні екологічні проблеми та підходи до їх вирішення; історичний огляд концепцій охорони наколишнього середовища; порядок денний -21 та стійкий розвиток; організація управління екологічною політикою: організаційні основи проведення державної екологічної політики за кордоном та в Україні; методи політичного аналізу та екологічної політики: загальні основи урядової інтервенції, аналіз при прийнятті рішень, аналіз "школа-користь", регулюючі та ринкові механізми, оцінка та управління екологічним ризиком.

Математична екологія 2 (ЕЛ.М.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Бейко І.В.

Продовження екометрики із застосуванням більш складних методів статистичного аналізу: множинна регресія, тест гіпотези в множинній регресійній моделі, прогнозування з допомогою множинної регресії, нелінійні регресійні моделі та методи нелінійної оптимізації, системи регресійних рівнянь, стаціонарні стохастичні процеси, модель симультанних рівнянь. Застосування на конкретних екологічних прикладах.

Протирадіаційний захист (ЕЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Ліхтарьов І.А.

Основи радіаційної біофізики, основи ядерної фізики, джерела радіоактивного випромінювання, взаємодія з матерією; принципи вимірювання, теорія радіаційних детекторних систем, типи детекторів, дозиметричні вимірювання і одиниці, оцінка доз зовнішнього випромінювання; оцінка доз внутрішнього випромінювання; вступ до радіаційного захисту: огляд національних та міжнародних систем протирадіаційного захисту, загальні підходи до радіаційного захисту. Для пояснення більшості понять використовується досвід постчорнобильської ери.

Екологічна інженерія (ЕЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ісаєв С.Д.

Принципові основи промислових технологій, які найбільш забруднюють довкілля. Перспективи і методи захисту довкілля від промислових забруднень, зокрема технологічні засоби очистки газових, рідких та твердих викидів промислових підприємств, організація безвідходних виробництв, переробка побутових відходів та регенерації ґрунтів.

Основи менеджменту (ЕЛ.М.15)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Іванова Н.Ю.

Основи організації управління в державному та приватному секторі. Психологічні основи взаємостосунків керівника та підлеглих, розв'язання конфліктів, основи організації переговорів, управління часом, ресурсами, кадрами та ін. Основи вивчення та аналізу громадської думки.

Другий рік навчання

Екотоксикологія (ЕЛ.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Трахтенберг І.М.

Основні терміни й поняття токсикології, класифікація шкідливих речовин як природного, так і синтетичного походження, основні механізми їх шкідливого впливу на організм тварин і людей, методи вимірювання токсичності, токсикологія найважливіших токсичних речовин і шкідливих продуктів діяльності людини. Основи нормування шкідливих речовин в навколишньому середовищі.

Екологічна економіка (ЕЛ.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Дюканов В.С.

Основи економіки, політична економіка, економічні інструменти захисту навколишнього середовища. Природа економічних проблем, поведінка споживача та індивідуальні потреби, фірма і виробництво, попит і пропозиція на ринку, ринкові ціни та розподіл благ, умови оптимального розподілу ресурсів, ідеальна конкуренція в теорії та на практиці, монополія і громадська політика, розподіл

ринків та доходів, провали ринку і причини екологічних проблем, інструменти державного впливу на охорону довкілля.

Екологічна політика (практичні аспекти) (ЕЛ.М.22)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Дьомкін В.О.

Основи управління екологічною політикою, сторони, що беруть участь у формуванні та реалізації екологічної політики, законодавчі, організаційні, методичні та концептуальні основи екологічної політики. Теоретичні аспекти екологічної політики на прикладі України та країн світового співтовариства.

Хімія навколишнього середовища (ЕЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 три м., іспит, Ісаєв С.Д.

Хімічний склад та хімічні процеси, що мають місце в оточуючих людину атмосфері, гідросфері та літосфері. Розширене тлумачення терміну "забруднення" для оцінки стану довкілля з огляду сучасних наукових позицій.

Екологічні інформаційні технології (ЕЛ.М.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 три м., іспит, Хмелевський Ю.М.

Підґрунтя створення інформаційних систем; сучасні підходи до інформаційних систем; проблеми інформаційних систем. Взаємозв'язок між інформаційними системами, організацією і управлінням. Технічні основи інформаційних систем. Основні типи комп'ютерів; програмне забезпечення інформаційних систем; управління базами даних; телекомунікації в новій інформаційній архітектурі. Основи побудови інформаційних систем, в тому числі і екологічних. Інформаційні системи рівня накопичення знань; системи прийняття рішень та штучний інтелект. Принципи управління інформаційними системами.

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК (ФПРН)

Декан факультету -

Сущенко Володимир Миколайович

кандидат юридичних наук, доцент

Методист факультету -

Музиченко Людмила Василівна

Факультет створений і розпочав свою діяльність у 1996/1997 н. р. і має тільки денну форму навчання. Перший випуск “бакалаврів права” відбудеться у 2000 році.

Навчальний процес на факультеті забезпечує кафедра правознавства, яка станом на 1997/1998 н.р. мала у своєму складі 16 осіб професорсько-викладацького складу, з яких 10 - доктори і кандидати наук. З метою надання студентам знань у галузі порівняльного правознавства на факультет були запрошені провідні викладачі університетів інших країн та відомі юристи-практики, серед яких: Рудольф Махачек - професор права (Австрія), Джейн Шукоске - професор права (США), Богдан Футей - Суддя Федерального Суду США.

При факультеті створений Центр систем правової інформації, науковим керівником якого є начальник Управління комп'ютеризованих інформаційних систем та мереж Секретаріату Верховної Ради України М.Я.Швець - доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Факультет підтримує ділові стосунки та співпрацює з Національною юридичною академією України ім. Я.Мудрого та Академією правових наук України, Національною академією внутрішніх справ України, юридичними факультетами Київського університету ім. Т.Шевченка та Львів-

ського державного університету ім. І.Франка, Інститутом держави і права НАН України ім. В.Корецького, Інститутом законодавства Верховної Ради України, Українською правничою фундацією, Школою права Балтиморського університету (США), Фондом “НОУ ХАУ” Великої Британії, - а також є колективним членом Асоціації українських правничих шкіл, Української Асоціації студентів-правників, Асоціації юристів у галузі банківського і фінансового права України.

Особливістю факультету є така навчальна програма підготовки правників, яка водночас поєднує в собі відповідні правові дисципліни європейської моделі “бакалаврату права” та вітчизняної моделі спеціалізації “правознавство”.

Передбачається, що фахівець, який здобув освіту у бакалавраті правничого факультету, вмітиме збирати, аналізувати й узагальнювати правову інформацію, давати належну правову оцінку певним діям юридичних і фізичних осіб та юридичним фактам при вирішенні конкретної справи й правильно застосовувати при цьому відповідні галузеві норми права; знатиме чинне законодавство України, країн Співдружності Незалежних Держав та високорозвинутих країн Європи, Америки та Азії, володітиме технологією якісного впровадження в юридичну практику новітніх методів правознавства. Випускник правничого факультету мусить вміти також співпрацювати з представниками різних верств населення, політичних угруповань (партій, рухів) та органів державної влади й управління, а також з іноземними партнерами. Крім того, він повинен набути поглибленої кваліфікації як мінімум в одному з конкретних напрямів практичної юриспруденції, викладацької або науково-дослідницької діяльності у сфері правознавства.

Випускники факультету правничих наук зможуть на високому професійному рівні здійснювати юридичне обслуговування найрізноманітніших суб'єктів підприємницької діяльності у приватному і державному секторах

економіки. Отримані знання вони зможуть використовувати на посадах консультантів, референтів та помічників керівників та спеціалістів юридичних фірм (бюро, аґенцій, контор), відділів, викладачів права, науковців і т.п. При бажанні та відповідних здібностях, вірогідно, що деякі з випускників займатимуться підприємницькою чи політичною діяльністю, їм також буде надана можливість в рамках дворічної магістерської програми продовжити вивчення права.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

Завідувач -

**Сущенко Володимир
Миколайович**

кандидат юридичних наук, доцент

Методист -

Мокрицька Тамара Василівна

Антонович Мирослава Михайлівна
кандидат філологічних наук, доцент

Артикуца Наталія Володимирівна
кандидат філологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова)

Варфоломєєва Тетяна Вікторівна
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України (віце-президент Спілки адвокатів України)

Галиця Олександр Сисоєвич
кандидат юридичних наук, доцент

Євграфов Павло Борисович
доктор юридичних наук, професор
(суддя Конституційного суду України)

Коваль Леонід Васильович
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України
(Запорізький державний університет)

**Копиленко Олександр
Любимович**
доктор юридичних наук
(заступник керівника юридичного
управління Секретаріату Верховної
Ради України)

Коржанський Микола Йосипович
доктор юридичних наук, професор
(Національна академія внутрішніх
справ України)

Овчіннікова Гізела Фоківна
кандидат юридичних наук, доцент
(Національний технічний університет
“КПІ”)

Пашук Ольга Вікторівна
кандидат технічних наук, доцент

Савенко Микола Дмитрович
доцент
(суддя Конституційного суду України)

Шмарьова Тетяна Олександрівна
старший викладач

Бірченко Юлія Іванівна
асистент

Горьова Світлана Леонідівна
асистент

**Смельянов Костянтин
Валерійович**
асистент

Пецун Олена Анатоліївна
асистент

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТИ

1. Освітньо-професійна бакалаврська програма:

• 0601 - ПРАВО

Програма підготовки фахівця в галузі правознавства спрямована на одержання загальної (базової) правової освіти, а також забезпечення фахової спеціалізації в таких напрямках правознавства, як:

- Фінансове та банківське право.
- Підприємницьке (господарське, арбітражне, митне, податкове тощо) право.
- Адміністративне право і державне управління.
- Міжнародне співробітництво правничих інституцій у галузі правничого обслуговування юридичних та фізичних осіб.
- Законодавча і нормотворча техніка.
- Методи дослідження у правовій ро-

боті та використання результатів досліджень в юридичній практиці.

І Побудова навчальних програм і навички практичного викладання основ правознавства у загальноосвітніх школах та середніх професійних навчальних закладах. Перший рік навчання на факультеті включає вивчення блоку обов'язкових загальноосвітніх дисциплін та деяких професійно орієнтованих, зокрема: а) юридична деонтологія (вступ до спеціальності); б) теорія держави і права; в) історія держави і права України. На другому-третьому роках навчання студенти вивчатимуть обов'язкові і професійно орієнтовані дисципліни, які складатимуть їхні базові знання у сфері юриспруденції, з метою подальшого використання цих знань як для застосування у практичній діяльності, так і для поглибленого вивчення че-

рез магістерську програму. Протягом четвертого року студентам буде надано можливість чіткіше зорієнтуватися у спеціалізації для юридичної практики в тій чи іншій сфері суспільного життя.

При цьому обсяг аудиторного тижневого навантаження поступово зменшується протягом всього періоду навчання з 30-36 годин на першому році до 8-15 годин на четвертому році, коли студент працює над випускною кваліфікаційною роботою.

Значна частина навчального часу загальнопрофесійної освіти відводиться на спецкурси, спецсемінари та самостійну роботу. Практична підготовка включає навчальну та виробничу практики в юридичних відділах підприємств, організацій, установ, установах державної влади, юридичних конторах (бюро, аґенціях), консультаціях, навчальних закладах.

ПРАВО

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Юридична деонтологія (ПВ.Б.01)

0,5 зал.б., 1 год. / тиж., 1 грим., залік

Історія виникнення юридичних спеціальностей, головні ознаки професії юриста, місце її серед інших спеціальностей та значення для розбудови правової держави.

Продовження: ПВ.Б.53.

Теорія держави і права (ПВ.Б.02)

3,5 зал.б., 4 год./тиж., 1,2 трим., залік, іспит, Суценко В.М.

Методологія дослідження державно-правових явищ, загальнотеоретичні правові поняття та категорії; сутність, зміст і форми держави і права; системи основних прав, свобод та обов'язків людини; поняття правової держави та її співвідношення з громадянським суспільством; структури права і законодавства; правових форм діяльності держави; правового регулювання суспільних відносин; місця законності та правопорядку в правовій та політичній системах. Початок: ПВ.Б.01.

Продовження: ПВ.Б.06-43.

Історія держави і права зарубіжних країн (ПВ.Б.03)

3 зал.б., 5 год./тиж., 2,3 трим., залік, іспит, Німарьова Т.О.

Інструментарій науки історії держави і права зарубіжних країн, конкретні державні інструменти та системи права, розкриття основних закономірностей процесу державно-правового розвитку.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.28, 43.

Історія держави і права України (ПВ.Б.04)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2, 3 трим., залік, іспит, Копиленко О.Л.

Загальні закономірності виникнення і розвитку держави і права України від давніх часів до сучасного періоду.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.06, 17.

Державне право зарубіжних країн (ПВ.Б.05)

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Овчиннікова Г.Ф.

Загальні положення науки державного права, конституції зарубіжних країн, кон-

ституційно-правові засади суспільного ладу та державної політики, держава та її конституційно-правовий статус, політичні партії та партійні системи, політичний режим, конституційно-правовий статус людини і громадянина, політико-територіальний устрій держав. Системи виборів та референдумів, форми правління, парламенту, уряду, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, основи державного права країн, які відіграють важливу роль у світі.

Початок: ПВ.Б.ОЗ.

Продовження: ПВ.Б.42, 43.

Конституційне право України (ПВ.Б.06)

2,5 зал.б., 3год./тиж., 4,5 трим., залік, іспит, Овчіннікова Г.Ф.

Роль Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організація і функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.08, 17, 27, 30, 36.

Цивільне та сімейне право (ПВ.Б.07)

7 зал.б., 5год./тиж., 4-7трим., залік, іспит

Загальні положення про суб'єкти, об'єкти та склад цивільних правовідносин, а також положення про право власності, зобов'язальне право, авторське та суміжні права, патентне право, спадкове та сімейне право.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.09, 10, 12, 13, 15, 19, 26, 28, 29, 31, 41, 46- 49.

Адміністративне право та процес (ПВ.Б.08)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5, 6 трим. залік, іспит, КовальЛ.В.

Сутність, форми та методи державного управління, система виконавчої влади та її функцій, проблема адміністративного примусу в державному управлінні і відповідальності, державне керівництво економікою, управління соціально-культурним будівництвом, адміністративно-політичною діяльністю та міжгалузевим державним управлінням.

Початок: ПВ.Б.06.

Продовження: ПВ.Б.16, 17, 24, 34, 42, 44, 47, 48, 49, 52.

Аграрне право (ПВ.Б.09)

1 зал.б., 2год./тиж., 5 трим., залік

Місце аграрного права в системі права; джерела права; суб'єкти аграрних правовідносин; членські і трудові правовідносини; державне регулювання сільського господарства, право власності; організаційно-правові форми управління діяльністю сільськогосподарського підприємства; регулювання виробничої, фінансової, господарської та інших напрямків діяльності сільгосппідприємства; правове становище та напрямки діяльності селянського і підсобного господарств; регулювання організації праці і її оплати; соціальні проблеми.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.10, 12, 13, 15, 17, 19, 25, 27, 29, 37.

Екологічне право (ПВ.Б.10)

1 зал.б., 2год./тиж., 5 трим., залік

Предмет, метод, системи та джерела екологічного права, права власності на екологічні об'єкти, управління в галузі екології, загальні положення права природокористування, правову охорону екологічних об'єктів, права землекористування, водокористування, користування надрами, лісами, тваринним світом, атмосферним повітрям та його охорона, природозаповідне право, правова охорона природи в сферах народного господарства.

Початок: ПВ.Б.06, 07.

Продовження: ПВ.Б.11, 13, 15, 17, 19,27,30,34,37, 47.

Міжнародне право (ПВ.Б.11)

1,5 зал.б., 4год./тиж., 7трим., іспит

Загальні положення, співвідношення міжнародного права та внутрішньодержавного права, суб'єктів, основних принципів сучасного міжнародного права, права міжнародних договорів, права міжнародних організацій, дипломатичного і консульського права, права міжнародної безпеки, міжнародного екологічного права.

Початок: ПВ.Б.ОЗ, 05.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 42, 46, 47, 48, 51.

Фінансове і банківське право (ПВ.Б.12)

2 зал.б., 3 год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит.

Загальні положення правового регулювання фінансових відносин, правове положення суб'єктів фінансової діяльності. Податкове, банківське право, валютне регулювання, використання цінних паперів. Правове положення Національного банку України та інших форм банківських, фінансово-кредитних установ, механізм правового регулювання діяльності комерційних банків, їх реєстрації, надання банківського кредиту та розрахункових правовідносин.

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 17, 19, 23, 25, 26, 29, 31, 34, 38, 44, 46-48.

Трудове право (ПВ.Б.13)

3 зал.б., 4 год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит.

Правові механізми всіх інститутів: трудового договору, трудового правовідношення, колективних угод, колективного договору, працевлаштування громадян, часу роботи, часу відпочинку, оплата праці, гарантійних і компенсаційних виплат, дисципліни праці, матеріальної відповідальності сторін трудового правовідношення, охорони праці, трудових спорів і порядку їх вирішення, нагляду за додержанням трудового законодавства, соціального забезпечення і всі види допомоги в разі непрацездатності, а також допомоги сім'ям з дітьми.

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 16, 19, 25, 29, 30, 34, 36, 47, 48, 50, 52.

Кримінальне право (ПВ.Б.14)

7 зал.б., 5 год./тиж., 7-10 трим., залік, іспит.

Кримінальне законодавство України, його принципи, підстави кримінальної відповідальності та загальні ознаки злочину, ознаки окремих злочинів, правила їх кваліфікації, відокремлення злочинів один від одного та суміжних з ними діянь, система, види кримінальних покарань, підстави та порядок призначення покарань, умови звільнення від кримінальної відповідальності, її заміна іншими заходами примусового впливу, погашення та зняття вироків.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.18, 20, 21, 24, 25, 30, 35, 38, 39.

Цивільний процес (ПВ.Б.15)

3,5 зал.б., 5 год./тиж., 8,9 трим., залік, іспит.

Загальні положення цивільного процесу, правове положення осіб, які беруть участь у справі, провадження справ у суді першої інстанції, провадження справ у касаційній і наглядовій інстанціях, виконання судових рішень, участь у цивільному процесі іноземних громадян і осіб без громадянства, інститути арбітражного судочинства, нотаріат, третейські суди.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.16, 22, 24, 30, 34, 37, 45.

Судові та правоохоронні органи (ПВ.Б.16)

1 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит.

Організації, статус, порядок формування та основні функції суду, прокуратури, органів дізнання і слідства, юстиції, внутрішніх справ, адвокатури і деяких інших, їх взаємодія.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.15, 22, 24, 30, 34, 35, 37, 49.

Державне будівництво та самоврядування (ПВ.Б.17)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Зміст і поняття державного будівництва і самоврядування як науки та навчальної дисципліни, територіальні, правові, економічні і фінансові основи організації та діяльність органів державної влади і самоврядування, організація та діяльність органів законодавчої і виконавчої влади, місцеве самоврядування, їх взаємодія з правоохоронними органами.

Початок: ПВ.Б.06.

Продовження: ПВ.Б.27, 36.

Кримінологія (ПВ.Б.18)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Злочинність, особа злочинця, причини і умови злочинності та окремих злочинів, попередження злочинів; кримінологічна характеристика та попередження окремих видів та груп злочинів (злочинів неволнолітніх, рецидивною, професійною, організованою злочинністю, насильницькою та корисливою злочинністю, хуліганства, необережних та інших злочинів); проблеми розвитку та су-

часного становища вітчизняної та зарубіжної кримінології.

Початок: ПВ.Б.14

Продовження: ПВ.Б.20, 21.

Правові основи підприємницької та інвестиційної діяльності (ПВ.Б.19)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим.

Основи і джерела правового регулювання, забезпечення та гарантії підприємницької діяльності.

Початок: ПВ.Б.07, 13.

Продовження: ПВ.Б.37, 38, 40, 44, 46, 47, 48, 50, 52.

Кримінальний процес (ПВ.Б.20)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит.

Предмет науки кримінального процесу і головні її категорії, принципи кримінально-процесуальної діяльності і правового статусу її суб'єктів, порядок порушення та розслідування кримінальних справ, провадження справ в суді першої інстанції, перегляд вироків, постанов та ухвал суду, розгляду питань, що виникають при виконанні вироків.

Початок: ПВ.Б.14, 16.

Продовження: ПВ.Б.21, 45.

Криміналістика (ПВ.Б.21)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Теоретичні основи розслідування злочинів, загальнонаукові та спеціальні методи криміналістики, теорія криміналістичної ідентифікації, основи криміналістичної техніки, загальні положення теорії розслідування окремих видів злочинів, тактика провадження окремих слідчих дій.

Початок: ПВ.Б.14, 18, 20.

Продовження: ПВ.Б.38, 39.

Логіка (ФС.Б.116)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, Васильєв С.О.

Продовження: ПВ.Б.02, 32.

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2,3 трим., залік, іспит, Бойко Б.І., ТригубО.С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Продовження: ПВ.Б.22, 32.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів - 16)

Правова статистика (ПВ.Б.22)

1 зал. б., 1 год./тиж., 5 трим., залік

Предмет, метод та система правової статистики, завдання, що стоять перед нею; окремі наукові статистичні методи: масового статистичного спостереження, групування статистичних даних, табличний, графічний, виявлення абсолютних, відносних та середніх величин, побудови статистичних рядів тощо; деякі положення економічної, соціально-демографічної та інших галузей статистики, які використовуються при характеристиці кримінально-правових, кримінологічних, адміністративно-правових і цивільно-правових явищ.

Продовження: ПВ.Б.15, 18, 20, 21, 37.

Введення в маркетинг (ПВ.Б.23)

0,5 зал. б., 1 год./тиж., 5 трим., залік, Пацу к О. В.

Концепція комплексу, організації та функції маркетингу, кон'юнктура ринку, товарів і послуг, правила поведінки споживачів і підприємців, шляхи та засоби ефективної реалізації, місце і значення служби маркетингу на підприємстві, стратегія і планування маркетингової діяльності.

Продовження: ПВ.Б.19, 47.

Адвокатура України (ПВ.Б.24)

0,5 зал. б., 1 год./тиж., 5 трим., залік, Варфоломеева Т.В.

Історія адвокатури, законодавство про адвокатуру, принципи і організаційні форми її діяльності, питання, пов'язані з організацією консультативної роботи адвоката,

тактикою і методикою участі адвоката у судовому розгляді справ.

Початок: ПВ.Б.06, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 20, 30, 32, 33, 37, 45.

Податкове право (ПВ.Б.25)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит.

Сутність правових норм, що регулюють розміри, форми, методи та терміни стягнення податків та платежів, що носять податковий характер, які необхідні державі для виконання її функцій.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 37, 46, 47, 48.

Міжнародне комерційне право (ПВ.Б.26)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит.

Початок: ПВ.Б.11.

Продовження: ПВ.Б.31, 37, 42, 44, 51.

Державне та муніципальне право (ПВ.Б.27)

3 зал.б., 3 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит.

Початок: ПВ.Б.06, 08.

Продовження: ПВ.Б.34, 36, 47, 52.

Основи римського цивільного права (ПВ.Б.28)

1 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Найважливіші цивілістичні категорії права Древнього Риму, підготовка до вивчення сучасного національного та міжнародного цивільного права.

Початок: ПВ.Б.03, 11.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 43.

Корпоративне право (ПВ.Б.29)

1 зал.б., 1 год./тиж., 8 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.37, 40, 42, 46, 47, 48.

Права людини та її захист (ПВ.Б.30)

2 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.02-06.

Продовження: ПВ.Б.31, 34, 35, 36, 37, 41, 50, 52.

Міжнародне приватне право (ПВ.Б.31)

1 зал.б., 1 год./тиж., 8 трим., залік.

Загальні положення міжнародного приватного права, його джерела, питання регулювання приватних відносин цивілістичного характеру (цивільних, сімейних, трудових), ускладнених іноземним елементом.

Початок: ПВ.Б.11.

Продовження: ПВ.Б.19, 42.

Правнича термінологія та діловодство (ПВ.Б.32)

1 зал.б., 2 год./тиж., 8, 9 трим., залік.

Комплексне і системне знання національної термінології права на понятійному і мовному рівнях, поповнення фахового словника, підвищення культури усного і писемного професійного мовлення.

Початок: ПВ.Б.01, 02.

Продовження: ПВ.Б.15, 20, 37, 42.

Етика (ПВ.Б.33)

1 зал.б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Теорія моральності, основні історичні етапи та напрямки розвитку етичної думки людства, суспільна природа моралі, виникнення професійних моральних кодексів, структура, специфіка, функції моралі, роль правової держави у реалізації гуманістичних імперативів сучасності, сутність морального вибору, цінності орієнтації та моральна відповідальність, специфіка морального конфлікту, моральна культура особистості, її вплив на моральну культуру спілкування та їх значення в професійній діяльності юриста, особливості морального виховання та самовдосконалення особистості юриста, проблеми професійної етики та юридичної деонтології.

Початок: ПВ.Б.01.

Продовження: ПВ.Б.45, 51.

Адміністративна відповідальність (ПВ.Б.34)

1 зал.б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Адміністративна відповідальність, система соціальної профілактики правопорушень, форми та методи діяльності адміністративно-юрисдикційних органів із

виявленню причин та умов, які сприяють вчинення адміністративних правопорушень.

Початок: ПВ.Б.02, 08.

Кримінально-виконавче право (ПВ.Б.35)

1 зал.б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Система кримінально-виконавчих установ та органів держави, які виконують покарання; правове регулювання виконання покарання та застосування заходів карно-виховного впливу; правове положенням засуджених, які відбувають покарання, режим відбування позбавлення волі в установах виконання покарань; порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, а також порядок та підстави звільнення з місць позбавлення волі.

Початок: ПВ.Б.08, 14.

Громадські об'єднання в Україні (ПВ.Б.36)

1 зал.б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Система та устрій громадських об'єднань (політичних партій, громадських організацій, профспілкових, творчих, релігійних та ін.), порядок їх формування, функції, форми та методи діяльності, а також взаємовідносини і взаємодія з органами влади.

Початок: ПВ.Б.06.

Арбітражний процес (ПВ.Б.37)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Організація арбітражних судів, доарбітражне врегулювання господарських спорів, підвідомчість господарських спорів, учасники арбітражного процесу, доказ в арбітражному процесі, порядок подання позову та порушення провадження у справі, вирішення господарських спорів, рішення, ухвали та постанови арбітражного суду та їх виконання.

Початок: ПВ.Б.15.

Судова бухгалтерія (ПВ.Б.38)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Основні положення судової бухгалтерії, аналіз бухгалтерських документів, використання інформації документів в юридичній практиці, аналіз обліку найголовніших господарських операцій, участь спеціаліста-бухгалтера в слідчих (судових) діях, основні положення організації документальної ревізії, судово-бухгалтерської і планово-економічної експертизи.

Початок: ПВ.Б.12.

Продовження: ПВ.Б.20, 21.

Судова медицина та психіатрія (ПВ.Б.39)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Питання, що виникають у процесі розслідування і судового розгляду щодо кримінальних експертиз, використання на практиці даних цих експертиз для побудови слідчих версій.

Початок: ПВ.Б.20, 30.

Продовження: ПВ.Б.21.

Біржеве право (ПВ.Б.40)

1 зал.б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Види бірж, порядок створення і діяльності бірж: товарної, фондової, валютної та порядок виконання біржових операцій.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.37.

Житлове право (ПВ.Б.41)

1 зал.б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Забезпечення громадян житлом, а також користування ним.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.49.

Порівняльне правознавство (ПВ.Б.42)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.02-05.

Продовження: ПВ.Б.43.

Історія вчень про державу і право (ПВ.Б.43)

1 зал.б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Історичний процес нагромадження знань в галузі держави і права (загальнотеоретичних, державноправових, цивільно-правових, кримінально-правових та інших) у вигляді вчень, теорій, шкіл, ідей у різні періоди (рабовласницький,

феодалний, буржуазний, соціалістичний, посткапіталістичний, постсоціалістичний) із визначенням своєрідності систем юридичного знання певних народів і держав, вітчизняна думка про державу та право.

Початок: ПВ.Б.03, 04.

Митне право (ПВ.Б.44)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Аналіз основних питань виникнення і розвитку Українського митного права, його предмету, принципів, систем та джерел.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.20.

Ораторське мистецтво (ПВ.Б.45)

1 зал.б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Інструментарій етапів підготовки публічного виступу, психолого-педагогічні основи активізації уваги судової аудиторії, способи обґрунтування винності і невинності підсудного, вимоги до промов ораторів-юристів всіх інстанцій і всіх видів їх професійної діяльності.

Початок: ПВ.Б.01.

Обіг цінних паперів (ПВ.Б.46)

1 зал.б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.07.

Правове регулювання антимонопольної діяльності (ПВ.Б.47)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.06, 08, 17.

Продовження: ПВ.Б.48.

Правове регулювання банкрутства (ПВ.Б.48)

2 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.19, 37.

Нотаріат України (ПВ.Б.49)

0,5 зал.б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Нотаріат, система органів і посадових осіб, які вчиняють нотаріальні дії, принципи нотаріального провадження, загальні правила здійснення нотаріальних дій, правила здійснення окремих нотаріальних дій.

Початок: ПВ.Б.08.

Латинська мова 3 (ФЛ.Б.07)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7,8 трим., залік, Павличко С.Д.

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрою факультету

Навчально-науковий семінар (ПВ.Б.53)

1,5 зал.б., 1 год./тиж., 7,8,10 трим., теза, Мороховська Н.С.

Початок: ПВ.Б.01, 02, 06.

Право соціального забезпечення (ПВ.Б.50)

2 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., іспит.

Правові норми регулювання пенсійного забезпечення громадян, надання різних видів допомоги, у тому числі державної, сім'ям з дітьми, пільг і компенсацій ветеранам праці, війни, особам, які постраждали від наслідків Чорнобильської катастрофи, а також інвалідам праці та війни.

Початок: ПВ.Б.13,30.

Продовження: ПВ.Б.15.

Дипломатичне та консульське право (ПВ.Б.51)

2 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.11, 42, 45.

Методика викладання правознавства (ПВ.Б.54)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.01, 02, 03, 04, 06.

Правове регулювання зайнятості населення (ПВ.Б.52)

2 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.06,13.

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (ДЕН)

Керівник департаменту -
Ястремський Олександр Іванович
доктор економічних наук, професор

Методист департаменту -
Корольова Ольга Олегівна

Створений в червні 1997р. на базі кафедри економічної теорії НаУКМА.

Департамент готує фахівців за напрямом підготовки "Економіка (Економічна теорія)". Система освіти на кафедрі двоступенева: бакалаврат - магістеріум.

Окрім основної спеціалізації, департамент надає можливість студентам інших факультетів та кафедр в рамках бакалаврату отримати допоміжну спеціалізацію з економіки (*minor*).

Наприкінці другого року навчання на бакалавраті за наявності вакантних місць департамент може набирати додатковий контингент на основну спеціалізацію з інших факультетів та кафедр. Якщо кількість бажаючих перейти до департаменту перевищує кількість наявних вакантних місць, то відбір до департаменту здійснюватиметься на конкурсній основі згідно з критеріями департаменту.

У 1996 році кафедра економічної теорії НаУКМА перемогла в конкурсі, організованому Консорціумом економічних досліджень та освіти (КЕДО). Членами Консорціуму є Фонд Євразія, Фонд Форда, Інститут Відкритого Суспільства, Світовий Банк, Благодійний Фонд П'ю. Мета конкурсу - виявлення кафедри, на базі якої можливе було б створення сучасної магі-

стерської програми з економічних наук, що відповідала б міжнародним стандартам.

За результатами конкурсу з 1996 року в Києво-Могилянській академії започаткована Українська програма КЕДО. Першим директором програми був Почесний професор Університету Індіана Роберт Кемпбел. Директором проекту є професор Олександр Ястремський.

Загальний нагляд за програмою здійснює Міжнародна Надзвірна Рада, членами якої є доктор Андерс Аслунд (Фонд Карнегі), доктор Жорж де Мені (Вища школа Соціальних наук, Париж), доктор Деніель Кауфман (Світовий Банк, Гарвардський університет), професор Джефрі Сакс (Гарвардський університет), професор Олександр Ястремський (Києво-Могилянська Академія), професор Адоніс Яців (університет Торонто).

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Завідувач -
Ястремський
Олександр Іванович
доктор економічних наук, професор

Методист -
Загранична Ольга Іванівна

Бажал Юрій Миколайович
доктор економічних наук, професор
(Інститут економіки НАН України)

Злупко Степан Миколайович
доктор економічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки
(Львівський університет ім.І.Франка)

Єріна Антоніна Михайлівна
доктор економічних наук, професор
(Київський економічний університет)

Сопко Василь Васильович
доктор економічних наук, професор
(Київський економічний університет)

Карасьов Володимир Іванович

кандидат економічних наук, доцент
(наукове товариство “Знання”)

Корнілова Людмила Євгенівна

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Краснікова Лариса Іванівна

кандидат економічних наук, доцент

Лук'яненко Ірина Григорівна

кандидат економічних наук, доцент

Іванова Наталія Іванівна

кандидат економічних наук, доцент

Бураковський Ігор Валентинович

кандидат економічних наук, доцент

Сніжко Андрій Ерленович

кандидат економічних наук, доцент

Галицька Елеонора Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент
(Київський університет ім. Т. Шевченка)

Степанкова Тетяна Михайлівна

кандидат економічних наук, доцент
(Державний інвестиційно-кліринговий
комітет)

Ревенко Валерій Лук'янович

кандидат економічних наук, доцент
(Інститут кібернетики ім.В.Глушкова)

Ашауер Девід

Ph.D., Рочестерський університет, США

Седік Девід

Ph.D., університет Берклі, США

Дін Дж.

Ph.D., Гарвардський університет, США

Фієн Дж.

Ph.D., Карлтонський університет, Канада

Штраус Дж.

Ph.D., Дюкський університет, США

Елліс Джин

Ph.D., університетТеннесі, США

Клаассен Е.

доктор економічних наук професор,
Паризький університет, Франція

Пентекост Ерік

Ph.D., Лондонський університет, Великобританія

Адамс Ж.

Ph.D., Мічманський університет, професор економіки та фінансів Пенсильванського університету, США

Шоу К.

Ph.D., Колумбійський університет, професор економіки Букінгемського університету, США

Воллер К.

Ph.D., Вашингтонський університет, професор Індіанського університету, США

Бреннмен Ленс

Ph.D., університет Вісконсіну, США

Мен-Хуа Йі

Ph.D., університет Вісконсіну, США

Гарднер Р.

Ph.D., університет Вісконсіну, професор економіки Індіанського університету, США

Верд'ї Т.

Ph.D., Вища школа соціальних наук, Париж, Франція

Наср Ф.

Ph.D., Техаський університет, США

Лієв Ф. де

Ph.D., Гарвардський університет, США

Вердель Х.

Ph.D., Колумбійський університет, США

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ДЕПАРТАМЕНТІ

1. Освітньо-професійна бакалаврська програма за напрямом освіти:

- ЕКОНОМІКА

2. Програма додаткової спеціалізації (minor)

- ЕКОНОМІКА

4. Магістерська програма

- ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

ЕКОНОМІКА***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)***2,5 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, ЧичканыІ.В.***Інформатика-2 (ІН.Б.47)***1,5 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Олецкий О.В.***Математика-1 (лінійна алгебра) (МА.Б.51)***3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Шпортюк В.Г.***Математика-2 (математичний аналіз) (МА.Б.52)***3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Шпортюк В.Г.*

Елементи теорії дійсних чисел. Лінійні та нелінійні дійсні функції. Диференціальне числення функцій однієї змінної: принципи та застосування. Диференціальне числення функцій багатьох змінних: принципи та застосування. Інтегральне числення функцій однієї змінної. Числові та функціональні ряди.

Математика - 3 (МА.Б.53)*3 зал.б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Воднарчук Ю.В.*

Поняття ймовірностного простору. Основні властивості ймовірності. Умовні ймовірності. Випадкові величини. Класичні розподіли та їхні властивості. Числові характеристики випадкових величин. Граничні теореми теорії ймовірностей. Елементи математичної статистики. Оцінка параметрів, статистичні критерії.

Політологія-2 (ПЛ.Б.02)*2 зал.б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Рябов С.Г.***Соціологія -2 (СЦ.Б.3)***2 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Оссовський В.Л., Карук В.П.***Економіка-2 (ЕН.Б.23)***2 зал.б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Карасьов В.І.*

Вступ до мікроекономіки. Ключові поняття, термінологія та основний науковий апарат. Вивчення поведінки і механізм прийняття рішень на рівні окремого споживача або фірми. Теорія виробництва, поняття виробничої функції та витрат виробництва, основи аналізу та взаємодії попиту і пропозиції.

Початок: ЕН.Б.01

Продовження: ЕН.Б.27

Статистика (ЕН.Б.24)*2,5 зал.б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Єріна А.М., Галицька Е.В.*

Статистичні методи обробки соціально-економічної інформації. Статистичні показники, їх джерела, використання в економічному аналізі. Комп'ютерні засоби обробки статистичної інформації.

Початок: МА.Б.51, 53.

Продовження: ЕН.Б.28, 33, 31

Дослідження операцій (ЕН.Б.25)*3,5 зал.б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Корнілова Л.Є.*

Відшукування найкращого (оптимального) способу дій задля тієї чи іншої проблеми економічної теорії та організаційного або іншого характеру. Центральне місце у ДО займають математичні моделі та методи. Усі математичні моделі доповнюються неформальним аналізом реальної ситуації.

Початок: МА.Б.51, 52, 53.

Продовження: ЕН.Б.34

Економіка-3 (Макроекономіка) (ЕН.Б.26)*2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Багал Ю.М.*

Система макроекономічних показників та моделей, які описують взаємозв'язки між ними, методика їх обчислення в балансовій системі та в системі національних рахунків. Елементи теорії росту, концепції державного регулювання, альтернативні теорії циклу, елементи грошово-фінансової політики та ін.

Початок: ЕН.Б.01, МА.Б.51.

Продовження: ЕН.Б.33, 34

Економіка-4 (Мікроекономіка) (ЕН.Б.27)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 грим., іспит. Краснікова Л. І.

Студенти поглиблюють знання з мікроекономіки, отримані на попередньому рівні. У вивченні курсу особлива увага звертається на теорію виробництва (виробнича функція, витрати виробництва), поведінку підприємства в умовах монополії, монополістичної конкуренції, досконалої конкуренції та олігополії. Поведінку підприємства на ринку факторів виробництва, теорію корисності, трудової активності індивідів, елементи теорії рівноваги та інші питання.

Початок: ЕН.Б.23, МА.Б.51.

Продовження: ЕН.Б.34, 30

Економіка-5 (Економетрика) (ЕН.Б.28)

2.5 зал.б., 4 год./тиж., 5трим., іспит, Лук'яненко І. Г.

Кількісні закономірності економічних процесів за допомогою математико-статистичних методів та моделей. Принципи побудови математичних моделей економічних процесів (знаходження та оцінка невідомих параметрів моделей, оцінка значущості моделей, прогнозування економічних показників на базі побудованих моделей), які адекватно відображають реальну економічну ситуацію, процес або явище, та допомагають аналізувати вплив та взаємозв'язок різних факторів, необхідних для прийняття обґрунтованих рішень.

Економічний аналіз ситуацій, здійснюваний на базі математико-статистичних методів та економетричних моделей.

Початок: ЕН.Б.01, 23, 24, МА.Б.51

Продовження: ЕН.Б.34, 33

Основи менеджменту (ЕН.Б.30)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 три м., іспит, Іванова Н.Ю.

Організації, менеджери та успішне керування. Комунікації. Прийняття рішень. Функції управління. Забезпечення ефективності діяльності організацій. Маркетинг: соціальні основи, інформація, середовище. Споживачькі ринки та поведінка споживачів. Розробка товарів, ціноутворення, розповсюдження, просування товарів.

Початок: ЕН.Б.26

Гроші та банківська система (ЕН.Б.31)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Природа грошей та грошової системи. Теорія грошей: грошова політика та її вплив на проблеми економіки. Інфляція, причини і шляхи її приборкання. Проблеми грошової політики в Україні.

Початок: ЕН.Б.26, 27, 24

Продовження: ЕН.Б.33

Економіка України (ЕН.Б.33)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., тези, Злупко С.М.

Синтезний курс, присвячений актуальним проблемам економіки України. Проблеми трансформації державної економіки в ринкову, грошової системи та інфляції, конверсії виробництва, еколого-економічних проблем України.

Початок: ЕН.Б.26, 27, 24, 31

Продовження: дисципліни спеціальності.

Макро- та мікроекономічне моделювання (ЕН.Б.34)

3 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Ревенко В.Л.

Мета курсу - синтезувати знання, отримані студентами з математичних, економічних та інших дисциплін, і допомогти зрозуміти реальне підґрунтя для їх подальшого практичного застосування за допомогою моделювання.

Початок: ЕН.Б.01, 23, 24, 25, 26- 28, МА.Б.51.-53.

Продовження: ЕН.Б.37

ч-ому-

Історія економічних вчень. (ЕН.Б.35)

2зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., тези, Злупко С.М.

Гене́за економічної теорії та методи економічного аналізу від економічної ідеї Стародавнього світу до сучасних економічних доктрин, зокрема розвиток класичної школи та її альтернатив, неокласичних концепцій, кейнсіанства; сучасний етап розвитку світової економічної думки: неоконсерватизм, посткейнсіанство, радикальна політекономія, соціал-демократичні політичні теорії.

Економіка перехідного періоду. (ЕН.Б.36)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 10трим., іспит.

Теоретичний та практичний досвід перехідного періоду економічних систем деяких посткомуністичних країн. Вплив економічного середовища, юридична

система, економічна політика і фінансова системи на еволюцію економіки перехідного періоду.

Початок: ЕН.Б.26, 27, 33, 31

Теорія економічного ризику (ЕН.Б.37)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Ястремський О.І.

Теорія сподіваної корисності Неймана-Севіджа, страхова справа та фірма в умовах ризику.

Початок: ЕН.Б.34

Системи обробки соціально-економічної інформації (СОСІ) (ІН.Б.48)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., іспит, Спасителєва С.О.

Застосування комп'ютерних технологій в економіці. Основні типи систем обробки соціально-економічної інформації. Набуття теоретичних та практичних знань у галузі баз даних та систем керування базами даних. На практичних заняттях розглядаються питання обробки інформації за допомогою СКБД Access.

Основи демографії (СЦ.Б.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Прибиткова І.М.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін

Бухгалтерський облік

(ЕН.Б.41)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Сопко В.В.

Основні питання предметної сутності та загальної методології бухгалтерського обліку в процесі суспільного відтворення, в управлінні виробничими та комерційними процесами, формування вартісних параметрів суспільного відтворення та економіко-правових відносин у суспільстві на рівні основних господарюючих формувань - підприємств, фірм тощо при створенні суспільного продукту, розподілу та перерозподілу національного доходу (сукупність теоретичних та практичних питань методології та організації бухобліку на рівні підприємства.

Міжнародна економіка (ЕН.Б.42)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Бураковський І. В.

Основні теорії міжнародної торгівлі (класичні та неокласичні теорії). Механізм торгівельної політики (економіка протекціонізму, економічна інтеграція). Аналіз основ міжнародних валютно-кредитних відносин (платіжний баланс, валютний ринок тощо) та інструментів валютно-кредитної політики (валютні курси, валютне обмеження, облікові ставки і т.д.). Міжнародні економічні інститути, особливості розвитку окремих секторів світового господарства.

Початок: ЕН.Б.26, 30

Продовження: ЕН.Б.42

Макроекономічна політика. (ЕН.Б.46)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Степанкова Т.М.

Економічне законодавство, теоретичні підходи до складових макроекономічної політики і елементи розробки макрофінансової програми.

Початок: ЕН.Б.26, 42

Менеджмент проектів засобами типу "PERT" (ЕН.Б.51)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Корнілова Л.Є.

Основа сучасних проектів менеджменту, започаткованих системою PERT. Поняття проекту цільового комплексу взаємопов'язаних операцій, побудова його сіткової моделі. Ефективні алгоритми аналізу планування, корекції та оптимізації різноманітних показників проекту (часових, ресурсних, фінансових) із врахуванням їхньої взаємозумовленості.

Початок: ЕН.Б.25

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

Економіка

а) нормативні дисципліни

• Економіка-1	- 2 зал.б.
• Економіка-2	- 2 зал.б.
• Макроекономіка	- 2,5 зал.б.
• Мікроекономіка	- 2,5 зал.б.
• Математика-1	- 3 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 6 зал.б.

Економетрика	- 2,5 зал.б.
Статистика	- 2,5 зал.б.
Математика-2	- 3 зал.б.
Математика-3	- 3 зал.б.
Дослідження операцій	- 3,5 зал.б.
Система обробки соціально-економічної інформації	- 1,5 зал.б.
Гроші та банківська система	- 2,5 зал.б.
Історія економічних вчень	- 2 зал.б.
Макро- і мікроекономічне моделювання	- 3 зал.б.
Бухгалтерський облік	- 2,5 зал.б.
Основи менеджменту	- 2,5 зал.б.
Міжнародна економіка	- 3 зал.б.

в) Курсова робота

-1 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати *minor* - 19*Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються департаментом*

Економіка-2 (ЕН.Б.23)

2 зал.б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Карасьов В.І.

Початок: ЕН.Б.01

Продовження: ЕН.Б.27

Бухгалтерський облік (ЕН.Б.41)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Сопко В.В.

Статистика (ЕН.Б.24)

2,5 зал.б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Єріна А.М., Галицька Е.В..

Початок: МА.Б.51, 53.

Продовження: ЕН.Б.28, 33, 31

Основи менеджменту (ЕН.Б.30)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Іванова Н.Ю.

Початок: ЕН.Б.26

Гроші та банківська система (ЕН.Б.31)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит. Викладач СЕР.

Початок: ЕН.Б.26, 27, 24

Продовження: ЕН.Б.33

Економіка України (ЕН.Б.33)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., тези, Злупко С.М.

Початок: ЕН.Б.26, 27, 24, 31

Продовження: дисципліни спеціальності.

Історія економічних вчень (ЕН.Б.35)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., тези, Злупко С.М.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

Економічна теорія

За результатами конкурсу Консорціуму економічних досліджень та освіти (КЕДОІ, з вересня 1996р. в Києво-Могилянській академії розпочала свою діяльність магістерська програма з економіки. Першим директором програми був Почесний професор Університету Індіана Роберт Кемпбел, директором проекту - професор Олександр Ястремський.

Слухачі магістеріуму забезпечуються повним комплектом підручників. Також їм видається додаткова стипендія, студентам з інших міст - окрема кімната в гуртожитку. У виключному користуванні магістеріуму - дві спеціалізовані комп'ютерні лабораторії. Більшість курсів викладається англійською мовою.

Після закінчення магістеріуму з економічних наук кращим його слухачам буде надана можливість завершити кандидатські дисертації в НаУКМА або

вступити на докторські програми західних університетів.

Осінні та весняні триместри магістерських програм складаються з двох мінітермів (мінітерм - 8 тижнів), літній - з одного. Структура мінітерму: 7 тижнів навчання, 8-ий тиждень - сессія.

Вступні іспити до магістерської програми: українська, англійська мови, математика, економіка, співбесіда.

Керівник -

Ястремський Олександр Іванович
доктор економічних наук, професор.

Перший рік навчання

Макроекономіка (поглиблений курс) (ЕН.М.01)

7.5 зал. б., 3 год./тиж., 1-5 трим., іспити.

Основні теорії макроекономічного аналізу: класична, кейнсіанська та монетаристська; макроекономічні характеристики держави: ВВП (ВВП), грошова маса, рівень безробіття, інфляція тощо. Основні типи макроекономічних індексів (індекс Пааше, Тронквіста, Ласпейреса); базові макроекономічні закони - закон Оукена, крива Філіпса, крива Лафера, теорія економічного зростання тощо. Порівняння стану економіки в часових та міжнародних аспектах. Ефективність різних типів економічної політики уряду для досягнення певних кількісних макроекономічних показників.

Мікроекономіка (поглиблений курс) (ЕН.М.02)

7.5 зал. б., 3 год./тиж., 1-5 трим., іспити.

Теорія споживача, теорія вартостей та виробництва, структура ринку та стратегія конкуренції, обширні засоби міжчасового вибору (час та інвестиції), непевність та ризик, ігрова теорія та стратегія, загальна рівновага та добробут, асиметрична інформація, суспільні товари та невдачі ринку, теорія суспільного вибору; право та економіка; інформаційні технології в економіці. Загальна рівновага та економічна ефективність.

Статистика та економетрика (поглиблений курс) (ЕН.М.03)

7.5 зал. б., 3 год./тиж., 1-5 трим., іспити.

Поняття теорії імовірності (теорія випадкових величин), статистичного аналізу; основи класичної лінійної регресії. Побудова та тестування статистичних гіпотез, оцінка параметрів економетричних моделей. Побудова регресійних моделей за умови скасування припущень класичної регресійної моделі. Роль часу в економетричному моделюванні та його вплив на економетричні результати. Питання теорії економетричного прогнозування. Побудова економетричних прогнозів, виходячи з вибірових даних.

Математика для економістів (ЕН.М.04)

7.5 зал. б., 3 год./тиж., 1-5 трим., іспити.

Різні типи функцій (лінійні, експоненційні, поліноміальні тощо), особливості та специфічні риси цих функцій. Похідні, знаходження екстремумів за допомогою похідних, застосування елементів математичного аналізу при розв'язанні практичних економічних проблем. Системи лінійних та нелінійних рівнянь, основні поняття матричної алгебри. Проблеми оптимізації математичних (економічних) моделей, застосування рівнянь при роботі з економічними моделями.

Англійська мова (АМ.М.1)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1, 2 трим., заліки.

Другий рік навчання

Економічне зростання: теорія та практика (ЕН.М.05)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 6 три м., іспити.

Обмінні курси, платіжний баланс, внутрішні та зовнішні механізми регулювання; стабілізаційна політика, яка стосується механізмів регулювання торговельного балансу за умов як плаваючого, так і фіксованого обмінних курсів; аналіз політики зовнішнього та внутрішнього регулювання, який охоплює не лише високо індустріалізовані країни та монетарні союзи, а й поширюється на країни що розвиваються та колишні соціалістичні країни.

Початок: ЕН.М.01, 02

Продовження: ЕН.М.08

Економіка ринків праці (ЕН.М.06)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 7 прим., іспити.

Організація, функціонування та результати ринків праці. Використання теорії для прогнозу ефектів дії різноманітних економічних сил, включаючи різні громадські політики з організації, функціонування та результатах ринків праці. Операції на ринках праці у країнах перехідного періоду.

Початок: ЕН.М.01,02.

Економіка громадського сектору (ЕН.М.07)

3 зал. б., 3 год./тиж., 7,9 прим., іспити.

Економічний аналіз витрат та доходів уряду. Аналіз витрат уряду. Теорія та методика оподаткування.

Початок: ЕН.М.01

Продовження: ЕН.М.11

Економіка перехідного періоду (ЕН.М.08)

3 зал.б., 3 год./тиж., 7,8 прим., іспити.

Соціально-економічні реструктуризації. Процеси трансформації, через які має пройти країна, складаються з 3-х частин: загальні зміни в економіці та більш вузькі зміни (зміна власності, ринку, структури управління, правового статусу тощо), а також специфічні процеси, які мають місце в середині організації: метод управління, маркетинг, бухгалтерії тощо. Теоретичний та практичний досвід перехідного періоду економічних систем деяких посткомуністичних країн. Вплив економічного середовища, юридичної системи, економічної політики і фінансової системи на еволюцію економіки перехідного періоду.

Початок: ЕН.М.01, 02

Промислові організації та структура ринку (ЕН.М.09)

3 зал.б., 3 год./тиж., 8,9 прим., іспити.

Аналітичні підходи до вивчення промислової економіки в поєднанні з теорією, надбаним досвідом, та політичним аналізом. Гіпотези та теорії щодо промислових організацій, досвід промислових організацій в Україні.

Фінансові інституції та фінансові ринки (ЕН.М.10)

1.5 зал.б., 3 год./тиж., 8 прим., іспити.

Ринок факторів, ринок фінансових активів; роль фінансових ринків; речі, які продаються та купуються на фінансових ринках, причини інтеграції світових фінансових ринків. Дві принципові економічні функції фінансових ринків: переведення фондів звідти, де є їх надлишок з метою інвестицій туди, де їх не вистачає.; переведення фондів у такий спосіб, щоб перекрити неминучий ризик.

Міжнародна економіка та фінанси (ЕН.М.11)

1.5 зал.б., 3 год./тиж., 9 прим., іспити.

Визначення платіжного балансу країни та її обмінного курсу: Статичний аналіз порівнює стани рівноваги до та після впливу зовнішнього фактору на систему. Динамічний аналіз простежує напрямок, яким економіка просувається між станами рівноваги.

Початок: ЕН.М.01-04

Англійська мова (поглиблений курс) (АМ.М.1)

2 зал.б., 3 год./тиж., 1,2 прим., заліки.

Спеціалізований курс EAP - English for Academic Purposes, що є логічним продовженням програми General English та ESP. Оволодіння навичками для наукової (академічної) роботи, що є принципово новим підходом до навчання англійської мови фахівців вищої кваліфікації.

Філософія (поглиблений курс)

2 зал.б., 4 год./тиж., 6, 7 прим., іспити.

Семінар з Інтернету (ЕН.М.18)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 6 прим., заліки.

Велика кількість способів для інтерактивного навчання та для отримання доступу до економічної літератури і даних. Можливості Інтернету.

Методика дослідження (ЕН.М.19)

3 зал. б., 3 год./тиж., 6,7 прим., іспити.

Організація дослідницької роботи, цитування джерел, укладання списку використаної літератури, індекси, додатки тощо. Методи проведення досліджень (експериментальні чи дослідження на місці), проведення експериментів або опитувань.

Педагогіка вищої школи

2 зал.б., 4 год./тиж., 8,9 трим., іспити.

Забезпечується департаментом соціальної роботи
загальна психологія

2 зал.б., 4 год./тиж., 8,9 трим., іспит.

Забезпечується департаментом соціальної роботи

Педагогічна практика

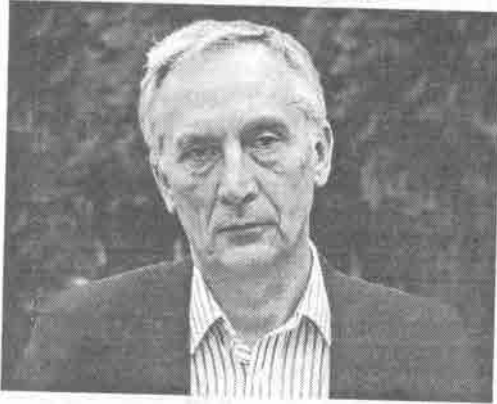
1 зал.б., 4 год./тиж., 8,9 трим., заліки.

Забезпечується департаментом соціальної роботи
соціальні проблеми та соціальна політика

2 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Забезпечується департаментом соціальної роботи.

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ (ДСНТ)

Керівник департаменту.

Полтавець Володимир Іванович
доктор медичних наук, професор

Створений у травні 1997 року на основі кафедри соціології, яка існувала в складі факультету суспільних наук та Школи соціальної роботи, що була самостійним департаментом (з 1995 року). Участь в роботі департаменту (як окрема організація) бере Київський міжнародний інститут соціології. Об'єднання соціології і соціальної роботи в межах одного департаменту дає змогу побудувати більш різноманітні програми підготовки соціологів за рахунок введення до їх навчального плану прикладних дисциплін, спрямованих на формування у студентів умінь і навичок по внесенню цілеспрямованих змін в соціальне середовище. З іншого боку, це дозволяє забезпечити більш ґрунтовне теоретичне і методичне навчання соціальних працівників.

Враховуючи, що в Україні були практично відсутні навчальні заклади, які б готували широко обізнаних соціальних працівників найвищого рівня (бакалаврів, магістрів, докторів), НаУКМА разом із Лондонською школою економіки та університетом міста Оporto (Португалія) з 1993 року почали підготовку до впровадження в Україні сучасної вищої освіти у сфері соціальної роботи. Для створення ШСР та сприяння становленню професії соціального працівника в Україні в 1995 році було отримано ґрант для здійснення українсько-британсько-португальського проекту "Соціальна робота в Україні". Ґрант надала програма TEMPUS, яка є складовою частиною програми Європейського Співтовариства TACIS.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Методист департаменту -
Слюсаренко Ніна Ігорівна

кафедра СОЦІОЛОГІЇ

Завідувач -
Хмелько Валерій Євгенович
доктор філософських наук

Методист -
Михайлюк Алла Дмитрівна

Паніотто Володимир Ілліч
доктор філософських наук

Оссовський Володимир
Леонідович
професор, доктор соціологічних наук

Кутуєв Павло Володимирович
кандидат соціологічних наук

Карук Валерія Павлівна
асистент

Яременко Володимир Григорович
доктор економічних наук

Королько Валентин Григорович
доктор філософських наук
(Інститут соціології НАН України)

Погорілий Олександр Іванович
професор, доктор соціологічних наук

Прибиткова Ірина Михайлівна
професор, доктор економічних наук
(Інститут соціології НАН України)

Семашко Олександр Миколайович
професор, доктор філософських наук
(Інститут українознавства)

Танчер Віктор Володимирович
доктор філософських наук
(Інститут соціології НАН України)

Горбачик Андрій Петрович
доцент, кандидат фізико-математич-
них наук
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Оксамитна Світлана Миколаївна
кандидат соціологічних наук
(Інститут соціології НАН України)

ШКОЛА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Завідувач -
Полтавець Володимир Іванович
доктор медичних наук, професор

Методист -
Бондаренко Наталя Леонідівна

Грига Ірена Максимівна
кандидат медичних наук

Іванова Олена Леонідівна
старший викладач

Кабаченко Надія Василівна
кандидат філософських наук
(Державна Академія легкої
промисловості)

Семигіна Тетяна Валеріївна
магістр соціальної роботи

Лисенко Ольга Петрівна
кандидат психологічних наук, доцент

Копець Людмила Володимирівна
кандидат психологічних наук, доцент

Підлісна Наталя Борисівна
викладач практики

Голубєва Марія Олександрівна
кандидат педагогічних наук

Галиця Олександр Сисойович
кандидат юридичних наук, доцент

Джо Лукас (Велика Британія)
магістр соціальної роботи

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ДЕПАРТАМЕНТІ:

1. Освітньо-професійні бакалаврські програми за напрямками освіти:
 - СОЦІОЛОГІЯ
 - СОЦІАЛЬНА РОБОТА
 2. Програма додаткової спеціалізації (minor)
 - СОЦІОЛОГІЯ
 3. Магістерські програми
 - СОЦІОЛОГІЯ
 - СОЦІАЛЬНА РОБОТА І СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА
- студенти 1 року бакалаврської програми з соціальної роботи і соціології в 1998/1999 рр. навчатимуться за спільною програмою*

соціологія

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Соціологія -1(с) (СЦ.Б.2)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Оссовський В.Л., Оксамитна С.М., Карук В.П.
Семінарський курс з тих же проблем, що висвітлюються в лекційному курсі "Соціологія-1". Поглиблення знань, які дає лекційний курс, шляхом обговорення у семінарських групах прослуханих та прочитаних студентами матеріалів, формування початкових навичок ведення аргументованої полеміки з проблем соціології, підготовка до майбутньої участі у наукових семінарах в якості доповідача, опонента та пропонента.
Курс є додатковим до курсу "Соціологія - 1".

Соціологія - 2 (СЦ.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Оссовський В.Л., Карук В.П.
Заключна частина курсу "Вступ до соціології". Соціологічні уявлення стосовно сексуальності, шлюбу і сім'ї, релігії та ідеології, економічних та політичних систем, систем освіти й охорони здоров'я як соціальних інституцій. Основні соціологічні уявлення процесів відтворення населення, урбанізації, взаємодії суспільства з природним довкіллям, колективної поведінки і соціальних рухів, реформ і революцій, інших форм соціальних змін, розвитку технології та еволюції суспільств.
Продовження: СЦ.Б.5, 15, 16, інші спеціалізовані курси соціології.

Історія соціології - 1 (СЦ.Б.4)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., Погорілий О.І.
Аналіз становлення і розвитку світової соціологічної думки від античності до початку ХХ ст. Розглядаються історичні та соціокультурні передумови розвитку теоретичних уявлень про суспільство, основні етапи становлення соціології як науки. Ідейно-теоретичний зміст таких соціологічних вчень, як позитивізм Конта, еволюціоністська соціологія, марксизм, психологічна соціологія, розуміюча соціологія М.Вебера, соціологізм Еміля Дюркгейма та інш. Основні етапи розвитку емпіричної соціології, а також особливості розвитку соціологічної думки в Росії і в Україні.

Методологія і методи соціологічних досліджень (СЦ.Б.5)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., іспит, Паніопо В.І.
Систематичний виклад основних методів збору соціологічної інформації та початкові знання із забезпечення репрезентативності соціологічної та інших параметрів якості інформації (надійність, точність, валідність). Методи спостереження, аналізу документів (якісний аналіз і контент-аналіз), методи опитування (інтерв'ю, телефонне опитування, експертне опитування тощо). Питання етики соціологічного дослідження. Завдання - дати знання та навички проведення соціологічного дослідження, забезпечення його якості, вміння оцінювати надійність соціологічних даних у публікаціях.

Психологія загальна і особистості (СЦ.Б.6)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., Копець Л.В.
Визначення персонології, основні області її теоретичних та прикладних досліджень; головні теоретичні напрями та значення досягнень персонології для сучасного суспільства; класифікація особистісних типів у відповідності з різними напрямками в теорії особистості (психодинамічний, диспозиціональний, бігевіоральний, соціально-когнітивний, феноменологічний гуманістичний); сучасні уявлення про детермінованість поведінки, джерела активності та розвитку особистості, риси зрілої особистості; підходи до цілеспрямованих змін поведінки людини через індивідуальні впливи.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

3 зал. б., 3 год./тиж., 7, 8 трим., Копець Л.В.
Розглядаються риси поведінки особи, що залежать від присутності інших людей, питання структури та динаміки міжособових відносин у малій соціальній групі, проблеми соціалізації, формування особистості, мотивація тощо.

Основи макросоціології (СЦ.Б.15)

5 зал. б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Хмелько В.Є.
Основи соціологічних теорій виникнення, історичного розвитку та типологізації людських суспільств; проблеми соціогенезу, соціокультуральної еволюції, структури людства як системи суспільств; сучасні погляди стосовно будови суспільства,

його макроструктур, соціальних інституцій, їх макросоціальних змін та перспектив, що прогнозуються.

Соціальна філософія (СЦ.Б.8)

3 зал. б., 3 год./тиж., 7, 8 трим., Я щук Т.І.

Ж

Розглядаються філософські погляди на співвідношення людини і суспільства, природи та суспільства, на динаміку суспільних процесів,

історія соціології-2 (СЦ.Б.9)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7, 8 трим., Погорілий О.І.

Основні періоди і напрями розвитку соціологічної думки першої половини та середини ХХ ст.; аналіз соціологічних ідей Чиказької школи, функціоналізму М.Парсона і Р.Мертона, теорії соціального конфлікту і соціального обміну, символічного інтеракціонізму, теорії комунікативної дії, феноменологічної соціології, неомарксизму та світосистемного аналізу; проблеми "постмодерного" етапу розвитку світової соціологічної думки.

Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях (СЦ.Б.10)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Горбачик А.П.

Кількісний аналіз емпіричних даних, традиційні показники та методи аналізу даних, що використовуються соціологами. Питання вимірювання в соціології. Отримання навичок самостійної роботи в середовищі комп'ютерних пакетів статистичного аналізу даних ОСА та БРвЗ.

Продовження: СЦ.Б.12

Основи демографії (СЦ.Б.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Прибиткова І.М.

Закономірність відтворення населення в історичному контексті. Теоретичні та історичні моменти демографічного розвитку, методологічне та методичне забезпечення його вивчення, відтворення населення як єдності демографічних процесів, конкретні демографічні процеси і структури в Україні.

Математико-статистичні методи в соціології (СЦ.Б.12)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Горбачик А.П.

Основні методи багатовимірного статистичного аналізу даних - регресійний, кластерний, розвідувальний, факторний та сітковий методи аналізу. Курс супроводжується практичними заняттями із застосуванням пакетів програм аналізу даних ОСА та БРвБ.

Початок: СЦ.Б.10

Історія соціологічної думки в Україні (СЦ.Б.13)

1 зал.б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Погорілий О.І.

Розглядаються питання формування і розвитку соціологічної думки в Україні. Аналізується українська "просоціологія" (соціологічні ідеї Г.Сковороди та діячів Кирило-Мефодіївського товариства, перших істориків України, Михайла Драгоманова, Івана Франка, Олександра Потебні) та академічний етап української соціології (Михайло Грушевський, Микита Шаповал, Вячеслав Липін). Розглядається значення класичної спадщини для сучасної соціологічної думки в Україні.

Соціологія масових комунікацій (СЦ.Б.14)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Оссовський В.Л.

Викладатимуться основи соціологічних теорій виникнення, історичного розвитку та типологізації людських суспільств. Розглядатимуться проблеми соціогенезу, соціокультуральної еволюції, структури людства як системи суспільств, а також сучасні погляди стосовно будови суспільства, його макроструктур, соціальних інституцій, їх макросоціальних змін та перспектив, що прогнозуються.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.16)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Оксамитна С.М.

Знайомство з теоретичними та емпіричними засадами соціально-структурного аналізу в соціології. Детальний аналіз та узагальнення класичних і сучасних концепцій соціальної структури, соціальної нерівності та соціальної мобільності.

Соціологія громадської думки (СЦ.Б.17)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Оссовський В.Л.

Курс передбачає висвітлення основних понять теорії громадської думки, методологічне та методичне забезпечення ідентифікації стану та динаміки громадської думки, механізмів її формування в умовах суспільства, що трансформується.

Вступ до сучасних соціологічних теорій (СЦ.Б.18)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П.В.

Аналіз теорій неофункціоналізму, теорії феноменологічної соціології, неомарк-

сизму, сучасного конфлікціонізму і системних теорій, проблеми постмодерного етапу розвитку соціологічної думки.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів -20)

Соціологія шлюбу та сім'ї (СЦ.Б.19)

1, 5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Прибиткова І.М.

Соціологія сім'ї та шлюбу вивчає походження, функції та еволюцію сім'ї, сім'ю як соціальний інститут, життєвий цикл сім'ї, типи сімей та сімейних організацій в соціологічному вимірі, типи сімейної та шлюбної поведінки, конфлікти в сім'ї, позашлюбні згоди тощо.

Соціологія міста та села (СЦ.Б.20)

1, 5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Прибиткова І.М.

Соціологія міста та села вивчає територіальну, соціальну спільноту, стратифікацію міського та сільського населення, просторові аспекти соціальної мобільності, соціальну дезорієнтацію та маргінальні групи.

Соціологія освіти (СЦ.Б.21)

1, 5 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Гавриленко І.М.

Здійснюється соціологічний аналіз системи освіти. Вона розглядається як сукупність педагогічних відносин, соціогрупова структура, множина навчальних соціальних організацій та особливий соціальний інститут. Досліджується освітня ситуація в сучасному українському суспільстві.

Соціологія культури (СЦ.Б.22)

3 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Семашко О.М.

Курс покликаний дати синтез знань теорії історії та практики емпіричних досліджень культури, узагальнення принципів дослідження культури в її західних і вітчизняних традиціях, ознайомлення з методикою і технікою сучасних соціокультурних досліджень. Близько третини курсу присвячено узагальненню досвіду досліджень нової соціокультурної реальності в Україні, розгляду соціологічного забезпечення реформ у сфері культури. Курс передбачає засвоєння засад методики і техніки соціологічних досліджень культури, проблемні зустрічі з діячами культури, проведення емпіричних соціокультурних спостережень, узагальнення досвіду культурних інновацій.

Основи соціальної економіки (СЦ.Б.23)

2 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Єременко В.Г.

Введення кожної людини, фахівців і спеціалістів всіх професій в світ "соціальної економіки", тобто в реальний світ сучасного громадянського суспільства. Проблема взаємодії трьох провідних сил сучасного соціуму - наймані працівники та їх організації (система профспілок), підприємці та їх організації (підприємницькі асоціації), держава та її установи (численні урядові та інші інституції).

Політична соціологія (СЦ.Б.24)

1, 5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П.В.

Основні поняття, процеси та знахідки у світовій літературі з політичної соціології із зосередженням на явищах та процесах, що відбуваються в Україні та в інших посткомуністичних суспільствах Центральної та Східної Європи. Сюжети аналізу включатимуть політичну ідеологію, соціальну нерівність, політичну поведінку, політичні партії, групи тиску, принципи та інституції демократії, політичні системи та соціальні рухи.

Соціологія мистецтва (СЦ.Б.25)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Семашко О.М.

Курс є систематичним викладом тематики однієї з галузей соціології з намаганням знайти синтез західної та вітчизняної традицій вивчення предмета. В ньому теорія предмета поєднується з розглядом емпіричного вивчення художньої культури, ознайомлення з методикою і технікою соціологічних досліджень мистецтва. Близько третини курсу присвячено узагальненню досвіду емпіричних соціологічних досліджень художнього життя України 70-90-х років. Курс передбачає, крім традиційних, такі форми знань: "круглі столи", співбесіди з провідними вітчизняними митцями, мистецтвознавцями, критиками, проведення соціологічних короточасних спостережень нових явищ художнього життя.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

СОЦІОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни

- Соціологія -1(с) - СЦ.Б.2 - 1 зал. б.
- Соціологія - 2 - СЦ.М.3 - 2 зал. б.
- Історія соціології - 1 - СЦ.Б.4 - 3 зал. б.
- Методологія і методи соціологічних досліджень - СЦ.Б.5 - 2 зал. б.
- Основи макросоціології - СЦ.Б. 15 1,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 9 залікових балів

- Соціальна структура суспільства - СЦ.Б. 16 2 зал.б.
- Історія соціологічної думки в Україні - СЦ.Б.13 - 1 зал.б.
- Математико-статистичні методи в соціології - СЦ.Б.12 - 2 зал.б.
- Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях - СЦ.Б.10 - 2 зал.б.
- Історія соціології-2 - СЦ.Б.9 - 2 зал.б.
- Соціологія громадської думки - СЦ.Б. 17 - 1 зал.б.
- Соціологія шлюбу та сім'ї - СЦ.Б.1 - 1 зал.б.
- Соціологія міста та села - СЦ.Б.2 - 1 зал.б.
- Соціологія освіти - СЦ.Б.3 - 1 зал.б.
- Соціологія культури - СЦ.Б.4 - 3 зал.б.
- Політична соціологія - СЦ.Б.6 - 1, 5 зал.б.
- Соціологія мистецтва - СЦ.Б.7 - 3 зал.б.
- Соціологія масових комунікацій - СЦ.Б. 14 - 1, 5 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 9

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються департаментом

Соціологія -1 (с) (СЦ.Б.2)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 прим., залік Оссовський В.Л., Оксамитна С. М., Карук В.П.

Соціологія - 2 (СЦ.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 прим., іспит, Оссовський В.Л., Карук В.П.

Історія соціології - 1 (СЦ.Б.4)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4, 5 прим., Погорілий О.І.

Історія соціології-2 (СЦ.Б.9)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7, 8 прим., Погорілий О.І.

Основи макросоціології (СЦ.Б.15)

1, 5 зал.б., 3 год./тиж., 11 прим., іспит, Хмелько В.Є.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б. 16)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 прим., іспит, Оксамитна С.М.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

3 зал.б., 3 год./тиж., 7Б8 прим., Копець Л.В.

Соціологія масових комунікацій (СЦ.Б. 14)

1, 5 зал. б., 3 год./тиж., Юрим., іспит, Оссовський В.Л.

Соціологія громадської думки (СЦ.Б. 17)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 прим., іспит, Оссовський В.Л.

Вступ до сучасних соціологічних теорій (СЦ.Б. 18)

1, 5 зал.б., 3 год./тиж., 11 прим., іспит, Кутуєв П.В.

Соціологія культури (СЦ.Б.22)

3 зал.б., 4 год./тиж., 10 прим., іспит, Семашко О.М.

Політична соціологія (СЦ.Б.24)*1, 5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П.В.***Основи соціальної економіки (СЦ.Б.23)***2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Яременко В. Г.***Соціологія мистецтва (СЦ.Б.16)***3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Семашко О.М.***МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ****СОЦІОЛОГІЯ**

Кафедра соціології НаУКМА пропонує дворічну магістерську програму із соціології, де основна увага приділена проблемам методології і методів соціологічних досліджень, класичній і сучасній соціологічній теорії, соціології перехідних суспільств та окремим галузевим соціологіям. Програма націлена на формування у слухачів поглибленого розуміння соціальних процесів у сучасному суспільстві, вдосконалення володіння новітніми дослідницькими методами, створення пере-

думов для глибших порівняльних досліджень соціальної структури і соціальних трансформацій.

Магістр-соціолог зможе працювати в будь-якому науково-дослідному центрі соціологічного профілю, викладати у вищій школі, працювати референтом, науковим консультантом у державних та громадських установах, редактором або керівником відповідних підрозділів видавництва, засобів масової інформації, організовувати соціологічні дослідження у співдружності із зарубіжними вченими.

Керівник -

Хмелько Валерій Євгенович
доктор філософських наук.

Перший рік навчання**Класичні соціологічні теорії (СЦ.М.1)***3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Погорілий О.І.*

Класична спадщина світової соціологічної думки від Античності до початку ХХ століття. Аналіз теоретичного змісту соціальних вчень Т. Гоббса, Ж.-Ж. Руссо, Т. Монтеस्क'є, позитивізму О. Конта, еволюціоністської соціології Г. Спенсера, соціологічних поглядів К. Маркса і А. де Токвіля. Соціологічна спадщина Е. Дюркгейма, М. Вебера, В. Парето та представників психологічної соціології.

Теорії відтворення населення (СЦ.М.2)*3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Прибиткова І.М.*

Теоретичні концепції, що пояснюють еволюцію закономірностей відтворення населення в процесі зміни його історичних типів, і методологічні принципи та методи демографічного аналізу й вимірювання. Історія вітчизняної демографічної думки, тенденцій та особливостей розвитку демографічних процесів та структур в Україні, сучасної демографічної ситуації в країні. Курс лекцій написано в парадигмі демографічного переходу з використанням вітчизняного матеріалу, досвіду та досягнень української демографії.

Теорії суспільства та його еволюції (СЦ.М.3)*3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Хмелько В.Є.*

Макросоціальна будова людських суспільств та їх історичні зміни. Систематичне порівняння між суспільствами різних типів з наголосом на логіці їх соціокультурального розвитку. Загальні теорії історичних соціальних систем та соціальної еволюції. Основні ідеї таких макросоціологічних концепцій, як еколого-еволюційна теорія та теорія "цивілізаційних хвиль".

Соціальні структури та особистість (СЦ.М.4)*3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Хмелько В.Є.*

Оглядається дослідницька література стосовно взаємозв'язків між соціальними структурами та особистістю із зосередженням на таких проблемах, як концептуалізація соціально-класової, професійної, етнічної структур та особистості як внутрішньої системи регуляції соціальної поведінки людини. Соціологічні мето-

ди виміру когнітивних та емоційно-мотиваційних характеристик соціально-психологічних диспозицій особистості.

Сучасні соціологічні теорії (СЦ.М.5)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Танчер В. В.

Аналіз сучасних теоретичних підходів у соціології, такі теорії соціальної дії, як структурний функціоналізм, знаковий ("символічний") інтеракціонізм, соціальний біхевіоризм, феноменологічна соціологія, етнометодологія, неомарксизм, критична теорія. Методологічні та філософські проблеми, що стосуються тих теоретичних підходів, які розглядаються.

Сучасні дослідження соціальної стратифікації (СЦ.М.6)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Оксамитна С.М.

Дослідження та теорії соціальної стратифікації з наголосом на класичні та сучасні теорії соціальних класів та на новітні емпіричні дослідження соціальної нерівності та нерівності можливостей. Дослідження стратифікації за статтю, расою та етнічним походженням.

Методика соціологічних досліджень: сучасні кількісні методи (СЦ.М.7)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Паніотто В.І.

Вивчення методів багатомірної статистики та їх практичне застосування в аналізі соціологічних даних. Аналіз номінальних даних. Факторний та кластерний аналіз, логістична модель, дискримінантний аналіз, багатомірне шкалювання, логіт регресія, моделі латентних змінних, основи причинного впорядкування, шляховий аналіз.

Вибіркові дисципліни:

Особливості процесів в public relations в умовах радикальних соціальних змін (СЦ.М.9)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Королько В.Г.

Наукові засади та актуальні практичні проблеми функціонування інституту зв'язків з громадськістю як складового елементу сучасного менеджменту, розкриття його ролі у налагодженні комунікації та взаємоплідних стосунків між організацією та її внутрішньою й зовнішньою громадськістю.

Методи сітьового аналізу соціальних структур (СЦ.М.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, Оксамитна С.М.

Вступ до вихідних положень сучасного сітьового аналізу. Збір соціометричних та інших сітьових даних. Методи аналізу клік, структурної еквівалентності, таблиць щільності, структурної автономії, рівноваги влади та обміну.

Моделювання та прогнозування соціальних процесів (СЦ.М.11)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, Паніотто В.І.

Мета курсу: підвищити загальну соціологічну культуру студентів, навчити використанню простих методів та моделей для прогнозування соціальних процесів, дати знання з підходів до розробки математичних моделей соціальних процесів, достатні для того, щоб поставити задачу та працювати разом з математиками над складними моделями.

Вибіркові методи у соціологічних дослідженнях (СЦ.М.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, Паніотто В.І.

Вибірковий метод у соціальних науках, вибірки для проведення деяких найбільш поширених типів соціологічних досліджень, використання деяких методів аналізу даних та залежності результатів аналізу від похибки вибірки, викладання результатів аналізу даних у звіті.

Моделі структурних рівнянь в аналізі соціологічної інформації (СЦ.М.13)

1, 5 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4, 5 трим., залік, Лизогуб І.Ю.

Метою курсу є ознайомлення студентів з методикою побудови моделей структурних рівнянь. У ході курсу студенти мають оволодіти не лише практичними засадами моделей, але й методологічними, а також математичними основами. Такий комплексний підхід до вивчення моделей структурних рівнянь дає можливість будувати моделі для соціологічних даних самостійно.

Соціальні проблеми та соціальна політика (СЦ.М.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Осовський В.Л.

Природа, складові фактори та наслідки соціальних проблем, їх можливе вирі-

шення через соціальну політику із зосередженням на проблемах безробіття, соціальних відхилень, бідності та статусу людей похилого віку.

Другий рік навчання

Українська соціологічна традиція (СЦ.М.15)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, *Погорілий О.І.*

Праці попередників соціологічної думки у XIX та XX століттях та звернення цих мислителів до соціальних проблем та соціальної теорії. Соціологічні дослідження 20-х років в Радянській Україні та в емігрантських колах українців у Центральній Європі. Відродження соціології в Україні у 70-80-х роках та праці післявоєнних соціологів-українців в еміграції.

Вибіркові дисципліни:

Соціологічні дослідження громадської думки в Україні (СЦ.М.17)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, *Оссовський В.І.*

Ставлення та ціннісні орієнтації, а також їх зміни; література та вихідні емпіричні дані; співвідношення ставлень і цінностей з поведінковими орієнтаціями; інтерпретація запитань в опитувальнику як індикаторів ставлень та цінностей; форми електоральної поведінки; пристосування до нового інституціонального порядку; ставлення до інших націй та міжнародних організацій.

Неофункціоналізм у сучасній соціологічній теорії (СЦ.М.18)

1, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, *Кутуєв П.В.*

Розгляд неофункціоналізму як моделі сприйняття сучасного соціологічного теоретизування. Зв'язок структурного функціоналізму з мікросоціологією і конфліктною соціологією. Співвідношення соціальної теорії та постпозитивістської філософії науки, соціальної теорії та постмодернізму.

Соціологія статі (СЦ.М.20)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, *Оксамитна С.М.*

Вплив біологічних, психологічних та суспільних факторів на статеву диференціацію та наслідки типізації за статтю для індивіда й суспільства. Соціалізація, сім'я, стратифікація, сексуальність і соціальна політика в українському середовищі.

Соціально-культурні трансформації та їх особливості в сучасній Україні (СЦ.М.21)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, *Семашко О.М.*

Ознайомлення з проблемами соціокультурних трансформацій насамперед у модернізаційному аспекті, на базі яких вивчатимуться їх особливості в умовах української соціокультурної реальності.

Проблеми модернізації та соціальних змін у соціальній філософії (СЦ.М.23)

1, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, *Я цук Т.І.*

Теорії, в яких піддаються аналізу, інтерпретації та розумінню соціальні зміни на історичному та макросоціальному рівнях. Процес "зміщення" соціальної теорії від класичних теорій розвитку (теорія соціального становлення, концепція поступу, еволюціонізм) до сучасних теорій локальних соціальних змін. Сучасні концепції модернізаційних змін, девелопментаристські теорії.

Соціальна організація капіталістичних економік (СЦ.М.24)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, *Еременко В.Г.*

Організація економічної діяльності та її зміни й перетворення за умов капіталістичної економіки. Функціонування та розвиток ринків, корпоративних ієрархій, соціальних кіл та об'єднань розглядаються з точки зору різних теоретичних традицій.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА

.Програма є першою в Україні магістерською програмою підготовки фахівців соціальної роботи та соціальної політики. Дворічна програма, що пропонується у магістеріумі Школи навчання дає можливість дістати ком-

соціальної роботи, створена для того, щоб після її опанування випускники могли ефективно працювати на адміністративних посадах в системі соціального захисту населення України або успішно здійснювати наукову та викладацьку діяльність. Перший рік

плекс теоретичних знань з соціальної роботи і соціальної політики, соціології, психології, права під час вивчення спекурсів, які було розроблено безпосередньо для соціальних працівників. Значна частина навчального курсу відводиться на практичну (навчальна, виробнича та дослідницька практики) та самостійну підготовку, яка містить аудиторні практичні заняття і “польову” практику з соціальної роботи у соціальних службах, закладах освіти, медичних та інших установах, а

також самостійну науково-дослідну роботу. Відмінною рисою другого року навчання є те, що більшість часу студенти витрачають на практичну роботу, а також працюють над дослідницьким проектом, в якому запроваджують та аналізують новітні ідеї стосовно вирішення соціальних проблем окремих груп населення України.

Керівник -

Полтавець Володимир Іванович
доктор медичних наук, професор.

Перший рік навчання

Вступ до соціальної роботи (СР.М.4)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Грига І. М.

Оновні аспекти професійної діяльності: фахові знання, навички та цінності; вигоди щодо професійних та особистих якостей соціального працівника; етичні та теоретичні засади соціальної роботи; процес та основні методи соціальної роботи; основні групи клієнтів соціальної сфери.

Продовження: СР.М.5.

Методи соціальної роботи (СР.М.5)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2, 3 трим., іспит, Гоуга І.М.

Фази процесу соціальної роботи (первинне оцінювання, планування догляду, укладання контракту, письмова реєстрація інформації). Аспекти професійних та міжпрофесійних меж, особливості командної та мультидисциплінарної роботи, проблеми негативного впливу професійної діяльності соціального працівника, механізми психологічного захисту та заходи психогігієни. Методи соціальної роботи: індивідуальні, групові форми роботи та догляду.

Початок: СР.М.4

Продовження: СР.М.6, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32.

Основи аналізу соціальної політики (СР.М.10)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Іванова О.Л.

Передумови та чинники формування соціальної політики. Складові соціальної політики, методи фінансування та інструменти соціальної політики. Основні підходи до аналізу та оцінювання соціальної політики.

Продовження: СР.М.11

Соціальна політика в Україні (СР.М.11)

3 зал. б., 2 год./тиж. 1 трим., 4 год./тиж. 2 трим., іспит, Іванова О.Л.

Соціальна політика, що діє в Україні. Передумови формування, напрямки та загальні принципи соціальної політики в Україні. Законодавче, інституційне забезпечення та фінансування соціальної політики в Україні. Аналіз соціальної політики країни. Планування та розробка окремих соціальних програм та напрямків реформування соціальної політики України.

Початок: СР.М.10

Методика досліджень у соціальній роботі (СР.М.6)

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Кабаченко Н.В.

Основні науково-методичні підходи до визначення, моніторингу та оцінювання соціальних потреб та проблем окремого клієнта чи соціальних груп з метою визначення фокусу втручання у соціальній роботі з ними; методи та критерії оцінки проведеної соціальної роботи.

Початок: СР.М.4, 5, 12

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.7)

2 зал. б., 2 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Семігіна Т.В.

Прикладні аспекти організації та впровадження нових підходів і методів соціальної роботи у вітчизняній та міжнародній практиці. Критичний аналіз тенденцій формування соціальної політики в Україні.

Соціологія для соціальних працівників (СР.М.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Іванова О.І.

Основи соціології та соціологічні підходи до вивчення проблем суспільства, груп та особистості.

Продовження: СР.М.12

Соціологічні методи в соціальній роботі (СР.М.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Кабаченко Н.В.

Основні соціологічні теорії, методи соціологічних досліджень та їх використання у практиці соціальної роботи.

Початок: СР.М.13

Продовження: СР.М.6.

Правове регулювання соціальних відносин (СР.М.9)

3 зал. б., 2 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Галиця О.С.

Державні закони як правова база соціальної роботи; закони та підзаконні акти, що регулюють соціальний захист різних груп населення (діти, молодь, сім'я, пенсіонери, інваліди та ін.).

Загальна психологія (СР.М.14)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Полтавець В.І.

Основні механізми та закономірності психічної діяльності людини, в тому числі особливості пізнавальних процесів, їх значущість у соціальній роботі.

Продовження: СР.М.15, 16, 18.

Психологія розвитку (СР.М.15)

1 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Копець Л.В.

Основні теорії психічного розвитку людини, вплив на процес розвитку соціальних і біологічних факторів, критерії нормального і аномального психічного розвитку, сенситивні періоди та вікові кризи.

Початок: СР.М.14

Психологія особистості (СР.М.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Полтавець В.І.

Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, які мали вплив на світову практику соціальної роботи.

Початок: СР.М.14

Продовження: СР.М.17, 19.

Соціальна психологія (СР.М.18)

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Копець Л.В.

Соціально-психологічний аналіз великих та малих груп у суспільстві, групової динаміки, міжособистісних стосунків, закономірностей соціального розвитку особистості з метою використання набутих знань у соціальній роботі з індивідом та групою.

Початок: СР.М.14.

Технологія підготовки наукової роботи (СР.М.3)

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Полтавець В.І.

Семинар покликаний надати допомогу студентам у написанні магістерської дисертації. Протягом курсу студенти складають власний проект дослідження, вивчають структуру та правила оформлення дисертації, окремих її глав та розділів, бібліографії тощо.

Групова робота (СР.М.17)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Лисенко О.П.

Теоретичне і методичне підґрунтя групової психологічної роботи, участь у навчальній психокорекційній групі в межах таких підходів як груповий аналіз, гештальттерапія, психодрамата клієнтцентрована терапія.

Початок: СР.М.16

Навчальна практика (СР.М.20)

1, 5 зал. б., 6 год./тиж., 1 трим., Підлісна Н.Б.

Навчальна практика - знайомство з існуючою системою надання послуг та аналіз діяльності організацій, які займаються соціальною роботою в м. Києві.

Продовження: СР.М.21, 22, 23.

Виробнича практика (СР.М.31)

4, 5 зал. б., 12 год./тиж., 2, 3 трим., Підлісна Н.Б.

Спрямована на формування навичок професійної діяльності. Базами практик студентів є установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди. Процесом соціальної роботи, який є основою

викладання практичної соціальної роботи, а також методи соціальної роботи.

Початок: СР.М.20

Продовження: СР.М.23.

Вибіркові дисципліни:

Соціальна робота в охороні здоров'я (СР.М.24)

1 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Гоуга І.М.

Бопсихосоціальні аспекти хвороби, профілактичний та реабілітаційний напрямки соціальної роботи у сфері охорони соматичного та психічного здоров'я, аспекти танатології, особливості роботи з вмираючими та їхніми родичами. Початок: СР.М.4,5.

Менеджмент у соціальній роботі (СР.М.32)

1 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік.

Сучасні концепції практичного менеджменту в соціальній роботі та можливості їх використання в управлінській діяльності, принципи формування команди професіоналів, методика розробки та оцінювання соціальних програм. Початок: СР.М.4,5.

Другий рік навчання

Соціальна робота зі спеціальними групами клієнтів (СР.М.26)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н.В.

Вивчення особливих груп клієнтів соціальної роботи, досить відмінних в їх специфічних потребах, таких як люди з фізичною інвалідністю чи розумовими вадами, діти-сироти, бездомні, ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД, люди, що мають залежність, літні люди, біженці, в'язні та звільнені з ув'язнення, принципів та критеріїв вибору ефективних методів втручання в роботу з ними.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна психіатрія (СР.М.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Полтавець В.І.

Курс забезпечує необхідні для соціального працівника знання про вплив соціального оточення на розвиток психічних захворювань, а також на корекцію, лікування та адаптацію психічно хворих людей у суспільстві.

Початок: СР.М.16.

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.7)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Семігіна Т.В.

Прикладні аспекти організації та впровадження нових підходів і методів соціальної роботи у вітчизняній та міжнародній практиці. Критичний аналіз тенденцій формування соціальної політики в Україні.

Дослідницька практика (СР.М.28)

9 зал. б., 24 год./тиж., 4, 5 трим., Підлісна Н.Б.

Збір первинного матеріалу та дослідження, що завершуються написанням та захистом кваліфікаційної роботи. Базами дослідницької практики є установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди.

Початок: СР.М.4, 5, 3, 6.

Вибіркові дисципліни:

Прикладна персонологія (СР.М.8)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Гоуга І.М.

Теоретичні аспекти інтенціонального інтерв'ювання та консультування, аналіз власної манери спілкування, усвідомлення переваг та недоліків, оволодіння мікротехніками комунікації та навичками інтерв'ювання та консультування.

Соціальна робота з ВІЛ/СНІД особами (СР.М.25)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Підлісна Н.Б.

Епідеміологічні дані про захворюваність на СНІД та розповсюдження ВІЛ-інфекції, шляхи її передачі та групи ризику зараження, соціально-психологічні аспекти СНІДу та ВІЛ-інфекції, основні методи профілактики та втручання, навички та цінності, що є пріоритетним у соціальній роботі з людьми з ВІЛ/СНІДом.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота з людьми похилого віку (СР.М.23)*1 зал. б., 2год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н.В.*

Курс покликаний надати студентам розуміння специфіки роботи з літніми людьми з огляду на вікові психологічні і фізичні особливості та потреби, стереотипи, що існують у суспільстві та з урахуванням прогресивного міжнародного досвіду роботи з цією категорією людей.

Початок: СР.М.4, 5.

Волонтерство у соціальній роботі (СР.М.30)*1 зал. б., 2год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н.В.*

Історичний аспект добровільництва, мотивація волонтерів та шляхи їх залучення до виконання завдань соціальної роботи. Принципи професійної підготовки та організації роботи волонтерів.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота з наркозалежними (СР.М.29)*1 зал. б., 2год./тиж., 4 трим., залік, Підлісна Н.Б.*

Міжнародний та вітчизняний досвід роботи з людьми, які мають проблеми залежності від алкоголю або наркотиків та їхніми родичами, види та заходи профілактики залежностей, тенденції соціальної політики стосовно алкоголю та наркотиків в Україні та в розвинених країнах Європи.

Початок: СР.М.4, 5.

Педагогічна практика (СР.М.22)*1 зал. б., 2год./тиж., 5 трим., Голубєва М.О.*

Досвід організації навчального процесу, моніторингу та кінцевого оцінювання знань, види контролю якості знань та рейтингова система, особливості проведення лекцій та групових занять з використанням сучасних методів навчання в межах концепції Liberal Arts Education у системі вищої освіти.

ДЕПАРТАМЕНТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ДКТ)

*Керівник департаменту -
Глибовець Микола Миколайович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент*

На департаменті вивчається цикл дисциплін, знання яких у наступному сторіччі будуть необхідні кожній освіченій людині.

Основними завданнями департаменту є :

- забезпечення базової вищої освіти з фундаментальних напрямків сучасної кібернетики, інформатики та прикладної математики;
- підготовка фахівців широкого профілю, здатних розробити та впро-

вадити складні комп'ютерні системи, застосовувати та впроваджувати системні методи та методи математичного моделювання при вирішенні завдань в економіці, управлінні, а також у теоретичних та прикладних науково-технічних дослідженнях;

- забезпечення навчального процесу сучасними технічними засобами.

До складу департаменту входять: кафедра інформатики, кафедра математики, допоміжні структурні одиниці.

Кафедра інформатики та кафедра математики забезпечують викладання основних дисциплін циклів "Інформатика", "Вища математика" на всіх факультетах Університету. Кафедри готують фахівців за напрямком базової вищої освіти "Комп'ютерні науки" з профілізацією на перехід до програм спеціаліста "Комп'ютеризовані системи обробки інформації та управління", "Інтелектуальні системи обробки інформації та прийняття рішень".

Планується започаткувати роботу кафедри мережних технологій. На сьогодні всі конкурентоспроможні інформаційні технології, по суті, є мережними комп'ютерними технологіями. Підготовлені всі матеріали для

відкриття спеціалізації та магістеріуму "Прикладна математика", в рамках якої будуть готуватись фахівці та науковці у таких галузях, як методи зберігання, захисту, аналізу та передачі інформації, зокрема фінансової. Відкривається магістеріум за такими напрямками рубрикації ВАК України: 01.01.08 - дискретна математика; 01.05.03 - математичне та програмне забезпечення обчислювальних машин і систем; 01.05.02 - математичне моделювання та обчислювальні методи в наукових дослідженнях.

Серед напрямків науково-дослідної роботи департаменту чільне місце займає моделювання соціальних та економічних процесів, інтелектуальні системи обробки інформації, прийняття рішень і керування, а також прикладна математика, дискретний аналіз, сучасна математика.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

*Методист факультету -
Олецька Світлана Іванівна*

КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ

*Завідувач -
Глибовець Микола Миколайович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент*

*Методист -
Розбицька Ядвіга Францівна*

Олецький Олексій Віталійович
кандидат технічних наук, доцент

Спасителєва Світлана Олексіївна
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Чичкань Іван Васильович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Тригуб Олександр Семенович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Попов Юрій Дмитрович
доктор технічних наук, професор
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Дорошенко Анатолій Юхимович
доктор фізико-математичних наук,
професор
(Інститут програмних систем)

**Омельченко Віталій
Володимирович**
старший викладач

Кравченко Іван Васильович
старший викладач

Кулябко Петро Петрович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Терещенко Василь Миколайович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

**Проценко Володимир
Семенович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Бойко Борис Іванович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Хмелевський Юрій Миколайович
кандидат технічних наук, доцент
(міжнародний фонд "Відродження")

Іваненко Віктор Іванович
доктор технічних наук, професор
(Київський технічний університет "КПІ")

**Кислоокий Володимир
Микитович**
кандидат технічних наук, доцент

**Синявський Олександр
Леонідович**
доктор технічних наук

**Медведев Михайло
Геннадійович**
асистент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

Пінчук Людмила Анатоліївна
асистент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)

КАФЕДРА МАТЕМАТИКИ*Завідувач -***Устименко Василь
Олександрович**доктор фізико-математичних наук,
професор*Методист -***Мельник Софія Степанівна****Боднарчук Юрій Вікторович**кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Митник Юрій Васильович**кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Вишенський Володимир
Андрійович**кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)**Оленко Андрій Якович**кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Шевченка)**Городній Михайло Федорович**

кандидат фізико-математичних наук,

доцент

(Київський університет ім. Т.Шевченка)

**Шпортюк Володимир
Григорович**кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський технічний університет "КПІ")**КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ
НА ДЕПАРТАМЕНТІ****1. Освітньо-професійна бакалав-
рська програма:**

- 08.04 КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ
Спеціальність - Комп'ютерні науки
Кваліфікація: 6.0804 Бакалавр комп'ю-
терних наук.

2. Програми спеціаліста

- 080401 КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ
СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ
ТА УПРАВЛІННЯ
Кваліфікація: 7.080401 Інженер-про-
граміст.
- 080405 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ
ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ
І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
Кваліфікація: 7.080405 інженер-про-
граміст.

КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ**Цикл нормативних фундаментальних та професійно
орієнтованих дисциплін****Основи матаналізу (МА.Б.01)***З зал. б., 3 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Городній М.Ф.*Множини, функції, дійсні числа, теорія границь, неперервність. Диференціаль-
не та інтегральне числення функції однієї змінної: принципи і застосування.
Числові та функціональні ряди. Ряди Фур'є..

Продовження: МА.Б.10

Методи та засоби комп'ютерних технологій (ІН.Б.02)*2,5 зал. б., б год./тиж., 1 три м., іспит, Чичканы І.В.*Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до вив-
чення ряду спеціальних дисциплін за професійним спрямуванням - комп'ю-
терні науки.Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC, Apple Macintosh та викорис-
тання комп'ютерних мереж. Методи, засоби і прийоми використання відповід-
ного програмного забезпечення: MS DOS, NC, Windows v.3.11, Windows'95,
Windows'98, Word, Excel, Finder та Claris Works для Macintosh, Unix, Telnet, Pine,
Netscape-комунікатор, Eudora тощо.**Загальна фізика (ФМ.Б.10)***3,5 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Яцук В.М.***Основи дискретної математики (ІН.Б.04)***2,5 зал. б., б год./тиж., 2 трим., іспит, Кулябо П.П., Терещенко В.М.*

Теорія множин. Алгебраїчні системи. Алгебра Буля та числення висловлювань. Теорія графів. Комбінаторика. Теорія скінчених автоматів.

Принципи роботи комп'ютерних систем (ІН.Б.05)

2 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Олецький О.В.

Архітектура сучасних комп'ютерних систем та сучасні тенденції її розвитку. Основні теоретичні положення на прикладі системи команд процесору Intel 8086/88. Самостійне написання і захист реферату, програмування завдань на керування зовнішніми пристроями.

Початок: ІН.Б.02.

Тісно пов'язаний з курсами "Дискретна математика", "Теорія алгоритмів і математична логіка", "Програмування".

Основи програмування та алгоритмічні мови. Паскаль (ІН.Б.06)

2,5 зал.б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Глибовець М.М., Олецький О.В.

Мова Паскаль: основні елементи мови; засоби роботи з зовнішніми файлами; створення звукових ефектів та графічних зображень; інші можливості.

Аналітична геометрія (МА.Б.07)

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Митник Ю.В.

Основи векторного числення. Площина і пряма у просторі. Криві другого порядку, їх класифікація, зведення до канонічного вигляду. Елементи теорії поверхонь другого порядку.

Продовження: МА.Б.08, 10.

Лінійна алгебра (МА.Б.08)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Боднарчук Ю.В.

Системи лінійних рівнянь. Матрична алгебра. Лінійні оператори у векторних та евклідових просторах. Елементи функціонального аналізу.

Основи комп'ютерних алгоритмів (ІН.Б.09)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Глибовець М.М.

Методика побудови комп'ютерних алгоритмів. Математичний апарат аналізу алгоритмів, поняття ефективності алгоритмів, базові алгоритми вирішення типових класів задач. Поняття складності задач гарантує ознайомлення студента з класом задач, які не можуть бути вирішені на комп'ютері для великих вхідних даних за реальний час.

Аналіз багатьох змінних (МА.Б.10)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Вишенський В.А.

Границі і неперервність функцій багатьох змінних. Диференціальне числення, задачі на екстремум, дотична площина і нормаль. Подвійний, потрійний інтеграл, властивості і застосування. Поверхневі інтеграли.

Теорія алгоритмів і математична логіка (МА.Б.11)

2 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Устименко В.О.

Числення висловлювань та предикатів. Аксиоматичні теорії. Непротиричність та розв'язність числення висловлювань. Теорії першого порядку. Аксиоми та правила виводу для теорій 1-го порядку. Нормальні алгоритми Маркова. Алгоритмічно нерозв'язні проблеми. Універсальний нормальний алгоритм. Машина Тьюринга. Складність обчислень, машини з довільним доступом. Алгоритми сортування. Двійковий пошук. Знаходження остового дерева мінімальної вартості. Пошук шляхів у графі.

Організація баз даних і знань (ІН.Б.12)

4 зал.б., 4 год./тиж., 5,6 трим., залік, іспит, Кулябко П.П., доцент Терещенко В.М.

Інформаційна модель концептуального рівня. Поняття бази даних. Основні властивості. Реляційна модель бази даних. Основні мовні моделі. Логічне проектування баз даних. Бази знань, експертні системи та інші застосування.

Мова програмування Сі (ІН.Б.13)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Глибовець М.М., Проценко В.С.

Основні синтаксичні структури мови Сі та їх застосування при вирішенні різних практичних задач. Використання покажчиків, конструювання нових типів даних, робота з файлами. Великий набір задач і варіанти їх розв'язку.

Диференційні рівняння (МА.Б.14)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Митник Ю.В.

Поняття звичайного диференціального рівняння, приклади постановки відповідних задач у природничих і соціальних науках. Диференційні рівняння першого порядку, вищих порядків. Лінійні диференціальні рівняння зі сталими коефіцієнтами. Системи лінійних диференціальних рівнянь.

Функціональне програмування (ІН.Б.15)*2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 три м., залік, Медведєв М.Г.*

Структура програми на Ліспі, її основні оператори, класифікація вмонтованих функцій за типами, засоби обробки масивів, створення рекурсивних програм. Обробка простих та складних списків, дерев, обчислення рекурсивних функцій, породження комбінаторних об'єктів, обробка текстової інформації, файлові операції.

Початок: ІН.Б.04, 16.

Продовження: ІН.Б.17.

Основи проектування систем штучного інтелекту (ІН.Б.16)*2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Олецкий О.В.*

Основні підходи до створення систем штучного інтелекту, тобто систем, призначених для вирішення погано формалізованих задач. Моделі прийняття рішень, програмування ігор, принцип резолюції, семантичні мережі і фрейми та ін. Багатозначні та нечіткі логіки, формування гіпотез, теорія індуктивних висновків і т.п.

Логічне програмування (ІН.Б.17)*2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Медведєв М.Г.*

Мова Пролог. Структура програми на Пролозі, засоби представлення знань, поняття рекурсії, циклу, бектрекінгу, віконного інтерфейса. Представлення баз даних в Пролозі, довга арифметика, алгоритми на графах, синтаксичні перетворювачі, математичні ігри зі стратегією та задачі на шахівниці.

Початок: МА.Б.11, ІН.Б.04, 16, 15.

Теорія ймовірностей (МА.Б.18)*2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Оленко А.Я.*

Елементи комбінаторики. Теорія ймовірностей: випадкові події, ймовірності, дискретні та неперервні випадкові величини, їх властивості та характеристики.

Мови об'єктно-орієнтованого програмування. С++ (ІН.Б.19)*2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Спасітелєва С.О.*

Застосування об'єктного підходу у програмуванні. Вивчення основних принципів об'єктно-орієнтованого програмування та набуття практичних навичок створення об'єктно-орієнтованих програм. Створення прикладних програм засобами IDE Borland C++.

Моделювання систем (ІН.Б.20)*2,5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Устименко В.О.*

Аналіз методів цифрової обробки інформації. Макетування аналого-цифрових перетворювачів та алгоритмів первинної обробки даних. Перегляд типів локальних комп'ютерних мереж.

Паралельні обчислювальні системи (ІН.Б.21)*2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Дорошенко А. Ю.*

Класифікація паралельних систем, архітектура, алгоритми розпаралелювання, алгоритми складання розкладу роботи паралельних систем. На прикладі мови програмування Ada вивчаються загальні підходи до побудови мов програмування паралельного типу.

Гіпертекстові технології. Intranet (ІН.Б.22)*2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., залік, Синявський О.Л.*

URL - універсальний засіб адресації інформаційних ресурсів. Мова HTML для підготовки гіпертекстів. Клієнт-сервер протокол HTTP для розповсюдження гіпертекстових документів.

Інтерактивна парадигма роботи в Internet. Мова Java як об'єктно-орієнтовна, архітектурно-нейтральна мова програмування. Програмування аплетів Java. Взаємодія з користувачем. Відтворення зображень та звуків.

Курсова робота (ІН.Б.23)*1.5 зал. б., 6, 9, 12 трим., всі викладачі кафедри*

Самостійні дослідження з обраної тематики під керівництвом одного з викладачів кафедри.

**Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін
(мінімальна кількість залікових балів - 16)****Комп'ютерні мережі. Internet (ІН.Б.24)***2.5 зал. б., 6 год./тиж., 3 трим., іспит, Хмелевський Ю.М., доцент Кислоокий В. М.*

Структура та можливості глобальної комп'ютерної мережі Internet. Користуван-

ня основними сервісними функціями Internet та отримання практичних навичок у галузях інформаційного пошуку та створення Web-сторінок в Internet.

Комп'ютерна вірусологія (ІН.Б.25)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Попов Ю.Д.

Організація пам'яті IBM PC. Накопичувачі на дисках. Віруси, троянські коні, черв'яки. Проявлення вірусів. Загальні рекомендації запобігання вірусного зараження. Класифікація антивірусних програм. Засоби зберігання та відновлення інформації.

Математичні методи дослідження операцій (ІН.Б.26)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Іваненко В.І.

Математичні моделі операцій. Методи оптимізації операцій. Методи оптимізації операцій в умовах дії перешкод.

Символьні обчислення та комп'ютерна алгебра (ІН.Б.27)

2 зал.б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Попов Ю.Д.

Системи DERIVE та MathCAD. Основні відомості. Арифметика, алгебра. Побудова графіків. Диференціальне та інтегральне числення. Вектори та матриці.

Системи та інструментальні засоби програмування (ІН.Б.28)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Бойко В.І.

Ознайомлення з сучасними технологіями візуального та об'єктно-орієнтованого програмування та набуття практичних навичок створення навчальних пакетів.

Розробка та експлуатація банківських комп'ютерних систем (ІН.Б.29)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 9 трим., залік, Проценко В.С.

Структура банку і головні банківські операції, їх автоматизація та інформатизація. Адаптація та подальше розширення САБ. Система програмування The CLARION Professional Developer.

Функціональний аналіз (МА.Б.30)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Устименко В.О.

Границі множин. Доповнення та різниці множин. Породжені кільця та б-кільця. Вимірні множини. Внутрішня міра. Міра Лебега та її властивості. Вимірні функції, дії над вимірними функціями. Інтегровані прості функції. Метричні простори, приклади метричних просторів, повні метричні простори, доповнення метричних просторів, принцип стискаючих відображень та його застосування в алгебрі та аналізі. Принцип вкладених куль.

Чисельні методи (МА.Б.31)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Устименко В. О.

Методи ділення навпіл. Прямі методи розв'язування систем лінійних алгебраїчних рівнянь: метод Гаусса, метод квадратних коренів. Метод прогонки. Обумовленість систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Ітераційні методи для систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Методи розв'язування нелінійних систем. Інтерполяційний многочлен у формі Лагранжа та Ньютона.

Похибка інтерполяції. Застосування інтерполяції. Середньоквадратичне та рівномірне наближення. Ортогональні многочлени. Метод найменших квадратів. Інтерполяційні та згладжуючі сплайни. Алгоритм побудови кубічних сплайнів.

Системи кодування інформації (ІН.Б.32)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Кравченко І.В.

Алгоритми криптографічного захисту інформації. Математичні основи теорії кодування та теорії складності задач. Теорія чисел, теорія інформації, алгоритми потокового та блочного кодування. Алгоритми "відкритого ключа". Системи електронних підписів.

Архітектура мікропроцесорів (ІН.Б.33)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Синявський О.Л.

Основні функціональні блоки мікропроцесорів. Дешифратор команд, арифметично-логічний блок, регістри. Адресний простір та принципи адресації. Системи команд та програмування на мові Асемблера. CISC- та RISC-процесори. Порівняльний аналіз процесорів типів Intel, Motorola, Transputer, Power PC, Digital Alpha.

Обчислювальна геометрія (ІН.Б.34)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 11 трим., залік, Кравченко І.В.

Геометричний пошук. Локалізація точки в множині геометричних об'єктів. Побудова опуклих оболонки. Розміщення геометричних об'єктів.

Системне програмування і ОС (ІН.Б.35)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 11 трим., залік, Кислюк В.М.

Функції та структура ОС. Управління процесами та ресурсами. Віртуальна

пам'ять. Управління даними. Файлові системи. Підтримка терміналів та телекомунікацій. Управління мережею. Мережна файлова система. Програмування драйверів. Операційні системи Unix, Windows NT, Novell NetWare, CISCO IOS.

Основи побудови компіляторів (ІН.Б.36)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Глибовець М.М.

Теоретичні основи побудови компіляторів: формальні граматики, теорія автоматів. Аналіз особливостей програмної реалізації побудови компіляторів та існуючі програмні інструментарії побудови компіляторів типу yacc і lex.

Методи і засоби обробки інформації (ІН.Б.37)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Синявський О.Л.

"Навігація" в розподілених інформаційних системах. Функції броузерів, їх основні типи, інтеграція з іншими пакетами прикладних програм. Netscape Communicator та Microsoft Internet Explorer. Web-сервер, NCSA-сервер, CERN-сервер. Принципи роботи пошукових систем.

Комп'ютерна графіка (ІН.Б.38)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 12 трим., залік, Кравченко І.В.

Вивчення алгоритмів синтезу зображень та засобів їх відтворення з використанням сучасної комп'ютерної техніки.

Обробка зображень (ІН.Б.39)

2 зал.б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Омельченко В.В.

Основи цифрової обробки зображень. Алгоритми фільтрації з метою зменшення шумів, сегментації і виділення контурів. Методи спектрального аналізу на основі лінійних ортогональних перетворень.

Технології мультимедіа (ІН.Б.40)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Омельченко В.В.

Основи архітектури і принципів функціонування мультимедіа-систем. Сучасне технічне і програмне забезпечення.

Інтелектуальні мережі (ІН.Б.41)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Синявський О.Л.

Архітектура комп'ютерних мереж. Модель OSI взаємодії відкритих систем. Протоколи фізичного, каналного, мережного та транспортного рівнів в моделі OSI. Протоколи TCP/IP, RIP, EGP, BGP. Протоколи прикладного рівня.

Оглядові лекції (ІН.Б.42)

36 год./тиж., 12 трим.

Повторення та систематизація знань, набутих студентами.

Навчальна практика (ІН.Б.43)

36 год./тиж., 3 трим., Дорошенко А. Ю.

Методи застосування комп'ютерних технологій практична робота, спрямована на автоматизацію тих чи інших видів цієї діяльності.

Дослідницька практика (ІН.Б.44)

36 год./тиж., 6 трим., Терещенко В.М.

Підготовка до наукової роботи в галузі нових технологій обробки інформації, оптимального керування, дослідження операцій. Участь в наукових семінарах, написання рефератів та наукових повідомлень.

ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛІСТА

КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

У центрі спеціальності - сучасна теорія управління та її застосування до завдань проектування складних систем доволіної природи (біологічні, технічні, соціальні та інші) і керування цими системами.

Сучасна теорія управління (ІН.С.01)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит.

Основи проектування складних об'єктів і систем (ІН.С.02)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 13 три м., іспит.

Основи автоматизації складних об'єктів і систем (ІН.С.03)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., залік.

Теорія систем контролю та управління (ІН.С.04)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.

Сучасні інформаційні технології (ІН.С.05)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.

Математичні моделі інформаційних процесів та управління динамічних об'єктів (ІН.С.06)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 14 трим., залік.

Оглядові лекції (ІН.С.07)

36 год./тиж., 15 трим.

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ
ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ
І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ**

Програма орієнтована на поглиблене вивчення теорії сучасних інтелектуальних систем, призначених для вирішення погано формалізованих практичних задач, як створення експертних систем. Вивчаються моделі подання пертних систем, автоматизований пошук знань та методи вирішення інтелектуальних задач. Дисципліни спеціальності орієнтовані на детальне ознайомлення з інформаційним, програмним та технічним забезпеченням інтелектуалізованих програмних комплексів та набуття навичок написання власних систем. У центрі уваги такі задачі, як створення експертних систем, автоматизований пошук знань та методи вирішення інтелектуальних задач.

Програмне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.08)

3 зал.б., 4 год./тиж., 13, 14 трим., іспит, залік.

Лінгвістичне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13, 14 трим., іспит, залік.

Моделі та системи розпізнавання образів (ІН.С.10)

2 зал.б., 4 год./тиж., 13 трим., залік.

Основи системного аналізу об'єктів і процесів комп'ютеризації (ІН.С.11)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит.

Методологія розробки програмних продуктів та великих програмних систем (ІН.С.12)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.

Інформаційні системи та структури даних (ІН.С.13)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 14 трим., залік.

Оглядові лекції (ІН.С.14)

36 год./тиж., 15 трим.

Цикл дисциплін, які викладаються на інших факультетах

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

нормативна - ДСНТ - Тригуб О. С.

вибіркова - ФГСН - Кравченко І. В.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Персональні комп'ютери типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Практика з інформатики (ІН.Б.46)

нормативна - ДСНТ Пінчук Л.А.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при вирішенні задач автоматизованої обробки соціологічних даних. Виконання практичних робіт з аналізу даних, які передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розробка власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Практика з СОСЕІ (ІН.Б.49)

Нормативна - ДЕН - Спасітельова С.О.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при вирішенні економічних задач. Виконання практичних робіт з аналізу даних, які передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розробка власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрами факультету

Комп'ютерні мережі. Інієгпеї (ІН.Б.24)

Хмелевський Ю.М., Кислюк В.М.

Інформатика (ІН.Б.45)

Бойко Б.І., Тригуб О.С., Кравченко І.В.

Системи обробки соціально-економічної інформації (СОСЕІ)

(ІН.Б.48)

Спасітельова С.О.

МІЖНАРОДНА ШКОЛА БІЗНЕСУ ПРИ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ “КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ”

Створена 17 травня 1996 р. у відповідності з угодою про співробітництво між НАУКМА і Міжнародним Центром приватизації, інвестицій та менеджменту.

252070, Київ, вул.Іллінська 9,
НаУКМА, 4 корпус, 4 поверх
тел/факс:
(044)416-5417; (044) 462-4909
e-mail : lp@bs.kiev.ua

Декан МШБ -

Володимир Заболотний, к.е.н.

Виконавчий директор МНІБ -

Євген Панченко,

д.е.н., проф., академік Академії економічних наук України

Завідуюча учбовою частиною, координатор програм -

Людмила Панченко

І.Мета діяльності:

- ♦ Створення принципово нової системи підготовки фахівців бізнесу, що відповідає світовим стандартам та орієнтується на практичне навчання з нових спеціальностей в Україні;
- ♦ Підготовка фахівців для потреб підприємств і організацій різних форм власності з актуальних спеціальностей при наголосі на виробленні сучас-

них практичних навичок управління бізнесом;

- ♦ Тренінг-консалтінгова діяльність у сфері управління бізнесом;
- ♦ Розробка наукових, навчальних та методичних матеріалів.

2. Організації та навчальні заклади, з якими співпрацює МШБ

Міжнародні партнери

- ☐ Дипломований інститут маркетингу (Великобританія)
- ☐ Лондонська школа бізнесу (Великобританія)
- ☐ Гарвардська школа бізнесу (США) Університет Західного Онтаріо (Канада)
- ☐ Грант-МакЮвен Ком'юніті Коледж (Канада)

Українські організації

- ☐ Київський університет ім.Т.Г.Шевченка
- ☐ Київський національний економічний університет
- ☐ Міжнародний інститут менеджменту
- ☐ Інститут економіки НАН України
- ☐ Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку
- ☐ Інститут економічного прогнозування НАН України

3. Напрями підготовки фахівців:

надання другої вищої освіти - перепідготовка спеціалістів (III рівень акредитації, ліцензія Міністерства освіти України) за спеціальностями:
7.050104 "Фінанси"
7.050108 "Маркетинг"

4. Форми навчання

денна - 1.5 роки;
вечірня - 2.0 роки; (заняття - 4 рази на тиждень, час 18.15 - 21.30)
очно-заочна - 2.0 роки; (учбові сесії - 4 рази на рік, тривалість кожної сесії - 3 тижні, час 9.00 - 17.30)

5. Умови вступу

Вартість навчання

Загальні умови вступу : бакалавр, спеціаліст, магістр будь-якого фаху. Конкурсний відбір проводиться за кількістю балів, отриманих за результатами тестів з економіки (до 60 балів), англійської мови (до 10 балів) і співбе-

седи зі спеціальності (до 30 балів).

Вступники мають подати до приймальної комісії:

- заповнену вступну анкету;
- копію диплому та виписки із залікової книжки;
- 4 фотокартки 3x4 см;
- паспорт (подається особисто);
- інші документи за бажанням абітурієнта (публікації, відзнаки, сертифікати про навчання і т.і.).

Після успішного складання вступних іспитів (тестів), абітурієнт зараховується на відповідну спеціальність.

Повна вартість навчання складає 2880 у.о. Організаціям, що направляють на навчання більше одного слухача, пропонуються знижки.

6. Оцінка знань

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування слухачів на семінарських та практичних заняттях, а також оцінки своєчасності і якості виконання спеціальних домашніх завдань із занесенням оцінок до журналу обліку успішності.

Проміжний контроль здійснюється головним чином складанням тестів після кожного розділу, який об'єднує декілька тем.

Підсумковий контроль проводиться під час складання письмового іспиту індивідуально кожним слухачем відповідно до екзаменаційних білетів.

Загальна оцінка з дисципліни складається таким чином:

участь у дискусіях та семінарських і практичних заняттях - до 20 балів;
контрольні роботи - до 20 балів;
тестування - до 20 балів;
іспит - до 40 балів.

Всього сума може складати до 100 балів.

Сума балів потім переводиться в оцінки п'ятибальної системи за схемою:

91 - 100 балів - "відмінно"
76 - 90 балів - "добре"
61 - 75 балів - "задовільно"
60 і менше балів - "незадовільно".

7. План опанування навчальними дисциплінами

Два академічних роки навчання розподілено на 3 семестри (модулі):

I семестр - дисципліни базової економічної підготовки та основ функціонального менеджменту;

II семестр - фахова підготовка;

III семестр - дисципліни:

Основи маркетингу

Комерційне право

Міжнародний бізнес

Українська та зарубіжна культура

ФАХОВА ПІДГОТОВКА

“Фінанси”

інформаційні системи в фінансово-кредитних установах,
грошово-кредитні системи
провідних країн
операції комерційних банків
державні фінанси
податкова система
страхова справа
фінансовий менеджмент

“Маркетинг”

інфраструктура товарного ринку
маркетингові дослідження
маркетингова товарна політика
маркетингова політика комунікацій
промисловий маркетинг
міжнародний маркетинг
товарознавство

Дисципліни спеціалізації

фінанси
оцінка бізнесу
міжнародний фінансовий менеджмент
інвестиційний менеджмент
управлінський менеджмент
менеджмент ризику
ринок цінних паперів
гроші і кредит
основи аудиту
портфельний менеджмент
управління проектами

Маркетинг

маркетинговий менеджмент
канали розподілу продукції
маркетингова цінова політика
логістика
збутовий менеджмент
стратегічний маркетинг
посередницька діяльність
матеріально-технічне постачання
біржова діяльність
управління якістю

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Кафедра гуманітарних дисциплін
Галина Єрмоєнко, к.е.н.

Кафедра загальнооекономічних наук
Володимир Заболотний, к.е.н.

Кафедра загального менеджменту
Євген Панченко, д.е.н.
проф., академік Академії економічних наук України

Кафедра економіки підприємства
Людмила Батенко, к.е.н.

Кафедра обліку
Василь Єфіменко, к.е.н., доцент

Кафедра комп'ютерних технологій
Костянтин Афанасьєв, к.е.н.

Кафедра маркетингу
Владислав Білошапка, к.е.н., доцент

Кафедра інвестицій
Олександр Мертенс, к.е.н., доцент

Кафедра фінансів
Сергій Козаченко, к.е.н.

Провідні викладачі з інших навчальних закладів і організацій

Гєсць В.М., д.е.н., проф., академік НАН України, Інститут економіки НАН України

Гольцберг М.А., д.е.н., проф., академік Міжнародної академії менеджменту, Міжнародний інститут менеджменту

Єщенко П.С., д.е.н., проф., Київський університет ім.Т.Г.Шевченка

Кваснюк Б.Є., д.е.н., проф., Інститут економічного прогнозування НАН України

Кредисов А.і., д.е.н., проф., Інститут міжнародних відносин Київського університету ім.Т.Г. Шевченка

Кужельний М.В., д.е.н., проф., Київський національний економічний університет

АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ

Мікроекономіка

Предмет - вивчення поведінки і механізму прийняття рішень економічними мікросистемами в різних ринкових ситуаціях.

Місце в програмі: методологічна та інструментальна основа прикладних економічних дисциплін як нормативного, так і спеціального циклу.

Макроекономіка

Предмет - механізм функціонування національної економіки на рівні економічних форм. При вивченні дисципліни використовуються наступні методи пізнання: методи абстракції, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, графічного та математичного моделювання.

Місце в програмі: дисципліна викладається в I семестрі і входить до складу дисциплін, які покликані забезпечувати фундаментальну економічну підготовку спеціалістів усіх професійних спрямувань у сфері фінансів і маркетингу.

Історія економічних вчень

Предмет - зміна економічних поглядів і концепцій розвитку суспільства в процесі його еволюції.

Місце в програмі: поширення знань, одержаних у рамках курсу "Політекономія".

Економетрія

Предмет - економіко-математична наука, яка на основі статистичних даних про соціально-економічні процеси вивчає методику побудови економічних моделей для відображення закономірностей, кількісних зв'язків, динаміки цих процесів з метою прогнозування, аналізу взаємного впливу явищ та прийняття оптимальних рішень щодо планування, розподілу матеріальних та фінансових ресурсів.

Місце в програмі: збагачує та наповнює прикладним змістом знання з курсів "Математика для економістів", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Комп'ютерна техніка та програмування".

Загальна і прикладна статистика

Предмет - кількісні аспекти соціально-економічного розвитку національної економіки у вигляді конкретних показників та взаємозв'язки між ними.

Місце в програмі: основа для опанування спеціальних дисциплін. Для вивчення дисципліни важливе значення відіграють курси макро- і мікроекономіки.

Економіка підприємств

Предмет - теорія і практика господарювання на рівні підприємства; конкретні форми і методи господарювання, формування і використання виробничого потенціалу; взаємодія всіх видів ресурсів, організація і ефективність господарської та інших видів діяльності підприємства.

Місце в програмі: курс "Економіка підприємства" входить до блоку дисциплін базової підготовки. Він забезпечує комплекс загальноекономічних знань, що є необхідною передумовою ґрунтового засвоєння ряду нормативних, спеціальних обов'язкових і вибіркових дисциплін (організація виробництва, управління ефективністю, приватизація, ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності, стратегічний менеджмент, особиста тактика менеджера, тощо).

Менеджмент

Предмет - дослідження загальних закономірностей формування, функціонування та розвитку системи управління організацією, умов та факторів підвищення її ефективності.

Місце в програмі: курс "Менеджмент" входить до блоку дисциплін базової підготовки. Він є теоретичною основою та необхідною передумовою засвоєння комплексу нормативних (фінансовий менеджмент, менеджмент людських ресурсів, організаційна поведінка, стратегічний менеджмент) та спеціальних дисциплін з усіх програм.

Основи маркетингу

Предмет - основи маркетингової концепції, складові частини маркетингового міксу.

Місце дисципліни в програмі: курс є базовою маркетинговою дисциплі-

ною на основі якої будуються спеціалізовані маркетингові курси ("Маркетингова товарна політика", "Маркетингова політика", "Маркетингові дослідження", "Канали розподілу продукції", "Маркетинговий менеджмент").

Бухгалтерський облік

Предмет - система рахунків і розрахунків, які здійснюються бухгалтерськими підрозділами на підприємствах стосовно всіх господарських операцій з метою отримання повної і об'єктивної інформації.

Місце в програмі: створити можливості використання облікової інформації, засвоєння фінансових дисциплін, що ґрунтуються на бухгалтерській звітності.

Інвестування

Предмет - спектр відносин, що виникають між суб'єктами процесу інвестування в ході його реалізації.

Місце в програмі: є базовою дисципліною, на якій базуються курси: фінансовий менеджмент, ринок цінних паперів, портфельний менеджмент, менеджмент ризику.

Господарське право

Предмет - система правових регуляторів і норм виробничо-господарської діяльності підприємств.

Місце в програмі: створення основи для врахування юридичних аспектів при вивченні дисциплін фахового спрямування.

Державне регулювання економіки

Предмет - форми і методи впливу різних ланок державної влади та управління на виробничо-господарську діяльність підприємств різних галузей народного господарства.

Місце в програмі: основа прийняття різних управлінських рішень з урахуванням норм державного регулювання економіки при вивченні дисциплін фахового спрямування.

Маркетингові дослідження

Предмет - формування і реалізація процесу маркетингових досліджень.

Місце в програмі: визначається необхідністю для маркетолога опану-

вання методики і методології проведення маркетингових досліджень.

Маркетингова товарна політика

Предмет: - маркетингова товарна політика підприємства.

Місце в програмі: визначається необхідністю для маркетолога опанування процесу управління товарною політикою підприємства.

Маркетингова політика комунікацій

Предмет - сукупність економічних та психологічних відносин між продавцем та покупцем, які складаються в процесі безпосереднього та опосередкованого спілкування між ними.

Місце в програмі: викладання курсу базується на знаннях дисциплін "Маркетинг", "Маркетингова товарна політика", "Маркетингові дослідження", "Інфраструктура товарного ринку". Продовженням дисципліни є промисловий маркетинг, міжнародний маркетинг, маркетинговий менеджмент.

Промисловий маркетинг

Предмет - процес управління промисловим маркетингом.

Місце в програмі: визначається необхідністю для маркетолога опанування процесу управління промисловим маркетингом.

Міжнародний маркетинг

Предмет - питання організації та управління міжнародною діяльністю фірм.

Місце в програмі: дисципліна викладається з урахуванням знання студентами основних положень мікроекономіки, маркетингу, менеджменту, фінансів та розвиває концепції, які було розглянуто у дисциплінах "Міжнародний бізнес" та "Стратегічний менеджмент".

Маркетинговий менеджмент

Предмет - система відносин підприємств з навколишнім і внутрішнім економічним середовищем, а також форми і методи управлінської діяльності маркетингових підрозділів щодо пристосування фірми до вимог довкілля.

Місце в програмі - один з провідних. Його творче омилення допо-

може майбутнім спеціалістам зорієнтуватись у практиці ринкової діяльності підприємства.

Маркетингова цінова політика

Предмет - процес управління маркетинговою ціновою політикою на фірмі.

Місце в програмі: визначається необхідністю для маркетолога опанування навичками цінової політики.

Логістика

Предмет - процес планування реалізації та контролю ефективних і економічних, з точки зору витрат, пов'язаних з переміщенням, зберіганням, а також з рухом інформації про поставку товарів від місця виробництва до місця споживання.

Місце в програмі: необхідністю опанування слухачами методами побудови логістичних ланцюжків, означення каналів розподілу і збереження витрат, які виникають у сфері обігу.

Ділова іноземна мова

Предмет - особливості прояву англійської мови у бізнесі, зокрема таких сферах як маркетинг, менеджмент, фінанси, бухгалтерський облік, господарське право.

Місце в програмі: забезпечити вільне користування оригінальними спеціальними навчальними посібниками, виданими англійською мовою з цих навчальних дисциплін.

Грошово-кредитні системи провідних країн

Предмет - особливості формування сучасного стану та перспектив розвит-

ку грошово-кредитних систем провідних країн. Роль грошово-кредитного співробітництва у рішенні економічних проблем.

Операції комерційних банків

Предмет - сукупність відносин, що складаються між банківськими організаціями і клієнтами з приводу руху грошових та інших цінностей.

Місце в програмі: завершення спеціальної підготовки фахівця із фінансів, що дає можливість приступити до самостійної роботи на фінансовій ділянці організацій.

Фінансовий менеджмент

Предмет - діяльність підприємств щодо управління формуванням і використанням фінансових ресурсів для здійснення поточної та інвестиційної діяльності, використання різноманітних прийомів для підвищення ефективності роботи, збільшення прибутку і вартості капіталу підприємств.

Місце в програмі: базова при підготовці фахівців із спеціальності "Фінанси".

Міжнародний фінансовий менеджмент

Предмет - система форм і методів управління фінансовою діяльністю транснаціональних корпорацій і міжнародними фінансовими операціями у різних національних валютах.

Місце в програмі: завершення спеціальної підготовки фахівця із спеціалізації "Фінанси" і надання йому необхідних знань і навичок для виконання міжнародних фінансових операцій.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ

ДЕПАРТАМЕНТ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Керівник департаменту -
кандидат технічних наук
Валерій Маньківський

Департамент доуніверситетської підготовки (ДДП) створено в 1998 році як госпрозрахунковий структурний підрозділ Університету з метою підготовки абітурієнтів (осіб з повною середньою освітою, а також тих, які склали тести при вступі до Університету) для вступу на 1-й рік навчання в бакалавраті на всі факультети і департаменти НаУКМА.

Зарахування до складу слухачів ДДП проводиться за конкурсом за результатами вступних випробувань.

Форма навчання - денна на контрактній основі (за кошти, внесені на рахунок Університету фізичними чи юридичними особами).

Тривалість навчання - 8 місяців (з 1 жовтня до 31 травня) за п'ятиденним тижнем. Навчальний рік складається з двох семестрів. Навчання базується на шкільних програмах з урахуванням особливостей освітньої діяльності та вимог до вступних випробувань у НаУКМА.

Заяви приймаються з 14 липня до 1 вересня включно.

Проведення співбесід і тестування відбувається з 2 по 10 вересня, зарахування - до 20 вересня, початок навчання - 1 жовтня.

Навчальний план включає дисципліни, з яких проводяться вступні тестування в НаУКМА, а саме: українську мову, українську та всесвітню літератури, англійську мову, історію, математику, біологію, правознавство. Крім них рекомендуються самоокупні курси - з українознавства, основ ринкової еко-

номіки, інформатики тощо. Викладання цих дисциплін забезпечується досвідченими викладачами Університету.

До 20% слухачів департаменту, які продемонстрували найкращі результати в навчанні, зараховуються до НаУКМА без вступного тестування.

Докладнішу інформацію можна дістати за тел. 416-4261
(вул. Набережно-Хрещатицька, 27,
"Бурса", 2-й поверх, к. 17, 19).

ПІДГОТОВЧІ КУРСИ

З 22.06.98 працюють інтенсивні підготовчі курси до вступу в Національний університет "Києво-Могилянська Академія".

Розклад занять:

8.30	- англійська мова
10.00	- українська мова
12.00	- математика
13.30	- українська література
15.00	- історія
16.30	- біологія
18.00	- правознавство, історія

НаУКМА (підготовчі курси з правознавства працюватимуть з 22 червня по 1 липня, а з історії НаУКМА - з 2 по 10 липня).

Додаткову інформацію Ви можете отримати за адресою:

254070, Київ-70, вул. Сковороди, 2,
Зкорп., к. 109а
тел. 416-22-47

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКА ШКОЛА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (UKRAINIAN-CANADIAN ENGLISH SCHOOL)

була створена у вересні 1996 р. силами кафедри англійської мови НаУКМА за фінансової підтримки та методичної допомоги факультету Arts and Science Division коледжу Гранта

Мак'юена (GMCC) м. Едмонтон, Канада. Проект створення Школи дістав схвалення та здобув ґрант фонду "Відродження", який дав можливість забезпечити Школу сучасною комп'ютерною технікою, підручниками, посібниками.

Метою Школи є надання можливості вивчення англійської мови на основі комунікативного підходу з урахуванням потреб і запитів слухачів. Школа пропонує:

- багаторівневі курси загальної англійської мови (General English), починаючи з рівня Elementary, і далі Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate та Advanced. Мінімальний курс триває 2 місяці. Повний курс передбачає 15 етапів тривалістю 2 місяці кожний з гнучкою системою переходу на наступний рівень;
- курс ділової англійської мови (Business English);
- підготовчий курс для вступників до НаУКМА;
- курс підготовки до складання іспиту TOEFL, Pitman, FCE та інших міжнародних тестів.

Враховуючи потреби сьогодення, слухачам пропонується створені викладачами кафедри програми нових курсів: корективний граматичний та корективний фонетичний, англійська мова для журналістів та для науковців, Academic Skills. Заняття проводяться у зручний для слухачів час у вечірні години. В кожній групі навчається 10-12 осіб. Школа має можливість забезпечити навчання на території замовника.

Викладачі Школи - співробітники кафедри англійської мови НаУКМА - висококваліфіковані працівники, які мають великий досвід викладання у найпрестижніших вузах Києва й постійно підвищують кваліфікацію, поповнюють свої знання на семінарах при Британській Раді та Домі Америки в Україні. До роботи у Школі залучаються також іноземні викладачі, зокрема на курсі підготовки до TOEFL.

Школа створена в результаті кількарічної співпраці між кафедрою англійської мови та GMCC. Протягом цього періоду Школа дістала значну матеріально-технічну підтримку GMCC - підручники, методичні посібники, комп'ютерне оснащення, експертизу при розробці програм, а також можливість

викладачам стажуватися в англomовному середовищі і вивчати досвід, набутий ЄМСС, що вже тривалий час працює у цьому напрямку.

Раді бачити всіх охочих за адресою:

254070 Україна, м.Київ,
вул. Г. Сковороди, 2
Національний університет
"Києво-Могилянська Академія"
2-й корпус, кімн. 411. Кафедра
англійської мови.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КИЄВО- МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ ПРОВОДИТЬ НАБІР СТУДЕНТІВ НА ДЕННУ ФОРМУ НАВЧАННЯ:

*** НА БАКАЛАВРСЬКІ
ПРОГРАМИ, ФАКУЛЬТЕТИ
І ДЕПАРТАМЕНТИ.**

Гуманітарних і суспільних наук
(напрямами підготовки бакалаврів: історія, культура, політологія, філологія, філософія);

Природничих наук (напрямами підготовки бакалаврів: біологія, екологія, фізика);

Правничих наук (напрямами підготовки бакалаврів: право);

Департамент економічних теорій (напрямами підготовки бакалаврів: економіка)!

Департамент комп'ютерних технологій (напрямами підготовки бакалаврів: комп'ютерні науки);

Департамент соціальних наук і технологій (напрямами підготовки бакалаврів: соціологія)

Строк навчання у бакалавраті - 4 роки. Відбір на конкретні напрями підготовки здійснюється на факультетах і в департаментах після другого року навчання на конкурсних засадах.

У вступному тестуванні на програми бакалаврату можуть взяти участь громадяни України без обмеження віку, що мають середню освіту, в тому числі студенти вищих закладів освіти (ВЗО), а також іноземні громадяни з Аналогічною освітою.

Мета тестування - визначення рівня

підготовки в обсязі програми середньої школи та володіння українською й англійською мовами, які є робочими мовами в НАУКМА.

Зарахування до університету проводиться за конкурсом на основі результатів тестування. Посвідчення про зарахування видається приймальною комісією після подання до бухгалтерії документа про плату за додаткові навчальні послуги за перший рік, розмір якої становить еквівалент до 200 доларів CLUA.

Приймальна комісія працює з травня місяця. До заяви вступника додаються:

- документ про освіту або його завірена копія (для тих, хто вчиться у ВЗО, - залікова книжка або її завірена копія);
- медична довідка за формою 286;
- 6 фотокарток розміром 3 x 4 см;
- паспорт(подається особисто);

Вступне тестування є платним і проводиться у другу неділю липня.

Університет має гуртожиток.

Студенти, що отримають диплом бакалавра, можуть вступати до магістеріуму НАУКМА.

Докладнішу інформацію про організацію тестування, зарахування на навчання в НАУКМА можна дістати в приймальній комісії за адресою:

254070, Київ-70, вул.Іллінська, 9, 4корп., к. 105-106,
тел. 416-6022

• НА МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ:

- ♦ Біологія
- ♦ Всесвітня історія
- ♦ Екологія (екологічна наука та екологічна політика)
- ♦ Економічна, теорія**
- ♦ Культурологія (теорія, історія літератури та компаративістика)

- ♦ Культурологія (теорія та історія культури)
- ♦ Політологія (порівняльна політологія)
- ♦ Соціологія
- ♦ Філософія (історія філософії)
- ♦ Соціальна робота

Магістерські програми виконуються за міжнародними стандартами. Викладачами є провідні українські та зарубіжні вчені.

Програма підготовки включає обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської роботи.

На магістерські програми можуть вступати особи, які мають вищу освіту (диплом бакалавра або спеціаліста), володіють українською та англійською мовами.

Конкурсний відбір проводиться за кількістю балів, отриманих за реферат, письмовий іспит з української мови, тест з англійської мови, письмовий іспит та співбесіду зі спеціальності. За погодженням з Радою магістеріуму та Приймальною комісією кожна програма може мати спеціальні умови прийому. Якщо оцінка за один з видів перевірки - незадовільна, абітурієнт не може бути зарахованим.

Випускники магістерських програм, які успішно виконали всі вимоги програми підготовки магістрів, можуть бути рекомендовані до вступу до аспірантури НАУКМА на підставі конкурсного відбору.

Вступники на магістерські програми мають подати до приймальної комісії:

- ♦ Заповнену вступну анкету
- ♦ Диплом та додаток до диплому або їх нотаріально завірені копії
- ♦ 6 фотокарток 3 x 4 см
- ♦ Медичну довідку за формою 286-У

* Термін навчання - 2 роки. Форма навчання - денна.

****Магістерська програма "Економічна теорія"** виконується за сприяння Консорціуму економічних досліджень та освіти, керованого фондом Євразія (з фінансуванням Агентства США з міжнародного розвитку). Директор програми - доктор Кеннет Гоей, професор Техаського університету, США. Програма підтримується Агентством США з міжнародного розвитку, фондом Форда, Інститутом відкритого суспільства, благодійним фондом П'ю, фондом Старра та Світовим Банком.

♦ Реферат або друковану наукову працю українською мовою на довільну тему за обраною спеціальністю обсягом до 0,5 друкованого аркуша (12 сторінок машинопису).

♦ Паспорт(подається особисто)

♦ Інші документи, які вважає за потрібне подати абітурієнт (публікації, тези доповідей на конференціях, відзнаки, сертифікат про складання іспиту ТОЕРІ_тощо).

Вступні іспити проводяться у третій тиждень липня.

Вступне тестування платне.

Докладнішу інформацію про додаткові умови вступу на магістерські програми НаУКМА можна дістати в приймальній комісії за адресою:

254070, Київ-70, вул. Сковороди2,

Зкорп., к. 400

тел.416-60-90.

ДЕПАРТАМЕНТ ЖУРНАЛІСТИКИ

Керівник департаменту -

кандидат філологічних наук, доцент

Довгин Віталій Андрійович

Новостворений департамент, який є складовою частиною магістерки, готуватиме фахівців для друкованих та електронних засобів масової комунікації, а також видавництв, прес-служб, відділів громадських зв'язків, інформаційних і рекламних аґенцій. Планується розпочати навчальний процес із вересня 1999 року. Абітурієнтами департаменту зможуть стати як бакалаври НаУКМА, так і випускники інших вузів - не залежно від фаху.

Телефон для довідок 416-2597.

НАШІ КОНТАКТНІ ТЕЛЕФОНИ

Президент

В'ячеслав
Брюховецький 417-8461

Віце-президент із зовнішніх зв'язків

Вадим Яшинков 416-3553

Віце-президент з фінансів

Євгенія Онищенко 463-6950

Ректор

Сергій Іванюк 416-4515

Перший проректор, проректор з бакалаврських програм

Вадим Зубко 463-6931

Проректор з магістерських програм

Анатолій Тихолаз 416-6090

Проректор з наукової роботи

Михайло Брик 463-6974

Проректор з адміністративно-господарської діяльності

Іван Руденко 416-2197

Голова Вченої ради

Володимир Полтавець 417-4038

Факультет гуманітарних і суспільних наук

Декан
Валентин Гусєв 416-1420

Деканат 416-1420

Факультет правничих наук

Декан
Володимир Сущенко 416-6073

Деканат 416-6073

Факультет природничих наук

Декан
Алла Безусько 416-5188

Деканат 416-6071

Департамент комп'ютерних технологій

Керівник
Микола Глибовець 463-6985

Департамент соціальних наук і технологій

Керівник
Володимир Полтавець 416-3124

Департамент економічних наук

Керівник
Олександр
Ястремський 416-6033
Деканат 416-6033

Декан студентів

Тетяна Бондарчук 416-4549

Студентська колегія

Голова
Олексій Нечай 416-4549

Приймальна комісія

Секретар
Ніна Дядькова 416-6022

Підготовчі курси

Директор
Ігор Котик 416-2247

Україно-канадська школа англійської мови

Менеджер
Людмила Омеляненко 463-6930

Департамент доуніверситетської підготовки

416-42-61

Телефон для довідок 416-6059

Наша адреса:

Україна, 254070, Київ-70,
вул. Сковороди, 2
E-mail: pr@ukma.kiev.ua
WWW Server: http://www.ukma.kiev.ua
**Факс: (044) 417-8461, 416-5016,
417-4038, 416-5188, 463-6783, 417-8215**

1998-/999

навчальний рік

Календар-довідник підготовлено
відділом зв'язків із громадськістю НаУКМА

Упорядник, Максим Машляківський

Коректор, Тамара Шастал

Художнє оформлення, макет та верстка, Олега Коспи

ДОВІРЧА РАДА НаУКМА

1998-2000рр.

Фармацевтична фірма "Дарниця"

Орендна фірма "Київгума"

Державне підприємство
магістральних нафтопроводів "Дружба"

Подільська
райдержадміністрація м. Києва

Київська держадміністрація

ДП "Київтрансгаз"

Національний банк України

Юрій Кузів, США

Мирослава Іванців, США

Богдан і Наталя Ковалі, США

Тетяна Засуха, Україна

ПОЧЕСНІ ПРОФЕСОРИ НАУКМА

Юрій Шевельов (США)
Роман Шпорлюк (США)
Лоуренс Майсек (Канада)
Роланд Піч (Німеччина)
Поль Рікьор (Франція)
Іван Фізер (США)
Ярослав Розумний (Канада)
Богдан Кравченко (Канада)
Сергій Аверінцев (Австрія)

ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР НАУКМА

Микола Кравець (Україна)
Віктор Пинзеник (Україна)
Віктор Ющенко (Україна)
Шуламїт Рамон (Велика Британія)
Фернанда Родрігес (Португалія)
Роберт Кемпбел (США)
Федеріко Майор (Іспанія)
Леонід Кравчук (Україна)
Мартті Ахтісаарі (Фінляндія)
Єжи Клочовський (Польща)